

Cu deosebit interes științific am studiat istoria glorioasă a primelor generații de doctori habilitați, profesori universitari, absolvenți ai Alma Mater, mulți dintre care, pe timpuri, mi-au fost dascăli la facultate. Cu nostalgie și durere în suflet am scris despre prietenii și colegii mei, care au trăit cu demnitate, au muncit și au iubit cu ardore, dar prea timpuriu ne-au părăsit. Cu drag și mare atenție am adunat informațiile despre foștii mei elevi. Sper că ei ne vor continua și vor contribui la prosperarea și progresul Patriei noastre. Onoare tinerei generații de savanți, ale căror realizări științifice sunt mai presus decât ale dascălilor lor.

Un sfat: E bine să înveți câte ceva și din înțelepciunea altora.
Gheorghe Baciu

Bunăvoința ne face mai mulți prieteni decât bogăția și ne aduce mai mult încrederea decât puterea.

François Fenelon

Există două categorii de oameni: care muncesc și care își însușesc meritele.

Mahatma Gandhi

PROFESORII UNIVERSITARI,
ABSOLVENȚII AI USMF „Nicolae Testemițanu”

Gheorghe BACIU

Gheorghe BACIU

PROFESORII UNIVERSITARI, ABSOLVENȚII AI USMF „Nicolae Testemițanu”

Gheorghe BACIU

**PROFESORII UNIVERSITARI,
ABSOLVENȚI AI
USMF „Nicolae Testemițanu”**

Chișinău 2012

CZU 378:61

B 13

Redactor: Sofia Tiron

Machetare computerizată: Anatol Bondarev

Coperta: Sergiu Mironică, Natalia Berebiuc

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Baciu, Gheorghe

Profesorii universitari, absolvenți ai USMF “Nicolae Testemițanu” / Gheorghe Baciu. – Ch. : S. n., 2012 (Tipogr. Reclama). – 296 p.

Bibliogr.: p. 286. – 200 ex.

ISBN 978-9975-4337-9-2.

ISBN 978-9975-4337-9-2.

Gheorghe Baciu, 2012

In memoriam

NICOLAE TESTEMIȚANU

la 85 ani de la naștere

- * Eminent organizator al sănătății publice
- * Ilustru medic, savant și pedagog
- * Laureat al Premiului de Stat
- * Personalitate notorie cu har dumnezeiesc
- * Om care emana căldură sufletească
- * Promotor al conștiinței naționale
- * Exemplu de slujire poporului

PREFACE

Founding of the State Institute of Medicine and Pharmacy of Chisinau, after the 2nd world war, served as a vintage turn for the public health system and the superior medical training in the Bessarabian region. It can be affirmed that the year of 1945 became historic for ISMC, reorganized in 1991 in the State University of Medicine “Nicolae Testemitanu” and in 1996 – in the State University of Medicine and Pharmacy “Nicolae Testemitanu”. The first director was Ipatie Soroceanu (1945–1948), followed by Nicolae Harauzov (1948–1951), Leonid Ganul (1951–1953), Nicolae Starostenco (1953–1959), Nicolae Testemitanu (1959–1963), Vasile Anestiadi (1963–1986), Leonid Cobâleanschi (1986–1994), and from 1994 until now, the position of the director of the State University of Medicine and Pharmacy is occupied by the scientist Ion Ababii.

Beginning with the first years after foundation, there were performed scientific researches at the State University of Medicine, its results were discussed at the annual conferences of staff and students. Later on, those conferences became traditional, and their subjects were published regularly. During scientific forums, researchers were given the possibility to acquire communication skills and to emphasize their creative capabilities. This way, many future doctors and PhD’s, founders of indigenous medical scientific schools have arisen.

By the end of the first decade of the 21st century, the State University of Medicine and Pharmacy “Nicolae Testemitanu” became a valuable scientific and educational center, with high quality traditions of doctors’ and pharmacists’ training. It affirmed itself as a superior medical training facility, starting with the Soviet times, when it got on the 5th place of about 90 graduate medical training institutions of Soviet Union. Now, as a legal basis of the activity of the SUM are considered University’s booklet, the National Standard of training of doctors and pharmacists, both rec-

ognized by the World Health Organization. The educational process is performed by qualified staff that consists of 500 doctors and around 150 PhDs. The training is performed in 4 languages (Romanian, Russian, English and French) at all departments. Researches are done at departments and scientific laboratories. Staff training is accomplished through master degrees, residency, PhD and post PhD. The research is closely monitored by the director Ion Ababii – scientist, University Professor; and the Vice Director of scientific activity Viorel Prisacari – University Professor. There are numerous domestic scientific schools headed by world class scholars, operating within the university.

Over time, there were founded new national schools, specialized in various scientific fields, both within the SUM “Nicolae Testemitanu” and other scientific medical institution from the Republic of Moldova. During the last 2 decades, there has been an increase in the number of new doctors and PhDs, trained within Institute of Cardiology (Mihail Popovici – director, scientist, university professor); Institute of Oncology (Victor Cernat – director, university professor); Institute of Scientific Researches within the Center of Mother and Child (Marin Rotaru – temporary director, university professor); Pneumology and TBC Institute “Chiril Draganiuc” (Constantin Iavorschi – temporary director, university professor); Institute of Neurology and Neurosurgery (Ion Moldovanu – director, university professor); National Scientific-Practical Center of Emergency Medicine (Gheorghe Ciobanu – director, university professor); National Center of Public Health (Ion Bahnarel – director, university professor).

In this work there are presented the results of the analyzes of main information regarding 303 creators of the Moldavian medical science, PhDs, who graduated from the SUM “Nicolae Testemitanu”, beginning with first promotions until the edition of this book. I hope most of them will find themselves in this timeframe. I can assume the presence of some university professors who have not maintained close relations with their colleagues from Moldova, or have emigrated abroad. This is the reason for not mentioning them in this book.

Most of the information has been given to me by scientists and university professors, in person or via the e-mail. Some other data has been acquired from bibliographic sources or by the help of the scientific institutes, specially the SUM “Nicolae Testemitanu”. The training of around 303 university professors during 67 years, has determined me to research the information by grouping it several periods of 10 years, starting with the 1st promotion (of 1946). The book consists in an encyclopedia that includes 6 main chapters that emphasizes several generations of graduates (within a decade).

It can sure be stated that medical scientists who graduated the SUM “Nicolae Testemitanu” will guide the professional conscience of many generations of doctors to come, who will activate in the Republic of Moldova, as well as abroad. For now, the entire society in the country may be proud of the success of most Moldavian Medical School’s graduates’. They led, and will continue to keep the nice traditions that were planted by the medical science schooling of Sankt-Petersburg, that created the foundation for the medical science after the founding of the State Medical Institute of Chisinau.

ВВЕДЕНИЕ

Создание, после Второй мировой войны, Кишинёвского государственного медицинского института (КГМИ), стало эпохальным моментом для развития системы общественного здравоохранения и высшего медицинского образования бессарабского края. С уверенностью можно утверждать, что 1945 год исторически вписался в летопись КГМИ, реорганизованного в 1991 году в Государственный университет медицины (ГУМ) имени Николая Тестемицану, а в 1996 – в Государственный университет медицины и фармации (ГУМФ) имени Николая Тестемицану. Первым его директором был Ипатий Сорочан (1945–1948), после него эту должность занимали Николай Хараузов (1948–1951), Леонид Ганул (1951–1953), Николай Старостенко (1953–1959), Николай Тестемицану (1959–1963), Василий Анестиади (1963–1986), Леонид Кобылянский (1986–1994), а с 1994 года по настоящее время во главе ГУМФ имени Николая Тестемицану находится академик Ион Абабий.

С первых лет основания, в Кишинёвском государственном медицинском институте проводились исследования научного характера, результаты которых обсуждались на годовых научных конференциях сотрудников и студентов. Позже эти конференции стали традиционными, а их материалы регулярно публиковались. В процессе научных дискуссий молодые исследователи имели возможность овладеть практикой общения и продемонстрировать свои интеллектуальные способности. Так начинали свою деятельность многие из будущих кандидатов и докторов наук, основатели национальных направлений и научных школ.

К концу первого десятилетия XXI века, Государственный университет медицины и фармации имени Николая Тестемицану стал крупным научным и воспитательным центром с богатыми традициями подготовки высоко квалифицирован-

ных врачей и фармацевтов. В качестве высшего медицинского учебного заведения, институт утвердился ещё в советское время, заняв 5 место среди 90 медицинских вузов СССР. В настоящее время главной правовой основой для деятельности ГУМФ являются Университетская Хартия, Концепции и национальные Стандарты подготовки врачей и провизоров, признанных Всемирной Организацией Здравоохранения. Учебный процесс реализуют квалифицированные преподавательские кадры, среди которых свыше 500 кандидатов и около 150 докторов медицинских наук. Обучение студентов осуществляется на 4 языках (румынский, русский, английский, французский). Исследовательский процесс осуществляется в нескольких департаментах, кафедрах и научных лабораториях. Формирование научных и преподавательских кадров осуществляется через магистратуру, резиденциат, клиническую ординатуру, аспирантуру и постдокторантуру. Исследовательская деятельность находится под постоянным контролем ректора, академика Иона Абабий, и проректора по научной работе, профессора Виорела Присакарь. В университете функционируют многочисленные национальные научные школы во главе с крупными учеными.

Со временем были созданы новые специализированные национальные школы и в других научных медицинских учреждениях Республики Молдова. В последние два десятилетия значительно выросло число кандидатов и докторов медицинских наук, подготовленных в Институте кардиологии (директор – академик Михаил Попович), Онкологическом институте (директор – профессор Виктор Чернат), Научно-исследовательском институте в области охраны здоровья матери и ребёнка (и.о. директора – Марин Ротару), Институте фтизиопневмологии имени Кирилла Драганюка (и.о. директора – профессор Константин Яворский), Институте неврологии и нейрохирургии (директор – профессор Ион Молдовану), Национальном научно-практическом центре скорой медицинской помощи (директор – профессор Георгий Чоба-

ну), Национальном центре общественного здравоохранения (директор – профессор Ион Бэхнэрел).

В данной работе приводятся результаты анализа информации о 303 докторов наук, профессорах, выпускниках КГМИ и КГУМФ, которые внесли весомый вклад в развитие медицинской науки, начиная с первых поколений врачей и до момента выхода данной книги. Большинство из них найдут себя в хронологии соответствующих глав. Значительная часть информации мною получена от обладателей научных титулов и степеней, лично или по электронной почте. Другая часть данных взята из литературных источников и из личных дел в отделах кадров научных учреждений. Большое число докторов наук и профессоров заставило меня проанализировать полученную информацию по десятилетиям, начиная с первого выпуска, который состоялся в 1946 году. Книга структурирована в энциклопедическом стиле, включает 6 глав, в которых изложена специфика соответствующих периодов деятельности различных поколений медиков.

Хочется верить в то, что доктора медицинских наук, профессора, выпускники ГУМФ имени Николая Тестемичану, и в дальнейшем будут находиться в авангарде развития профессионального самосознания и тяги к научной деятельности многих поколений врачей. Можно гордиться теми учеными, которые продолжили эстафету прогрессивных традиций, оставленных основателями научной школы Санкт-Петербурга, заложившие основы развития медицинской науки в Кишинёвском государственном медицинском институте в первые десятилетия его существования.

PREFAȚĂ

Chiar în primii ani după fondare, la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău (ISMC) se efectuau cercetări cu caracter științific, iar rezultatele investigațiilor se discutau la conferințele științifice anuale ale colaboratorilor și studenților. Ulterior, conferințele au devenit tradiționale, iar materialele lor erau publicate. În cadrul forurilor științifice, tinerii cercetători aveau posibilitatea să acumuleze practică de comunicare și să-și manifeste capacitățile creatoare. Așa au început mulți dintre viitorii doctori și doctori habilitați, fondatori ai școlilor științifice medicale autohtone.

La finele primului deceniu al secolului XXI, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie (USMF) „Nicolae Testemițanu” a devenit un valoros centru științific și educațional, cu bogate tradiții de pregătire a cadrelor de medici și farmaciști de înaltă calificare. Ca instituție de învățământ medical superior, s-a afirmat încă în perioada sovietică, când s-a plasat pe locul 5 dintre cele circa 90 de instituții de învățământ medical superior din URSS. Actualmente, drept teme de activitate pentru USMF servesc Carta Universității, Concepția și Standardul Național de formare a cadrelor de medici și farmaciști, recunoscute de Organizația Mondială a Sănătății. Procesul de studii este realizat de un corp profesoral-didactic calificat, dintre care peste 500 doctori și circa 150 doctori habilitați în medicină. Instruirea studenților se efectuează în 4 limbi: română, rusă, engleză și franceză. Procesul de cercetare are loc în cadrul departamentelor, catedrelor și laboratoarelor științifice. Cadrele științifico-didactice se formează prin masterat, rezidențiat, secundariat clinic, doctorat și postdoctorat. Activitatea de cercetare se află permanent în atenția rectorului Ion Ababii, academician, profesor universitar, și a prorectorului pentru activitate științifică Viorel Prisacari, profesor universitar. În cadrul universității funcționează numeroase școli științifice autohtone, în frunte cu savanți de talie mondială: academicienii Ion Ababii, Vasile Anestiadi, Gheorghe Ghidirim, Diomid Gherman, Eva Gudumac, Gheorghe Paladi, Valeriu Rudic și alții.

Cu timpul, s-au fondat școli naționale noi, specializate în diverse domenii științifice, atât în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”, cât și în alte instituții științifice medicale din republică. În ultimele două decenii, a crescut considerabil numărul doctorilor și doctorilor habilitați în medicină, pregătiți în cadrul Institutului de Cardiologie (director – academician Mihail Popovici), Institutului Oncologic (director – profesor universitar Victor Cernat), Institutului de Cercetări Științifice în Domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului (director interimar – profesor universitar Marin Rotaru), Institutului de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc” (director interimar – profesor universitar Constantin Iavorschi), Institutului de Neurologie și Neurochirurgie (director – profesor universitar Ion Moldovanu), Centrului Național Științifico-Practic de Medicină Urgentă (director – profesor universitar Gheorghe Ciobanu), Centrului Național de Sănătate Publică (director – profesor universitar Ion Băhnărel).

Institutul de Cardiologie a fost fondat în 1984, în baza serviciilor de cardio-reumatologie, de cardiologie chirurgicală și a Laboratorului de cercetări în domeniul cardiologiei al ISMC (fondator – M. Popovici). Include două unități funcționale de suport: Dispensarul cardiologic și Clinica IMSP Institutul de Cardiologie. În institut funcționează 7 secții clinice, în baza cărora activează laboratoarele științifice și 2 catedre de medicină internă ale USMF „Nicolae Testemițanu”. Laboratorul de cardiologie pediatrică funcționează în cadrul Spitalului Clinic Municipal de Copii „Vitalie Ignatenco”. În cadrul Consiliului Științific Specializat au fost susținute, până în prezent, 6 teze de doctor habilitat și peste 30 teze de doctor în medicină. În institut activează 14 doctori habilitați, profesori universitari. Pe parcursul activității în institut, circa 30 de colaboratori au obținut brevete de invenție, au publicat peste 50 monografii, ghiduri, protocoale de diagnosticare și tratament. Din 1984, în fruntea institutului se află academicianul Mihail Popovici, fiind ajutat de profesorii Aurel Grosu, Eleonora Vataman, Alexandru Izvoreanu, Valeriu Revenco, specialiști cu o bogată experiență de cercetare, precum și de discipoli mai tineri, bine școliți – Alexandru Carauș, Liviu Grib ș.a.

Institutul Oncologic a fost fondat în 1960, în baza Dispensarului Oncologic Republican, al cărui director a fost renumitul chirurg-oncolog Ghivi Honelidze. În perioada inițială, colaboratorii științifici se completeau din contul transferului specialiștilor din alte instituții medicale: Iraida Iacovleva (ISMC), Gurie Coșciug (SCR), Iacov Kamâșov (Spitalul orășenesc nr. 4), Valentina Ciuvașova (Spitalul orășenesc Bălți) etc. În scurt timp, absolvenții ISMC încadrați în muncă la acest institut au început să susțină tezele de doctor în medicină: Veronica Țiganu (1965), Ion Bideac (1966), Ion Moiş, Vasile Corlațanu, Boris Cucută, Tudor Monul (1967) ș.a. Treptat, creștea și numărul doctorilor habilitați: Iraida Iacovleva (1965), Gurie Coșciug (1970), Ion Lazarev (1976) etc., formând astfel propriul colectiv de lucrători științifici. După darea în exploatare a două blocuri la Mălina Mică ale Institutului Oncologic (1966), a apărut posibilitatea de repartizare a clinicilor în secții separate, după profil (gastrologie, pulmonologie, mamologie, proctologie etc.), ceea ce a favorizat condițiile de efectuare a lucrărilor științifice. După 50 de ani de la fondare, el a devenit o instituție plurifuncțională, structurată conform cerințelor contemporane și adaptată la prestări oncologice specializate la un nivel științific înalt. În acești ani, circa 130 de colaboratori au susținut tezele de doctor în medicină, iar aproape 40 dintre ei au obținut și gradul de doctor habilitat. Cercetările științifice și activitatea practică a multor savanți oncologi au ridicat ratingul institutului, devenind cunoscut și peste hotarele țării. Până în prezent, funcția de director au deținut-o Ghivi Honelidze, Gheorghe Țâbărnă, Anatol Țurcanu, Dumitru Sofroni.

Institutul de Cercetări Științifice în Domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului (ICȘDOSMșiC) a fost înființat în anul 1988, în baza Hotărârii Guvernului RSSM (nr. 43 din 26 februarie). Această idee aparținea lui Nicolae Testemițanu (ministru al Sănătății) și lui Gheorghe Paladi (specialist principal al MS), expusă încă în anii 1962–1968. Actualmente, în cadrul institutului activează circa 50 colaboratori științifici, dintre care 10 au gradul de doctor habilitat și 45 doctori în medicină. Instituția servește drept bază didactică pentru catedrele USMF „Nicolae

Testemițanu” și ale Colegiului Național de Medicină și Farmacie din Chișinău. În cadrul institutului funcționează Consiliul Științific Specializat în ramură. Obiectivul principal al ICȘDOSM și C este ocrotirea sănătății populației, profilaxia, diagnosticarea, tratamentul și reabilitarea unui contingent specific de bolnavi – a mamelor și copiilor. Până în prezent, în fruntea instituției s-au aflat Eugen Gladun, Ludmila Ețco și Ion Ilciuc.

Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc” a fost fondat în anul 1959. La acel timp, și-au început cercetările cu caracter științific doar 9 colaboratori. Tot lor le revenea și acordarea serviciilor consultative în domeniul ftiziopulmonologiei populației din țară. După o jumătate de secol de la fondare, cercetările științifice s-au amplificat, s-au schimbat generațiile de colaboratori. Cercetările se efectuează deja în 10 subdiviziuni (secții și laboratoare), la realizarea proiectelor de cercetare și dezvoltare activează circa 50 de colaboratori științifici. În anul 2004, în cadrul institutului au fost instituite Consiliile Științifice Specializate DH. 54.14.00.26 – Ftiziopneumologie și DH. 54.14.36 – Diagnostic de laborator; Imunologie și Alergologie. Pe parcursul anilor, circa 120 de colaboratori au susținut tezele de doctor și doctor habilitat, majoritatea fiind absolvenți ai actualei USMF „Nicolae Testemițanu”. Dintre aceștia merită evidențiați doctorii habilitați: Albert Vilderman, Ion Haidarlî, Constantin Iavorschi, Eugen Cunițchi, Vasile Degtariov, Nicolae Moraru, Serghei Pisarenco, precum și doctorii în medicină: Gheorghe Țâmbalaru, Nicolae Nalivaico, Elena Tudor, Nicolae Elașcu, Vladimir Balan, Tamara Tudose și alții, care au contribuit la dezvoltarea serviciului ftiziologic din RM. De la momentul fondării, institutul a fost condus de Vasile Socol, Mihail Burlacenco, Victor Rotari, Chiril Draganiuc, Victor Punga, Ion Vangheli, Dumitru Sain, Mihail Popovici, Gheorghe Țâmbalaru, Silviu Sofroni, Constantin Iavorschi.

Institutul de Neurologie și Neurochirurgie (INN) a fost fondat în anul 2004, în baza Centrului de Neurologie și Neurochirurgie (medic-șef – conferențiar Mihai Casian), predecesor al Dispanserului Psihoneurologic, parte componentă (din 1961) a

Spitalului Republican de Psihiatrie, iar de la începutul anilor 80 ai sec. XX fiind în componența SCR. Actualmente, INN este condus de profesorul universitar Ion Moldoyanu, ajutat de vicedirecții Andrei Uncuță și Valeriu Timirgaz. În institut activează circa 100 de medici, inclusiv 10 doctori habilitați și 15 doctori în medicină. În cadrul lui funcționează 4 laboratoare științifice: Neurologie funcțională (șef – dr. hab. med. Stela Odobescu); Vertebro-neurologie (șef – dr. med. Svetlana Pleșca); Boli cerebrovasculare și neuro-recuperare (șef – dr. hab. med. Oleg Pascal); Neurologie, anestezie și reanimare (șef – dr. med. Aurel Bodiu). Institutul este baza a două catedre ale USMF „Nicolae Testemițanu” – neurologie (șef – profesor Mihai Gavriluc) și neurochirurgie (șef – profesor Grigore Zapuhlâh).

Centrul Național Științifico-Practic de Medicină Urgentă (CNȘPMU) își are începutul său în 1944, odată cu fondarea Stației de salvare din Chișinău, comasată, în 1959, cu Spitalul orașesc nr. 1 din Chișinău. În anii 1970–1971 se formează primele echipe specializate de medici cardiologi, toxicologi, traumatologi, reani-matologi pentru maturi și una de psihiatri. În 1991, serviciul este reorganizat în Spitalul Clinic de Urgență, în baza căruia, în 2005, se instituie Centrul Național Științifico-Practic de Medicină Urgentă (CNȘPMU). În componența instituției intră 8 clinici universitare de profil medico-chirurgical: Clinica de chirurgie nr.1 „Nicolae Anestiadi” (director – academician Gheorghe Ghidirim); Clinica de neurologie, neurochirurgie și genetică medicală (director – membru corespondent al AȘM Stanislav Groppa); Clinica de morfopatologie (director – academician Vasile Anestiadi); Clinica de ortopedie și traumatologie „Vitalie Bețișor” (director – profesor Filip Gornea); Clinica de chirurgie oromaxilofacială (director – profesor Dumitru Șcerbatiuc); Clinica de chirurgie oromaxilofacială și implantologie (director – profesor Valentin Topală); Clinica urgențe medicale (director – profesor Gheorghe Ciobanu); Clinica de anestezie, terapie intensivă și reanimare „Valeriu Ghereg” (director – conferențiar Sergiu Șandru); Clinica de oftalmologie (director – conferențiar Angela Corduneanu); Cursul

de endoscopie (șef – conferențiar Anatol Ghereg). Centrul asigură asistență metodologică în organizarea și acordarea asistenței medicale de urgență în întreaga republică. Din 1991, funcția de director general al CNȘPMU este deținută de Gheorghe Ciobanu, doctor habilitat în medicină, profesor universitar.

Centrul Național de Sănătate Publică (CNSP) – instituție științifico-practică, menită să asigure fundamentarea politicilor și strategiilor de sănătate publică în Republica Moldova. În anumită măsură, el este succesorul Institutului Moldovenesc de Cercetări în Domeniul Igienei și Epidemiologiei, fondat în 1947 (directori – H. Nikogosian, N. Ejov, A. Discalenco și V. Iachim). La propunerea ministrului Sănătății al URSS (iunie 1988), toate instituțiile științifice de profil medical din RSSM au fost reunificate într-un Institut de Cercetări Științifice în Medicină Preventivă și Clinică (director – Mihail Popovici). Prin Hotărârea Guvernului RM, nr. 529 din 1995, în baza Stației sanitaro-epidemiologice republicane (director – Mihai Magdei), a secțiilor de Igienă, Epidemiologie și Producere ale institutului nominalizat și a altor instituții de profil, a fost instituit Centrul Național Științifico-Practic de Igienă și Epidemiologie (CNȘPIE), care, la 27 mai 1998, își schimbă denumirea în Centrul Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă (CNȘPMP), în fruntea căruia este numit doctorul habilitat Mihai Magdei. În condițiile de schimbare continuă a factorilor de mediu, sociali, economici și în scopul prevenirii diverselor maladii și îmbunătățirii calității vieții, activitatea instituției necesită reforme cu atribuirea noilor obiective și strategii. Astfel, prin Hotărârea Guvernului RM, nr. 384 din 12.05.2010, instituția nominalizată se reorganizează în Centrul Național de Sănătate Publică (CNSP), conducător al căruia este numit Ion Băhnărel, doctor habilitat, profesor universitar. De activitățile Centrului – supravegherea de stat a sănătății publice, procesul de cercetare și inovare – se ocupă specialiști calificați, dintre care 8 doctori habilitați și 26 doctori în medicină. Instituția participă la pregătirea cadrelor științifice prin doctorat și postdoctorat.

Lucrarea de față conține o vastă informație despre o mare parte din făuritorii științei medicale moldave – doctori habilitați, profesori universitari, absolvenți ai Alma Mater – din prima promoție și până în prezent. Sper că majoritatea dintre ei se vor regăsi în cronologia perioadelor respective. De un singur lucru nu sunt sigur: dacă în liste au fost incluse toate persoanele care merită. Intuiesc că există doctori habilitați în medicină, profesori universitari care nu au întreținut relații cu colegii din RM sau au emigrat în alte țări și din acest motiv lipsesc în lucrarea dată.

Cele mai multe informații le-am obținut chiar de la deținătorii gradelor științifice respective, personal sau prin poșta electronică, iar unele – din sursele bibliografice sau cu ajutorul serviciului personal al instituțiilor științifice, în special al USMF „Nicolae Testemițanu”. Dispersarea unui număr de 303 doctori habilitați, profesori universitari pe parcursul celor 67 ani de existență a instituției m-a impus să analizez informațiile respective în grupe, cu un interval de 10 ani, începând cu prima promoție, din anul 1946. Cartea este structurată într-o formă enciclopedică, include 6 capitole principale, care elucidează specificul a câtorva generații de absolvenți (în cadrul unui deceniu).

Îmi este greu să-i explic cititorului ce m-a impus să lucrez asupra acestei cărți cu caracter istoric, de sinteză, intitulată *Profesorii universitari – absolvenți ai USMF „Nicolae Testemițanu”*. Cu câțiva ani în urmă (1997, 2001) am editat două volume dedicate istoricului dezvoltării Medicinii legale în Republica Moldova. Evident, în acest caz am vrut să las urmașilor de profesie informații trăite, cunoscute și studiate de mine pe parcursul anilor de activitate în această ramură. A urmat cartea *O viață de zbu-cium* (2009), în care le-am lăsat nepoților și strănepoților istoricul neamului, al vieții și activității mele pe tărâmul medicinei timp de peste jumătate de secol (din 1954). În scurt timp a mai ieșit de sub tipar (2011) o carte voluminoasă – *Orașul Bălți și oamenii lui*, în care, prin prisma propriei viziuni, am descris istoricul orașului meu natal, despre care au scris mai mulți străini neamului nostru, omițând realitatea istorică sau falsificând-o. Atracția pentru înregistrarea unor date și fenomene istorice mi-a fost necunoscută pâ-

nă la 24 iunie 2011, ziua lansării ultimelor două cărți. Atunci marele regizor și om de cultură **Ion Ungureanu**, renumiții savanți-istorici **Anatol Petrencu** și **Ion Varta** mi-au demonstrat atitudinea deosebită față de istorie, neam și patrie, descrisă în lucrările mele. Personal, nu am dreptul să contest această afirmație. Însă, intuiesc că am fost influențat de operele lui **Iurie Colesnic**, neîntrecut scriitor-bibliograf al înaintașilor neamului nostru.

Sunt în așteptarea unei întrebări din partea cititorilor: „Numărul de 303 doctori habilitați, profesori universitari, pe parcursul a 67 ani de activitate a USMF „Nicolae Testemițanu”, este mic sau mare pentru Republica Moldova, țară mică după teritoriu și numărul populației?”. Da, evident că numărul nu e mic, însă, dacă am zice că e mare, ar putea exista două răspunsuri: primul este că într-adevăr au existat și există multe persoane talentate, iar al doilea poate fi lipsa unui „filtru” al calității de cercetare. Personal, nu mi-am pus scopul să găsesc răspuns la aceste întrebări delicate.

Cineva ar putea interveni și cu altă întrebare: „Neapărat trebuie să deții gradul de doctor habilitat sau titlul de profesor universitar ca să fii evidențiat în această lucrare?”. Răspunsul este afirmativ. M-am străduit să prezint informațiile obținute în conformitate cu scopul trasat și cu denumirea cărții. Totodată, ar fi nejustificat faptul să-i dăm uitării pe acei profesori universitari care au absolvit facultățile de Farmacie, Stomatologie și Medicină Preventivă ale instituțiilor medicale superioare din Federația Rusă și Ucraina, unde, pe timpuri, au fost trimiși la studii. Întorcându-se la baștină, ei au muncit mult, au susținut ambele teze, contribuind la valorificarea științei medicale autohtone și la pregătirea cadrelor la specialitățile nominalizate. Din această cohortă de savanți fac parte profesorii universitari, șefi ai catedrelor respective: farmaciștii **Vasile Procopișin**, membru corespondent al AȘM, ex-viceministru al Sănătății, și **Filip Babilev**; medicii igieniști **Nicolae Opopol**, membru corespondent al AȘM, și **Petru Iarovoi**, ex-viceministru al Sănătății; stomatologii **Arsenie Guțan**, **Mihai Bușanu**, **Ilarion Postolachi**, **Pavel Godoroja**, **Dumitru Șcerbatiuc**, **Ion Munteanu**, **Sofia Sârbu**; anesteziolog-reani-

matologul **Victor Cojocaru**, absolvent al Facultății Medicină Militară a Institutului de Medicină din Kuibîșev.

Frumoase cuvinte și profundă recunoștință merită și alte personalități notorii, iluștri cercetători și educatori ai viitorilor medici, care nu au izbutit să obțină gradul științific de doctor habilitat și titlul de profesor universitar. Aceasta se referă la mulți conferențieri universitari, valorile științifice și activitățile educaționale ale cărora rămân nespuse de prețioase în istoria Alma Mater. Îi vom menționa doar pe unii: **Loghin Alexeev, Filip Ambros, Liviu Andon, Ion Antohi, Pavel Boțolin, Vladimir Cazacov, Valeriu Chicu, Valeriu Covaliu, Alexei Chirlici, Emil Ceban, Xenia Galețchi, Iulian Grossu, Andrei Iarovoi, Tudor Lupașcu, Nuțu Migali, Mihai Moldovanu, Sergiu Mucuță, Grigore Mutoi, Anatol Negară, Didina Nisteanu, Gabriel Obreja, Gheorghe Placinta, Ștefan Plugaru, Teodor Popovici, Galina Rusu, Sergiu Rusu, Alexei Sofroni, Romeo Șcerbina, Andrei Testemițanu, Ion Tofan, Aurelia Ustian, Victor Volneanski** și mulți alții.

M-aș bucura nespuse dacă următoarele generații de medici, absolvenți ai USMF „Nicolae Testemițanu”, ar studia și ar valorifica tezaurul științific moștenit de la predecesorii lor, dacă ar păstra o vie amintire despre savanții moldoveni, care au îmbogățit știința medicală națională și universală prin rezultate autentice, apreciate la justa lor valoare, nu prin numărul publicațiilor sau al titlurilor onorifice obținute. Evident, succesele științifice se datorează condițiilor în care se efectuează cercetările. Totuși, cele mai frumoase urme au lăsat acei care, în virtutea greutăților materiale sau a obstacolelor artificiale, au rămas fideli științei și au obținut rezultate bune (fără nicio protecție).

Dacă titlurile științifice s-ar obține doar pentru ratingul personal, ele ar deveni dăunătoare.

I

PREMISELE, ISTORICUL FONDĂRII ȘI DEZVOLTĂRII ACTUALEI USMF „NICOLAE TESTEMIȚANU”

Schiță istorică

Este cunoscut faptul că până la anul 1400 pe întregul teritoriu al Țării Moldovei funcționau doar tradițiile medicinei empirice, practică, în majoritatea cazurilor, de către bărbieri, vrăjitoare, descântătoare, babe doftoroaie și de alte persoane anonime. Abia în anul 1475 a apărut primul document oficial, în care se amintește despre un medic străin, invitat la curtea domnească, pentru a-i examina rana de la picior lui Ștefan cel Mare, provocată în lupta de lângă Chilia. În 1610, mitropolitul Moldovei a recurs la serviciile unui medic italian de la curte în legătură cu asasinarea feciorului domnitorului, Ștefăniță.

Printr-o hotărâre a domnitorului Moldovei, din anul 1777, la Iași, se introduce postul de vraci orășenesc cu dreptul de a deschide farmacie. Medicul era remunerat din veniturile mănăstirilor. Tot în acest timp își începe activitatea „comisia de doctori”, care coordona invitația și angajarea la lucru a medicilor. În legătură cu controlul calității activității practicii medicale și stabilirea eventualelor greșeli, în prima jumătate a secolului al XIX-lea au fost emise o serie de dispoziții oficiale în această privință. Astfel, în 1803, se poruncește ca medicul-șef (arhiiatrosul) să cerceteze cazul unor medici, „care, înțeleși cu anumiți farmaciști (spițeri), nu prescriau decât rețete ininteligibile, ce puteau fi efectuate numai de persoanele care înțelegeau”. Asemenea fapte erau sancționate penal.

În Basarabia primei jumătăți a sec. XIX exista un singur spital, cel orășenesc – din Chișinău, destinat populației întregii regiuni, și doar câteva „centre” sanitare cu câte 4-5 paturi, amplasate doar în județele Hotin, Bender și Ackerman. În acel timp, fiecărui centru îi revenea în medie câte un singur medic, o moașă și circa patru felceri care obținuseră „calificări medicale” în timpul servi-

ciului militar. În astfel de condiții, oamenii preferau să se adreseze, așa cum obișnuiseră deja, descântătoarelor și „vracilor”, care aplicau metode de tratament neverificate din punct de vedere medical.

Îndată după anexarea teritoriului dintre Prut și Nistru la Rusia țaristă, în Basarabia s-a organizat Uprava Medicală (1813), care servea în calitate de instituție medico-sanitară cu dreptul de a dirija activitatea tuturor medicilor. Uprava era dotată de stat, se subordona guvernatorului Basarabiei, iar în aspect medico-organizatoric se supunea Departamentului Medical al Ministerului de Interne din Petersburg.

Un eveniment important pentru populația Basarabiei l-a constituit deschiderea, în decembrie 1817, a Spitalului orășenesc din Chișinău (actualul SCR). Primul medic al acestui spital a fost doctorul în medicină Iosif Volfingher, care deținea și funcția de inspector al Upravei Medicale din Basarabia. El a fost unul dintre primii medici care a efectuat și expertize medico-legale. Această activitate includea diferite examinări ale persoanelor pătimite, cercetări pe cadavre în baza examenului extern, iar în cazul unor leziuni imense – și cercetarea internă. În anii 1818–1824, în spitalul orășenesc din Chișinău a activat doctorul Budde, care l-a înlocuit pe Iosif Volfingher, în legătură cu mari obligațiuni de serviciu. În 1824 aici și-a început activitatea sa doctorul în medicină S. Grușevski. S-au păstrat informațiile prezentate de el Guvernatorului Basarabiei, care conțineau caracteristica bolilor și a cauzelor de deces ale bolnavilor aflați în spital. Fiecare caz letal era însoțit de o succintă descriere a faptului, cu semnătura lui S. Grușevski și a administratorului. În perioada dată, în spital activa și medicul I.B. Șlighel, de numele căruia este legată efectuarea sistematică a cercetărilor anatomo-patologice în Basarabia. Astfel, spre finele anilor 40 ai sec. XIX, Uprava Medicală din Basarabia avea în componența sa circa 20 de medici orășenești sau de uezd.

În 1870, în Basarabia se fondează spitale de zemstvă, în care activau medici bine pregătiți în școlile din țările europene. În mod deosebit cere evidențiată activitatea doctorului în medicină L.A.

Marovski, care a deținut (1871–1880) funcția de inspector al Upravei Medicale. El a fost acela care a organizat Societatea medicilor și a farmaciștilor din Chișinău, fiind ales și primul președinte al societății. Alt doctor în medicină, care a activat în Basarabia la sfârșitul secolului al XIX-lea, a fost Axenti Korceak-Cepurkovski. Este cunoscut raportul lui la al II-lea Congres „Pirogov” al medicilor (1887) sub genericul „Cu privire la problemele activității medico-legale a medicilor în general și a celor de zemsvă în special”. Este semnificativă și altă comunicare prezentată de către A. Korceak-Cepurkovski la al IV-lea Congres „Pirogov” al medicilor, din 1891, în cadrul căruia el a susținut necesitatea creării unui contingent special de medici legiști calificați, care s-ar ocupa numai de activitatea medico-legală, eliberându-i, concomitent, de obligațiunile sanitaro-igienice.

În afară de medicii menționați, la acel timp în Basarabia au mai activat M.E. Lion, M.P. Rașkovici, V.L. Kosovski, I.E. Varzari, I.C. Șeptelici-Herțescu, V.G. Gheorghită, V.F. Focșa, Ion Dumbravă ș.a. Însă majoritatea dintre ei lucrau preponderent la spitalul orașenesc din Chișinău. Cu mult mai puțini medici activau în alte orașe ale Basarabiei: Ackerman, Ismail, Hotin, Soroca, Bălți, Bender, Orhei. Dar, deoarece majoritatea populației la acel timp locuia în sate și cătune, tocmai această categorie de oameni era sortită să apeleze după servicii medicale la babe doftoroaie, descântătoare și alte persoane, adesea chiar neștiutoare de carte.

La 1873, Uprava uezdului Ackerman a cerut de la Adunarea de zemsvă a Basarabiei permisiunea de liberalizare a activității medicilor din regiune, iar în 1876, Uprava uezdului Hotin a invitat 5 medici particulari pentru a participa în lupta cu bolile contagioase, care făceau multe victime printre populația regiunii.

Pentru a schimba cât de cât situația precară în domeniul asistenței medicale populației din Basarabia, guvernul țarist a aprobat, spre finele sec. XIX, proiectul de construcție a unui spital pentru bolnavii de maladii psihice. Lucrările s-au început într-un loc pitoresc, în sătucul Costiujeni din suburbia orașului Chișinău. În 1895, acest spital a fost dat în exploatare.

Spitalul includea mai multe clădiri din piatră, destinate tuturor categoriilor de bolnavi, separat pentru bărbați și femei. S-a construit și o biserică de religie ortodoxă pentru personalul care locuia în preajma spitalului. La începutul secolului XX, teritoriul spitalului era deja bine conturat și amenajat cu cele necesare pentru activitate. Medicii erau invitați din alte regiuni ale Imperiului Rus, unul a fost doctorul în medicină, profesorul N.A. Alfeevski, care a participat la fondarea acestei instituții medicale. Din 1896, desfășoară o imensă activitate, în calitate de prosector, celebrul medic-umanist din Basarabia, Toma Ciorbă (1864–1935), bine cunoscut în regiune.

Лечебница Костюжны. КИШИНЕВЪ

Spitalul de psihiatrie din Costiujeni la începutul secolului XX.

La momentul Marii Uniri din 1918, asistența medicală acordată populației din Basarabia rămânea deplorabilă. Treptat, situația începe să se schimbe spre bine datorită medicilor sosiți din alte regiuni ale României. În acest context, îți amintești de cuvintele marelui istoric **Nicolae Iorga**, care, la finele anilor 30 ai secolului XX, foarte expresiv și corect scria despre medici și medicină: „Mult timp medicina s-a făcut pe spinarea noastră, dar nu de către noi... medicina venea pe vremuri la noi ca să lecuiească pe domni... a plecat de la domni, a trecut pe la boieri, a ajuns la târgoveți, fără

să fi ajuns, însă, la țărani. Și când va ajunge și acolo, atunci va porni o eră nouă...”

În anumită măsură, situația descrisă de Nicolae Iorga se adevărește prin faptul că majoritatea medicilor într-adevăr activau în orașe, iar localitățile rurale erau lipsite de acest beneficiu. De exemplu, până la cel de Al Doilea Război Mondial, mulți medici prestau servicii în spitalul orășenesc din Chișinău (A. Koțovski, N. Doroșevski). În spitalul evreiesc nr. 4 activau obstetricianul Moisei Sluțki, cardiologul Abram Frank, chirurgul Mihail Krasilșcik, pulmonologul Kovsman, internistul Șlissel, stomatologul Klang, oculistul Faina Cegorski, iar la Spitalul de boli infecțioase lucra renumitul medic basarabean Toma Ciorbă, întemeietorul spitalului, și alți medici. În spitalele din orașul Bălți activau medicii: Carol Buzenski, Dumitru Ciocanu, Fișel Crasiuc, Liuba Rațimoru, Matus Cotlear, Nicolae Trifănescu, stomatologii Iosif Broitman, Iosif Pinkenzon. Situații puțin îmbucurătoare existau și în regiunile orașelor Ackerman, Bender, Ismail, Hotin, Orhei, Soroca – și aici populația sătească se bucura de servicii medicale reduse, cu atât mai mult specializate.

Analizând situația reală din acel timp, putem afirma cu certitudine că fondarea Institutului de Medicină la Chișinău, după Al Doilea Război Mondial, a fost o cotitură epocală, favorizantă pentru începutul schimbărilor radicale spre bine în sistemul sănătății publice, și se înscrie ca un eveniment de mare amploare pentru populația basarabeană. Din acest motiv, anul 1945 a devenit istoric în letopisețul Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, reorganizat ulterior în Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie (USMF) „Nicolae Testemițanu”.

Procesul de organizare a ISMC

Procesul de organizare a ISMC a început cu adresarea Sovietului Miniștrilor al RSSM (iunie 1945) către conducerea URSS cu rugămintea de a transfera la Chișinău Institutul de Medicină din Kislovodsk. După acel demers istoric au urmat hotărârea Guvernului Sovietic (nr. 12875 din 28.08.1945) și ordinele respective – al Comitetului pentru problemele școlii superioare și al Comisari-

atului Sănătății al URSS (427/699 din 31.08.1945), prin care s-a oficializat transferul institutului respectiv la Chișinău. Astfel a demarat lucrul organizatoric propriu-zis de îndeplinire a dispozițiilor guvernamentale menționate.

În scopul realizării acestor sarcini, Guvernul RSSM a format o comisie oficială în frunte cu vicecomisarul Sănătății Ipatie Sorocean, ajutat de alt vicecomisar – Serghei Balakin, care urmau să preia conducerea acestui lucru responsabil. Inițial, ei au fost preocupați de selectarea localului potrivit pentru sediul noului institut. În final, s-a convenit ca Institutul de Medicină să fie amplasat la marginea orașului Chișinău, în clădirile fostului spital militar de pe strada Lenin. Institutul se învecina cu Spitalul de Boli Infecțioase (actualmente, „Toma Ciorbă”), iar în partea din vale (spre actuala Universitate Pedagogică „Ion Creangă”) – cu teritoriul satului Buiucani, inclus în curând în componența orașului.

Imaginea blocului central al ISMC, în care activau organele de conducere ale institutului, a rămas aproape neschimbată până la finele anilor 50 ai secolului XX. În acest loc, principala stradă (Lenin) era foarte îngustă, glodoasă și fără borduri. Trotuarele se aflau la distanță mare de partea carosabilă a șoselei. Restaurarea parțială a clădirilor vechi și construcția actualului ansamblu universitar s-au efectuat la sfârșitul anilor 50 – începutul anilor 60, după proiectele elaborate de către cunoscutul arhitect chișinăuian, absolvent al Institutului de Arhitectură din București, Valentin Voițehovschi (1909–1977).

Aspectul satului Buiucani (cătре sfârșitul celui de-al doilea război mondial), cu care se învecina ISMC.

Se cunoaște că în toamna anului 1945, la gara feroviară Visterniceni, la Chișinău a sosit personalul profesoral-didactic și 570 de studenți (anii II-V) ai Institutului de Medicină din Kislovodsk, fostul Institut de Medicină nr. 2 din Leningrad. La 20 octombrie 1945, oficial, s-a început procesul de studii la Institutul de Medicină din Chișinău. Anume în acel an s-au pus bazele dezvoltării învățământului medical superior și ale științei medicale pe teritoriul basarabean. Inițial, în cadrul institutului funcționau 13 catedre, la care activau 20 de doctori habilitați, 23 doctori și lectori fără grade științifice.

Dintre șefii de catedre, făceau parte profesorii universitari: F.E. Agheicenco (morfopatologie), A.P. Lavrentiev (anatomie), A.A. Troițki (anatomie topografică), N.A. Nicogosian (igienă), M.A. Poliuhov (terapie), S.M. Rubașov (chirurgie), B.I. Șarapov (neurologie), A.A. Zubkov (fiziologie), A.N. Molohov (psihiaetrie), M.V. Borzov (dermatovenerologie), L.A. Rozenier (boli infecțioase), I.N. Kurlov (oftalmologie), precum și conferențiarii: M.Ia. Ghehtman (organizarea ocrotirii sănătății), N.N. Kuznețov (histologie), V.P. Eremeev (limbi străine), B.I. Leonov (chimie anorganică), B.M. Curțer (patofiziologie), S.I. Lealikov (farmacologie), N.T. Starostenco (boli interne) ș.a. În calitate de lectori-asistenți s-au încadrat și profesioniști băștinași, cu studii făcute în centrele universitare europene: S.M. Smirnov, R.S. Poznanskaia,

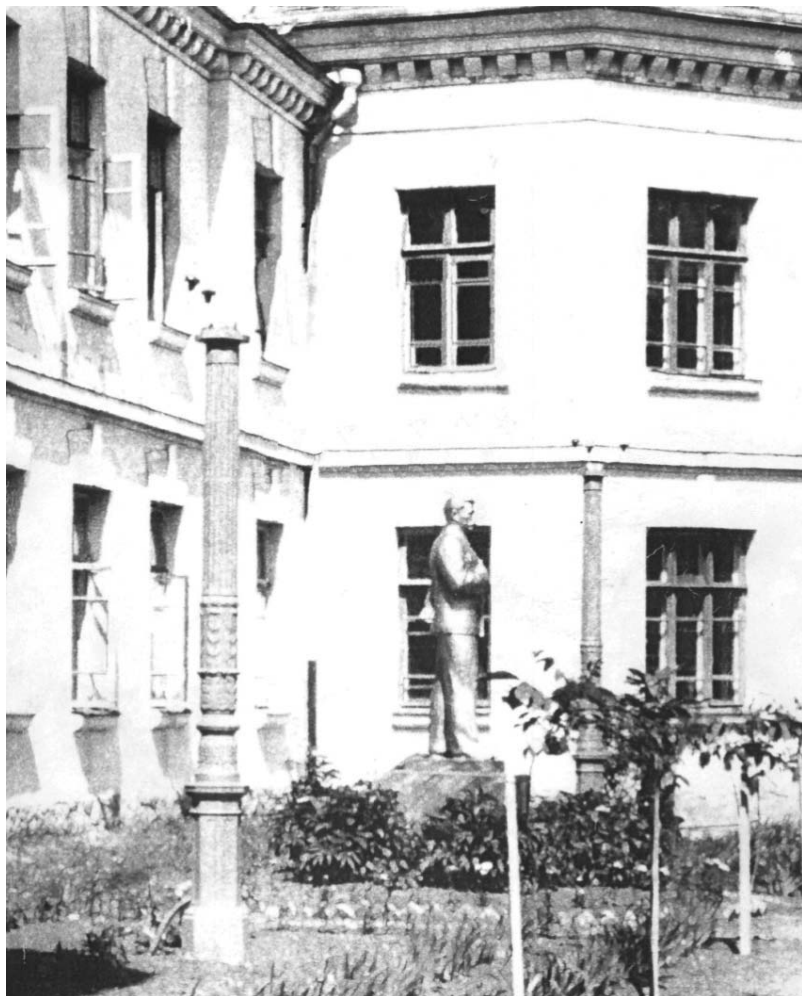
M.I Crasilșcik, L. B. Șraiber, I.A. Orenștein, M.H. Beringher, P.I. Litvak, A.I. Kogan, care și-au adus contribuția la pregătirea cadrelor naționale din primele promoții de medici.

Până la sfârșitul anilor 60 ai secolului trecut aveai impresia că Institutul de Medicină într-adevăr se afla la periferia orașului. După dispariția tramvaielor și a șinelor de pe strada Lenin, lângă institut se mai aflau stația terminus a troleibuzelor și o mică încăpere, un fel de birou administrativ, în care personalul înregistra respectarea regimului de lucru al unităților de transport. Ceva mai la vale de clădirile centrale propriu-zise ale institutului, spre Bu-iucani, se întindea un teren liber (toloacă), unde studenții-medici jucau fotbal, iar în timpul sesiunii de vară dădeau buzna într-o vale abruptă, unde se afla Grădina Botanică, să se pregătească pentru examene. Acolo era și un lac înconjurat de copaci fructiferi, care îi reda anturajului un peisaj atrăgător. Actualmente, acest sector este „civilizat”, umplut cu un șirag de clădiri, inclusiv a Universității Pedagogice „Ion Creangă”.

Mai mult de 10 ani, ISMC a dispus doar de cunoscutele clădiri cu două etaje, existente și în zilele noastre, iar în curtea lui se mai afla o clădire cu două etaje, local pentru catedrele cu profil medico-biologic (Anatomie, Patofiziologie, Histologie, Anatomie patologică, Anatomie topografică). În interiorul curții se aflau și câteva clădiri mai mici, cu un nivel, sediile altor catedre (Fiziologie normală, Farmacologie, Fizică, Chimie, Limbi străine etc.).

În anii postbelici, într-o nișă din fața clădirii centrale a institutului, pe un postament de beton, a fost amplasată statuia lui I.V. Stalin – în picioare, cu privirea orientată spre strada centrală în numele lui Lenin. În primii ani de studii la ISMC și eu am avut ocazia să observ calitatea bună și aranjarea cu gust a acestui monument. În preajma lui creșteau arbuști și flori, bine îngrijite. Pentru a proteja monumentul de răufăcători, sectorul era înconjurat cu un gard din plasă metalică. După moartea lui I.V. Stalin, pe timpul lui Nikita Hrușciiov și luptei lui cu cultul personalității, statuia a dispărut într-o noapte, fără comentarii publice sau discuții. În scurt timp după acest eveniment, pretutindeni, în mare taină, a început denigrarea și distrugerea în masă a instituțiilor de cult din

republică, inclusiv a clopotniței din fața Catedralei din centrul Chișinăului.

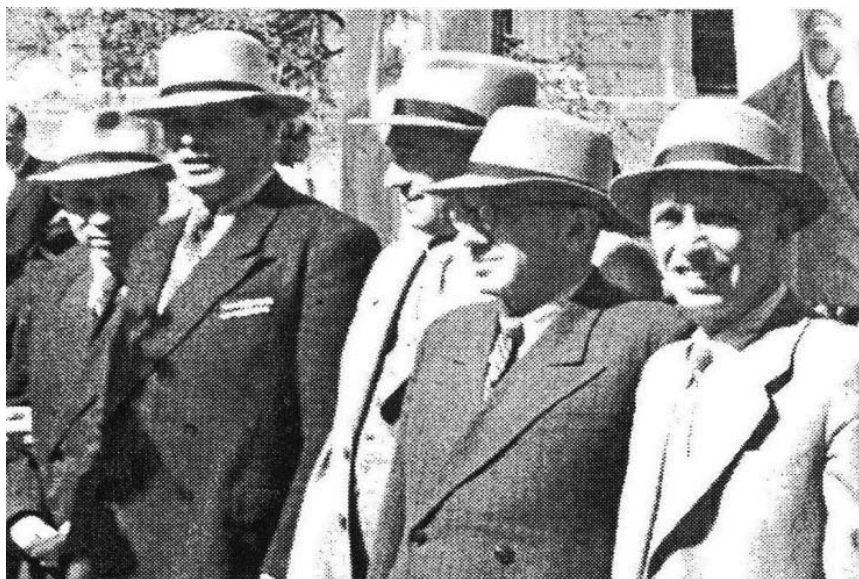

Aspectul blocului central al Institutului de Stat de Medicină din Chișinău în anii postbelici. În centru – statuia lui I.V. Stalin.

De la bun început, majoritatea catedrelor disciplinelor teoretice își desfășurau procesul de studii în blocul central și în clădirile din curtea institutului. Seminarele la disciplinele clinice se desfăș-

șurau la bazele spitalelor respective din oraș, iar cursurile teoretice – în cele patru aule de la etajul doi al blocului central. Majoritatea studenților locuiau în căminele de pe strada Kiev, 137 (actualmente, strada 31 August), colț cu strada Serghei Lazo. Spațiile mici ale localurilor pentru studii și trai nu-i deranjau nici pe studenți, nici pe pedagogi. Pe atunci, toți erau obișnuiți cu acel mic confort de trai și de activitate.

În afara orelor de studii, studenții organizat practicau toate formele de activități – sportive, culturale și de alt gen. Adunările comsomoliste, sindicale și educaționale erau obligatorii, absolut pentru toți. Ignorarea acestora era pedepsită, adesea cu sancțiuni. Erau organizate întreceri sportive, dansuri în clubul studențesc (actuala biserică „Sf. Nicolae”). La paradele de 1 mai și 7 noiembrie prezența era obligatorie – și pentru studenți, și pentru colectivul profesoral-didactic, care era responsabil de lucrul educațional.

Comportament și stil solidar de prezentare la paradă în primii ani postbelici. De la stânga la dreapta: profesorii F.E. Agheickenko, M.V. Borzov, V.L. Stârikovici, A.H. Nikogosean și conferențiarul S.L. Balakin (1947).

Conducătorii institutului

Ar fi o mare greșeală să dăm uitării numele personalităților care au participat nemijlocit la fondarea și dezvoltarea institutului și a școlilor respective de savanți în diferite domenii ale medicinei, într-o perioadă de grea cumpănă – anii postbelici. Aceasta se referă și la acei conducători care, ulterior, au contribuit la ridicarea prestigiului instituției, devenită în curând mândria nu doar a plaiului nostru natal. Cred că nu există absolvent al Alma Mater care să nu fi auzit de legendarul director Ipatie Cristofor Sorocean, care a condus ISMC în primii ani (1945–1948).

Ipatie Sorocean s-a născut la 30 martie 1900, într-o familie numeroasă de moldoveni din sudul Basarabiei. După absolvirea Institutului de Medicină din Odessa (1926), lucrează în calitate de medic în satul Nezavertailovka, apoi la spitalul din orașelul Balta, RASSM. În timpul războiului activează în calitate de chirurg principal al Spitalului Militar din or. Soci. După demobilizare din armata sovietică este numit vicecomisar popular al Ocrotirii Sănătății din RSSM. În următorii trei ani, sub conducerea nemijlocită a lui, au avut loc primele admiteri (1945–1947) și primele promoții de absolvenți (1946–1948). Toate eforturile erau orientate atât la crearea condițiilor de studii și de trai ale studenților, cât și la rezolvarea numeroaselor probleme de ordin organizatoric și gospodăresc: aprovizionarea catedrelor cu materiale didactice, utilaje de laborator și locuri de muncă. Avea și multe alte preocupări importante.

După cum ne mărturisesc supraviețuitorii acelor timpuri, directorul I. Sorocean îndeplinea competent și cu înaltă responsabilitate toate obligațiunile ce îi reveneau după statut. Se știe că activitatea lui rodnică în calitate de director a fost marcată prin frumoase evenimente și realizări în perioada de afirmare a instituției

pe care o conducea, capabilă să continue pregătirea cadrelor de medici calificați. În acei ani dificili, el a izbutit să includă în procesul didactic noi specialiști de înaltă calificare. Astfel, au fost puse și bazele unui început bun de încadrare a tineretului în efectuarea cercetărilor științifice. Deja în anii 1947–1948 au avut loc primele sesiuni de totalizare a activității științifice și editarea primelor articole și monografii cu caracter științifico-didactic.

În memoria studenților-medicini din perioada postbelică, Ipatie Sorocean a rămas drept etalon de conducător și educator mărinimos și binevoitor. Tocmai datorită acestor calități pur omenești, el era apropiat de interesele tineretului. Chiar și după circa 70 de ani, este plăcut să auzi de la supraviețuitorii primelor promoții frumoase cuvinte de laudă și înaltă apreciere a activității primului director, de energia lui nesecată și comportamentul părintesc față de studenții înfomețați, dar care aveau ferma dorință de a face carte. Nu în zadar studenții primilor ani postbelici îl numeau pe director nu altfel decât *tată*. Cuvintele calde, spuse la adresa marului ctitor al institutului chișinăuian, nu sunt ocazionale sau nefondate. Ele se bazează pe acțiunile concrete ale directorului față de tot ce necesita o deosebită atenție, redresat, ajutat sau susținut la timp. Iar tineretul, ca și în toate timpurile, observă bine meritul fiecărui om, cu atât mai mult al unui conducător, nu după promisiunile verbale, expuse falnic și frumos în public, ci după faptele concrete și atitudinea reală, binevoitoare, pe care o manifestă față de oameni. Astfel îl apreciau pe primul director, Ipatie Sorocean, atât colaboratorii, cât și studenții multor promoții următoare după absolvirea Institutului de Stat de Medicină din Chișinău.

Ipatie Sorocean a fost succedat consecutiv de următorii directori: Nicolae Harauzov (1948–1951), Leonid Ganul (1951–1953), Nicolae Starostenco (1953–1959), Nicolae Testemițanu (1959–1963), Vasile Anestiadi (1963–1986), Leonid Cobăleanski (1986–1994), iar din 1994 (cu întreruperi), postul de rector al actualei Universități de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” este deținut de academicianul Ion Ababii.

Nicolae Harauzov, în postură de director (1948–1951), a continuat strategia dezvoltării institutului începută de Ipatie Sorocean. Concomitent, manifesta un interes deosebit față de lucrul științific. Pe timpul lui, pentru prima dată s-a introdus pregătirea cadrelor medicale și științifice prin doctorat și ordinatură, s-a intensificat activitatea consiliului științific al institutului. Atracția față de lucrul științific l-a făcut să susțină tineretul în activitatea de cercetare. În scurt timp demisionează din post și pleacă cu traiul în Ucraina. Lucrează la Institutul de Medicină din Kiev.

Leonid Ganul a fost investit în funcția de director peste 5 ani de la fondarea ISM din Chișinău (1951–1953), când deja funcționau mai multe forme de activități, erau rezolvate numeroase probleme de ordin organizatoric, de cadre, spații de studii pentru studenți ș.a. În scurta perioadă de directorie, dumnealui s-a ocupat mai mult de îmbunătățirea bazei materiale a catedrelor și a condițiilor de trai ale studenților. În această perioadă, consiliul științific al institutului i s-a acordat dreptul de a primi spre susținere tezele de disertație la 16 specialități.

Nicolae Starostenco a fost primul director al ISM din Chișinău (1953–1959), care avea deja gradul științific de doctor habilitat și titlul de profesor universitar. Dumnealui a demonstrat că este o persoană responsabilă, cumpătată, cu vaste capacități organizatorice în domeniul științei și învățământului medical superior. A făcut foarte mult pentru redresarea bazei materiale a catedrelor, a implementat noi metode de instruire în procesul didactic. În 1954 a fost

deschisă a doua facultate – Pediatrie, s-a început construcția căminelor studențești, s-a finisat construcția sălii sportive de pe strada S. Lazo. Era preocupat permanent de aprovizionarea colaboratorilor cu spațiu locativ. Nicolae Starostenco îmbina armonios activitățile de conducător, pedagog, savant și clinician de excepție, ceea ce a reușit să demonstreze în cei 26 de ani cât a condus Catedra terapie.

Disciplina, principialitatea sănătoasă și munca cinstită – iată criteriile și pilonul de bază al activității directorului și savantului Nicolae Starostenco, care considera drept datorie pregătirea și promovarea rezervelor de cadre din rândurile generațiilor tinere de medici băștinași. Despre aceasta ne mărturisește faptul că doar în 7 ani (1953–1959) de directorie, 57 de absolvenți ai ISM din Chișinău au susținut tezele de doctor în medicină. Dumnealui a fost și cel mai „rodnic” conducător al tinerilor savanți în perioada dată: 4 discipoli de-ai săi au susținut tezele de doctor habilitat și 28 – de doctor în științe medicale.

Nicolae Testemițanu a fost primul dintre absolvenți, care a deținut postul de director al ISM din Chișinău (1959–1963). El a introdus o concepție națională de conducere a instituției, care se deosebea esențial de metodele predecesorilor săi. În unele privințe, principiile de dirijare ale lui Nicolae Testemițanu se apropiau de viziunea social-democrată a primului director, Ipatie Sorocean. Potențialul său organizatoric, dezvoltat și cunoscut încă din anii studenției, s-a manifestat pe deplin în cei patru ani, cât a condus Alma Mater. De numele lui sunt legate multe proiecte și realizări. A contribuit la construcția noilor blocuri administrative și cămine, la deschiderea facultăților Farmacie și Perfecționarea Medicilor, a pus temelia instruirii studenților băștinași în limba lor maternă, a cadrelor de înaltă calificare ș.a.

În primăvara anului 1960, am avut ocazia să susțin examenul la chirurgie, obiect predat de Domnia Sa. În acea zi, surprinzătoare a fost adresarea lui către studenții grupei din care făceam parte: „Cine dorește să răspundă în limba noastră?”. Eu am răspuns afirmativ, tălmăcind problemele din bilet așa cum puteam la acea perioadă. Răspunsul meu a fost un dialog între profesor și elev. Ulterior, meditam asupra acestei discuții istorice și îmi dădeam seama că domnul director îmbina iscusit calitățile de pedagog cu cele de psiholog. Îmi amintesc cum noi, studenții și tinerii doctoranzi, eram fascinați de iscusința lui în abordarea problemelor de pregătire a cadrelor tinere, de atitudinea grijulie față de neam, medicină, cultura națională și profesia de lucrător medical.

Altă amintire a mea ține de perioada când Nicolae Testemițanu deținea postul de ministru al Sănătății. A găsit timp să ia sub control starea critică a soției mele, moartea clinică după operație, care s-a întâmplat chiar a doua zi după ce am susținut teza de doctor în medicină. El a fost acel care a organizat consiliile de medici specialiști, invitând reanimatologi din Moscova.

Momentul dezvelirii monumentului lui Nicolae Testemițanu de către ministrul Sănătății, Vladimir Hotineanu, și președintele raionului Drochia, Vladimir Calaraș.

Toate faptele lui mărețe mărturisesc că Nicolae Testemițanu a întregit în sine puritatea cugetului de om înțelegător și binevoitor. El a strălucit asemenea unui astru pentru contemporanii săi și a rămas în memoria multor generații ca mare patriot și exemplu de slujire poporului, a făcut parte din cohorta iluștrilor înaintași ai neamului, care au lăsat o amprentă valoroasă în istoria și cultura națională. Nu este ocazional faptul că USMF din Chișinău, multe școli și străzi din diferite localități ale Republicii Moldova, inclusiv din satul lui natal, îi poartă numele. Peste ani, Nicolae Testemițanu a devenit om-legendă, cunoscut departe de hotarele plaiului natal. În august 2009, în orașul Drochia, am asistat la inaugurarea unui măreț monument în memoria înflăcăratului înaintaș, iar în iunie 2011, în curtea USMF din Chișinău, a fost instalat bustul fostului director.

Vasile Anestiadi – cel mai longeviv rector al Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (1963–1986) – a continuat cu mare înțelepciune proiectele de dezvoltare a institutului, inițiate de către Nicolae Testemițanu, și a elaborat propriile programe și activități, atât de ordin gospodăresc, cât și didactico-științific și educațional. În calitate de conducător, a dat dovadă de exigență și principialitate, având o responsabilitate sporită față de activitatea socială. O deosebită atenție a acordat construcției căminelor pentru studenții și colaboratorii institutului. În scurt timp după investirea sa în funcție, a fost finisat noul bloc morfologic (1964) și s-a dat în exploatare clădirea Laboratorului Științific Central (1967). Urmează construcția altor blocuri de studii și cămine studențești în sectorul Mălina Mică, se inaugurează Farmacia Universitară și alte edificii importante pentru funcționarea ritmică a instituției.

Un merit deosebit al academicianului Vasile Anestiadi, în postura sa de rector, a fost problema selectării și pregătirii tinerilor specialiști – medici, pedagogi și savanți – pentru necesitățile

întregului sistem de sănătate publică. Până în prezent, dumnealui este rectorul care a educat și cel mai mare număr de savanți, doctori și doctori habilitați în medicină.

Actualul rector, academicianul Ion Ababii, apreciază înalt activitatea domnului academician-rector Vasile Anestiadi: „Prin activitatea sa organizatorică și științifică mulți ani în postul de rector al Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, academicianul V. Anestiadi a contribuit ca acesta să devină unul dintre cele mai prestigioase în spațiul postsovietic”. Este cert că, în postura de rector al ISM din Chișinău, Vasile Anestiadi a desfășurat o activitate multilaterală de dezvoltare și perfecționare a învățământului medical superior în republică, inclusiv în domeniul de cercetare științifică.

Leonid Cobâleanschi și-a început activitatea de rector al ISM din Chișinău (1986–1994) cu mare râvnă. Nu era indiferent față de problemele cu care se confrunta întregul colectiv în perioada de instabilitate politică din țară. El și-a orientat activitatea spre ridicarea spiritului patriotic și a prestigiului de cândva al Alma Mater, contribuind astfel la dezvoltarea continuă a celor mai sacre tradiții ale procesului educațional-didactic, a lucrului clinic și științific. A dat prioritate procesului de instruire în limba de stat. La propunerea dumnealui, în 1991, ISM din Chișinău a fost reorganizat în Universitatea de Stat de Medicină „Nicolae Testemițanu”. A insistat asupra construcției faimosului bloc didactic de la Mălina Mică, în care a fost instalat bustul lui Nicolae Testemițanu, iar strada Kubinskaia a fost rebotezată în numele marelui înaintaș.

Leonid Cobâleanschi a condus procesul de elaborare a primei Concepții Naționale și a Standardului Național de pregătire a medicilor și farmaciștilor. Se străduia, ca principalele activități organizatorice să fie rezolvate colegial, fiind ajutat de prorectorii Victor Ghicavâi, Ion Ababii, Viorel Prisacari, Vladimir Hotineanu,

precum și de decanii Petru Galetchi, Eugen Popușoi, Ion Prisăcaru, Vasile Procopișin, Ilarion Postolachi și alți susținători ai metodelor de conducere. A păstrat frumoasa tradiție de organizare a forurilor științifice anuale ale colaboratorilor și studenților USMF „Nicolae Testemițanu”. Spre regret, moartea timpurie l-a răpit dintre noi. Acest ilustru om și conducător nu a reușit să realizeze multe proiecte mărețe și importante pentru universitatea pe care o purta grijuliu în suflet.

Ion Ababii a devenit rector al USMF „Nicolae Testemițanu” după 3 ani de la proclamarea suveranității și independenței Republicii Moldova (decembrie 1994). Schimbarea formei statale a influențat atât asupra problemelor de ordin organizatoric și metodic de conducere, cât și asupra procesului didactic. De la bun început el s-a afirmat ca reprezentant al generației noi de conducători, care îmbină echilibrat tradițiile înaintașilor cu cele contemporane de realizare a multor activități, nu rareori complexe. Sub conducerea dumnealui s-au perfecționat și modernizat toate formele de activități, adaptându-le la cerințele și practica țărilor europene.

Natura generoasă a caracterului, calitățile manageriale bine dezvoltate și maniera de a ține cont de opinia publică i-au consolidat forțele în acțiuni; în scurt timp a devenit un remarcabil organizator al învățământului medical superior și un reformator de talie europeană. Rectorul Ion Ababii este unul din autorii Concepției de instruire universitară și postuniversitară continuă a cadrelor de medici și farmaciști din Republica Moldova, militant activ al implementării ei în practică, promotor al instruirii postuniversitare prin rezidențiat și masterat, autor al Concepției de asigurare și funcționare a bazelor clinice, de creare a noi baze clinice în orașele Bălți, Orhei și Cahul, al Politicii Naționale de Sănătate a Republicii Moldova (2007–2021), Strategiei de dezvoltare a Sistemului de Sănătate în perioada 2008–2017, Strategiei de dezvoltare a

Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în perioada 2011–2012, Strategiei de informatizare a Universității (2011–2015) și al multor altor inițiative reformatoare importante.

O atenție deosebită acordă rectorul Ion Ababii selectării și promovării cadrelor tinere, iar organizarea lucrului de cercetare este problema prioritară.

În vizorul rectorului în permanență se află problemele consolidării și dezvoltării bazei tehnico-materiale, inclusiv reparația și construcția căminelor studentești. Nu uită nici de blocurile de locuit pentru angajați. Este autorul și promotorul implementării Planului de dezvoltare a infrastructurii universității, care include construcția unui complex de edificii de menire didactico-științifică și socio-culturală din sectorul Mălina Mică.

Internaționalizarea procesului de învățământ, dezvoltarea relațiilor de colaborare cu universitățile și institutele medicale și farmaceutice din alte țări sunt direcțiile prioritare în activitatea rectorului Ion Ababii.

Sub conducerea rectorului Ion Ababii, USMF „Nicolae Testemițanu” a fost dublu acreditată la nivel național (2001–2007) și evaluată la nivel internațional de către Comisia Europeană de Evaluare Academică a Asociației *DentEd Evolvers* (2011) și Consiliul de Evaluare al Conferinței Internaționale a Decanilor Facultăților de Medicină de Expresie Franceză (2005).

Pe parcursul anilor, rectorul Ion Ababii a activat și activează într-o atmosferă colegială, ajutat de oameni muncitori, profesioniști competenți, devotați idealurilor Alma Mater. Dintre aceștia merită a fi evidențiați: **Petru Galețchi**, decan, prim-prorector, excelent ctitor al tineretului studios, mare organizator al lucrului educațional și metodic, care și-a consacrat toată viața la un singur loc de muncă; **Nicolae Eșanu**, vicedecan, decan, prorector și rector interimar al USMF „Nicolae Testemițanu”, în perioada când Ion Ababii a deținut funcția de ministru al Sănătății; prorectorii **Vladimir Hotineanu**, **Olga Cernetchi**, **Valeriu Chicu**, **Emil Ceban**. Menționăm și munca cu sacrificiu a foștilor și actualilor decani: **Vasile Procopișin**, **Eugen Popușoi**, **Ilarion Postolachi**,

Pavel Godoroja, Stanislav Groppa, Valeriu Revenco, Gheorghe Plăcintă, Ion Lupan, Eugen Bendelic, Mihail Gavriluc.

Nu poate fi evitată nici activitatea responsabililor de lucrul științific, a **prorectorilor** care au dirijat și supravegheat procesul de cercetare și de organizare a tuturor inițiativelor și formelor de cercetări științifice, din toate etapele de existență a actualei USMF „Nicolae Testemițanu”. Până la momentul de față, funcția de director adjunct, ulterior prorector pe probleme științifice, au deținut-o 15 savanți.

Este greu să caracterizezi aportul fiecăruia dintre cei nominalizați în organizarea lucrului de cercetare în cadrul catedrelor și al institutului în ansamblu. Evident, absolut toți responsabili de activitatea științifică i-au susținut întru totul pe autorii lucrărilor și s-au străduit să ridice nivelul științific corespunzător timpului.

În acest context, trebuie să menționăm activitatea rodnică a profesorului Viorel Prisacari, care a preluat funcția de prorector pe probleme de cercetare cu 21 de ani în urmă, la începutul lunii ianuarie 1991. În acest răstimp, propriile interese științifice parcă au concrescut cu problemele de cercetare efectuate în cadrul Alma Mater. Dumnealui a demonstrat cu prisosință o deosebită grijă pentru valorificarea cercetărilor științifice la toate disciplinele și subdiviziunile subordonate. În mod hotărâtor a susținut toate propunerile raționale și formele de colaborare științifică la nivel național și internațional.

Evidențiem, că doar în primii 20 de ani după proclamarea independenței Republicii Moldova, colaboratorii USMF „Nicolae Testemițanu” au publicat 29.508 lucrări științifice, inclusiv 296 monografii, 347 manuale și ghiduri practice, majoritatea dintre ele fiind scrise în limba română. În această perioadă, a crescut esențial numărul publicațiilor în revistele științifice din străinătate, au fost obținute mai mult de 200 de brevete de invenție. Începând cu anul 1994, colectivul profesoral-didactic participă tot mai activ la diverse expoziții internaționale de invenție. Semnificativ este că în anul 2005 USMF „Nicolae Testemițanu”, pentru activitate inovațională productivă, a fost premiată cu trofeul Organiza-

Proectorii pentru activitate științifică

Nicolae Kornetov
(1946–1949)

Boris Șarapov
(1949–1951)

Nicolae Starostenco
(1951–1953)

Vasile Cernov
(1953–1957)

Vasile Kuprianov
(1958–1959)

Evgheni Kucinski
(1959–1961)

Alexei Molohov
(1961–1962)

Nicolae Gladîrevski
(1962–1963)

Andrei Zorkin
(1963–1968)

Natalia Gheorghiu
(1968–1969)

Boris Golea
(1969–1979)

Stanislav Poliuhov
(1979–1981)

Valentina Halitov
(1981–1986)

Victor Remizov
(1987–1990)

Viorel Prisacari
(1991 – prezent)

ției Mondiale de Protecție Industrială.

Conform noului Regulament cu privire la funcționarea consiliilor științifice specializate și conferirea gradelor științifice, din anul 2004, în USMF „Nicolae Testemițanu” au fost deschise 17 consilii, iar în anul 2008 – 13 consilii științifice specializate, unde se susțin tezele de doctor și doctor habilitat în medicină. Aceste consilii științifice naționale au jucat și joacă în continuare un rol important în evaluarea potențialului științific al universității.

Trebuie să recunoaștem că Ministerul Sănătății, tradițional, a susținut binevoitor nu numai activitatea științifică a actualei USMF „Nicolae Testemițanu”. Cu atât mai mult că majoritatea miniștrilor au fost absolvenți ai universității. Este imposibil să nu-i amintim pe regretații miniștri-savanți, **Nicolae Testemițanu** și **Chiril Draganiuc**, precum și pe cei din generația mai tânără de miniștri: academicianul **Gheorghe Ghidirim**; iluștrii conducători ai instituțiilor medico-sanitare publice din republică: **Timofei Moșneaga**, **Mihai Magdei**, **Eugen Gladun**, **Vasile Parasca**, **Andrei Gherman**, **Valerian Revenco**, **Ion Ababii**, **Larisa Catrinici**, **Vladimir Hotineanu** și **Andrei Usatâi**. Merită să fie evidențiată și activitatea unor viceministri, dintre care: **Nicolae Dolghi**, **Vasile Procopișin**, **Ion Băhnărel**, **Gheorghe Țurcanu** ș.a., care și-au îndeplinit obligațiunile de serviciu cu dăruire și mare răspundere.

Drept eveniment de anvergură pentru comunitatea științifică a fost fondarea, în 1993, a Secției Științe Medicale în cadrul AȘM. Prin acest act istoric s-a început procesul de integrare și valorificare a activității de cercetare din toate instituțiile științifice medicale din republică. Un mare aport în organizarea secției și includerea cercetărilor medicale în planul sistemului academic a avut renumitul chirurg Gheorghe Ghidirim, pe atunci ministru al Sănătății al RM, care ulterior a fost ales și primul academician coordonator al secției nominalizate. Inițiativa savanților medici a fost susținută de către academicianul Andrei Andrieș, pe atunci președinte al AȘM. Activitatea Secției Științe Medicale a fost susținută, în următorii ani, și de către academicienii Gheorghe Duca și

Teodor Furdui, președinte și prim-vicepreședinte al Academiei de Științe a Moldovei.

Evaluarea cercetărilor științifice

Făcând o analiză a rezultatelor cercetărilor științifice obținute de către profesorii universitari ai tuturor promoțiilor actualei USMF „Nicolae Testemițanu” pe parcursul deceniilor, ele pot fi apreciate, pe bună dreptate, cu calificativul *excepționale*. Dinamica numerică a acestei categorii de savanți este prezentată în următorul tabel:

Anii Categoria	1946– 1955	1956– 1965	1966– 1975	1976– 1985	1986– 2000	Total
Absolvenți	1674	2827	5045	7709	11440	25558
Doctori habilitați, profesori universitari	43	78	77	79	26	303
Raportul procentual	2,6	2,7	1,5	1,0	0,2	1,2

Trebuie să menționăm că activitatea de cercetare științifică, în perioada inițială de funcționare a ISMC, avea un specific propriu, determinat de condițiile social-economice precare din anii postbelici. Cu timpul, situația se schimba spre bine; tot mai mulți medici se încadrau în activitatea științifică, creștea prestigiul investigațional și lărga implementare în practica medicală. Numărul medicilor care obțineau gradul de doctor habilitat și titlul de profesor universitar a crescut de la 43, în anii 1946–1955, până la 79 – în anii 1976–1985. Totodată, numărul real al profesorilor universitari, raportat la numărul total de absolvenți din perioadele respective, era în permanentă descreștere: de la 2,6–2,7% în primele decenii până la 0,2% în ultimele perioade.

Dintre primii absolvenți ai ISMC care au susținut teza de doctor (actualmente, habilitat) a fost Vasile Anestiadi (1963, Odessa), promoția a V-a (1951). El a fost și primul deținător al titlurilor de

**Disciplinele în cadrul cărora au realizat cercetări științifice
profesorii universitari, absolvenți ai
USMF „Nicolae Testemițanu”**

Profilul	Anii Disciplinele	1946-	1956-	1966-	1976-	1986-	Total	
		1955	1965	1975	1985	2000	nr.	%
Chirurgical	Chirurgie	13	10	15	13	4	55	
	Obstetrică și ginecologie	3	2	2	5	–	12	
	ORL	1	1	3	1	–	6	
	Oftalmologie	–	–	–	2	–	2	
	Total	17	13	20	21	4	75	
Internist	Boli interne	2	14	12	13	5	46	
	Neurologie, psihiatrie	2	4	2	6	4	18	
	Dermatovenerologie	2	2	–	–	–	4	
	Total	6	20	14	19	8	67	
Medico-biologic	Anatomie	3	3	2	1	–	9	
	Anatomie patologică	3	5	–	1	1	10	
	Anatomie topografică	–	4	1	–	1	6	
	Fiziologie normală și fiziopatologie	–	6	4	–	1	11	
	Biochimie clinică	–	3	–	–	1	4	
	Microbiologie	–	3	1	4	–	8	
	Total	6	24	8	6	4	48	
Discipline separate	Oncologie	4	7	7	12	2	32	
	Pediatrie	3	8	5	8	4	28	
	Imagistică	–	1	2	2	1	6	
	Stomatologie	–	–	4	–	–	4	
	Farmacologie	1	–	5	4	–	10	
	Medicină legală	4	1	–	–	1	6	
	Igienă, epidemiologie	–	2	9	4	–	15	
	Sănătate publică	2	2	3	3	1	11	
	Total	14	21	35	33	9	112	
Total, nr.		43	78	77	79	26	303	100

profesor universitar și de academician. Peste un an (1964), acest grad științific l-a obținut Stepan Luțenco, promoția a IV-a, iar în 1965 au susținut tezele de doctor habilitat în medicină Constantin

Tâbârnă (promoția a IV-a), Gheorghe Paladi și Petru Lecari (promoția a V-a). Ei au fost urmași de Isaac Șroit, reprezentant al primei promoții (1946) a ISMC, care a susținut teza de doctor habilitat în 1966.

Pe parcursul a doi ani (1968, 1975) nu a fost susținută nicio teză de doctor habilitat, iar în anii 1963, 1964, 1966, 1976, 1979 – doar câte o teză. Câte 2-3 teze au fost susținute pe parcursul a 10 ani: 1965, 1969, 1971, 1973, 1974, 1978, 1980, 2002, 2003, 2004. Cel mai mare număr de teze de doctor habilitat (18) le revine absolvenților anului 1951. De menționat că 42,4% din savanții moldoveni au susținut tezele de doctor habilitat în perioada sovietică, iar 57,6% – după proclamarea independenței Republicii Moldova (1991).

E cazul să remarcăm faptul că societatea medicală din RM dintotdeauna a fost recunoscătoare școlilor științifice din Federația Rusă, Ucraina și din alte țări, care, pe parcursul multor decenii, au participat activ la pregătirea savanților pentru republica noastră. Datorită conlucrărilor dezinteresate, a devenit posibil ca foștii doctoranzi și postdoctoranzi moldoveni, întorși la baștină, să înființeze propriile școli științifice la disciplinele respective și să-și continue activitățile de cercetare.

Reprezentantele sexului frumos au preferat activitatea de cercetare în domeniul pediatriei, oncologiei, bolilor interne și mai rar în alte ramuri medicale.

S-a constatat că durata realizării tezelor de doctor habilitat (291 persoane) a fost extrem de variată: de la 3-4 ani până la 30 de ani și chiar mai mult după susținerea tezei de doctor în medicină, iar oscilațiile au fost specifice pentru generațiile respective și etapele de efectuare a lor. În 61,9% din cazuri, intervalul dintre realizarea ambelor teze a fost de 6-15 ani. Totodată, se observă o tendință de deviere treptată spre reducerea termenelor de finisare a tezelor. De exemplu, dacă în perioada anilor 1956–1965 majoritatea tezelor de doctor habilitat (78%) au fost realizate în 11-25 de ani, apoi în anii 1976–1985, mai mult de 83% din ele s-au efectuat pe parcursul a 11-15 ani. Se poate vorbi despre finisarea tezelor de doctor habilitat în termene mai restrânse, cu o durată minimă

Productivitatea științifică a profesorilor universitari

Anii Numărul	1946- 1955	1956- 1965	1966- 1975	1976- 1985	1986- 2000	Total	
						nr.	%
Articole							
Până la 100	15	14	6	22	12	69	23,0
101-200	14	33	23	35	10	115	38,0
201-300	6	15	27	12	3	63	20,3
301-400	5	8	9	5	1	28	9,4
401-500	1	6	3	3	–	13	4,3
Peste 500	2	2	9	2	–	15	5,0
Total	43	78	77	79	26	303	100
Monografii							
Până la 5	16	34	28	31	13	122	
6-10	2	28	18	9	–	57	
Peste 11	7	6	8	4	–	25	
Total	25	78	54	44	13	204	67,3
Brevete							
1-5	4	11	11	19	6	51	
6-20	3	10	15	13	2	43	
21-30	–	1	4	6	–	11	
31-60	–	2	1	–	–	3	
Peste 61	–	1	3	2	–	6	
Total	7	25	34	40	8	114	37,6
Medalii							
Până la 10	–	9	31	10	1	51	
11-20	–	–	10	2	1	12	
21-50	–	1	5	1	–	7	
51-80	–	1	2	–	–	3	
Peste 81	–	–	3	–	–	3	
Total	–	11	51	13	2	77	25,6

de 3-4 ani de la prima teză, de către unii absolvenți: Ivan Butorov (1974), Valeriu Matcovschi (1981), Mariana Smișnoi (1982), Petru Iablonschi (1982), Ion Mereuță (1982), Anatol Serbenco (1982), Mihai Costinov (1984) și alții.

Pe parcursul anilor, cea mai mare parte (62,2%) din cercetările științifice s-au realizat în cadrul instituțiilor din țară, iar 38,8% – în centrele științifice medicale din Federația Rusă și Ucraina. Majoritatea colaboratorilor (75,6%) și-au continuat activitatea în instituțiile științifice din Republica Moldova, 15,6% din ei au continuat să lucreze în țările CSI, iar 4,8% au emigrat în alte țări.

Productivitatea științifică, indiferent de locul realizării cercetărilor, în mare măsură, a reflectat perioadele și condițiile în care viitorii savanți-medici au activat. Mai defavorizați în această privință au fost absolvenții primelor 10 promoții (1946–1955) ale ISMC. Majoritatea (80,3%) profesorilor universitari, reprezentanți ai tuturor promoțiilor, au publicat un număr de până la 300 de articole. Cele mai multe monografii au editat absolvenții anilor 1956–1965. La capitolul numărului brevetelor de invenție s-au evidențiat absolvenții anilor 1976–1985, iar în privința numărului de medalii, obținute la expozițiile saloanelor naționale și internaționale de inventică, dețin întâietatea (62%) absolvenții anilor 1966–1975. Dintre aceștia net superior este academicianul Valeriu Rudic.

Menționez că unii savanți au dovedit că tezele de doctor habilitat pot fi realizate și într-o perioadă restrânsă, la vârsta când alții abia își termină studiile superioare. Din această categorie de absolvenți ai USMF „Nicolae Testemițanu” fac parte: Adrian Hotineanu, care a obținut gradul de doctor habilitat la vârsta de numai 33 de ani; Vasile Anestiadi și Victoria Ivanov – la vârsta de 35 de ani; Alin Bour, Andrei Pădure și Constantin Țâbârnă – la 36 de ani; Alexandru Carauș, Gheorghe Paladi, Ion Popovici – la 37 de ani etc. Mai mult decât atât, după susținerea tezei de doctor habilitat (1966), Gheorghe Paladi a devenit cel mai tânăr profesor universitar în domeniul obstetricii și ginecologiei din URSS.

O prețuire deosebită merită și altă categorie de savanți-veterani – pentru curaj, voință și tărie de caracter – care, în virtu-

tea condițiilor precare, au susținut tezele de doctor habilitat cu întârziere, după vârsta de 60 de ani. Aceștia au acumulat mai întâi o bogată practică profesională, pe care au descris-o cu dăruire în lucrările lor științifice. Din cohorta acestor personalități fac parte următorii profesori universitari și specialiști de excepție: Mihail Sandul, Aurel Danilov, Liubovi Vasilos, Nicolae Ghidirim, Mihai Maniuc, Victor Pânteia, Vasile Ianov și alții.

S-a constatat că 13 cupluri familiale au obținut titlul de profesor universitar. Iată-le, în ordine cronologică:

1. Alexei Slepâh – Antonina Gordeladze (1948).
2. Stepan Luțenco – Galina Malâșeva (1950).
3. Vasile și Zinaida Anestiadi (1951, 1961).
4. Pavel și Nadejda Godoroja (1963, 1965).
5. Valentin și Eva Gudumac (1964, 1966).
6. Vasile și Lucia Andrieș (1964, 1968).
7. Ludmila și Constantin Ețco (1968, 1971).
8. Constantin și Alisa Lactionov (1969, 1971).
9. Ion Moldovanu și Stela Odobescu (1972, 1987)
10. Liliana și Stanislav Groppa (1979).
11. Valeriu și Ninel Revenco (1979, 1983).
12. Dumitru și Larisa Sofroni (1983, 1985).
13. Oleg și Eugenia Calenici (1985).

Remarcăm faptul că dintre profesorii universitari, absolvenți ai USMF „Nicolae Testemițanu”, fac parte nu numai cupluri familiale, dar și perechi de **frați**: Constantin și Gheorghe Tâbârnă; Gurie și Simeon Coșciug; Eugen și Nicolae Gladun; Gheorghe și Nicolae Ghidirim; Ștefan și Agafia Vetrilă (Moraru).

Constat cu o deosebită plăcere și continuitatea tradițiilor familiale în domeniul practicii medicale, inclusiv a lucrului de cercetare, care s-a soldat cu elaborarea tezelor de doctor habilitat: **tată-fiu**: Alexandru și Anatol Nacu; Mihail și Alexandru Sandul; Nicolae și Nicolae junior Șavga; Leonid și Oleg Cobâleanschi; Vladimir și Adrian Hotineanu; **mamă-fiică**: Maria și Mariana Smișnoi; **cuplul** profesorilor Eva și Valentin Gudumac cu **fiica** lor Jana Bernic; **tată-fiică**: profesorul Constantin Babiuc cu **fiica**

Olga Tagadiuc; academicianul Mihail Popovici cu **copiii** Victoria și Ion.

Putem afirma cu siguranță că savanții-medici, absolvenți ai USMF „Nicolae Testemițanu”, vor dirija mereu procesul de formare a conștiinței profesionale a multor generații de medici, care activează nu doar în Republica Moldova, ci și în alte țări, pe alte continente. Actualmente, întreaga societate din țară este în drept să se mândrească cu succesele obținute de o mare parte dintre absolvenții școlii medicale moldovenești. Ei au creat și continuă să creeze frumoase tradiții, lăsate de către fondatorii școlii științifice medicale din Sankt Petersburg, care au pus bazele dezvoltării științei medicale în primele decenii de după fondarea Institutului de Stat de Medicină din Chișinău.

În această ordine de idei, merită atenție și acei profesori universitari moldoveni care activează peste hotarele țării și sunt recunoscuți pentru profesionalismul lor. Din această categorie îi vom menționa doar pe unii: morfopatologul **Sava Costin** (Germania), microbiologul **Liviu Sicinschi** (SUA), pediatrii **Tudor Rusnac** și **Mihai Costinov**, chirurgul **Petru Iablonschi**, neurochirurgul **Alexandru Iova**, oncologul **Constantin Lactionov**, traumatologul **Ștefan Vetrilă**, medicul-legist, academicianul **Anatol Solohin**, distinsul specialist în domeniul medicinei aviatice și cosmonauticii **Valentin Zorilă** (Federația Rusă) și mulți alți savanți, activitatea cărora onorează Republica Moldova.

Nostalgie de Alma Mater

Cântecul „Casa părintească nu se vinde”, interpretat de cunoscutul nostru artist Mihai Ciobanu, pe versurile marelui poet Grigore Vieru, îmi amintește și despre întâlnirile tradiționale pe care le organizează toți absolvenții actualei USMF „Nicolae Testemițanu”. În contextul cântecului, eu identific sediul Alma Mater cu *o casă părintească*, absolvenții îndeplinesc rolul *copiilor*, iar dascălii și conducătorii instituției întruchipează *părinții* promoțiilor perioadelor respective. Prin urmare, așa cum copiii vizitează cu mare drag casa părintească și pe părinți, chiar și după dispariția lor fizică, tot așa și generațiile tuturor promoțiilor de

medici continuă să respecte tradițiile stabilite de predecesorii lor, revenind, peste ani și ani, la Alma Mater, din stimă și recunoștință, din dragostea ieșită din adâncul sufletului.

Pentru majoritatea absolvenților, întâlnirile cu colegii și dascălii lor au o semnificație deosebită, sunt adevărate sărbători, un bun prilej de a-și aminti despre anii de studenție – episoade devenite deja istorice, rămase doar în memorie. Chiar și absolvenții de vârstă mai onorabilă, la întâlnirile lor cu colegii, uită câți ani au. În acele clipe ei întineresc, transferându-se cu sufletul în anii studenției. Impresionează atât scenariul întâlnirilor, cât și discuțiile. Pentru toate promoțiile, ele sunt aproape la fel: aceleași bucurii și trăiri sufletești, aceleași întrebări și teme.

Mulți ani la rând (din 1957) am fost martor la asemenea festivități, am avut posibilitatea să observ și un element de mutație psihoemoțională a participanților și caracterul manifestărilor publice. Am constatat că cea mai pronunțată nostalgie la astfel de întâlniri se înregistrează, de obicei, la persoanele care asistă rar la întâlniri și la cei care trăiesc în alte țări. Există și unele excepții – nedorința sau neputința de a se întâlni cu colegii. Aceasta se referă la cei preocupați mai mult de interesele personale și la cei care au abandonat activitatea medicală.

De obicei, încă vreo 2-3 decenii după absolvirea facultății, foștii colegi se mai recunosc, sunt încă „zburdalnici”, preferă dansurile, glumele, veselia. Ceva mai târziu, ei discută ore în șir despre copii și nepoți; se mai plâng și de sănătate. Întâlnirile peste 45-50 de ani sunt frecventate de un număr foarte mic de colegi. Acum ei se întrebă deja unul pe altul: „Cine ești?” și tot așa...

Absolvenții anului 1950 la întâlnire după 50 de ani.

Întâlnirea după 50 de ani a absolvenților anului 1951.

Absolvenții anului 1951 împreună cu primul director – Ipatie Sorocean.
De la stânga, primul rând: P. Lecari, I. Sorocean, V. Anestiadi,
N. Cherdivarenco, A. Babin; al doilea rând: G. Beșleaga, T. Avxentieva,
B. Zlatan, Gh. Paladi, A. Bragarenco, N. Testemițanu, E. Certcova.

O grupă de absolvenți ai anului 1959 după 50 de ani
de la absolvirea Alma Mater.

Academicienii V. Anestiadi, C. Țabârnă, Gh. Ghidirim, I. Ababii în timpul
întâlnirii cu absolvenții anului 1963 (2008).

La o întâlnire după 45 de ani de la absolvire (în incinta Alma Mater; 2008).

Promoția anului 1966 după 45 de ani de la absolvirea ISMC.

Promoția anului 1969 după 40 de ani de la absolvire.

Absolvenții anului 1970 s-au întâlnit la Alma Mater după 30 de ani.

II

PROFESORII UNIVERSITARI DIN PROMOȚIILE ANILOR 1946–1955 ALE INSTITUTULUI DE STAT DE MEDICINĂ DIN CHIȘINĂU

Scurt istoric al perioadei

Dezastrul social-economic și demografic, deficitul acut al specialiștilor în diverse ramuri naționale (învățământ, medicină etc.) din anii postbelici au dictat necesitatea de a prevedea anumite înlesniri privind admiterea în instituțiile de învățământ. La ISMC, de mai multe avantaje se bucurau foștii militari, participanții la Al Doilea Război Mondial, medaliștii școlilor medii și de medicină etc. În condițiile RSSM, o deosebită atenție se acorda selectării tinerilor din localitățile rurale, care urmau să activeze, după absolvirea facultății, în spitalele de circumscripție din republică. Tot în acei ani s-a intensificat esențial pregătirea cadrelor didactice și științifice pentru instruirea și educarea viitorilor medici.

Nu este greu să-ți imaginezi condițiile în care și-au început studiile studenții proaspătului Institut de Stat de Medicină din Chișinău în primii ani postbelici. Înfomețați, fără manuale și săli de studii, fără cămine, ținuți la control riguros și în permanență „dresați” moral, ei găseau suficiente forțe pentru a înfrunța, prin muncă istovitoare, înțelepciune și disciplină, toate greutățile, impuse cu o deosebită dârzenie. Totodată, ei credeau din tot sufletul într-un viitor apropiat mai fericit.

Putem spune cu siguranță că studenții din acea perioadă se comportau adecvat cerințelor și situațiilor de moment. La orele de anatomie ei parcă nici nu simțeau mirosul cadaveric și al formolului iritant, iar piesele anatomice și oasele dezgolite de țesuturile moi ale cadavrelor erau un fenomen normal. În biserică (în prezent – „Sfântul Nicolae”), transformată peste noapte într-un club comsomolist, tinerii dansau și se veseleau fără remușcări. Ceva mai târziu și eu am fost printre aceștia.

Mulți studenți din primele zece promoții ale ISMC, plini de energie și avânt comsomolist, găseau locuri frumoase pentru a se fotografia, însă de mare cinste se considera fotografierea lângă statuia lui I.V. Stalin, amplasată chiar la intrarea în clădirea institutului.

De obicei, fiecare grupă avea 2-3 agenți secreți, care, în mod obligatoriu, îi informau pe superiorii lor despre comportamentul colegilor și convorbirile cu caracter suspect, antipartinic. Acești studenți erau preocupați mai mult de activități de genul respectiv, decât de studii. La adunările de partid, uneori, erau invitați și reprezentanți ai tineretului, iar membrii de partid asistau în mod obligatoriu la toate manifestările și adunările (de orice nivel) ale studenților.

Cele relatate deveniseră firești pentru societate, iar studenții, treptat, se obișnuiau cu realitățile timpului, formându-și un stereotip specific de comportament și gândire universală. Liderii erau vigilenți și obligați să propage cu vehemență un sistem educațional proletar, să le altoiască tinerilor noi principii, valori și relații (comuniste) interumane: în colectivele instituțiilor de învățământ și de muncă, în colhozuri și sovhozuri. În anii 50 ai sec. XX, pe timpul lui Leonid Brejnev, studenții Institutului de Medicină au participat activ și la lucrările de renovare a Lacului Comsomolist, care a devenit ulterior o mândrie a chișinăuienilor.

Un dialog cu Pavel Bâtcă

La 20 august 2011, am avut plăcuta ocazie să-l vizitez la domiciliu pe profesorul universitar Pavel Bâtcă, distins chirurg, om cu o ținută impecabilă și o erudiție de invidiat. Este originar din Chișinău, și-a făcut studiile la ISMC în perioada anilor 1946–1951. În cadrul unei discuții binevoitoare cu Domnia Sa, am avut posibilitatea să aflu câte ceva atât din istoricul Alma Mater, cât și despre generația acelor ani îndepărtați. Cu această ocazie, i-am adresat câteva întrebări.

Ce impresii V-au rămas în memorie despre înmatricularea la Institutul de Medicină din Chișinău în primul an postbelic?

Chiar și acum, după multe decenii de la intrarea trupelor armatei roșii în orașul meu natal, Chișinău (1945), vă mărturisesc sincer că eram alarmat de schimbarea tradițiilor de trai, de noile relații specifice instalate între oameni și societate, necunoscute până atunci mie, unui tânăr de 17 ani. Pretutindeni (în stradă, magazine, tramvai etc.), „peste noapte”, se vorbea deja mai mult rusesește; orașul era invadat de oameni străini, cu un comportament brutal și disprețuitor. Noi, băștinașii, într-un fel, eram speriați de vorbele „grosolane” și obiceiurile impuse de noua guvernare, însă nu se putea face nimic. Încetul cu încetul, ne-am obișnuit, dar nu ne-am străduit să-i repetăm în acțiuni.

Cum ați decis să deveniți medic?

În copilărie visam să preiau profesia tatălui meu, să fiu inginer, specialist în domeniul căilor ferate. Soarta, însă, m-a făcut să devin medic chirurg. Și nu regret. Acum nici nu-mi mai amintesc cum am susținut examenele de admitere la institut, dar cert e că am devenit student în anul 1946, când orașul natal era în ruine, oamenii erau flămânzi, mulți dintre ei nu aveau unde locui, dar toți sperau la o viață îndestulată și fericită.

Îmi amintesc foarte bine prima adunare a noului contingent de studenți. Chiar la intrarea în aula în care trebuia să se desfășoare această întrunire m-a speriat exteriorul unui bărbat – cam masiv, cu barbă mare neagră și stufoasă, care părea neîngrijită – ceea ce m-a pus pe gânduri: unde am nimerit și ce profesie mi-am ales? Ulterior am aflat că acesta era domnul A.A. Șeinfain, conferențiar la Catedra anatomia omului, persoană care doar la prima vedere părea atât de groaznică. Printre primii a vorbit renumitul anatomist, profesorul Lavrentiev, însă, deoarece discursul era în limba rusă, eu nu prea l-am înțeles. Dar, să vedeți, dorința de a învăța m-a ajutat ca doar în jumătate de an de studii la facultate să mă descurc liber cu însușirea materiilor de studii în limba rusă, iar peste doi ani o cunoșteam destul de bine. În prezent mă miră faptul că mulți dintre cei care locuiesc în Chișinău de mai multe decenii și cei născuți pe acest meleag, spre regret, nu cunosc și nu doresc să cunoască limba băștinașilor, invocând și unele pretenții dubioase, adesea dușmănoase.

Cum frecvențați orele la facultate și cine Vă erau prietenii apropiați?

În fond, nu căutam prieteni. Dintotdeauna am fost o persoană responsabilă față de îndeplinirea obligațiilor de serviciu, indiferent de genul lor. Mă străduiam să fac conștiincios față lucrurilor. Frecventam cu plăcere lecțiile teoretice la unele obiecte (chimia, fiziologia, apoi chirurgia etc.), în timp ce la alte discipline (dermatovenerologia, anatomia ș.a.) prezența mea devenea anevoioasă, inclusiv din motivul că ele se desfășurau după orele 14 și 16, când studenții erau obosiți de-a binelea.

În privința prietenilor pot spune că au fost mulți. Adesea, la mine acasă, ne întâlneam cu Alexandru Nacu, Anatol Secrieru, Diomid Gherman, mai rar cu Nicolae Testemițanu, care mereu era preocupat de activitățile obștești. Găseam limbă comună cu șeful grupei, dl Gaspar, dar mă distanțam de Petru Lecari, șeful de promoție, care dorea să mă facă șeful unei echipe de turnători și mă impunea să fac lucruri ce îmi displăceau. Cu el așa și nu am fost prieten.

Studentii grupei a 5-a, la începutul anului II de studii (1947), după seminara la anatomia omului cu conferențiarul A.A. Șeinfain (primul rând, în centru); primul pe stânga din al doilea rând – viitorul rector Nicolae Testemițanu; primul pe stânga din al treilea rând – Diomid Gherman, viitorul academician.

Ce relații ați păstrat cu foștii discipoli?

Atitudinea mea față de discipoli dintotdeauna a fost și a rămas foarte bună, bazată pe respect reciproc și bunăvoință. Nimănu-i-am purtat pică, i-am ajutat în măsura posibilităților, iar comportamentul meu față de ei a fost sincer. Din momentul retragerii mele din activitate, colaboratorii catedrei mă vizitează și mă sună mai des.

Din amintirile de suflet ale Nataliei Meakușeva

M-a impresionat foarte mult cartea «История одного курса», scrisă de către doctorul în medicină Natalia Meakușeva-Frenkel. Ea conține informații obiective atât despre colegii săi, absolvenți ai anului 1950, promoția a V-a, cât și despre condițiile în care și-au făcut studiile la ISMC. Cartea a fost publicată în anul 2000, în Philadelphia (SUA), locul de trai și activitate al autoarei. Venind, în acel an,

la întâlnirea cu colegii în Chișinău, dumneaei i-a dăruit o carte profesorului universitar Petru Galețchi, pe atunci prim-vice-rector al USMF „Nicolae Testemițanu”.

Vă mărturisesc sincer că am citit cartea, orefită de Petru Galețchi, cu un deosebit interes, dintr-o răsuflare, ca pe un roman istoric, în care sunt descrise realitățile vieții din acea perioadă. Cartea cuprinde ample informații despre una din primele generații de medici, care s-au înscris la studii la ISMC îndată după cel de Al Doilea Război Mondial, despre greutățile acelei perioade, apoi despre viața colegilor săi pe parcursul a 30 de ani după despărțirea de Alma Mater.

Mi-a plăcut în special nostalgia sănătoasă a autoarei după trecutul și dragostea ei față de cei 60 de tineri și 180 de domnișoare: ruși și ucraineni (102), evrei (104), moldoveni (26) și reprezentanți ai altor naționalități. Pe atunci, interesul fiecărui student trebuia să coincidă întru totul cu scopul trasat de politica statului – construirea societății comuniste.

Deși Natalia Meakușeva-Frenkel de multe decenii locuiește în SUA, ea a descris foarte obiectiv și corect situația reală și soarta generației sale. Majoritatea tinerilor înmatriculați în 1945 la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău erau originari de pe ambele maluri ale Nistrului, din România de atunci (84 de per-

soane) și din RSSAM (26), precum și din Ucraina (33), Rusia (26) și din alte regiuni ale URSS. Printre cei înmatriculați la anul întâi de studii erau 40 de participanți la Al Doilea Război Mondial. Din acest motiv, diferența de vârstă a studenților era semnificativă (anul nașterii – 1916 și 1929). Mulți dintre studenții bășteniși, înmatriculați în 1945, nu cunoșteau limba rusă și din acest motiv ei însușeau cu greu materialul de studii. Drept exemplu l-a prezentat pe colegul său Tudor Gâțu, băiat de la țară, care nu cunoștea deloc limba rusă. Dar a muncit din răspuțeri și a devenit un ilustru oftalmolog.

În continuare voi face o analiză succintă a informațiilor referitoare la absolvenții primelor zece promoții (1946–1955) ale ISMC, care mi-a permis să constat următoarele: titlul de profesor universitar l-au obținut 43 de persoane, ceea ce constituie 2,5% din numărul absolvenților (1304) din perioada respectivă. Dintre aceștia fac parte și 5 reprezentante ale sexului frumos: Natalia Cherdivarenco, Antonina Gordeladze, Valentina Halitov (Marinova), Larisa Iacunina și Galina Malășeva. Cel mai mare număr de savanți de calificare înaltă s-a înregistrat în anii 1950, 1951, 1952, ceea ce corespunde primelor trei înmatriculări de la fondarea ISMC. Lider absolut după numărul doctorilor habilitați în medicină este promoția anului 1951 – 18 persoane.

Din prima promoție a ISMC (1946), patomorfologul Isaac Șroit a fost unicul absolvent care a susținut teza de doctor habilitat în medicină, iar din absolvenții promoției a V-a (1950), înmatriculați la ISMC în anul 1945, au obținut acest grad științific Stepan Luțenco și Constantin Tâbârnă.

Din numărul profesorilor universitari ai acestor promoții fac parte și 10 participanți la cel de Al Doilea Război Mondial: Dumitru Bogoev, Vasile Ianov, Stepan Luțenco, Vasile Pavliuc, Serafim Stamatina, Petru Lecari, Iurie Placinda, Mihail Sandul, Mark Lisakovici, Elizar Coval. Cel mai mult a avut de pățimit Vasile Pavliuc, care ulterior a suportat peste 50 de operații reconstructive la cap. Mai mult de jumătate (25) din numărul profesorilor universitari, absolvenți ai primelor zece promoții, au fost originari din localitățile de pe ambele maluri ale Nistrului. Dintre aceștia, 7

au obținut titlul onorific de academician (Vasile Anestiadi, Diomid Gherman, Alexandru Nacu, Gheorghe Paladi, Anatol Solohin, Nicolae Testemițanu, Constantin Tâbârnă).

Cel mai mare număr de profesori universitari, absolvenți ai anilor 1946–1955, au îmbrățișat specialitățile de profil chirurgical (17), urmate de oncologie și medicina legală (câte 4). Palmaresul științific al savanților din această perioadă include circa 200 de publicații (28) și doar trei dintre ei au publicat mai mult de 400 lucrări științifice. Unele realizări științifice erau implementate în practica medicală, iar autorii primeau brevete de invenție, care pe atunci se obțineau cu greu. Printre aceștia au fost: Vasile Ianov (18), Victor Belousov (16), Serafim Stamatina (8), Constantin Tâbârnă (7), Diomid Gherman (3) și Isaac Șroit (1).

Promoțiile I-X

1946

1. Șroit Isaac

1948

1. Gordeladze Antonina

2. Slepâh Alexei

1949

1. Pavliuc Vasile

2. Vilderman Albert

1950

1. Belousov Victor

2. Bogoev Dumitru

3. Cațâf Alexei

4. Luțenco Stepan

5. Malâșeva Galina

6. Halitov Valentina

7. Semeniuc Eugen

8. Solohin Anatol

9. Stamatina Serafim

10. Tâbârnă Constantin

1951

1. Anestiadi Vasile

2. Bâtcă Pavel

3. Cherdivarenco Natalia

4. Chiticari Tudor

5. Coșciug Gurie

6. Coval Elizar

7. Gherman Diomid

8. Ghețeu Victor

9. Ianov Vasile

10. Kișiniovski Alexandru

11. Lecari Petru

12. Lisakovici Mark

13. Maloman Eugen

14. Nacu Alexandru

15. Paladi Gheorghe
16. Placinda Iurie
17. Sandul Mihail
18. Testemițanu Nicolae

1952

1. Alhimovici Evgheni
2. Balter Simion
3. Kant Vladimir

4. Iacunina Larisa
5. Jița Victor
6. Lazarev Ion
7. Matcovschi Constantin
8. Țvang Roman
9. Zisman Israil

1955

1. Botezatu Gheorghe

NOTE BIOGRAFICE

Alhimovici Evgheni, chirurg, anatomist topograf

Născut la 6 ianuarie 1929, în orașul Tomsk, Federația Rusă. În 1945 se stabilește cu traiul la Chișinău, absolveste școala medie nr. 30. În anii 1947–1952 își face studiile la Institutul de Medicină din Chișinău, apoi, prin secundariat clinic (1952–1955), – la Catedra chirurgie generală, după care este repartizat la spitalul din Căușeni – șef al Secției chirurgie. În 1959 devine aspirant la Catedra chirurgie topografică a Institutului de Pediatrie din Leningrad. În 1964 susține teza de doctor cu tema: «Хирургическая анатомия сосочковых мышц левого желудочка сердца», iar în anul 1983 – teza de doctor habilitat în medicină: «Пороки развития толстой кишки новорождённых в свете анатомо-хирургических данных». În 1991 i se atribuie titlul de profesor universitar. Sub conducerea lui au fost susținute 20 teze de doctor și 2 de doctor habilitat în științe medicale. Este autor a peste 60 lucrări științifice, inclusiv un manual și o monografie.

Anestiadi Vasile, morfopatolog, specialist în biogerontologie

Născut la 4 mai 1928, în comuna Sărăteni Vechi, județul Orhei, România. Studiile primare le face în satul natal, iar din 1938 învață la liceele din Orhei și Iași. După război își continuă studiile în clasa a 10-a și lucrează învățător la școala medie din Telenești. În 1946 devine student la Institutul de Medicină din Chișinău. În 1951 îl absolvește cu mențiuni și este repartizat la Dispensarul de Tuberculoză din orașul Orhei, în calitate de radiolog. În toamna aceluiași an este admis la studii prin doctorat la Catedra anatomie patologică. În 1954 susține teza de doctor în medicină: «Морфологические изменения в периферическом отделе нервной системы при первичном туберкулезе» și își începe activitatea pedagogică în calitate de asistent. În scurt timp obține titlul de conferențiar și este numit în postul de șef al Catedrei anatomie patologică, pe care îl deține timp de 32 de ani (până în 1986). În anii 1961–1963 deține funcția de prorector.

În anul 1963 susține teza de doctor habilitat cu tema: «Об изменениях аорты и артерий при ранних стадиях атеросклероза» și este numit rector al ISM din Chișinău, deținând această funcție 23 de ani (1986). În 1965 este ales membru corespondent, iar în 1972 – membru titular al AȘM. În 1977 i se acordă Premiul de Stat al RSSM în domeniul științei și tehnicii. Până în 1991 conduce Laboratorul de Patobiologie al AȘM, iar apoi deține funcția de director al Centrului Științific de Patobiologie și Patologie. A fondat școala științifică a patologilor din Republica Moldova și a elaborat teoria aterosclerozei incipiente. Este un savant cu renume mondial.

Încă în 1980 a fost nominalizat, la Paris, ca membru al Academiei Internaționale de Patologie. Decorat cu numeroase distincții de stat.

Balter Simion, radiolog-oncolog

Născut la 15 februarie 1928, în orașul Chișinău, România. Absolvește Școala Medie nr.1 și în 1946 se înscrie la Institutul Pedagogic, dar peste un an se transferă la Institutul de Medicină din Chișinău, pe care îl absolveste în 1952. Activează în funcție de radiolog la spitalul din Soroca. În 1962 își continuă studiile prin doctorat la Catedra radiologie a Institutului Central de Perfecționare a Medicilor din Moscova. În 1966 susține teza de doctor, iar în 1979 – de doctor habilitat în medicină. Preocupările științifice de bază au fost ultrasunetul ca metodă de cercetare radiologică. Autor a circa 100 de lucrări publicate. Din 1991 activează în SUA.

Bâtcă Pavel, chirurg

Născut la 7 octombrie 1927, în comuna Schinoasa, județul Lăpușna, România. Termină școala primară în 1938, iar studiile la liceul din Chișinău sunt întrerupte. Timp de un an studiază la liceul din or. Teiuș, România, apoi revine la Chișinău și absolveste Școala Medie nr.1. În același an, 1946, este înmatriculat la ISMC, pe care îl absolveste în 1951. A fost repartizat la spitalul din satul Șișcani. În 1952 își continuă studiile prin secundariat clinic la Catedra chirurgie, deținând mai apoi funcția de asistent. În 1957 susține teza de doctor: «Лечение переломов трубчатых костей внутрикостной фиксацией металлическим стержнем» și în scurt timp obține titlul de conferențiar. În 1970 susține teza de doctor habilitat în științe medicale: «Хирургическое лечение артериальной непроходимости конечностей» și i se conferă titlul de profesor universitar. Timp de 27 ani (1964–1991) a condus Cate-

dra chirurgie spitalicească, perioadă în care talentatul chirurg și savant a contribuit mult la dezvoltarea asistenței chirurgicale specializate în republică. A implementat noi metode de tratament chirurgical al traumelor și afecțiunilor venelor periferice ale membrelor. Sub conducerea lui au fost susținute 5 teze de doctor și 3 de doctor habilitat în medicină. A publicat 180 de lucrări științifice, inclusiv 5 monografii. Deține titlul onorific de Lucrător Emerit al școlii superioare. A fost decorat cu ordinele „Gloria Muncii”, „Prietenia Popoarelor” și cu medalia „Meritul Civic”.

Belousov Victor (1927–2005), chirurg-pediatru

S-a născut în orașul Bălți, România. Clasele primare le-a făcut în școala din cartierul Pământeni, apoi a învățat la Liceul „Ion Creangă” și la Școala nr.1 din Bălți. După absolvirea Institutului de Medicină (1950), lucrează în calitate de chirurg în raionul Glodeni, apoi la Dispensarul Oncologic din Bălți. Face doctoratul la Catedra chirurgie pediatrică, sub conducerea renumitei profesoare Natalia Gheorghiu. Este unul dintre primii traumatologi-pediatri calificați. În 1962 susține teza de doctor cu tema: «Клиническое течение перелома большеберцовой кости при острой лучевой болезни щенят», iar teza pentru gradul de doctor habilitat – «Костная гомопластика в лечении ложных суставов, дефектов и некоторых форм хронического полиомиелита длинных трубчатых костей у детей» – o susține în anul 1970. A publicat circa 100 de lucrări științifice, inclusiv 5 monografii; deține 16 brevete de invenție. În 1971 fondează Catedra chirurgie de campanie, pentru instruirea chirurgilor militari în rezervă, pe care o conduce până în 1986. Ulterior activează în calitate de cercetător științific superior la Laboratorul Științific Central al USMF „Nicolae Testemițanu”.

Bogoev Dumitru, chirurg-cardiolog

Născut la 13 iulie 1922, în satul Ogorodnoe, Grigoriopol. După absolvirea școlii medii este înrolat în armată. Participă la Al Doilea Război Mondial. În 1950 absolvește ISMC și este repartizat la spitalul din centrul raional Rezina. În 1955 este aspirant al academicianului E.N. Meșalkin, renumit chirurg-cardiolog din Novosibirsk. Acolo susține tezele de doctor și doctor habilitat în științe medicale, apoi se transferă la Institutul de Cardiologie din Peatigorsk. A publicat peste 150 de lucrări științifice. Este Medic Emerit al Federației Ruse.

Botezatu Gheorghe (01.11.1928–31.05.2004), medic legist

Născut în satul Târnova, județul Bălți, România. A terminat școala primară din satul natal, apoi și-a continuat studiile la Liceul Comercial și la Școala Medie nr.1 din Bălți. În anii 1949–1955 este student la ISMC. Timp de un an se specializează prin subordonatură la Catedra medicină legală, sub conducerea lui P. Areșev, apoi deține funcția de medic legist al raioanelor Lipcani, Briceni, Edineț, Brătușeni. Un anumit timp ocupă și funcția de medic-șef al spitalului raional Lipcani. Din anul 1960 și până la sfârșitul vieții a activat la catedra nominalizată, urcând toate treptele ierarhiei: asistent, conferențiar, profesor universitar. În 1966–1968 a deținut funcția de șef interimar al Catedrei medicină legală, iar în anii 1974–1995 – de șef al catedrei nominalizate. În 1966 susține teza de doctor în medicină: «Судебно-медицинская экспертиза повреждений и потери зубов у лиц с предшествующими заболеваниями зубной системы», iar în 1973 – de

doctor habilitat: «Материалы к судебно-медицинской диагностике давности наступления смерти». În 1977 i se acordă titlul de profesor universitar. În 1999 devine Om Emerit al RM. A deținut funcția de specialist principal al MS în ramură. A publicat 148 de lucrări, inclusiv 4 monografii. A fost conducător științific a 5 teze de doctor în științe medicale.

Cațâf Alexei (24.06.1924–13.03.1987), urolog

Născut în or. Chișinău, România. După absolvirea școlii medii din orașul natal, a fost înrolat în armată. A participat la acțiuni militare în timpul celui de Al Doilea Război Mondial și a fost rănit. După absolvirea Institutului de Medicină (1950), lucrează la spitalul din Bulboaca, apoi activează ca medic militar (1952–1956). Din 1956 este chirurg-urolog la SCR, iar în anii 1971–1976 conduce secția de urologie a Institutului de Ftiziopulmonologie din Chișinău. Susține tezele de doctor (1963) și de doctor habilitat (1976) în științe medicale în or. Moscova. Autor a circa 70 lucrări științifice, inclusiv o monografie. În 1978 a emigrat în Israel.

Cherdivarenco Natalia, citolog și anatomist

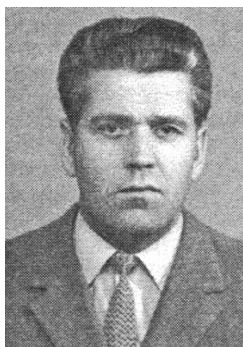

S-a născut la 30 august 1928, în orașul Petrovsk, Federația Rusă, în familia profesorului Vasili Cekurin, care, în 1945, a fost numit șef al Catedrei otorinolaringologie a Institutului de Medicină din Chișinău. Absolvește (în 1946) cu medalie de aur Școala Medie nr. 2 din Chișinău și este înmatriculată la Institutul de Medicină, pe care îl absolvește în 1951. A fost numită în funcția de asistent la Catedra anatomia omului, unde activează timp de 27 de ani. În 1961 susține teza pentru gradul de doctor în medicină: «Иннервация соединительнотканых

оболочек некоторых внутренних органов», iar în 1977 – teza de doctor habilitat: «Нервный аппарат нижней полой вены». Profesor universitar (1980). În 1978, N. Cherdivarenco este aleasă în funcția de șef al Catedrei biologie (ulterior, biologie moleculară și genetică), pe care o conduce timp de 20 de ani. Din 1998 activează în calitate de profesor-consultant. Pe parcursul a peste 62 de ani de activitate a publicat multe lucrări științifice. Este Om Emerit al RM, decorată cu medaliile „Veteran al Muncii”, „Meritul Civic” și cu ordinul „Gloria Muncii”.

Chiticari Tudor (8.04.1928–18.01.2012), pediateru

Născut în satul Ghidirim, raionul Râbnîța, RSSAM. În satul natal învață la școala primară, iar în 1946 absolvește Școala Medie Moldovenească nr. 1 din Râbnîța. În același an este înmatriculat la ISMC, după absolvirea căruia își continuă studiile prin secundariat clinic (1951–1953), apoi prin doctorat (1953–1956) la Catedra pediatrie. În anii 1956–1959 activează în funcția de asistent la aceeași catedră. În 1959 susține teza de doctor: «К вопросу об эффективности гемотерапии при пневмониях раннего детского возраста», iar în 1970 – de doctor habilitat în medicină: «Функциональное состояние сердечно-сосудистой системы при пневмонии у детей раннего возраста и вопросы комплексной терапии». Profesor universitar (1973). Timp de 30 de ani (1959–1989) a exercitat funcția de șef al Catedrei pediatrie. Un anumit timp (1963–1964) a fost decan al Facultății Pediatrie. În perioada anilor 1993–1998 a activat în calitate de cercetător științific superior la Institutul de Fiziologie și Sanatocreatologie al Academiei de Științe a Moldovei.

Coșciug Gurie, chirurg-oncolog

Născut la 17 septembrie 1924, în comuna Stoicani, județul Soroca, România. După absolvirea școlii primare din satul Trifăuți, își continuă studiile la liceul din orașul Soroca. Susține bacalaureatul în 1944 la Orăștie, Transilvania. În 1946 a fost înmatriculat la ISMC, după absolvirea căruia lucrează medic-șef în satul Dângeni, raionul Ocnița. Mai târziu este transferat la Spitalul Clinic Republican, secția chirurgie. În 1966 susține teza de doctor: «Хирургическое лечение декомпенсированных форм портальной гипертензии», iar în 1970 – de doctor habilitat în medicină: «Асцитические формы цирроза печени (клиника, диагностика, биохимические изменения, хирургическое лечение)». Profesor universitar (1991). Mai mult de 30 ani a condus secția de gastrochirurgie a Institutului Oncologic și 12 ani a exercitat funcția de oncolog principal al MS. A publicat peste 100 de lucrări științifice, inclusiv 5 monografii. Distins cu ordinul „Gloria Muncii”. Se simte bine în sânul familiei, alături de soție, de fiica Natalia, medic-oncolog, și feciorul Dumitru, profesor universitar la Universitatea de Stat „M.V. Lomonosov” din Moscova.

Coval Elizar (1921–2003), chirurg-oncolog

Născut în regiunea Kirovograd, Ucraina. În 1938 absolveste școala medie, iar în 1941 – Școala de Felceri și Moașe. Participă la Al Doilea Război Mondial. În 1946–1951 își face studiile la ISMC. Activitatea sa de medic începe la spitalul din Grigoriopol, apoi este transferat în funcția de asistent la Catedra chirurgie spitalicească. În 1960 susține teza de doctor: «Диагностика и лечение эхинококковой болезни печени», iar în 1974 – de doctor habilitat: «Клинико-

рентгенологическая и лапароскопическая диагностика патологических образований органов брюшной полости и забрюшинного пространства». Pe parcursul anilor 1967–1989 a activat în calitate de cercetător științific superior în secția de gastrologie a Institutului Oncologic.

Gherman Diomid, neurolog-vertebrolog

Născut la 10 aprilie 1928, în comuna Bocșa, plasa Fălești, județul Bălți, România. Învăță la școala primară din satul natal, apoi la Colegiul Comercial (1939–1944) și absolveste Școala nr. 1 din orașul Bălți. În anii 1946–1951 își face studiile la ISMC, după absolvirea căruia deține funcția de medic-șef al spitalului din s. Chirileni, Ungheni. După secundariatul clinic la Catedra neurologie (1952–1954), conduce spitalul din Congaz (1954–1956). Ulterior, exercită funcțiile de inspector al Ministerului Sănătății al RSSM (1956–1957) și de președinte al comitetului central al Societății „Crucea Roșie” din republică (1957–1961). Din 1961, cariera sa profesională se desfășoară la Catedra neurologie, sub conducerea profesorului Boris Șarapov. În 1962 susține teza de doctor: «К патологической анатомии и патогенезу травматической арахноидромиелии», iar în 1970 – teza pentru gradul de doctor habilitat în medicină: «Ишемические нарушения спинального кровообращения». În 1970–1998 fondează școala de vertebro-neurologie. A pregătit circa 30 de doctori și doctori habilitați în medicină; a publicat 400 de lucrări, inclusiv 9 monografii și 3 manuale; deține 3 brevete de invenție. Om Emerit al RSSM; membru de onoare al Societății Române de Neurologie, membru titular al AȘM, membru al Academiei de Științe a SUA (New York) și al Academiei de Științe Neurologice Euro-Asiatice; membru de onoare al Academiei Medicale Româ-

ne. Laureat al Premiului de Stat al Republicii Moldova, Cetățean de Onoare al raionului Fălești. Decorat cu medaliile „Pentru Vitejie în Muncă”, „Meritul Civic”, „Dimitrie Cantemir”, „Nicolae Testemițanu”, cu insigna „Отличник здравоохранения СССР” și cu ordinul „Gloria Muncii”.

Ghețeu Victor (22.12.1928–17.02.2012), pediatru

Născut în or. Cluj-Napoca, România. În 1931 se stabilește cu familia în or. Bălți, unde învață la școlile nr. 10 și nr. 2. În 1946 este înmatriculat la ISMC. După absolvirea facultății activează în calitate de ftiziateru la spitalul din Bălți. Apoi a fost transferat la Ministerul Sănătății, în funcția de șef al Departamentului pentru ocrotirea sănătății mamei și copilului (1953–1960). În anii 1960–1963 face doctoratul la Institutul de Pediatrie al Academiei de Științe Medicale a Federației Ruse (Moscova). Acolo susține (1963) teza de doctor în științe medicale cu tema: «Нарушения внешнего дыхания и гемодинамики у детей больных ревматизмом». În anii 1963–1965 a fost pediatru principal al MS, după care, trei ani (1965–1968), s-a aflat în Laos, în calitate de pediatru-consultant pe lângă Organizația Internațională a Ocrotirii Sănătății. Întors în patrie (1968), se încadrează în activitatea pedagogică – asistent la Catedra pediatrie, iar apoi deține postul de conferențiar. În anul 1983 susține teza de doctor habilitat: «Состояние микроциркуляции при пневмониях у детей раннего возраста». Profesor universitar (1989). În anii 1986–1997 este șef al Catedrei pediatrie nr. 2, apoi activează ca profesor-consultant. A publicat peste 75 de lucrări. Conducător științific a 4 teze de doctor și 4 de doctor habilitat. Deține titlul onorific de Om Emerit al Republicii Moldova.

Gordeladze Antonina, morfopatolog

În 1948 absoluește Facultatea Curativă a ISMC și este repartizată în calitate de asistent la Catedra anatomie patologică. Sub conducerea profesorului Fiodor Agheicenco, în 1953 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Морфологические изменения в периферическом отделе соматической нервной системы при вторичном туберкулезе». Peste 5 ani părăsește orașul Chișinău și se transferă cu traiul, împreună cu soțul Alexei Slepâh, în orașul Leningrad. În 1967 susține teza de doctor habilitat în științe medicale. În scurt timp i se conferă și titlul de profesor universitar.

Halitov (Marinov) Valentina, pediateru-infecționist

Născută la 1 octombrie 1926, în or. Chișinău, România. A învățat la Liceul de Fete „Principesa Dadiani” și la Școala Medic nr.2 din Chișinău. În 1950 absoluește cu mențiune ISMC și este repartizată la lucru, în calitate de oculist, la spitalul din Leova. Curând a fost invitată să facă secundariatul clinic la Catedra boli infecțioase. Debutează în activitatea didactică în 1952, trecând mai apoi toate treptele ierarhice: asistent, conferențiar și profesor universitar (1984). În 1963 susține teza de doctor: «Кишечная форма лямблиоза и влияние лямблиоза на течение дизентерии и эпидемического гепатита». În același an preia conducerea cursului Boli infecțioase la copii, transformat, în 1967, în catedră, pe care o conduce. În 1980 susține teza de doctor habilitat: «Клинико-иммунологические аспекты дизентерии у

детей». A publicat peste 130 de lucrări, inclusiv 3 monografii. Sub bagheta domniei sale au fost susținute 8 teze de doctor și doctor habilitat în științe medicale. A fost șefa Catedrei boli infecțioase la copii timp de 24 de ani (1967–1991), a exercitat funcția de decan al Facultății Pediatrie (1958–1963) și al Facultății Medicină Preventivă (1963–1981), de prorector în problemele științei (1981–1985). Timp de 15 ani a exercitat funcția de specialist principal netitular al Ministerului Sănătății (1970–1985), președinte al Societății medicilor infecționiști din țară (1980–1990) etc. De două ori a fost decorată cu „Insigna de Onoare”, apoi cu „Ordinul Republicii”. Din 1998 și până în prezent îndeplinește funcția de profesor-consultant la Catedra boli infecțioase la copii a USMF „Nicolae Testemițanu”.

Iacunina Larisa (1930–2009), traumatolog-ortoped

S-a născut în or. Chișinău, România. În anii 1936–1940 învață la o școală din orașul Constanța, iar în 1947 absolveste școala feroviară nr. 1 din Chișinău. În același an devine studentă la ISMC. După facultate, își continuă studiile prin secundariat clinic la Catedra chirurgie generală. Este repartizată la spitalul raional Râșcani, unde deține funcția de șef al secției chirurgie, iar mai apoi a exercitat și funcția de medic-șef al spitalului raional Râșcani. Din 1957 activează la Spitalul Clinic Republican, iar din 1959 – șef al secției traumatologie. În 1973 își începe activitatea pedagogică în calitate de asistent la Catedra ortopedie, traumatologie și chirurgie de campanie, apoi de conferențiar și profesor. În 1962 susține teza de doctor: «Пластика дефектов твердой мозговой оболочки головного мозга гетероперитонеальными пластинками», iar în 1982 – de doctor habilitat: «Костная аллопластика при больших посттравматических и постостеомиелитических дефектах трубчатых костей». Profesor universitar (1984). A publicat peste 200 de lucrări științifice.

Ianov Vasile (02.09.1918–28.11.2004), chirurg

Născut în satul Holmovscoe, raionul Arțâz, județul Ismail. În 1944 absolvește Colegiul Chimico-Metalurgic din Bârlad, România. În anii 1946–1951 este student la ISMC. Toată viața și-a consacrat-o practicii chirurgicale. Mai mult de jumătate de secol a activat la Spitalul Feroviar din Chișinău. În ultimii ani a deținut funcția de profesor la Facultatea de Medicină a Universității din Tiraspol. În 1971, la Moscova, susține teza de doctor în medicină: «Реконструкция пахового канала с помощью аутодермального имплантата при трудных формах грыж», iar în 1978 – de doctor habilitat, cu tema: «Аутодермальная пластика больших и гигантских послеоперационных и пупочных грыж». Are la activ mai mult de 90 lucrări științifice și 18 brevete de invenție. A deținut titlul onorific de Medic Emerit; decorat cu medaliile „Insigna de Onoare” și „Veteran al Muncii”.

Jița Victor, anatomist-neurohistolog

Născut în anul 1928, în comuna Măcăreni, județul Soroca, România. Studiile primare le face la școala din satul natal. În 1942 trece cu traiul în or. Bălți, unde absolvește Școala Medie nr.1. În anii 1947–1952 își face studiile la ISMC. Activitatea pedagogică o începe, în calitate de asistent, la Catedra de Anatomie. În 1958 susține teza de doctor: «Иннервация надкостницы плечевой кости человека». După doi ani i se conferă titlul de conferențiar. În 1971 susține teza de doctor habilitat cu tema: «Иннервационная система сосудов мозгового круга кровообращения». În 1972 este ales șef al Catedrei de histologie, citologie și embriologie, pe care o conduce până în anul 1991. Și-a continuat activitatea în calitate de profesor-consultant. A publicat circa 180 de lucrări științifice, a fost con-

ducătorul științific a 3 teze de doctor. Om Emerit și Lucrător Eminent al învățământului din RSSM.

Kant Vladimir (1927–1987),
specialist în sănătate publică și management

Născut în satul Lunacearski, regiunea Tomsk, Federația Rusă. Tatăl său, fiind originar din Chișinău, în 1945 se repatriază împreună cu familia. Aici absolvеște Școala Medie nr. 37 și în același an se înscrie la ISMC. După absolvirea facultății este repartizat la Ministerul Sănătății, unde activează timp de 12 ani în postura de șef al Departamentului Planificare și Finanțe. Paralel, absolvеște Facultatea Economie (secția fără frecvență) a Institutului Politehnic și se înscrie la doctoratură. În 1959 susține teza de doctor cu tema: «Методика определения потребности сельского населения в лечебно-профилактической помощи». A fost inițiatorul aplicării metodelor economico-matematice și cibernetice în planificarea și dezvoltarea sistemului sănătății publice în republică. În 1967 susține teza de doctor habilitat cu tema: «Обоснование и перспектива удовлетворения потребности сельского населения в медицинской помощи». Odată cu fondarea Facultății de Perfecționare a Medicilor, la Catedra medicină socială s-a organizat (1965) un curs pentru pregătirea conducătorilor instituțiilor medicale, iar în 1969, în baza acestuia, se fondează a doua Catedră – medicină socială și organizarea ocrotirii sănătății, pe care o și conduce. Mai mulți ani activează în calitate de expert al OMS. În 1975 organizează un ciclu internațional de pregătire a medicilor gestionari, la care au participat specialiști din Danemarca, Bulgaria, Vietnam, Mongolia, Ungaria, România ș.a. A publicat peste 250 lucrări, inclusiv 30 de monografii. Conducător a 17 teze de doctor și 4 de doctor habilitat. În 1981 a fost ales șef de catedră la Institutul Central de Perfecționare a Medicilor din Moscova. A fost înmormântat la Chișinău, la cimitirul central, alături de soția sa.

Kișiniovski Alexandr, medic legist

Născut la 11 august 1928, în orașul Chișinău, România. Primele clase le face la școala nr. 13. După revenirea din evacuare din Asia Mijlocie, absolvește școala medie nr. 3 și se înscrie la ISMC, pe care îl absolvește în 1951. Ulterior, pleacă în regiunea Stalingrad, unde activează în calitate de medic legist. În anii 1956–1959 își continuă studiile prin doctorat la Institutul de Medicină nr. 2 din Moscova. În 1960 susține teza de doctor în medicină cu tema: «О некоторых физических свойствах волос человека в применении к судебнo-медицинской экспертизе их принадлежности» și este ales șef al Catedrei medicină legală a Institutului de Medicină din Kemerovo, unde, concomitent, suplinește funcțiile de decan și prorector pentru știință. Prin cumul a exercitat funcția de șef al Biroului de expertiză medico-legală din regiunea Kemerovo (1961–1997). În 1992 susține teza de doctor habilitat în medicină și obține titlul de profesor universitar. În ultimii ani a activat în secția medico-legală în comisie a Biroului de expertiză medico-legală din Kemerovo.

Lazarev Ion (1927–2008), oncocitolog

Născut în orașelul Camenca, RSSAM. După absolvirea școlii medii din satul natal, își face studiile (1947–1952) la ISMC. Activitatea de medic-patomorfolog o începe la spitalul din orașul Orhei. În 1955 este transferat la Bender, iar din 1959 deține funcția de morfopatolog la Spitalul Clinic Republican. În anul 1965 susține teza de doctor în medicină: «К морфологической и гистологической характеристике зоба», iar în 1977 – de doctor habilitat: «Цитологическая

диагностика важнейших заболеваний прямой и ректосигмоидального отдела толстой кишки». Din 1966 a condus laboratorul citologie al Institutului Oncologic din Moldova. Autor a peste 120 lucrări, inclusiv 4 monografii. Decorat cu insigna „Eminent al Ocrotirii Sănătății”, cu ordinele „Drapelul Roșu de Muncă” și „Gloria Muncii”; deține titlul onorific de Om Emerit.

Lecari Petru, neurolog

Născut la 12 iulie 1921, în satul Ignatievka, raionul Olghinsk, regiunea Stalin. În 1938 absolvește școala medie nr.2 din orașul Stalin și este înmatriculat la Institutul de Medicină din localitate. În 1940 este înrolat în armată, absolvește școala de artilerie și participă la Al Doilea Război Mondial. După ce a fost grav rănit, s-a demobilizat. În 1946 este înmatriculat la ISMC, pe care îl absolvește în 1951. Urmează studiile prin doctorantură la Catedra neurologie, sub conducerea profesorului Boris Șarapov. În 1957 susține teza de doctor cu tema: «Материалы к патогенезу и терапии гепатолентикулярной дегенерации». Timp de 12 ani activează la catedra neurologie a ISMC, după care este ales, prin concurs, în postul de conferențiar la Catedra Neurologie a Institutului de Igienă din Leningrad. În 1965 susține teza de doctor habilitat: «Абдоминальная форма гепато-лентикулярной дегенерации». Profesor universitar. Mulți ani a deținut funcția de șef al catedrei respective. A publicat multe lucrări fundamentale în domeniul neurologiei.

Lisakovici Mark, medic legist

Născut la 20 noiembrie 1926, în or. Odessa, Ucraina. În 1937 se stabilește cu părinții în satul Glinoe, raionul Slobozia, unde învață primele 8 clase, apoi se transferă cu traiul în Kazahstan. În 1943 pleacă pe front. După demobilizare a susținut examenele de

admitere la Institutul de Medicină din Odessa, iar în 1951 se transferă la Institutul de Medicină din Chișinău (anul IV). Lu-

crează medic legist în or. Tiraspol, apoi își continuă studiile prin doctorantură la Institutul de Medicină nr. 1 din Leningrad. Acolo, în 1958, susține teza de doctor în medicină: «О возможности применения рентгенологического исследования для диагностики воздушной эмболии». A deținut funcția de conferențiar la Institutul de Medicină din Grodno, Belarus, unde mulți ani a fost șef al Catedrei medicină legală. Acolo a susținut și teza de doctor habilitat în medicină.

Luțenco Stepan, chirurg

Născut la 1 septembrie 1923, în regiunea Poltava, Ucraina. A absolvit Școala de Felceri și Moașe. Participant la Al Doilea Război Mondial. După absolvirea ISMC, studiază prin secundariat clinic la Catedra chirurgie. Sub conducerea prof. Pavel Râjov, susține teza de doctor în medicină: «Пластика внепеченочных желчных протоков трубками из гетерогенной брюшины» (1953) și de doctor

habilitat: «Острый перитонит в пожилом и старческом возрасте» (1964). Se stabilește cu traiul în Ucraina. Timp de 32 de ani a condus Catedra chirurgie la Institutul de Medicină din Lugansk, apoi la Grodno și Zaporojie. A publicat 350 de lucrări, inclusiv 2 monografii. Conducător a 30 de teze de doctor și 3 de doctor habilitat în medicină.

Malâșeva (Luțenco) Galina, obstetrician-ginecolog

S-a născut la 7 noiembrie 1925, în orașul Harkov, Ucraina. După absolvirea Facultății de Medicină Generală a ISMC (1950), studiază prin secundariat clinic la Catedra obstetrică și ginecologie. În 1954 susține teza de doctor: «Родовые повреждения центральной нервной системы плодов и новорожденных», iar în 1970 – de doctor habilitat în medicină. A urcat toate treptele activității pedagogice: asistent, conferențiar și profesor universitar (Chișinău, Lugansk, Grodno și Zaporojie). Din 1970 deține funcția de profesor secund la Institutul de Medicină din Zaporojie. Din 1998 activează pe post de profesor-consultant. A publicat 162 de lucrări; conducător a 3 teze de doctor în medicină.

Maloman Eugen, chirurg

Născut la 1 martie 1928, la Chișinău, România. În 1938 termină școala primară și se înscrie la Școala Militară de Cadeți din România. În 1940 își continuă studiile la Școala Medie nr.6 din Chișinău, după absolvirea căreia este înscris la ISMC, pe care îl absolveste în 1951. Cariera de medic-chirurg o începe în satul Puhăceni, raionul Anenii Noi, fiind și medic-șef al acestui spital de circumscripție. În 1954–1957 conduce secția chirurgie a spitalului raional Bulboaca, deținând și funcția de medic-șef. În anii următori (1957–1960) studiază prin doctorantură la Catedra chirurgie, condusă de profesorul Pavel Râjov. În 1962 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Вопросы патогенеза и лечения острых разлитых перитонитов». În anul 1967 fondează și conduce Catedra chirurgie pentru facultățile Stomatologie și Medicină Preventivă. În 1982 susține teza de doctor habilitat: «Пути улучшения результатов лечения больных острым разлитым

перитонитом». În același an este numit chirurg principal al MS, funcție pe care o deține câteva decenii. În 1986 este ales șef al Catedrei chirurgie a Facultății Perfecționarea Medicilor, pe care o conduce până în 1991, când trece pe post de profesor-consultant. A pregătit 8 doctori și 2 doctori habilitați în științe medicale. Autor a peste 250 lucrări științifice. Distins cu titlul onorific „Om Emerit” și decorat cu ordinul „Gloria Muncii”.

Matcovschi Constantin, farmacolog

Născut la 5 februarie 1929, în satul Lipceni, județul Orhei, România. Și-a petrecut copilăria în satul Șipca, unde a absolvit școala primară. Câțiva ani învață la un liceu din or. Iași, apoi la școala medie din Rezina. În anii 1947–1952 este student la ISMC. Își începe activitatea profesională la spitalul de circumscripție din satul Cucuruzeni. Urmează studiile prin doctorat la Catedra farmacologie, condusă de prof. V.M. Cernov, iar după doctoratură lucrează la spitalul raional Șoldănești. În 1959 se reîntoarce la Catedra farmacologie, în funcția de asistent. În 1965 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Сравнительное действие новокаина, ксилокаина и тримекаина на центральную нервную систему». În 1966 este numit șef al catedrei nominalizate. În 1964 ocupă funcția de decan al Facultății Farmacie, iar în 1967 devine prorector pentru activitatea curativă al ISMC. În anii 1980–1983 a fost delegat de către OMS în Laos, ca să ajute la organizarea institutului de medicină în capitala țării. În 1993 se transferă cu lucrul la Institutul Național de Farmacie, în postura de șef al laboratorului științific, iar din 2002 deține funcția de cercetător științific superior. Profesor universitar (1999). Este autor a peste 130 de lucrări științifice, inclusiv 10 monografii și ghiduri farmaceutice. În 1980 a editat în limba franceză un manual de farmacologie pentru studenții Institutului de Medicină din Laos, iar în 1981 l-a tradus în limba laoțiană. Conducător științific a 3

teze de doctor în medicină. Deține titlul onorific „Om Emerit” și ordinul „Gloria Muncii”.

Nacu Alexandru, psihiatru

Născut la 11 august 1927, în comuna Cobani, județul Bălți, România. După absolvirea școlii primare din satul natal (1938), își continuă studiile la Liceul Teoretic „Ion Creangă” din orașul Bălți, iar în perioada postbelică absolveste școala medie nr.1. În anii 1946–1951 studiază la ISMC, după absolvirea căruia este repartizat la spitalul din Balatina. În același an este invitat să-și continue studiile prin secundariat clinic la Catedra psihiatrie, condusă de profesorul Alexei Molohov. În 1958 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Роль инфекции в возникновении и течении шизофрении». În perioada anilor 1954–1959 activează la Catedra psihiatrie în calitate de asistent, apoi de conferențiar. În 1966 este ales șef al Catedrei psihiatrie, narcologie și psihologie medicală, iar în 1967 susține teza de doctor habilitat în medicină: «Клинические варианты аментивного синдрома». Profesor universitar (1969). Conduce catedra nominalizată până în 1995, continuându-și activitatea de profesor-consultant. Autor a circa 250 de publicații, inclusiv 6 monografii. Conducător a 13 teze de doctor și doctor habilitat în medicină. Deține titlul „Om Emerit” al RM, membru de onoare al AȘM și cavaler al Ordinului Republicii.

Paladi Gheorghe, obstetrician-ginecolog

Născut la 9 mai 1929, în comuna Buiucani, județul Lăpușna, România. După absolvirea școlii primare, își continuă studiile la Liceul „Alec Russo” din Chișinău. După cel de Al Doilea Război Mondial absolveste școala medie nr.4, apoi devine student la ISMC (1946–1951). Activează în calitate de șef al ambulatoriului

stației de cale ferată Ungheni, apoi își continuă studiile prin secundariat clinic (1952–1954), fiind transferat în funcția de asistent la Catedra obstetrică și ginecologie, condusă de profesorul Aron

Kocerghinski. În 1957 susține teza de doctor în medicină: «Обмен фосфора у матери и плода», iar în 1965 – de doctor habilitat: «Диагностика и лечение токсоплазмоза в акушерстве». A fost cel mai tânăr profesor-obstetrician din URSS. Timp de 32 de ani (1967–1999) a condus Catedra obstetrică și ginecologie. A fondat o veritabilă școală științifică, care include peste 30 de doctori și doctori habilitați în medicină. A publicat peste 400 de lucrări științifice, inclusiv 12 monografii și 3 manuale.

Membru titular al Academiei de Științe a Republicii Moldova și membru al Prezidiului AȘ RM (1994–1999). Din 2001 deține funcția de director al Centrului de cercetări medicale și socio-demografice ale familiei din cadrul AȘ RM. Membru al Societății Europene de Obstetrică și Ginecologie; membru al biroului executiv al Societății Internaționale de Psihologie, Medicină Prenatală și Perinatală; membru de onoare al Societății Române de Obstetrică și Ginecologie; membru al Academiei de Științe a SUA (New York); Om Emerit; membru al multor societăți prestigioase din lume. Laureat al Premiului de Stat al RM, decorat cu Ordinul Republicii, cu medaliile „Dimitrie Cantemir” și „Nicolae Testemițanu”.

Pavliuc Vasile (23.02.1921–30.04.2007), chirurg-oncolog

Om cu o biografie fabuloasă. S-a întors de pe front grav rănit și cu fața desfigurată, care a necesitat peste 50 de operații plastice. Fiind student (anul II) al Institutului de Medicină din Kislovodsk, în 1945 s-a transferat la ISMC, pe care îl absolvă în 1949. Activează în calitate de șef al secției chirurgie a spitalul raional Ba-

imaclia. Din 1953 conduce secția chirurgie a Spitalului Republican. În 1965 se încadrează în activitatea pedagogică la Catedra chirurgie generală. În anul 1966 susține teza de doctor în medicină: «Стероидная терапия и функциональное состояние печени при хирургическом лечении больных с портальной гипертензией», iar în 1974 – de doctor habilitat: «Влияние спленэктомии и перевязки селезеночной артерии органоанастомозами и аутоиммуноагрессию у больных с циррозом печени». În 1977 devine profesor universitar. Este fondatorul și primul șef al Catedrei oncologie (1975–1990) a ISMC. În ultimii ani a fost profesor-consultant. Autor a peste 150 lucrări științifice, conducător a 3 teze de doctor în medicină. Timp de 18 ani (1970–1988) a exercitat funcția de specialist principal în domeniul chirurgiei al MS. Deține titlul onorific de Om Emerit al RM, decorat cu ordinul „Drapelul Roșu de Muncă”.

Placinda Iurie, neurolog-gerontolog

Născut la 17 martie 1924, în or. Tiraspol, RSSAM. La vârsta de 5 ani se transferă cu familia la Kiev, unde absolvște 9 clase, iar clasa a 10-a o absolvște în or. Stalin. În 1941 pleacă pe front. În 1946 este înmatriculat la Institutul de Medicină din or. Stalin, iar peste un an se transferă la ISMC. După absolvirea facultății (1951) este recrutat în armată; avansează până la gradul de colonel. După demobilizare, mulți ani lucrează la Institutul de Gerontologie și Geriatrie din Kiev. Acolo susține ambele teze și obține titlul de profesor universitar. Până în anul 2000 a activat în secția neurologie a institutului nominalizat.

Sandul Mihail (02.05.1923–27.03.1998), otorinolaringolog

Născut în satul Țâbuleuca, raionul Dubăsari. În 1942 absolvește școala medie moldovenească din orașelul Dubăsari. În anii 1944–1945 se află pe front; este grav rănit și demobilizat. În 1946 este înmatriculat la ISMC, după absolvirea căruia deține funcția de medic-șef la spitalele din Cărpineni și Strășeni. În 1956 își continuă studiile prin secundariat clinic, iar în 1958 – prin doctorat la Catedra

otorinolaringologie. În 1963 susține teza de doctor: «Макролюминесцентный анализ в ЛОР-онкологии», iar în 1985 – de doctor habilitat: «Комплексная диагностика злокачественных опухолей гортани». Profesor universitar (1987). A publicat circa 100 de lucrări științifice. Tradiția de medic ORL este continuată de feciorul Alexandru (profesor universitar) și nepotul Ghenadie (doctorand).

Semeniuc Eugen, chirurg

Născut la 16 iunie 1922, în comuna Țaul, plasa Dondușeni, județul Soroca, România. În 1933 absolvește școala primară, apoi învață la gimnaziul tehnico-agricol din Soroca. În 1940 își continuă studiile la Școala Agricolă din Soroca. În timpul celui de Al Doilea Război Mondial învață la Institutul Politehnic din Cernăuți. Urmează doi ani de activitate pedagogică la școala medie din orașelul Târnova.

În anii 1945–1950 este student la ISMC, dar, din motive politice, nu susține examenul de stat la chirurgie. Totuși, i s-a permis activitatea de medic la spitalul din Zgurița. După un an (1951) a susținut examenul respectiv și a continuat să dețină postul de medic-

șef al spitalului nominalizat. În 1957 este transferat în postul de medic-șef al spitalului raional Camenca. Apoi face studiile prin doctorat și obține funcția de asistent la Catedra chirurgie. În 1963 susține teza de doctor în medicină: «Сосудистый шов с применением перитонеальных перфорированных колец», apoi și de doctor habilitat (1977): «Сравнительная оценка резекции 2/3 желудка по Гофмейстеру-Финстереру и ваготомии в сочетании с дренирующими операциями и экономной резекцией желудка при язвенной болезни». În 1980–1986 deține funcția de șef al cursului de chirurgie la FPM, iar în anii 1986–1994 conduce Catedra chirurgie la facultățile Stomatologie și Medicină Preventivă. În următorii ani activează ca profesor-consultant. A publicat peste 80 de lucrări științifice.

Slepâh Alexei, obstetrician-ginecolog

Fiind student la anul 2, a fost transferat la Chișinău împreună cu Institutul de Medicină din Kislovodsk. După absolvirea ISMC (1948), lucrează obstetrician-ginecolog la spitalul din orașelul Lipcani. Continuă să studieze prin secundariat clinic la Catedra obstetrică și ginecologie, condusă de prof. Aron Kocerghinski. În 1955 susține teza de doctor: «Развитие иннервации маточных труб», apoi, în orașul Barnaul (Altai), susține teza de doctor habilitat cu tema: «Операция кесарева сечения на современном этапе в акушерстве» și își continuă activitatea pedagogică. Ulterior, este invitat să conducă secția de chirurgie operatorie a Institutului de Obstetrică și Ginecologie din Leningrad, după care este ales în funcția de șef al Catedrei obstetrică și ginecologie a Institutului de Igienă din Leningrad. În 1983 decedează într-un accident rutier.

Solohin Anatol (26.07.1927–18.10.2006), medic legist

Născut în or. Chișinău, România. A absolvit Școala Medie nr. 37. În anii 1945–1950 își face studiile la ISMC. Activează ca medic legist la Biroul de Expertiză Medico-Legală din Chișinău. În perioada anilor 1952–1979 activează ca medic legist în forțele armate, deținând gradul de colonel și funcția de expert principal al Forțelor Antiaeriene ale Ministerului Apărării al URSS. În 1961 susține teza de doctor în medicină, iar în 1972 – de doctor habilitat în medicină. După demobilizare, timp de 30 de ani, a condus (din 1978) Catedra medicină legală a Institutului Central de Perfecționare a Medicilor din Moscova. Autor și coautor a peste 300 de lucrări, inclusiv 7 monografii, un manual și un atlas medico-legal de excepție. Deținător al multor medalii și titluri onorifice. A fost unul dintre cei mai fideli consultanți științifici ai medicilor legiști din Republica Moldova, în fața cărora adesea susținea prelegeri la cursurile de perfecționare. Profitând de ocazie, vizita și mormintele părinților, pe sora și fratele Igor (radiolog la Spitalul de Traumatologie și Ortopedie). Academician al Academiei de Științe Tehnico-Medicale și Medic Emerit din Federația Rusă.

Stamatin Serafim, chirurg-traumatolog

Născut la 9 mai 1925, în or. Chișinău, România. După absolvirea școlii medii, pleacă pe front. Fiind rănit, devine invalid de război. Decorat cu multe ordine și medalii. După absolvirea ISMC (1950), își continuă studiile prin secundariat clinic la Catedra chirurgie, apoi este înrolat în armată, unde activează în calitate de chirurg militar. În 1960 se demobilizează;

devine asistent, apoi conferențiar și șef al Catedrei traumatologie și ortopedie a ISMC. În 1962 susține teza de doctor în medicină:

«Диагностика и лечение повреждений мениска коленного сустава», iar în 1969 – de doctor habilitat cu tema: «Восстановительные и реконструктивные операции на связочном аппарате коленного сустава». A publicat mai mult de 360 de lucrări științifice, inclusiv 2 monografii și 2 manuale. Deține 8 brevete de invenție. A pregătit 8 doctori și doctori habilitați. În anul 1998 se

transferă cu lucrul la Institutul Central de Perfecționare a Medicilor din Moscova.

Șroit Isaac (29.02.1920–31.03.2005),
specialist în imunomorfologie și morfofpatologie

Născut în orașul Chișinău, România, într-o familie de intelectuali. În 1938 absolvește Liceul „Alexandru Donici”. În timpul celui de Al Doilea Război Mondial se evacuează în regiunea Tomsk, unde studiază 4 ani la Institutul de Medicină, iar în 1945 se întoarce la baștină și își continuă studiile la ISMC (anul V), pe care îl absolvește în 1946. Este repartizat în calitate de asistent la Catedra anatomie patologică. În 1948,

îmbolnăvindu-se de tuberculoză, este nevoit să părăsească lucrul pedagogic și se transferă în funcția de patolog la Biroul de Expertiză Medico-Legală din Chișinău. În 1957 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Histopatologia tuberculozei”. Conform ordinului MS al RSSM, în același an, este numit în calitate de morfofpatolog și șef al Laboratorului de virusologie al Institutului de Igienă și Epidemiologie din Moldova. În 1966 susține teza de doctor

habilitat. Profesor universitar (1967).

În 1974 este numit în funcția de vicedirector pentru problemele științifice al Institutului de Igienă și Epidemiologie, în care a activat până în 1988. În ultimii ani (până la deces) a lucrat la Institutul de Cercetări Științifice în Domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului, unde a organizat și a condus Laboratorul de imunologie clinică și experimentală. A fost unul dintre cei mai valoroși specialiști în domeniul patologiei bolilor infecțioase, savant cu o bogată erudiție în morfopatologie. Și-a consacrat întreaga viață dezvoltării științei medicale în Republica Moldova. A publicat peste 200 de lucrări științifice, inclusiv 11 monografii. A educat 23 de doctori și doctori habilitați în medicină. Deținător al titlului onorific „Om Emerit”, al medaliei „Insigna de Onoare” și al ordinului „Gloria Muncii”.

Testemițanu Nicolae (01.08.1927–20.09.1986),
eminent organizator al sistemului de sănătate publică

Născut în satul Ochiul Alb, județul Bălți, România. După absolvirea școlii primare din satul natal (1939), își continuă studiile la gimnaziul din satul vecin, Baraboi. În anii 1941–1944 învață la Liceul „Ion Creangă” din or. Bălți, iar în 1945–1946 este elev în clasa a 10-a la Școala Medie nr.1 din Bălți, după absolvirea căreia devine student la ISMC. La facultate era student eminent și lider al tineretului: secretar al comitetului comsomolist la curs, președinte al comitetului sindical al institutului; i s-a acordat bursă nominală. Își începe activitatea medicală în secția chirurgie a spitalului raional Râșcani. După scurt timp, i se propune să-și continue studiile prin secundariat clinic. În 1954 devine asistent la Catedra chirurgie generală și, concomitent, conduce Departamentul medico-sanitar al

MAI din republică. Peste un an este numit medic-șef al Spitalului Clinic Republican. În 1958 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Бараний рог как новый материал для внутрикостного остеосинтеза», iar în 1959 este numit rector și președinte al Consiliului Științific al Institutului de Stat de Medicină din Chișinău.

În 1971 susține teza de doctor habilitat: «Научное обоснование ликвидации существующих различий в уровнях медицинской помощи городскому и сельскому населению», iar în 1973 este ales șef al Catedrei medicină socială și organizarea ocrotirii sănătății, pe care o conduce până în ultimele zile ale vieții sale. Autor a peste 220 lucrări științifice, inclusiv 15 monografii. A lăsat o școală de elevi cu aceleași viziuni, dintre care 14 doctori și doctori habilitați. Decorat cu „Insigna de Onoare”, „Ordinul Muncii”, laureat al Premiului de Stat în domeniul științei și tehnicii. Post-mortem, a fost ales membru titular al Academiei de Științe a RM.

Țâbârnă Constantin (1.01.1929–7.10.2010), chirurg

Născut în comuna Sângerei, județul Bălți, România. Termină clasele primare la școala din satul natal, apoi urmează Liceul „Ion Creangă” și Școala Medie nr.1 din Bălți. În 1945 a fost admis la Universitatea din Cernăuți, Facultatea Medicină, dar în același an se transferă la ISMC, pe care îl absolvește cu mențiune în 1950. Este repartizat la spitalul din Sângerei, unde lucrează în calitate de chirurg. Peste un an își continuă studiile prin secundariat clinic la Catedra chirurgie. În 1954 susține teza de doctor în medicină cu tema: «К вопросу о диагностике и лечении эхинококка легкого», iar în 1965 – de doctor habilitat: «Профилактика и лечение основных осложнений после резекции легких по поводу хронических нагноительных процессов».

Timp de circa 40 de ani a condus câteva catedre de chirurgie și mai mult de 60 de ani s-a aflat la masa de operație, fiind considerat, pe bună dreptate, patriarhul chirurgiei moldave postbelice.

În același timp, 20 de ani a fost președinte al Consiliului de Experți al Ministerului Sănătății. A educat mii de studenți și medici; multora dintre ei le-a fost decan și îndrumător în arta chirurgiei. Conducător și consultant științific a 36 de teze de doctor și doctor habilitat. A publicat peste 400 de lucrări, inclusiv 15 monografii; autor a 8 brevete de invenție. A fost deputat în Sovietul Suprem al RSSM (1977–1981), laureat al Premiului de Stat în domeniul științei și tehnicii, Om Emerit în știință, membru de onoare al AȘM, membru al Academiei de Științe a SUA și al Asociației Mondiale a Chirurgilor. Decorat cu multe medalii și ordine guvernamentale.

Țvang Roman, chirurg

Născut la 1 iunie 1929, în or. Balta. În 1941 se stabilește cu traiul la Chișinău, dar în scurt timp emigrează în or. Stalinabad, Turkmenea, unde absolvește, în 1947, o școală de medicină. În același an se reîntoarce la Chișinău și este înmatriculat la Institutul de Medicină. După absolvirea facultății (1952), activează în funcția de șef al punctului medical din s. Climăuți, raionul Otaci, iar peste doi ani (1954) este transferat, la același post, în satul Peresecina, Orhei. În 1962 susține teza de doctor în științe medicale la Moscova și în 1964 trece cu lucrul la Institutul de Medicină Socială „Nicolai Semașco”. Acolo susține teza de doctor habilitat (1976) și activează până în 1990, după care emigrează la Israel.

Vilderman Albert, ftiziatoru

Născut în 1923, în orașul Cetatea Albă, România. În anul 1944 devine student la Institutul de Medicină din Kislovodsk, transferat la Chișinău, pe care l-a absolvit în 1949. A lucrat la spitalul din orașul Soroca, apoi a fost transferat la Sanatoriul pentru bolnavii de tuberculoză din Vorniceni, unde, în anii 1950–1964, a deținut funcția de șef de secție. În 1959 susține teza de doctor în medicină: «Применение повторных переливаний малых доз крови у больных активным туберкулезом легких». În 1964 este ales șef al Catedrei ftiziatrie a Institutului de Medicină din Karaganda, unde susține teza de doctor habilitat. În 1974 revine în RSSM și este numit în funcția de vicedirector al Institutului de Ftiziatrie din Chișinău. În 1993 emigrează în Israel.

Zisman Israil, chirurg-oncolog

Născut la 20 septembrie 1930, în or. Chișinău, România. Până la 1940 a frecventat școala română. În 1947 a absolvit școala nr.3 din orașul natal, apoi își face studiile (1947–1952) la ISMC. Până în 1956 lucrează chirurg-oncolog la spitalul din Cahul, apoi la un spital militar din Chișinău. Mai mult de 23 de ani (din 1957) activează la Institutul Oncologic din Chișinău. În 1965 susține teza de doctor: «Водно-электролитный баланс и функция почек у онкологических больных в связи с операцией», iar în 1972 – de doctor habilitat în medicină: «Клиническая оценка лимфографии у онкологических больных». În premieră, în condițiile Institutului Oncologic din Chișinău, a implementat limfografia ca metodă de investigare a bolnavilor oncologici. Autor a peste 100 de lucrări, conducător a 3 teze de doctor în științe medicale. Medic Emerit din URSS. Actualmente locuiește în Israel.

III

PROFESORII UNIVERSITARI, ABSOLVENȚI AI ANILOR 1956–1965

Scurt istoric al perioadei

Absolvenți ai următoarelor zece promoții ale ISMC sunt tinerii născuți în anii 30 și începutul anilor 40 ai secolului XX. Deși nu au participat nemijlocit la acțiunile militare, ei au fost totuși copiii războiului și ai foametei, deoarece au crescut și s-au maturizat în condițiile anevoioase ale perioadei postbelice. Greutățile cotidiene și dorința de a supraviețui i-au impus să muncească din greu, i-au învățat să execute necondiționat tot ce li se cerea. Anume aceste condiții impuse au modificat formarea caracterului individual, au influențat comportamentul specific al oamenilor, altoindu-le o supunere oarbă, frică permanentă și precauție accentuată. Această generație de studenți înțelegea mai bine graiul rusesc, ceea ce le permitea să însușească mai repede materialul de studiu, predat doar în limba rusă. Cu timpul, mulți dintre ei i-au dat întâietate limbii ruse, în detrimentul limbii materne.

Reprezentanții acestei generații, indiferent de locul și formele de activitate, continuau să proslăvească partidul comunist și guvernul sovietic pentru traiul decent, pentru posibilitățile de a învăța pe gratis și a munci în orice colțișor al patriei mărețe. Ca și cei vârstnici, tineretul acestei perioade critica cu vehemență sistemul capitalist la orele de educație politică, la locurile de muncă și studii, distrugeau fără remușcări bisericile și mănăstirile pe timp de noapte sau executau alte ordine „năstrușnice”. Majoritatea dintre ei însă își căutau de treabă, nu se opuneau șefilor, erau ascultători. Dar cei care încercau să se revolte sau își manifestau dezacordul față de anumite principii statale erau aspru pedepsiți, unii chiar izolați de societate și expediați „pentru reeducare” în locuri speciale sau pentru forțe de muncă gratuite. Mai bine o duceau cei „devotați, ascultători și loiali”; ei știau foarte bine pe cine și când să-i informeze despre „noutățile” din societatea studentescă și

spiritele colegilor. Tocmai aceștia erau susținuți, promovați și avansați în posturi.

Cu toate acestea, majoritatea studenților se preocupau de studii. În lipsa manualelor la majoritatea obiectelor, nimeni nu-și permitea să lipsească de la orele de curs (teoretice), întrucât conpectele erau unica sursă de pregătire către examene. Se mai practica rezervarea locurilor pentru studii în aulele din blocul central (1, 2, 4) al institutului, pe timpul sesiunii, deoarece căminele erau supraaglomerate și era imposibil să înveți. Rezervarea locurilor era, de obicei, prerogativa fetelor; ele se sculau „cu noaptea în cap” și ocupau locurile cele mai potrivite în aulele respective. Tot ele preferau să se fotografieze, în timpul recreației, în curtea institutului – lângă bustul lui Lomonosov din fața Catedrei fiziologie, lângă bustul lui Miciurin din fața Catedrei anatomie sau în alte locuri mai atrăgătoare.

O grupă de studente din promoția a XVIII-a lângă bustul lui Miciurin (1958).

De obicei, studenții frecventau cu plăcere orele de curs la disciplinele preferate, mai cu seamă dacă simțeau competența și atitudinea binevoitoare a lectorilor. Acea generație de tineri se mândrea cu pedagogii care întruneau deosebite calități profesionale și morale de educator. Printre aceștia se evidențiau: Serghei Smirnov (limba latină), Abram Derji (chimie), Iraida Iacovleva (anatomie patologică), Olga Komarik (microbiologie), Nicolae Anestiadi (chirurgie), Valentina Halitov (pediatrie), Eugenia Cebotariov (boli interne) și mulți alții.

La începutul anilor 60, s-a actualizat problema pregătirii cadrelor instructiv-didactice și a specialiștilor pentru necesitățile instituțiilor medicale din republică. Mulți absolvenți erau selectați pentru studii postuniversitare – la început prin subordinatură, apoi prin secundariat clinic și doctorat – la prestigioase centre universitare din Moscova, Leningrad, Kiev, Harkov și din alte orașe ale URSS. La Chișinău, de asemenea se pregăteau intens cadre științifico-pedagogice pentru încadrarea lor în procesului de învățământ. An de an, numărul studenților înmatriculați creștea. În 1960, Facultatea Pediatrie a avut prima promoție.

Studenții acestei generații nu numai că învățau bine, dar și participau activ la viața publică. Ani de-a rândul, ei au lucrat la deștelenirea pământurilor din Kazahstan. Unii dintre aceștia au avut ocazia să-l întâlnească, în piața din centrul Chișinăului, pe Nikita Hrușciov, pe atunci încă prim-secretar al Comitetului Central al PCUS, sosit într-o vizită de lucru în RSSM (1964). Am fost și eu martorul ocular al acestui eveniment istoric. Am memorizat reflectarea în mass-media a discursului tov. N.S. Hrușciov, mai ales îndrumările lui referitoare la tehnologia cultivării porumbului și prepararea măcăliguței, cunoscute de moldovenii din timpuri străvechi. Încredințat în mărețele sale idei agroindustriale, el a propus cultivarea porumbului și în alte regiuni ale URSS, chiar dacă nu existau condiții optime pentru creșterea lui.

Viitorii medici din acea perioadă frecventau conștient cercurile științifice studențești, organizate la toate catedrele. Deprinderile practice și metodele de investigație, însușite sub conducerea lectorilor, au servit drept școală științifică incipientă pentru tinerii

cercetători, care erau încurajați în activitățile lor științifice. S-a constatat că absolvenții care au susținut tezele de doctor (de candidat, pe atunci) și-au continuat activitatea științifică, iar 71 dintre ei ulterior au reușit să susțină și cea de-a doua teză – de doctor habilitat. Aceștia au constituit 2,5% din numărul total al absolvenților (2828) promoțiilor XI–XX, iar 7 au obținut titlul de profesor universitar în baza tezei de doctor și a remarcabilelor rezultate științifice.

Tov. Nikita Hrușciov cu pălăria în mâna stângă și tov. Serdiuc, prim-secretar al CC al PCM, întâmpinați de locuitorii Chișinăului (1964).

Numărul doctorilor habilitați, profesori universitari, din aceste promoții este semnificativ. Surprinzător este și faptul că mai mult de jumătate dintre aceștia sunt originari din raioanele de nord ale republicii. Majoritatea savanților-medici (55%) și-au realizat cercetările în cadrul catedrelor ISMC și doar o parte din ei (36%) – în instituțiile științifice din Moscova și în alte centre universitare. Îmbucurător este și faptul că peste 73% dintre savanți

și-au continuat activitatea la ISMC și în alte instituții medicale din republică și doar 27% dintre ei au plecat în alte regiuni ale URSS.

Opt dintre reprezentantele sexului frumos au susținut ambele teze, ceea ce constituie 11,4% din numărul total al doctorilor habilitați în științe medicale din perioada anilor 1956–1965. Acestea sunt: Zinaida Anestiadi, Ludmila Chiroșca, Vlada-Tatiana Dumbrava, Nadejda Godoroja, Angela Neagu, Henrieta Rudi, Maria Smișnoi și Liuba Vasilos.

Cele mai multe teze de doctor habilitat au fost susținute la disciplinele de profil medico-biologic (29,6%): anatomia normală și patologică, fiziologia normală și patologică, după care au urmat pediatria, oncologia, traumatologia și bolile interne. Mai mult de 65% dintre profesorii universitari au publicat până la 300 de lucrări științifico-didactice la disciplinele respective. S-a observat o tendință de creștere a activității inovaționale și de implementare în practica medicală a rezultatelor științifice. Astfel, 23 de savanți (32,4%) au obținut brevete de invenție, iar unii au obținut medalii la diverse saloane și expoziții naționale și internaționale. Dintre aceștia merită evidențiați: Ghenadi Afinoghenov, Vitalie Bețișor, Valentin Gudumac, Anatol Țurcanu, Mihail Popovici, Petru Moroz, Pavel Ciobanu ș.a.

Unii dintre profesorii universitari (15), absolvenți ai ISMC din promoțiile 1956–1965, au devenit membri ai academiilor de științe din diferite țări, inclusiv ai AȘM, dintre care membri titulari (Gheorghe Ghidirim și Mihail Popovici) și membri corespondenți (Vitalie Bețișor, Ion Corcimar, Eugen Gladun, Eugen Popușoi și Ieremia Zota). Merită să fie evidențiați și alți specialiști, care, pe parcursul anilor, au fost apreciați drept profesioniști de excepție în ramura respectivă: Constantin Babiuc, Petru Galețchi, Alexandru Izvoreanu, Petru Roșca, Marcu Rudi, Petru Moroz, Ion Haidarlî, Nicolae Șavga, Vlada-Tatiana Dumbrava, Ion Marin, Gheorghe Mușet și alții, care duc faima școlii medicale moldovenești.

Promoțiile XI–XX

1956

1. Coșciug Simion
2. Dovganski Andrei
3. Draganiuc Chiril
4. Kamâșov Iacob
5. Poliuhov Stanislav
6. Robu Alexandru

1957

1. Cepoi Vasile
2. Marin Ion
3. Podubnâi Ion
4. Rudi Henrieta

1958

1. Atamanciuc Nicolae
2. Danilov Aurel
3. Frank Gheorghe
4. Frunțașu Nicolae
5. Izvoreanu Alexandru
6. Spânu Anton

1959

1. Degteariov Vasile
2. Gladun Eugen
3. Kozliuk Anatol
4. Prisăcaru Ion
5. Țâbuleac Sava
6. Țurcanu Anatol
7. Zorilă Valentin

1960

1. Bideac Ion

2. Ciobanu Pavel
3. Corlăteanu Mihail
4. Cunițchi Eugen
5. Pâslaru Sava
6. Popușoi Eugen
7. Punga Victor
8. Smișnoi Maria
9. Vasilos Liuba

1961

1. Andriuță Constantin
2. Anestiadi Zinaida
3. Babiuc Constantin
4. Cenușa Valeriu
5. Chiroșca Ludmila
6. Corcimaru Ion
7. Haidarlî Ion
8. Moroz Petru
9. Oprea Nicolae
10. Revenco Mircea
11. Roșca Petru
12. Serbin Vasile
13. Vangheli Victor

1962

1. Brusco Anton
2. Curajos Boris
3. Mogoreanu Petru
4. Razvadovski Vadim

1963

1. Baci Gheorghe
2. Bețișor Vitalie

3. Galetchi Petru
4. Ghidirim Gheorghe
5. Mușet Gheorghe
6. Neagu Angela
7. Nicolaev Nicolai
8. Niguleanu Vasile
9. Rudi Marcu
10. Șavga Nicolae
11. Zota Ieremia

1964

1. Afinoghenov Ghenadi
2. Andrieș Vasile
3. Dumbrava Vlada-Tatiana
4. Gudumac Valentin
5. Livșiț Vladimir

6. Manic Andrei
7. Pleșco Afanasie
8. Popa Vladimir
9. Vetrică Ștefan

1965

1. Andruh Gheorghe
2. Bulbuc Grigore
3. Chițac Vasile
4. Eșanu Nicolae
5. Godoroja Nadejda
6. Lâsâi Leonid
7. Popovici Mihail
8. Saulea Aurel
9. Ștefăneț Mihail

NOTE BIOGRAFICE

Afinoghenov Ghenadi, microbiolog

Născut la 15 iunie 1941, în orașul Leningrad. În 1964 a absolvit Facultatea de Pediatrie a ISMC. După doi ani de lucru în calitate de medic într-un sat din republică, își continuă studiile prin doctorat în domeniul microbiologiei la Institutul de Traumatologie și Ortopedie „R.R. Vreden” din Leningrad (1966–1969). În 1970 susține teza de doctor în medicină cu tema:

«Влияние различных поверхностно-активных веществ на микрофлору ран», iar în 1980 – de doctor habilitat: «Теоретические и клинические аспекты изучения антимикробного действия поверхностно-активных антисептиков в травматологии». Din 1985 conduce secția Profilaxia și tratarea infecției lezionale. Profesor universitar (1989). A

publicat circa 500 de lucrări științifice; este autorul a peste 70 brevete de invenție patentate. Sub conducerea lui au fost susținute 19 teze de doctor și 2 de doctor habilitat. Deține titlul de academician al Academiei de Inginerie din Sankt Petersburg, secția Biotehnică și biotehnologie.

Andrieș Vasile (03.01.1938–17.08.2011), anatomist

Născut la 3 ianuarie 1938, în satul Giurgulești, județul Cahul, România. În 1956 absolvete școala medie din orașul Reni. În anii 1957–1964 își face studiile la ISMC. După absolvirea facultății, este repartizat la Catedra anatomia omului. Începe lucrul pedagogic în postura de asistent, apoi de lector superior. În 1971 susține teza de doctor: «Иннервация сумочно-связочного аппарата тазобедренного

сустава человека», conducător științific fiindu-i profesorul Boris Perlin. În 1989 susține teza de doctor habilitat în științe medicale cu tema: «Нервный аппарат бронхов и сосудов малого круга кровообращения». Profesor universitar. În 1991 este numit în funcția de șef al Catedrei anatomia omului, pe care o deține până în 2007. Câțiva ani a îndeplinit funcția de vicedecan al Facultății Medicină Generală. Autor și coautor a peste 250 lucrări științifice, inclusiv 3 manuale, 6 monografii și 19 îndrumări metodice. Sub conducerea lui au fost susținute 3 teze de doctor și 1 de doctor habilitat în științe medicale. A deținut titlul onorific „Om Emerit”.

Andriută Constantin, infecționist

Născut la 25 ianuarie 1937, în comuna Măgurele, plasa Ungheni, România. După absolvirea școlii medii, își continuă studiile la ISMC (1955–1961). Activitatea profesională și-o începe în

calitate de medic și medic-șef al spitalului din satul Seliște, raionul Nisporeni. Urmează studiile la doctorat (1963–1966) la Catedra boli infecțioase a ISMC. În 1967 susține teza de doctor în medicină: «Клинико-лабораторная характеристика стертых и безжелтушных форм эпидемического гепатита», iar în 1982 – de doctor habilitat: «Изоферменты у больных вирусными гепатитами А и В и их значение в патогенезе и клинике заболеваний».

Deține funcțiile de asistent (1966–1970) și conferențiar (1970–1984) la Catedra boli infecțioase. În perioada anilor 1984–2006 este șef al catedrei. A publicat circa 500 lucrări științifico-didactice, inclusiv un manual. Conducător științific a 8 teze de doctor și doctor habilitat în medicină, președinte al Societății Infecționiștilor din RM (1991–2006). Deține titlurile onorifice „Om Emerit” și „Veteran al Muncii”, decorat cu medalia „Nicolae Testemițanu” și ordinul „Gloria Muncii”.

Andruh Gheorghe, psihiatru

Născut în raionul Edineț (1940). În anii 1959–1965 își face

studiile la ISMC. După absolvirea facultății, lucrează în calitate de medic ordinator și medic-șef al spitalului de psihiatrie din satul Curchi (Orhei). Urmează studiile prin secundariat clinic la Institutul Central de Psihiatrie Judiciară „V.P. Serbski” din Moscova. Tot acolo susține teza de doctor în medicină. Ulterior, activează la Catedra psihiatrie a Institutului de Medicină din Harkov, unde susține teza de doctor

habilitat în științe medicale. Profesor universitar. Mulți ani a condus Catedra psihiatrie a Institutului de Medicină din Harkov.

Anestiadi Zinaida, endocrinolog

S-a născut la 1 septembrie 1938, în satul Sărătenii Vechi, plasa Telenești, județul Orhei, România. În 1955 absolvește cu mențiune școala medie din Orhei și este înmatriculată la ISMC. După absolvirea facultății (1961), activează ca medic endocrinolog la Spitalul Clinic Republican, iar în anii 1964–1977 deține funcția de șef al secției endocrinologie. În 1969 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Динамика СБЙ и БЭЙ в крови при лечении больных диффузным токсическим зобом I¹³¹ на фоне поддерживающих доз мерказолила», iar în 1981 – teza de doctor habilitat: „Diabetul zaharat și vârsta – posibilitățile regresului și remisiunii la stadiile inițiale”. Peste 30 de ani (din 1977) a condus Catedra endocrinologie (și după comasarea cu Catedra terapie) a USMF „Nicolae Testemițanu”, iar mai apoi a exercitat funcția de șef al Clinicii de Endocrinologie. A publicat peste 150 de lucrări științifice, dintre care 2 manuale. Deține 7 brevete de invenție. Conducător științific a 17 teze de doctor în medicină. A participat la numeroase foruri științifice internaționale: Paris, Budapesta, Istanbul, Bruxelles, București, Ierusalim, Glasgow ș.a. Deține titlul onorific de Om Emerit al Republicii Moldova.

Atamanciuc Nicolae, internist

Născut în anul 1935, în regiunea Vinnița, RSS Ucraineană. În 1952 absolvește Școala de Felceri și Moașe din Soroca și este înscris, ca elev eminent, la ISMC, pe care îl absolvește în 1958. După trei ani de lucru în satul de baștină, face studiile prin doctorat și susține

tezele de doctor și doctor habilitat la Institutul de Medicină din Kiev. Aici a deținut funcția de șef al Catedrei terapie.

Babiuc Constantin, internist

Născut la 15 mai 1939, în satul Berești, plasa Ungheni, județul Bălți, România. În anii 1955–1961 învață la ISMC. După absolvirea facultății, activează în calitate de medic-șef la spitalul de circumscripție Petrești, raionul Ungheni. În anii 1963–1966 își face studiile prin doctorat la Catedra medicină internă. În 1968, sub conducerea profesorului Mihail Poliuhov, susține teza de doctor în medicină cu tema: «О патоморфологии и клинике хронического холецистита при лечении неомицином и олететрином». Își începe activitatea pedagogică în 1966, în calitate de asistent, apoi de conferențiar (1977). În anii 1987–2007 deține funcția de șef al Catedrei boli interne nr. 1. Profesor universitar din 1999. A publicat peste 250 de lucrări științifice, inclusiv: 3 monografii, un manual de medicină internă în 2 volume, 9 îndrumări metodice. Autor a 2 brevete de invenție. A pregătit 7 doctori în științe medicale. A fost specialist principal în domeniul medicinei interne al Ministerului Sănătății.

Baciu Gheorghe, medic legist

Născut la 2 octombrie 1936, în orașul Bălți, România. Absolvește Școala de Felceri și Moașe (1954) din orașul natal. După serviciul militar, își face studiile la ISMC (1957–1963), apoi prin doctorat. În 1967 susține teza de doctor în medicină: «Удельный вес, характер и судебно-медицинское значение предшествующих заболеваний при экспертизе насильственной смерти», iar în 1983 – teza de doctor habilitat: «Судебно-медицинская экспер-

тита повреждений мягких тканей, костей и органов грудной клетки при статических воздействиях (секционное и экспериментальное исследование)». Profesor universitar (1988). În

anii 1963–1985 și din 1994 până în prezent activează la Catedra medicină legală a USMF „Nicolae Testemițanu”, pe care a condus-o între anii 1995 și 2008. În perioada 1985–1994 conduce Catedra discipline medico-biologice a Institutului de Educație Fizică și Sport. Secretar științific al secției Științe medicale a AȘ RM (1993–1997). Între anii 1997 și 2008 – director al Centrului de Medicină Legală. Membru al Academiei Balcanice de Medicină Legală (2003). Fondator al metodei experimentale de cercetare (pe biomanechine) a leziunilor mecanice prin aplicarea forței compresionale dozate. A propus criterii optime de diagnosticare și un sistem de indici informativi pentru expertiza medico-legală a leziunilor provocate în condiții experimentale de traumatisme. Pentru prima dată în lume (1972) a demonstrat posibilitatea formării post-mortem a măștii echimotice la compresiunea toracelui, fenomen considerat anterior drept efect al acțiunii intravitale.

Autor a peste 560 de lucrări, inclusiv 25 de cărți, manuale, cursuri didactice, monografii. Deținător a 12 brevete de invenție. A citorit elaborarea și susținerea a 8 teze de doctor și doctor habilitat. A întemeiat o școală științifică autohtonă de medicină legală. A coordonat studiile postuniversitare prin masterat, secundariat clinic, doctorat și postdoctorat a peste 40 de specialiști, atât din Republica Moldova, cât și din alte țări (România, Palestina, SUA, Yemen, Sudan). Decorat cu ordinul „Gloria Muncii”.

Bețișor Vitalie (24.07.1937–27.02.2005), traumatolog

Născut în satul Cuhnești, plasa Glodeni, județul Bălți, România. A suportat greutățile războiului, foametei și deportarea groaznică în regiunea Kurgan, unde a și terminat 10 clase (1956). Întorcându-se din Siberia, se stabilește cu traiul în or. Bălți, unde

lucrează ca hamal la fabrica de ulei. În anii 1957–1963 își face studiile la ISMC. După absolvirea facultății lucrează medic ordi-

nator la Spitalul Republican al Invalizilor de Război din Saharna, apoi traumatolog la spitalul din Leova. Continuă studiile prin doctorat la Institutul Central de Ortopedie și Traumatologie din Moscova (1965–1968), unde susține teza de doctor cu tema: «Послеожоговые деформации кисти и пальцев и их лечение» (1968). Peste 20 de ani (1988), susține și teza de doctor habilitat: «Особенности течения и лечения множественных переломов костей конечностей и их последствия».

Din anul 1969 și până în ultimele clipe ale vieții a activat în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”, urcând toate treptele pedagogice ierarhice: asistent, conferențiar, profesor universitar. Timp de 9 ani (1993–2002) a îndeplinit funcția de șef al Catedrei ortopedie și traumatologie a Facultății Perfecționarea Medicilor. S-a afirmat ca unul dintre cei mai dotați specialiști în ramură. A pus bazele ortopediei moderne în Republica Moldova, devenind cunoscut și în alte țări. A publicat peste 380 de lucrări, inclusiv 3 monografii; autor a 12 brevete de invenție. A ctitorit 10 teze de doctor și doctor habilitat în științe medicale. La saloanele de inventică și expoziții a obținut 2 medalii de aur, 2 de argint și 2 de bronz. Laureat al Premiului de Stat al RSSM în domeniul științei și tehnicii. De două ori (1988, 1989) a condus o echipă de medici în Armenia și în România, pentru a acorda asistență medicală traumatizaților de pe urma cutremurelor de pământ. Membru corespondent al AȘRM, Om Emerit al Republicii Moldova, decorat cu ordinul „Gloria Muncii”.

Bideac Ion (1938–2004), chirurg-oncolog

Născut în satul Nicolaevca, plasa Florești, județul Soroca, România. În 1954 absolvete școala medie, apoi își continuă studiile la ISMC. După absolvirea facultății (1960), activează în calitate de medic-șef al spitalelor de sector din satele Căinarii Vechi, Izvoare, Nădușita și Chetrosu din nordul republicii. În 1961 se specializează în chirurgie, iar în 1963 devine aspirant la Institutul de Oncologie „P.A. Herzen” din or. Moscova. În 1966 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Медиастинальная флебография в определении операбельности рака легкого». Reîntors la baștină, începe să activeze la Institutul Oncologic în funcție de șef al secției pulmonologie, apoi (1978) devine colaborator științific superior în secția gastropulmonologie. În 1985 susține teza de doctor habilitat: «Пути улучшения диагностики рака лёгкого». Autor a peste 150 de lucrări științifice, dintre care două monografii. Din 1998 și până la finele vieții – colaborator științific principal în secția Oncologie toracică.

Brusco Anton, morfopatolog

Născut în anul 1939, în comuna Târnova, județul Hotin, România. După absolvirea școlii medii, devine student la ISMC (1956–1962). Face studiile postuniversitare în patomorfologie la Institutul de Traumatologie și Ortopedie al Academiei de Științe din Ucraina. În această instituție susține ambele teze, obținând titlul de profesor universitar. Mulți ani la rând conduce secția patomorfologie a acestui institut.

Bulbuc Grigore, oncolog

Născut la 30 ianuarie 1942, în comuna Ermoclia, jud. Tighina, România. În 1965 absolvеște ISMC și își continuă (1965–1968) studiile prin doctorat la Institutul Central de Radiologie din or. Leningrad. Din 1968 până în 1973 este cercetător științific superior la IMSP Institutul Oncologic, iar în perioada anilor 1973–1984 – secretar științific. Între anii 1984 și 2006 a exercitat funcția de șef al laboratorului de imunogenetică. În 1968 susține teza de doctor în medicină: «Пострадиационные изменения пристеночного пищеварения в разных отделах тонкой кишки и их зависимость от гормонов коры надпочечников», iar în 1984 susține teza de doctor habilitat: «Противоопухолевая резистентность и иммунологическая реактивность организма при неспецифических воздействиях». Autor a circa 140 lucrări științifice, inclusiv 3 monografii; a obținut 2 brevete de invenție. A făcut stagii la Iași (România), Viena (Austria), Atlanta (SUA), Varșovia (Polonia), Paris (Franța).

Cenușă Valeriu (14.02.1937–08.03.2003), pediateru

S-a născut în satul Costești, plasa Râșcani, județul Bălți, România. A absolvit școala medie în regiunea Kurgan, unde au fost deportați părinții. După repatriere, familia lui nu a fost primită în satul natal, fiind nevoită să se oprească cu traiul în orașul Bălți. În anii 1955–1961 își face studiile la ISMC, Facultatea Pediatrie. Ambele teze le susține la Moscova: de doctor în medicină: «Железодефицитные анемии в детском возрасте» (1966) și de doctor habilitat: «Детская смертность в МССР» (1986). Profesor universitar. A publicat

peste 140 de lucrări științifice, inclusiv 2 monografii. Deținător a unui brevet de invenție. Conducător științific a 5 teze de doctor în medicină. În anii 1966–1999 a activat ca asistent, conferențiar, șef al Catedrei pediatrie a ISMC. În anii 1995–1999 a fost președinte al Societății Pediatrilor din Moldova. Din anul 1999 și până la deces a deținut funcția de șef al Catedrei pediatrie a ULM.

Cepoi Vasile (1931–2009), internist-reumatolog

Născut în comuna Ochiul Alb, plasa Drochia, județul Bălți, România. După absolvirea școlii medii din comuna Nicoreni, învață la ISMC (1951–1957). Doi ani lucrează în funcția de terapeut la spitalul raional Râșcani, apoi își continuă studiile prin secundariat la Clinica de Artrologie a Institutului de Curortologie și Fizioterapie din Moscova. Urmează 28 de ani de activitate practică și științifică (1962–1990) la Institutul de Reumatologie al Academiei de Științe Medicale a Federației Ruse, unde susține tezele de doctor (1966) și doctor habilitat (1981) în științe medicale. Profesor universitar. Reîntors la baștină, deține funcția de șef al Catedrei medicină internă nr.1, Facultatea Perfecționarea Medicilor (1990–1998), apoi de profesor la aceeași catedră. A publicat circa 170 de lucrări științifice. A fost membru al Academiei de Științe Medicale din România.

Chițac Vasile, virusolog

Născut în anul 1942, în comuna Mămăliga, plasa Noua Suliță, regiunea Cernăuți (actualmente, în componența Ucrainei). În anii 1959–1965 învață la ISMC, apoi își continuă studiile postuniversitare prin doctorat la Institutul de Virusologie „V. Ivanovski” al Academiei de Științe Medicale a Federației Ruse. În 1968 susține teza de doctor în medicină, iar în 1984 – de doctor habilitat cu tema: «Вирус

простого герпеса и канцерогенез». Profesor universitar. Șef al Catedrei virusologie medicală a Institutului de Perfecționare a Medicilor din Moscova. Autor a circa 200 de lucrări științifice, inclusiv 7 monografii.

Chiroșca Ludmila, anatomist topograf

Născută la 8 decembrie 1937, în satul Tvardița, raionul Taraclia. Face școala primară în satul natal, iar în 1952 absolvște Școala Medie nr.2 din Chișinău. Apoi a învățat la Școala de Medicină (1952–1955) și la ISMC (1955–1961). După absolvirea facultății, activează în calitate de ginecolog la spitalul raional Taraclia (1963–1968), apoi la Spitalul de Urgență din Chișinău. Urmează studiile prin doctorat la Catedra chirurgie operatorie și anatomie topografică. Aici își începe activitatea pedagogică: asistent, lector superior, conferențiar, profesor universitar. În 1970 susține teza de doctor în medicină, iar în 1988 – teza de doctor habilitat în domeniul transplantologiei și organelor artificiale. Profesor universitar (1989). A publicat circa 70 de lucrări științifice. Deține 4 brevete de invenție.

Ciobanu Pavel, traumatolog

Născut la 12 iulie 1933, în comuna Speia, județul Chișinău, România. În anii 1954–1960 învață la Facultatea Curativă a ISMC. Lucrează în calitate de chirurg la spitalul din Anenii Noi. Urmează doctorantura la Institutul de Ortopedie și Traumatologie din Kiev. În 1967 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Костнопластическая реампутация голени с созданием межберцо-

вого синтеза», iar în 1994 – teza de doctor habilitat: „Activizarea osteosintezei reparatorii prin celule osteomedulare”. A publicat circa 160 de lucrări științifice, inclusiv 4 monografii. Autor a 17 brevete de invenție.

Corcimaru Ion, hematolog-oncolog

Născut la 22 mai 1938, în satul Baraboi, județul Bălți, România. A absolvit școala medie din satul natal (1955), apoi ISMC (1961). În anii 1963–1966 a făcut studiile postuniversitare prin doctorat la Institutul Central de Hematologie și Transfuzie a Sângelui din Moscova, unde a susținut teza de doctor în medicină. În 1989 susține teza de doctor habilitat în științe medicale cu tema: «Клинический патоморфоз неходжкинских лимфом». Profesor universitar (1993). Din anul 1966 activează la Institutul Oncologic din Chișinău, inclusiv șef al secției Hematologie (1968–1969 și 1974–1991). Între anii 1969 și 1974 a îndeplinit funcția de secretar științific al Institutului Oncologic. În anii 1991–1995 a condus Catedra hematologie și terapie de campanie, iar din 1995 este șef al Catedrei hematologie, oncologie și terapie de campanie a USMF „Nicolae Testemițanu” și conducător al clinicii respective a Institutului Oncologic. A publicat peste 400 de lucrări științifice, inclusiv 7 monografii și un manual. Autorul unui brevet de invenție. Fondatorul școlii științifice în domeniul hematologiei în Republica Moldova. A contribuit la pregătirea a 9 doctori în medicină. Membru corespondent al AȘM. Deține titlul onorific „Eminent al Ocrotirii Sănătății”; decorat cu ordinele „Drapelul Roșu de Muncă” și „Gloria Muncii”.

Corlăteanu Mihail (1934–2009), traumatolog

Născut în satul Glinjeni, județul Bălți, România. A absolvit 7 clase în satul natal, apoi Școala de Felceri și Moașe din orașul Bălți. În anii 1954–1960 învață la ISMC. Lucrează chirurg, medic-șef al spitalului de circumscripție din s. Flămânzeni, raionul Sângerei. Își continuă studiile postuniversitare prin doctorat (1962–1965) la Institutul de Traumatologie din Leningrad, apoi îndeplinește funcția de medic-șef adjunct al Spitalului Republican de Traumatologie, Ortopedie și Protezare din Chișinău (1966–1971). Susține teza de doctor în științe medicale în 1967, iar în 1983 – de doctor habilitat cu tema: «Диагностика и лечение поврежденных периферических нервов при наиболее часто встречающихся видах травм конечностей». Profesor universitar (1985). În perioada anilor 1986–1999 deține funcția de șef al Catedrei traumatologie, chirurgie de campanie și medicina calamităților a FPM. A publicat circa 200 de lucrări științifice. Conducător a 4 teze de doctor și doctor habilitat în științe medicale. Laureat al Premiului de Stat al RM, decorat cu ordinul „Gloria Muncii”.

Coșciug Simion (01.09.1931–07.01.2011), chirurg-oncolog

S-a născut în satul Rudi, județul Soroca, România. A absolvit școala medie din orașul Soroca, apoi ISMC (1956). Își începe activitatea profesională la spitalul de circumscripție din satul Mihăileni, Râșcani, apoi activează în calitate de chirurg-oncolog la Spitalul Feroviarilor din Chișinău. În perioada anilor 1965–2005 a fost colaborator științific la Institutul Oncologic din Chișinău. În 1969 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Значение

лапароскопии в обследовании больных злокачественными новообразованиями внутренних органов», iar în 1984 – teza de doctor habilitat: «Современные принципы обследования, радикального лечения и медицинской реабилитации больных раком прямой кишки». Autor a circa 150 de lucrări științifice, inclusiv 2 monografii. Conducător a 6 teze de doctor în științe medicale. În 2005 pleacă cu traiul la fiica sa în Anglia. Acolo a și decedat.

Cunițchi Eugen, chirurg-ftiziateru

Născut în anul 1931, în raionul Ocnele Roșii, actualmente regiunea Odessa. În 1948 absolvеște Școala de Medicină din or. Bender, lucrează felcer de sector în satul de baștină, apoi 3 ani face serviciul militar. În 1954–1960 este student la ISMC. După absolvirea facultății, lucrează în calitate de pediatru în s. Durlești, raionul Strășeni. Urmează specializarea la Harkov (disciplina ftiziochirurgia toracică) și în 1961 este angajat la Institutul de Tuberculoză din Chișinău, secția Chirurgie toracică. În anul 1969 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Exereza pulmonară în tuberculoza diseminată”, iar în 1990 – teza de doctor habilitat: „Principiile estimării vitalității pacienților de dispensar cu tuberculoză pulmonară”. Are în palmares peste 90 de lucrări, inclusiv o monografie. Timp de 23 de ani a exercitat funcția de secretar științific al Institutului de Ftizopulmonologie. În 2011 s-a retras la odihna meritată.

Curajos Boris, pediatru-urolog

Născut la 22 octombrie 1940, în satul Sofia, raionul Râșcani, RSSM. După absolvirea școlii medii din satul natal, învață la Facultatea de Pediatrie a ISMC (1956–1962). Lucrează în calitate de medic-șef al spitalului din s. Obreja, raionul Fălești. În anii 1965–1968 își continuă

studiile prin doctorat în domeniul urologiei pediatrice. În 1970 susține teza de doctor în medicină: «Цистоуретрография и цистоманометрия в диагностике урологических заболеваний у детей», iar în 1997 – teza de doctor habilitat: „Diagnosticul și tratamentul chirurgical diferențial al stenozei congenitale a uretrei posterioare și consecințelor ei la copii”. Autor a circa 240 de lucrări. Conducător științific a trei teze de doctor în științe medicale.

Danilov Aurel, internist

Născut la 25 februarie 1934, în comuna Crișcăuți, județul Soroca, România. Absolvește școala medie și devine student la ISMC (1952–1958). Lucrează în calitate de internist și medic-șef la spitalul din s. Parcova, raionul Edineț (până în 1961). Ulterior este transferat în calitate de fiziateru la spitalul din orașelul Dondușeni, unde a deținut și postul de medic-șef (1964–1968). Urmează (1968–1970) studiile prin secundariat clinic la Institutul de Terapie al Academiei de Științe Medicale a Federației Ruse, unde susține (1970) teza de doctor în medicină: «Клинические особенности течения пороков сердца и состояние гемодинамики у больных пожилого возраста». În perioada anilor 1970–1988 activează ca asistent la Catedra terapie facultativă, iar în 1989–1990 este postdoctorand la Centrul de Cardiologie „A.L. Measnikov” al AȘM a Federației Ruse. În 1997 susține teza de doctor habilitat: „Valvulopatiile cardiace mitrale în funcție de vârstă (particularitățile clinico-morfologice)”. În 1993–2000 este șeful Catedrei medicină internă nr.5 a USMF „Nicolae Testemițanu”, iar din 2001 deține funcția de profesor universitar la aceeași catedră. A publicat circa 90 de lucrări științifice.

Degteariov Vasile, ftiziopulmonolog

Născut la 20 mai 1935, în satul Chircanii Noi, plasa Cahul, județul Lăpușna, România. Absolvește școala medie în satul natal, apoi învață la Școala de Felceri și Moașe din Cahul și este repartizat (ca eminent) să-și continue studiile la ISMC. După absolvirea facultății (1959), lucrează la spitalul raional Vulcanăști, în calitate de medic-șef adjunct (1959–1962). Urmează studiile (1962–1965) prin secundariat clinic la Catedra ftiziatrie a Institutului Central de Perfecționare a Medicilor din Moscova. Din 1966 activează la Institutul de Tuberculoză din Chișinău, ca cercetător științific stagiatar, apoi superior și coordonator. În 1970 susține teza de doctor, iar în 1991 – de doctor habilitat în medicină. Autor a peste 100 de lucrări științifice, inclusiv 2 monografii. Din 2001 îndeplinește funcția de consultant în probleme de ftiziopulmonologie pentru instituțiile penitenciare.

Dovganski Andrei (20.03.1931–24.05.2002), patofiziolog

Născut în satul Moșeni, județul Hotin, România. Absolvește Școala de Felceri și Moașe din Bălți (1950), apoi își continuă studiile la ISMC, pe care îl absolvește în anul 1956. La Catedra patofiziologie a lucrat în calitate de asistent, conferențiar și profesor universitar. Un anumit timp a îndeplinit funcția de prodecan al Facultății Curative. În 1962 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Об измененіях тканевого дыхания при тяжелых ожогах и их лечение в эксперименте», iar în 1971 – teza de doctor habilitat: «Материалы к патогенезу ожоговой болезни». Profesor universitar (1981). Din 1997 – profesor-consultant la Catedra fiziopatologie. Autor a circa 140 de lucrări științifice.

Draganiuc Chiril (1931–2004), ftiziatru

Născut în satul Podoima, raionul Camenca, RSSAM. Absolvește 7 clase în satul natal, iar 10 clase – în satul vecin, Sănătăuca, Dubăsari. În anii 1950–1956 este student la ISMC, apoi lucrează ca ftiziatru la spitalul de sector din satul Sculeni, îndeplinind un timp și funcția de medic-șef (1956–1958). Ulterior este transferat în postura de medic-șef al Sanatoriului Republican de Tuberculoză din Vorniceni (1958–1972). Timp de doi ani îndeplinește funcția de director al Institutului Moldovenesc de Tuberculoză. În 1968 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Эффективность комплексной терапии больных кавернозным туберкулезом легких в санаторных условиях», iar mai târziu susține și teza de doctor habilitat în științe medicale (Moscova). Autor a peste 80 de lucrări. În anii 1974–1990 deține funcția de ministru al Sănătății din RSSM. Din 1990 și până la sfârșitul vieții s-a aflat în postul de director al Centrului Republican de Diagnosticare Medicală. De repetate ori a fost ales deputat în Sovietul Suprem al URSS și al RSSM. „Erou al Muncii Socialiste”, decorat cu insigna „Eminent al Ocrotirii Sănătății”, cu ordinele „Lenin” și „Drapelul Roșu de Muncă”, cu medalia „Nicolae Testemițanu”.

Dumbrava Vlada-Tatiana, internist hepatolog

Născută la 17 aprilie 1940, la Ploiești, România. În 1958 absoluește cu mențiune Școala Medie nr.2 din Chișinău și în același an este înmatriculată la ISMC. În anii 1964–1965 activează în calitate de medic endocrinolog la Spitalul Clinic Republican pentru Copii, iar apoi la Spitalul Clinic Republican. În 1967–1969 face doctoratul la Catedra terapie spitalicească a ISMC, sub conduce-

rea profesorului Mihail Poliuhov. Aici începe activitatea pedagogică (1970). În 1971 susține teza de doctor în medicină: „Dinamica activității insulinei și a stării funcționale a ficatului în diabetul zaharat”, iar în 1993 – pe cea de doctor habilitat cu tema: „Bolile cronice ale ficatului și diabetului zaharat”. Profesor universitar (1994). Mulți ani la rând (1989–2010) a condus Catedra medicină internă nr. 4, iar actualmente este șefa Clinicii Me-

dicale nr.4, disciplina Gastroenterologie, a USMF „Nicolae Testemițanu”. Autor a peste 500 de lucrări științifice, inclusiv 14 monografii. A obținut 14 brevete de invenție. Conducător a 19 teze de doctor și 4 de doctor habilitat în medicină. Autor a 2 ediții (2007, 2008) ale manualului *Medicină internă* pentru studenți.

Eșanu Nicolae (9.05.1941–22.10.2009), histolog

Născut în satul Corjeuți, raionul Briceni, RSSM. După absolvirea școlii medii, în anii 1959–1965 este student la ISMC, iar după absolvirea Facultății Medicină Generală, își continuă studiile prin doctorat la Catedra histologie, citologie și embriologie, apoi activează la această catedră în calitate de asistent și lector superior (1966–1988). În perioada anilor 1968–1970 este înrolat în armată în calitate de medic. În 1987 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Функциональное состояние коры надпочечников при воздействии на организм хронического биологического раздражителя». În 1988–2003 este conferențiar la Catedra histologie, citologie și embriologie a USMF „Nicolae Testemițanu”, pe care o conduce din 1992 până în ultimele clipe ale vieții. În 2003 i se conferă titlul de profesor universitar. A deținut funcțiile de vicedecan (1986–1995) și decan (1995–2004) al Facultății Medicină Gene-

rală. În perioada 2004–2009 este prorector pentru activitatea didactică, iar în anii 2006–2008 – rector interimar al USMF „Nicolae Testemițanu”. A publicat peste 160 de lucrări științifice, inclusiv o monografie și 5 îndrumări metodice. Deținător a 3 brevete de invenție. Este decorat cu medaliile „Meritul Civic” și „Nicolae Testemițanu”.

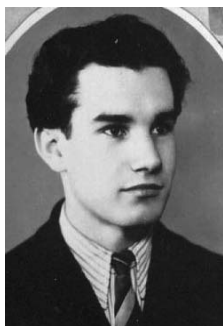
Frank Gheorghe, morfopatolog

Născut la 26 martie 1936, în or. Chișinău, România. Absolvește școala medie, apoi învață la ISMC (1952–1958). După facultate este repartizat la lucru la Dispensarul Oncologic din Bălți, în calitate de medic morfopatolog. După trei ani de lucru urmează studiile postuniversitare (1961–1964) prin doctorat la Catedra anatomie patologică a Institutului Central de Perfecționare a Medicilor din Moscova. În 1964 susține teza de doctor în medicină și își începe activitatea la Institutul Oncologic „P.A. Herzen”, unde, în 1981, devine conducătorul secției Anatomia patologică a tumorilor. Concomitent, din 1990, conduce Laboratorul de hematologie al Academiei de Științe Medicale, iar din 1991 deține și funcția de profesor la Catedra anatomie patologică și oncologie a Facultății Studii Postuniversitare a Academiei de Medicină „I.M. Secenov”. Specialist principal în anatomia patologică la Direcția Medicină de pe lângă Președintele Federației Ruse. Redactor-șef al revistei «Архив патологии». În 1982 susține teza de doctor habilitat în medicină. Profesor universitar (1985). Din 2002 este membru corespondent al Academiei de Științe Medicale a Federației Ruse. A publicat numeroase lucrări științifice, inclusiv 10 monografii fundamentale în domeniul morfologiei bolilor oncologice.

Fruntașu Nicolae, morfolog, anatomist topograf

Născut la 13 ianuarie 1935, în comuna Cuhureștii de Sus, județul Soroca, România. În 1952 absolvеște Școala de Felceri și Moașe din or. Soroca, iar în 1958 – ISMC. După facultate, trei ani lucrează în funcția de medic-șef al spitalului de circumscripție din s. Ciutu-lești (Florești). Din 1961 activează ca asistent la Catedra anatomia omului a ISMC, iar în 1964 este transferat, în aceeași funcție, la Catedra anatomie topografică și chirurgie operatorie. În 1964 susține teza de doctor în medicină: «Иннервация коленного сустава человека», iar în 1993 – de doctor habilitat cu tema: „Biomorfoza aortei umane”. A publicat peste 150 de lucrări științifice, inclusiv trei monografii. Deținător a 5 brevete de invenție, conducător a 4 teze de doctor în științe medicale.

Galețchi Petru (9.09.1938–30.08.2004), microbiolog

Născut în satul Dondușeni, județul Bălți, România. În anii 1953–1956 este student la Școala de Felceri și Moașe din orașul Bălți, apoi activează în funcția de asistent al medicului sanitar din satul Târnova. În 1957 susține examenele de admitere la ISMC, pe care-l absolvеște cu mențiune în 1963. Urmează studiile prin doctorat la Catedra microbiologie, virusologie și imunologie a ISMC. În anul 1966 efectuează cercetări științifice la Institutul de Epidemiologie și Microbiologie „N. Gamaleia” din Moscova. Sub conducerea academicianului Huan Planelies și a profesoarei Antonina Moroz (Moscova), ter-

mină teza de doctor în medicină: „Particularitățile evoluției procesului infecțios, cauzat de stafilococi antibioretistenți, în experiment și acțiunea penicilinoțerapiei asupra lui”, pe care o susține în 1970. Până în ultimele clipe ale vieții a activat la aceeași catedră (1963–2004): asistent, lector superior, conferențiar, profesor universitar. În 1978 a fost numit șef al cursului Microbiologie, Facultatea Perfecționarea Medicilor, iar din 1989 a exercitat funcția de șef al Catedrei microbiologie, virusologie și imunologie.

Profesorul universitar Petru Galețchi a fost un cercetător științific temeinic; a publicat circa 200 de lucrări științifice. Autor a multor inovații și 5 brevete de invenție, menționate la expozițiile naționale și internaționale. Societatea inventatorilor din România i-a acordat medalia de aur pentru un ciclu de invenții. A fost conducătorul și consultantul științific a 7 teze de doctor și doctor habilitat în medicină. A organizat numeroase seminare, conferințe și simpozioane în problemele diagnosticului de laborator al diferitor maladii contagioase. Concomitent cu lucrul științific și pedagogic, a îndeplinit și multe funcții cu caracter organizatoric și administrativ: vicedecan și decan al Facultății Medicină Generală (1989–1995), prim-viceșef (1995–2004) și alte posturi de răspundere în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”. A rămas în memoria celor care l-au cunoscut ca om-exemplu: muncitor, disciplinat, principial, onest, binevoitor și de încredere. Pe bună dreptate îl putem considera adevărat pilon al cetății universitare. A reușit să lase urme adânci în știința medicală, în activitatea organizatorică și pedagogică, fiind un promotor al transformărilor care au avut loc în Alma Mater după obținerea independenței Republicii Moldova. Așa a fost și a rămas Petru Galețchi: un mare patriot și Om de Omenie. Lucrător Emerit al învățământului medical superior din republică, decorat cu ordinul „Gloria Muncii” și medalia „Nicolae Testemițanu”.

Ghidirim Gheorghe, chirurg

Născut la 22 aprilie 1939, în comuna Palanca, plasa Olănești, județul Cetatea Albă, România. Cu mențiune absolvește 7 clase în satul natal, apoi (1953–1956) își face studiile la Școala de Medicină din Tighina (Bender). Un an lucrează în calitate de felder în satul Tudora, Olănești, apoi învață la ISMC (1957–1963). Absolvind Facultatea de Pediatrie cu mențiune, devine asistent la Catedra anatomie topografică și chirurgie operatorie. În 1964–1966 își continuă studiile prin doctorat la Catedra de chirurgie, sub conducerea ilustrului chirurg Nicolae Anestiadi. În 1969 susține teza de doctor în medicină: «О состоянии венозного давления и других гемодинамических показателей у больных с хирургическими заболеваниями легких» și este transferat în calitate de conferențiar la Catedra de chirurgie, Facultatea de Pediatrie, ca peste un an să dețină funcția de șef al Catedrei de chirurgie pentru subordinați. În 1983 susține teza de doctor habilitat: «Осложнения острого панкреатита». Profesor universitar (1986). A condus catedrele de chirurgie generală și semiologie (1979–1992) și chirurgie nr.1 „Nicolae Anestiadi” (din 1992 până în prezent).

În 1989 este ales deputat în Sovietul Suprem al URSS, iar în anii 1990–1994 deține funcția de ministru al Sănătății al RM. Membru titular al Academiei de Științe a RM, primul academician-coordonator al secției Științe medicale. A publicat peste 450 de lucrări științifice, inclusiv 5 monografii, 3 manuale. Deținător a 20 de brevete de invenție. Ctitor a 15 teze de doctor și 10 de doctor habilitat în științe medicale. Membru al Asociației Internaționale de Chirurgie Hepatopancreatobiliară; membru al Societății Mondiale a Chirurgilor; președinte al Ligii Medicilor din RM; membru al Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică al AȘM etc.

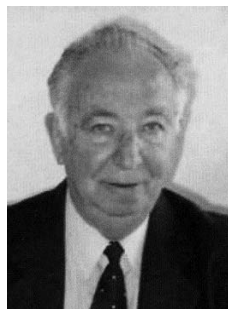
Deținător al titlului onorific de Om Emerit al RM; decorat cu ordinul „Gloria Muncii”, Ordinul Republicii; cu medaliile „Nicolae Testemițanu” și „Dimitrie Cantemir”. Cetățean de Onoare al raionului Ștefan-Vodă.

Gladun Eugen, obstetrician-ginecolog

Născut la 27 aprilie 1936, în satul Nisfoala, județul Hotin. După absolvirea școlii medii nr. 2 din orașelul Lipcani, își continuă studiile la ISMC (1953–1959). Este repartizat la lucru în spitalul raional Lipcani, în calitate de obstetrician-ginecolog (1959–1961). Urmează studiile prin doctorat la Catedra obstetrică și ginecologie și lucrează în funcția de asistent. În 1970 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Применение

гетероперитонеального шовного материала в акушерско-гинекологической практике», iar în 1971 este numit în funcția de șef al catedrei nominalizate. În 1983 susține teza de doctor habilitat: «Использование сшивающих аппаратов в оперативной гинекологии». Profesor universitar (1986). Timp de 16 ani (1969–1985) îndeplinește funcția de decan al Facultății Perfecționarea Medicilor. În 1988–2002 deține funcția de director al Institutului de Cercetări Științifice în Domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului, iar o perioadă de timp (1998–2000) a fost și ministru al Sănătății al RM. A publicat peste 300 de lucrări, inclusiv 10 monografii. A pregătit 24 de doctori și 7 doctori habilitați în științe medicale. Distins cu titlul onorific „Om Emerit”, membru corespondent al AȘM, decorat cu medalia „Meritul Civic” și Ordinul Republicii, laureat al Premiului Național.

Godoroja Nadejda, oncolog

Născută la 2 octombrie 1943, în satul Ghidirim, Râbnița, RSSAM. După absolvirea, în 1965, a ISMC, activează la Spitalul nr.4 din Chișinău. În 1967 a urmat specializarea primară în oncologie, după care a fost angajată la Institutul Oncologic. Timp de opt ani lucrează în funcția de medic și cercetător științific, iar din 1977, este asistentă la Catedra oncologie a ISMC. În 1978, susține teza de doctor în științe medicale: «Рак нижней губы в Молдавской ССР», iar în 1991 – teza de doctor habilitat: «Аспекты профилактики рака молочной железы». Deține funcția de profesor la Catedra hematologie și oncologie a USMF „Nicolae Testemițanu”. Din 2000 este conducător științific al Departamentului Mamologie Oncologică al Institutului Oncologic din Republica Moldova. A publicat peste 200 de lucrări științifice, dintre care 4 monografii. Conducător a 4 teze de doctor și una de doctor habilitat în științe medicale.

Gudumac Valentin, specialist în biochimia clinică

Născut la 4 mai 1941, în comuna Parcova, plasa Edineț, județul Hotin, România. În 1964 absolvește cu diplomă de merit ISMC, Facultatea Medicină Generală, și este angajat în calitate de asistent la Catedra biochimie. Face studiile prin doctorat și în 1970 susține teza de doctor în biologie cu tema: „Unii indici ai proceselor de oxidare și reducere la acțiunea hexaclorbutadinei asupra organismului”. În anii 1970, 1980, 1991 face stagii la Institutul de Medicină „I.M. Secenov” și Institutul Central de Perfecționare a Medicilor din Moscova. În 1994 susține teza de doctor habilitat în medicină: „Aspectele biochimice ale acțiunii biopreparatelor din microalie asupra organismului în normă și patologie experimentală”. Acti-

vitarea de cercetare s-a realizat în cele peste 370 de lucrări, inclusiv 6 monografii și 25 ediții didactice. Autor a 41 brevete de invenție. La târgurile și expozițiile naționale și internaționale a obținut 37 medalii de aur, 5 de argint și 3 de bronz. Conducător și consultant a 40 teze de doctorat. În cadrul Catedrei biochimie a activat în calitate de asistent (1964–1976), lector superior și conferențiar. Din 1986 activează la Catedra diagnostic de laborator clinic, pe care o conduce din 2010. Tot în acest an a fost numit în funcția de șef de laboratorului Biochimie al USMF „Nicolae Testemițanu”. Deține titlul onorific de Om Emerit al RM, Inventator de elită clasa I (România), decorat cu ordinul „Gloria Muncii”.

Haidarlî Ion, ftziomorfofopatolog

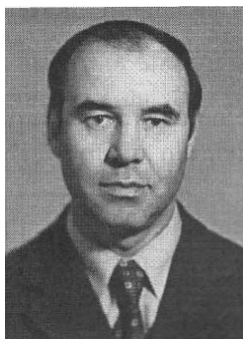

Născut la 3 mai 1937, în comuna Roșița, județul Cahul, România. Învață la școala medie din orașelul Baimaclia, apoi la ISMC (1955–1961). Este repartizat în calitate de morfofopatolog la Institutul de Tuberculoză din Chișinău, unde activează mai mult de 50 de ani. În 1967 susține teza de doctor în medicină: «Гистохимическая и люминесцентно-микроскопическая характеристика соединительной ткани легких при туберкулезе»,

iar în 1990 – de doctor habilitat: «Патогенез и патоморфология пневмофиброзов при туберкулезе». A publicat peste 200 de lucrări științifice, inclusiv o monografie, 4 recomandări metodice. Conducător științific a 4 teze și consultant a 17 teze de doctor și doctor habilitat, cu aplicarea examenului morfo-histochemic. Deținător al titlului onorific „Eminent al Ocrotirii Sănătății”, decorat cu ordinele „Gloria Muncii” și „Drapelul Roșu de Muncă”.

Izvooreanu Alexandru, internist cardiolog

Născut la 15 octombrie 1934, în satul Popeștii de Sus, plasa Drochia, județul Hotin, România. A absolvit Școala de Medicină din Soroca (1952) și Facultatea Curativă a ISMC (1958). După absolvirea facultății, a fost numit medic de circumscripție în satele Bujor și Mingir, fostul raion Chiperceni (1958–1961). Urmează studiile prin doctorat la Catedra medicină internă, condusă de profesorul Nicolae Starostenco. În 1966 susține teza de doctor în medicină: «Функциональное состояние печени при тромбозмболической болезни». Activează la această catedră în calitate de asistent (1967–1975) și conferențiar (1975–1979). Este fondatorul Catedrei cardiologie, pe care a condus-o în perioada anilor 1978–1998. Actualmente este profesor-consultant la Clinica Medicină Internă nr.5. A exercitat funcțiile de vicedirector al Institutului de Cardiologie din Moldova (1984–1986) și specialist principal în cardiologie al MS RM (1979–1999). În 1993 i s-a conferit titlul științifico-didactic de profesor universitar. Autor a circa 140 de lucrări științifice, inclusiv o monografie și două manuale de medicină internă. Laureat al Premiului de Stat al RM, decorat cu medalia „Insigna de Onoare” și ordinul „Gloria Muncii”.

Kamâșov Iacob, oncolog

Născut pe 12 decembrie 1933, în or. Chișinău, România. În anii 1950–1956 învață la Facultatea Curativă a ISMC. În anul 1967 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Белки плазмы крови и мышечные релаксанты», iar în 1987 – teza de doctor habilitat: «Внутривенная комбинированная общая анестезия и проблемы посленаркозной амбулаторно-поликлинической реабилитации».

литации». În anul 1991 ocupă funcția de colaborator științific principal și șef al secției de reanimare. Ulterior devine fondatorul sectorului științific al Institutului Oncologic și al primului laborator de reabilitare în oncologie. În anul 2000 emigrează în Israel.

Kozliuk Anatol, morfopatolog

Născut la 26 aprilie 1935, în regiunea Jitomir, RSS Ucraineană. În 1959 absolvеște cu mențiune ISMC. În 1966 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Иммунорфология кори и вакцинального периода», iar în 1982 – de doctor habilitat: «Респираторный микоплазмоз». Profesor universitar (1991). Mai mult de 36 de ani (1959–1995) a activat în

Republica Moldova, iar în 1995 se transferă cu traiul în or. Kiev. A publicat peste 140 de lucrări științifice, inclusiv 6 monografii. Autor a 5 brevete de invenție. Conducător științific a 9 teze de doctor și 2 de doctor habilitat în medicină.

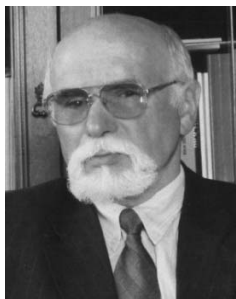

Lăsai Leonid, biochimist clinic

Născut la 27 august 1941, în comuna Balasinești, județul Hotin, România. A absolvit Școala Medie nr.2 din orașelul Lipcani, iar în 1965 – Facultatea de Medicină Generală a ISMC. Urmează studiile postuniversitare prin doctorat la Catedra fiziopatologie (1965–1966), apoi activează în calitate de asistent (1966–1975). În 1970 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Об изменениях дыхательных ферментов и кортикостерона в тканях и их внутриклеточных образованиях при шоке», iar în 1985 – teza de doctor habilitat: «Динамика ранних эндокринно-метаболических изменений в

общей реакции организма на телесную механическую травму». Profesor universitar (1988). În perioada anilor 1978–1986 activează în calitate de colaborator științific superior la Laboratorul Central de Cercetări Științifice al ISMC. Din 1986 deține funcția de șef al Catedrei biochimie clinică. Autor a peste 190 de lucrări științifice, monografii, manuale și indicații metodice. A ctitorit 12 teze de doctor și doctor habilitat în medicină. A avut stagii în fiziopatologie și biochimie în Federația Rusă, Bulgaria, România etc. Om Emerit al RM, laureat al Premiului de Stat în domeniul științei și tehnicii.

Livșiț Vladimir, genetician

Născut în anul 1942, în orașul Chișinău, România. În anii 1958–1964 învață la Facultatea Curativă a ISMC. După absolvirea institutului, își continuă studiile prin doctorat la Institutul de Genetică al Academiei de Științe Medicale a URSS (Moscova). În această instituție a susținut ambele teze, este profesor universitar. De alte informații nu dispunem.

Manic Andrei, internist

Născut în 1941, în orașelul Edineț. La ISMC învață în perioada anilor 1958–1964. După absolvirea Facultății Curative, activează în calitate de medic la Centrul de Pregătire a Cosmonauților din Moscova. Doctor habilitat în științe medicale, profesor universitar. De alte informații nu dispunem.

Marin Ion, chirurg-traumatolog

Născut la 25 decembrie 1931, în satul He-ciul Nou, comuna Alexăndreni, județul Bălți, România. A absolvit Școala-internat nr.1 din orașul Bălți (1951), apoi ISMC (1957). Își începe activitatea profesională în calitate de chirurg și medic-șef la spitalul de circumscripție din satul Danu (Glodeni). Urmează studiile la doctorat (1960–1963). În 1965 susține teza de doctor: «Детский травматизм в городе Кишиневе», iar în 1984 – de doctor habilitat în științe medicale cu tema: «Хирургическое лечение и реабилитация больных с доброкачественными опухолями и опухолеобразными поражениями костей».

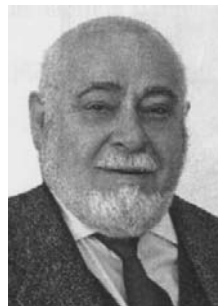
Își începe activitatea pedagogică la Catedra traumatologie și ortopedie a ISMC, în calitate de asistent, conferențiar și profesor universitar, iar în anii 1991–1998 este șef de catedră. Concomitent, a exercitat funcția de specialist principal în ortopedie și traumatologie al MS. Mai mult de 5 ani a fost decan al Facultății de Medicină Generală. A publicat circa 300 de lucrări, inclusiv 3 manuale. Deținător a 4 brevete de invenție. Distins cu titlul onorific „Om Emerit”, cu insignele „Eminent al Ocrotirii Sănătății” și „Inventator Emerit”; decorat cu ordinul „Gloria Muncii” și medaliile comemorative „Nicolae Testemițanu” și „Toma Ionescu” (România).

Mogoreanu Petru (31.10.1939–08.10.2006), pediatru

Născut în satul Cucuieții Vechi, plasa Râșcani, județul Bălți, România. Absolvește Facultatea de Pediatrie a ISMC în 1962, urmează secundariatul clinic la Catedra de pediatrie (1962–1964), apoi studiile postuniversitare

prin doctorat (1964–1967) la Institutul de Pediatrie din Leningrad. În 1968 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Выделение кислых мукополисахаридов с мочой при болезнях почек у детей», iar în 1989 – de doctor habilitat «Ранние формы рахита и роль фенobarбиталиндуцированной гипокальциемии в их происхождении». Profesor universitar (1991). În 1995 este ales șef al Catedrei pediatrie a Facultății Perfecționarea Medicilor a USMF „Nicolae Testemițanu”. Membru corespondent al Academiei Medicale Române, deținător al titlului onorific „Om Emerit”.

Moroz Petru, ortoped-pediatru

Născut la 12 iulie 1938, în satul Iabloana, plasa Glodeni, județul Bălți, România. După absolvirea școlii medii a urmat studiile la ISMC (1955–1961). Doi ani lucrează ca ortoped-pediatru în sanatoriul „Sergheevka” (Ucraina), apoi își continuă studiile prin doctorat la Institutul Central de Traumatologie și Ortopedie din or. Moscova (1963–1966), unde susține (1966) teza de doctor în medicină: «Оперативное лечение врожденной косолапости у детей». În 1988 susține teza de doctor habilitat: «Профилактика и хирургическое лечение деформаций при сложных и неправильно сросшихся переломах дистального конца плечевой кости у детей».

Și-a început activitatea pedagogică în 1966, în calitate de asistent, apoi de profesor (1989–1996) la Catedra chirurgie pediatrică, șef al Catedrei (din 1997) ortopedie, traumatologie, chirurgie și anesteziologie pediatrică a Facultății Perfecționarea Medicilor a USMF „Nicolae Testemițanu”. A publicat peste 250 de lucrări științifice, inclusiv 2 monografii. În

palmares are 33 brevete de invenție, menționate cu numeroase medalii, diplome, premii. Fondator și președinte al Societății Ortopezilor Pediatrici din Republica Moldova.

Mușet Gheorghe, dermatovenerolog

Născut la 24 iunie 1939, în comuna Sângerei Vechi, județul Bălți, România. A absolvit școala medie din satul natal (1956) și ISMC (1963). Lucrează ca dermatovenerolog la spitalul raional Sângerei (1963–1965), apoi își continuă studiile prin doctorat la Catedra dermatovenerologie a ISMC, sub conducerea profesorului Ludmila Bogaciova. În 1970 susține teza de doctor: «Функциональное состояние почек при красной волчанке и склеродермии», iar în 1987 – de doctor habilitat în medicină: «Роль нарушений активности лизосомных ферментов и функций вегетативной нервной системы при псориазе». Activează în calitate de asistent (1966–1975), conferențiar (1976–1988) și șef al Catedrei dermatovenerologie (1988–2009). Din 2009 deține funcția de profesor. A publicat circa 345 de lucrări, inclusiv 4 monografii. Conducător a 5 teze de doctor în medicină. S-a învrednicit de titlurile onorifice „Om Emerit” și „Veteran al Muncii”, decorat cu medalia „Nicolae Testemițanu”. Membru al Academiei Europene de Științe, Arte și Litere (Franța), membru de onoare al Societății Române a Dermatologilor și Cetățean de Onoare al orașului Sângerei.

Neagu Angela, neurolog

Născută în 1940, în satul Dolna, raionul Nisporeni. În anul 1957 a absolvit cu mențiune Școala nr.1 din or. Chișinău, iar în 1957–1963 este studentă la ISMC. Specializarea primară o face prin subordonatură la Catedra neurologie, sub conducerea prof. B. Șarapov. Urmează studiile postuniversitare prin doctorat la Catedra

neurologie a Institutului de Medicină din Harkov, condusă de profesorul L.B. Litvak. La această catedră realizează și susține ambele teze. Profesor universitar. Ulterior se transferă cu lucrul la Institutul de Perfecționare a Medicilor din Kiev (Ucraina).

Nicolaev Nicolae, chirurg

Născut (1940) în raionul Slobozia. Învăță la ISMC în anii 1957–1963. După absolvirea facultății, este recrutat în armată. S-a aflat în diferite funcții ale sistemului medical militar. Obține gradul de colonel. Ambele teze (de doctor și de doctor habilitat) au fost susținute în cadrul Academiei Medico-Militare din Leningrad. Profesor universitar. A fost șef al Catedrei chirurgie. După demobilizare, locuiește în orașul Moscova. În ultimii ani a deținut funcția de medic-șef adjunct într-un spital civil. De alte informații nu dispunem.

**Niguleanu Vasile, fiziopatolog,
specialist în diagnosticul de laborator clinic**

Născut la 8 august 1940, în satul Ruseni, raionul Edineț. Învăță la Școala de Felceri și Moașe din or. Bălți (1954–1957) și la ISMC (1957–1963). După absolvirea facultății, își continuă studiile prin doctorat la Catedra fiziopatologie, unde activează în calitate de asistent și conferențiar până în 1986. În anul 1966, sub conducerea profesorului universitar Andrei Zorkin, susține teza de doctor în medicină: «Об изменении окислительно-восстановительных процессов в некоторых органах и их функции при шоке от сдавливания мягких тканей», iar în 1983 – teza de doctor habilitat: «Роль гипоталамо-гипофизарной системы в механизме нарушений обмена веществ в различных органах при тяжелой ме-

ханической травме». Profesor universitar (1988). În 1986–2010 este șef al Catedrei diagnostic de laborator clinic. Autor a peste 150 de lucrări științifice, inclusiv 4 monografii. Conducător a 4 teze de doctor în medicină. Laureat al Premiului de Stat al RSSM. Deține titlul onorific „Om Emerit”, decorat cu ordinul „Gloria Muncii”.

Oprea Nicolae, psihiatru

Născut în 1935, în comuna Târnova, județul Hotin, România. După absolvirea (1961) ISMC, a făcut studii postuniversitare prin doctorat (1963–1966) la Institutul Central de Psihiatrie Judiciară „V.P. Serbski” din Moscova. Acolo susține teza de doctor în medicină cu tema: «Судебно-психиатрическая оценка различных форм психопатий», iar în 1982 susține teza de doctor habilitat: «Паранояльные состояния с идеями ревности».

Din 1966 activează la Catedra psihiatrie: ca asistent, conferențiar, profesor universitar (1984) și șef de catedră. Actualmente deține funcția de profesor-consultant la Catedra psihiatrie a USMF „Nicolae Testemițanu”. A publicat circa 150 de lucrări științifice, inclusiv 3 monografii și 4 manuale. Conducător a 4 teze de doctor și consultant a 4 teze de doctor habilitat în științe medicale.

Pâslaru Sava (11.03.1937–02.06.1998), traumatolog-ortoped

Născut în comuna Crișcăuți, județul Soroca, România. În 1960 absolvește ISMC și este repartizat ca fiziateru la spitalul din Hadji-Abdul, Vulcănești, iar în 1964 este numit medic-șef al Spitalului de Tuberculoză din or. Suvorov (actualmente, Ștefan-

Vodă). În 1967 devine șef al secției de chirurgie a Spitalului de Tuberculoză Osteo-articulară „Sergheevka”, iar în 1970 este numit medic-șef adjunct al direcției sanatoriale „Sergheevka”. În 1971 susține teza de doctor în medicină: „Tratamentul chirurgical al tuberculozei osteoarticulare”. În 1972 debutează în activitatea didactică în calitate de asistent la Catedra traumatologie, ortopedie și chirurgie de campanie a ISMC. În 1990 susține teza de doctor habilitat cu tema: «Пластика дефектов кожи стопы и голени круглым кожным стеблем». Profesor universitar. A publicat circa 60 de lucrări științifice; este autorul a 10 brevete de invenție.

Pleşco Afanasie (1936–2009), psihiatru

Născut în satul Kamenskoe, plasa Arțiz, județul Ismail. După absolvirea școlii medii, își face studiile la ISMC (1958–1964), Facultatea Medicină Generală. Urmează specializarea prin secundariat clinic (1964–1966) la Catedra psihiatrie, apoi studiile prin doctorat la Institutul Central de Psihiatrie Judiciară „V.P. Serbski” din Moscova. Acolo susține tezele de doctor (1970) și de doctor habilitat (1995) în științe medicale. A publicat peste 80 de lucrări științifice. A activat la Catedra psihiatrie a actualei USMF „Nicolae Testemițanu” în calitate de asistent, conferențiar și profesor universitar. Din 1997 – profesor-consultant.

Podubnâi Ion (6.08.1932–9.08.2011), anatomist topograf

Născut în satul Drăgușeni, județul Bălți, România. După absolvirea școlii generale din satul natal și a Școlii de Felceri și Moașe din orașul Bălți (1951), devine student la ISMC, pe care îl absolveste cu mențiune în 1957. Este repartizat la Catedra chirurgie operatorie și anatomie topografică, în cadrul căreia a activat mai mult de jumătate de secol, în calitate de asistent, conferențiar, profesor universitar (1993), șef de catedră (1987–1999). În anul 1965 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Архитектоника легочных сосудов в раннем онтогенезе и при пневмонии у детей первых двух лет жизни». A publicat peste 150 de lucrări științifico-didactice. A fost îndrumător la elaborarea tezelor de doctorat și postdoctorat în domeniu. Om Emerit al Republicii Moldova. Unul dintre camarazii de idei ai profesorului Nicolae Testemițanu.

Poliuhov Stanislav (29.01.1933–19.04.2009),
anesteziolog-reanimatolog

În 1956 a absolvit Facultatea Curativă a ISMC. Câțiva ani a lucrat în calitate de chirurg, iar în 1959 a fost numit medic anesteziolog la Spitalul Clinic Republican. În 1965 susține teza de doctor în medicină: «Стабилизация гемодинамики с помощью ганглионарного блока без гипотонии при внутригрудных вмешательствах», iar în anul 1972 – teza de doctor habilitat. În anii 1975–1992 este șef al Catedrei anesteziologie și reanimatologie a USMF „Nicolae Testemițanu”. După pensionare a activat în calitate de profesor-consultant. Autor a circa 160 de lucrări științifice, inclusiv 2 monografii. Conducător a 9 teze de doctor în medicină.

Popa Vladimir, otorinolaringolog

Născut la 5 februarie 1935, în satul Vasilcău, județul Soroca, România. În anii 1949–1952 își face studiile la Școala de Felceri și Moașe din or. Soroca, după terminarea căreia activează în calitate de șef al punctului medical din satul Dubna, Vertiujeni. După demobilizarea din armată, devine student (1958) la ISMC. În același timp, lucrează asistent medical în secția ORL a SCR. După absolvirea facultății (1964), este repartizat la spitalul municipal Bălți în calitate de medic otorinolaringolog. În scurt timp devine șef al secției ORL, apoi medic-șef adjunct, iar în anii 1969–1973 deține postul de medic-șef al spitalului nominalizat. În 1973 este numit în funcția de medic-șef al Spitalului Direcției a IV-a a Cămarii de Stat, post în care a activat 10 ani. În 1974 susține teza de doctor în medicină: „Afecțiunile otorinolaringologice la persoanele care activează la tutunărit”, iar în 1986 – teza de doctor habilitat: «Материалы к обоснованию профилактики осложнений хронического тонзиллита». Din 1984 activează în calitate de asistent, conferențiar, profesor universitar la Catedra otorinolaringologie a ISMC. A publicat peste 200 de lucrări științifice, inclusiv 3 monografii și un manual. Decorat cu medaliile „Pentru vitejie în muncă”, „Nicolae Testemițanu” și „Insigna de Onoare”.

Popovici Mihail, cardiolog

Născut la 29 octombrie 1942, în satul Podoima, raionul Camenca. La baștină absolvă școala medie, apoi și-a continuat studiile la ISMC (1959–1965). Urmează doctorantura la Catedra biochimie (1965–1968). În 1970 susține teza de doctor în medicină: «Состояние кислотно-щелочного равновесия и некоторых показателей минерального обмена при воздействии гекса-

хлорбутадиена». În perioada 1968–1977 lucrează în calitate de asistent și conferențiar la Catedra biochimie. În anul 1977 este numit șef al Laboratorului de cercetări în domeniul cardiologiei. A fost fondatorul (1984) și primul director al Institutului de Cardiologie din Moldova. În 1987 susține teza de doctor habilitat în medicină. Profesor universitar (1990).

În anii 1988–1997 a ocupat postul de director general al Institutului de Cercetări în Medicina Preventivă și Clinică, iar în 1997 este transferat în postul de director al Institutului de Cardiologie. În perioada anilor 1990–1994 a fost deputat în Parlamentul Republicii Moldova. Fondatorul unei concepții noi de cercetări științifice în domeniul cardiologiei. A publicat peste 450 de lucrări științifice, inclusiv 12 monografii. A obținut 17 brevete de invenție. A ctitorit peste 20 teze de doctor și doctor habilitat în științe medicale. Academician al AȘM, laureat al Premiului de Stat al RM, deținător al medaliei „Meritul Civic” și Cavaler al Ordinului Republicii.

Popușoi Eugen (26.08.1936–27.02.2001),
specialist în sănătate publică și management

Născut în satul Cosăuți, județul Soroca, România. În anii 1954–1960 își face studiile la Facultatea de Pediatrie a ISMC. În ultimul an de studii este ales secretar al comitetului comsomolist al institutului. În perioada anilor 1961–1965 a fost prim-secretar al comitetului orașenesc Chișinău al Comsomolului. În următorii ani îndeplinește funcțiile de medic-șef al Spitalului Clinic de Copii nr.1 din Chișinău (1965–1968), șef al Direcției de asistență curativ-profilactică mamei și copilului a MS al RSSM (1968–1972). Din 1972 începe lucrul pedagogic în calitate de lector superior, conferențiar și profesor universitar. În 1986, a fondat și a condus Catedra istoria medicinei. Mai târziu a fost ales șef al Catedrei să-

nătate publică și management „Nicolae Testemițanu”, funcție pe care a deținut-o până la sfârșitul vieții.

În anul 1971 susține teza de doctor în medicină: „L.A. Tarasevici și valoarea lui la dezvoltarea științei medicale sovietice”, iar în 1986 – teza de doctor habilitat: „Istoria medicinei și ocrotirii sănătății în Republica Socialistă Moldovenească”. A fost un enciclopedist al istoriei medicinei și sistemului de sănătate publică. Autor și coautor a peste 450 de lucrări științifico-didactice și metodice, inclusiv 15 monografii. Conducător a 3 teze de doctor habilitat și 15 de doctor în științe medicale. Profesor universitar (1987). Om Emerit, membru corespondent al AȘM. A fost decan al Facultății de Pediatrie (1987–1999), deputat în Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a VII-a (1990–1994), specialist principal în domeniul ocrotirii sănătății al MS, președinte al Asociației istoricilor medicinei, membru al colegiului de redacție al revistelor „Curierul medical” (Chișinău) și „Jurnal de medicină preventivă” (Iași).

Prisăcaru Ion (05.02.1935–30.08.1996),
specialist în sănătate publică și management

Născut în satul Ruseni, județul Bălți, România. După absolvirea cu mențiune a Școlii de Felceri și Moașe din Bălți (1953), a studiat la ISMC (1953–1959). Își începe activitatea de muncă la spitalul din satul Cornești, Ungheni (1959–1961) în calitate de medic, apoi și de medic-șef. În anii 1962–1963 își continuă studiile prin doctorat la Institutul de Cercetări Științifice în Traumatologie și Ortopedie din Kiev. În 1968 începe lucrul pedagogic la ISMC: asistent, conferențiar, profesor universitar. În 1967 susține teza de doctor în medicină:

«Производственный травматизм на предприятиях консервной промышленности МССР и его профилактика», iar în 1977 – teza de doctor habilitat: «Травматизм и потребность городского и сельского населения в травматологической помощи». În 1982 ocupă postul de șef al Catedrei medicină socială și ocrotirea sănătății a FPM. Concomitent, a exercitat și funcția de decan al acestei facultăți (1986–1990). A fost deputat în primul Parlament al RM (1990–1994), îndeplinind funcția de președinte al Comisiei pentru problemele ocrotirii sănătății și asistenței sociale. Specialist principal al MS în probleme de economie și planificare sanitară. Autor a peste 200 de lucrări științifice, inclusiv 8 monografii, îndrumător a 13 teze de doctor și 4 de doctor habilitat în medicină. A deținut titlul onorific de Om Emerit în știință; a fost decorat cu medalia „Meritul Civic”.

Punga Victor, ftiziopulmonolog

Născut la 15 iulie 1937, în comuna Ocnîța, județul Hotin, România. După absolvirea școlii medii, învață la ISMC (1954–1960). Lucrează în calitate de ftziolog la spitalul din satul Coreșăuți, Briceni, iar peste un an ocupă postul de medic-șef al acestui spital. În anii 1963–1966 își continuă studiile prin doctorat la Institutul Central de Cercetări Științifice în Domeniul Tu-

berculozei din Moscova, unde (1966) susține teza de doctor în medicină: «Взаимотношение между клинической эффективностью химиотерапии легочного туберкулеза и локальными изменениями в легочной ткани и бронхах». Revenind la baștină, activează la Institutul de Tuberculoză din Chișinău, inclusiv în postul de director (1974–1979). În 1980 se transferă cu traiul la Mos-

1980 se transferă cu traiul la Moscova, activează la Institutul Central de Cercetări Științifice în Domeniul Tuberculozei al Academiei de Științe Medicale a URSS. În 1985 a fost numit șef al secției Epidemiologie, statistică a tuberculozei și tehnologie informațională. În 1990 susține teza de doctor habilitat: «Лечебно-диагностическая помощь больным туберкулезом в стационарах различного типа и ее эффективность». Autor a circa 200 de lucrări. Conducător a 8 teze de doctor în medicină.

Razvadovski Vadim, anatomist topograf

Născut în 1939 în RSS Ucraineană. În anii 1956–1962 învață la ISMC. Din anul 4 de studii este preocupat de activitatea științifică în cadrul cercului studențesc de pe lângă Catedra anatomie topografică și chirurgie operatorie, condusă de profesoara Valentina Parfentiev. În scurt timp după absolvirea facultății susține teza de doctor în medicină: „Regenerarea defectelor oaselor craniene formalizate (cerctare experimentală)”. Ulterior se angajează în calitate de asistent la Catedra anatomie topografică și chirurgie operatorie a Institutului de Stomatologie din Moscova. Acolo susține teza de doctor habilitat. De alte informații nu dispunem.

Revenco Mircea, psihiatru

Născut la 17 noiembrie 1938, în comuna Cureșnița, județul Soroca, România. După absolvirea Școlii Medii nr.1 din Soroca, își continuă studiile la ISMC (1955–1961). Doi ani lucrează medic de circumscripție la spitalul din satul Coșnița Mare, raionul Iampol, regiunea Vinnița (RSSU), apoi psihiatru la spitalul raional Florești. Urmează studiile prin

ordinatură clinică la Catedra psihiatrie a ISMC (1963–1964) și prin doctorat la Institutul de Psihiatrie Judiciară „V.P. Serbski” din Moscova (1964–1967). În anul 1968 susține teza de doctor, iar în 1997 – de doctor habilitat în medicină: „Dinamica psihopatiilor și evoluarea ei sub influența unor factori exogeni”. Din 1967 activează la Catedra psihiatrie a ISMC: asistent, conferențiar și profesor universitar. În anii 1997–2008 a exercitat funcția de șef al Catedrei psihiatrie și narcologie a FPM a USMF „Nicolae Testemițanu”, apoi de profesor-consultant. A avut stagii în Federația Rusă, SUA, Franța, România. A publicat peste 200 de lucrări științifice. Îndrumător a 9 teze de doctor și doctor habilitat în științe medicale.

Robu Alexandru (27.01.1932–08.12.2004), patofiziolog

Născut în orașul Orhei. După absolvirea școlii medii, susține examenele la ISMC, pe care îl absolvește (1956) cu mențiune. Urmează studiile prin doctorat la Academia Medico-Militară din Leningrad, unde susține teza de doctor în medicină cu tema: „Procesele metabolice în organele hematopoietice”. Timp de 12 ani activează la Catedra fiziopatologie la Alma Mater. Apoi, fiind impus de situație, se transferă la Catedra fiziologia omului și animalelor a USM. Acolo susține teza de doctor habilitat: „Interrelații endocrine în stresul traumatic”. În 1994 ocupă funcția de profesor universitar la Catedra fiziologie și fiziopatologie la ULIM. Autor a circa 200 de lucrări științifice, inclusiv 3 monografii. A îndrumat 21 de discipoli în susținerea tezelor de doctor și doctor habilitat în științe medicale.

Roșca Petru, obstetrician-ginecolog

Născut la 23 martie 1938, în orașul Iași, România. În anii 1952–1955 învață la Școala de Felceri și Moașe din orașul Bălți, apoi își continuă studiile la ISMC (1955–1961). După absolvirea facultății este repartizat ca obstetrician-ginecolog la spitalul din satul Dângeni, raionul Ocnîța. În 1963 începe studiile prin doctorat la Catedra obstetrică și ginecologie a Institutului de Stat de Medicină „A.A. Bogomolet” din Kiev. În scurt timp este rechemat să activeze în cadrul Ministerului Sănătății al RSSM, în postul de inspector. În anul 1971 susține teza de doctor în medicină: «Родовспоможение в Молдавской ССР (состояние и перспективы)». Începe activitatea pedagogică în calitate de asistent la Catedra obstetrică și ginecologie, condusă de profesorul Gheorghe Paladi. În 1975 obține titlul didactic de conferențiar, iar în anul 2000 – de profesor universitar. În anii 1986–1998 a condus Catedra obstetrică și ginecologie nr.3 a Facultății Medicină Generală a USMF „Nicolae Testemițanu”. În perioada anilor 1990–1998 a exercitat funcția de specialist principal în problemele de obstetrică și ginecologie la MS al RM. Din 1998 activează în calitate de profesor universitar, șef al Clinicii nr.2 a Catedrei obstetrică și ginecologie. Autor a 150 de lucrări științifice, inclusiv 3 monografii. Conducător a 3 teze de doctor în medicină. Om Emerit al RM.

Rudi Henrieta (1934–2006), igienist

Născută în orașul Tiraspol, RSSAM. A absolvit Școala Medie nr.2 de Fete din Chișinău și ISMC (1957). După facultate, continuă să studieze prin doctorat la Catedra igienă generală. În 1962 susține teza de doctor: «О выборе режима сокращенного ра-

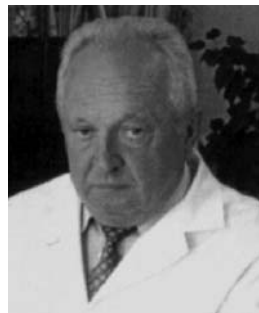
бочего времени в профессии с малой физической нагрузкой и большим напряжением аналитического контроля», iar în 1970 susține teza de doctor habilitat: «Гигиена труда в современном виноградарстве». Profesor universitar (1971). În 1959 își începe activitatea pedagogică la Catedra igienă generală: asistent, conferențiar (1966) și profesor-consultant (1994). În anii 1975–1994 a îndeplinit funcția de șef al catedrei. A publicat circa 190 de lucrări; a fost conducător științific a 4 teze de doctor și doctor habilitat.

Rudi Marcu, pediatru cardiolog

Născut la 26 martie 1942, în comuna Rudi, județul Soroca, România. În 1957 absolvеște școala medie și își continuă studiile la ISMC (1957–1963). După absolvirea cu mențiune a Facultății Pediatrie, activează la spitalul de circumscripție din satul Dângeni, raionul Dondușeni, iar în anii 1964–1966 este medic-șef al spitalului din satul Rudi. În 1966–1970 studiază prin doctorat la Catedra pediatrie a ISMC, fiind asistent în anii 1970–1975. În 1974 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Клинико-динамокардиологические исследования при различных вариантах течения ревматизма у детей». În perioada anilor 1988–2011 a deținut funcția de șef al Catedrei pediatrie nr.1 a USMF „Nicolae Testemițanu”. În 1999 i se conferă titlul de profesor universitar. Timp de 17 ani a îndeplinit funcția de specialist principal în domeniul cardioreumatologiei pediatrice a MS al RM. Este președinte al Societății Științifice a Pediatriilor din Republica Moldo-

va. A publicat circa 180 de lucrări științifice, inclusiv câteva monografii și ghiduri practice.

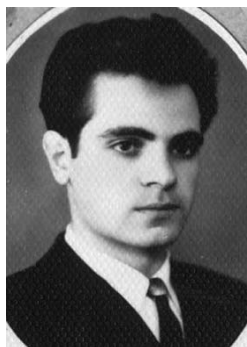
Saulea Aurel, fiziolog, specialist în reabilitologie medicală

Născut pe 12 octombrie 1942, în comuna Cubani, plasa Glodeni, județul Bălți, România. Absolvește școala medie din Balatina, apoi își face studiile la ISMC (1959–1965). După absolvirea facultății, este promovată în calitate de asistent la Catedra fiziologie, iar în 1966 este numit șef al cursului de biofizică medicală. În 1970 susține teza de doctor în medicină: «Изменения афферентной импульсации и состояние центральной нервной системы после воздействия ионизирующей радиации в небольших дозах», iar în 1985 – de doctor habilitat: «Влияние возраста и адаптации к факторам среды на нарушение сократительной функции миокарда при стрессе». În 1986 este numit șef al Catedrei medicină sportivă și reabilitare medicală, iar în perioada anilor 1989–2010 îndeplinește funcția de șef al Catedrei fiziologie și reabilitare medicală. Concomitent, din 1992, deține și funcția de director al Centrului Național de Reabilitare Medico-Socială al Ministerului Muncii și Protecției Sociale, în cadrul căruia s-au desfășurat investigații în domeniul geriatriei și gerontologiei. A publicat peste 250 de lucrări științifice, inclusiv 3 monografii și 4 manuale. Autor a 2 brevete de invenție. Conducător a 5 teze de doctor și 2 de doctor habilitat. Deputat în primul Parlament al RM (1990–1994). Membru corespondent al Academiei de Științe Medicale a României.

Serbin Vasile (1937–2002), pediateru reumatolog

S-a născut în raionul Slobozia. După absolvirea școlii medii, învață la Facultatea de Pediatrie a ISMC (1955–1961). Lucrează în secția de reumatologie a Spitalului Republican de Copii din Chișinău (1961–1966). Urmează doctoratul la Institutul de Pediatrie

al Academiei de Științe Medicale a Federației Ruse (1966–1969), unde susține teza de doctor în medicină. Reîntors la baștină (1969), activează în calitate de cardiolog-reumatolog la actualul spital de copii „Emilian Coțaga”. Deoarece i-a fost refuzată activitatea pedagogică la ISMC, se reîntoarce la Moscova, unde este numit în funcția de șef al laboratorului de cardiologie și reumatologie al Institutului de Pediatrie al AȘM a Federației Ruse, post pe care îl deține până la deces. A elaborat un compendiu de excepție – „Cardiologie pediatrică” –, care include cardiomiopatiile, aritmiile și insuficiențele cardiace cronice, precum și metodele de combatere a lor. A fost un savant-pediatru de vază și un medic practicant de înaltă calificare.

Smișnoi Maria, pediatru

S-a născut la 24 iulie 1936, în orașul Chișinău, România. A absolvit Școala Medie de Fete (1954) și Facultatea Pediatrie a ISMC (1960). În anii 1960–1962 activează în calitate de pediatru la policlinica nr.2 din Chișinău, apoi urmează studiile prin secundariat clinic la Catedra pediatrie. La această catedră activează (din 1962) în calitate de asistent, conferețiar, profesor universitar.

În anii 1989–1996 a condus Catedra pediatrie și semiologie. În 1973 susține teza de doctor în medicină: «Синхронное исследование функций дыхания и кровообращения у детей грудного возраста, больных пневмонией», iar în 1989 – de doctor habilitat: «Адаптация сердечно-сосудистой системы у детей ранне-

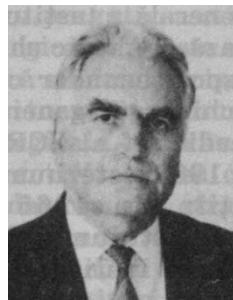

го неонатального периода и новорожденных». Din 1996 – profesor la Catedra pediatrie, semiologie și puericultură a USMF „Nicolae Testemițanu”. Autor a peste 70 de lucrări.

Spânu Anton (1935–2008), chirurg

Născut în comuna Baraboi, județul Bălți, România. Absolvește școala medie din satul natal, apoi urmează studiile la ISMC (1952–1958). Își începe activitatea medicală la spitalul de circumscripție din satul Pârjota, Râșcani, în calitate de chirurg și medic-șef. În anii 1961–1964 studiază prin doctorat la Catedra chirurgie, condusă de profesorul Nicolae Anestiadi. În 1964 susține teza de doctor în medicină: «Волемические изменения при некоторых хирургических заболеваниях легких», iar în 1981 – de doctor habilitat: «Расстройства гомеостаза и методы коррекции в хирургии язвенной болезни». În 1964 își începe activitatea pedagogică în calitate de: asistent, apoi de conferențiar la Catedra chirurgie a facultăților de Stomatologie și Medicină Preventivă. Ulterior deține funcția de șef al Catedrei chirurgie a Facultății Pediatrie și apoi al Catedrei chirurgie nr.2. Din 1999 – director al clinicii catedrei nominalizate. Autor a circa 200 de lucrări științifice. În anii 1990–1994 a fost deputat în Parlamentul RM. Distins cu titlurile onorifice „Lucrător Emerit al Învățământului Public” și „Om Emerit”; decorat cu medalia „Meritul Civic”; laureat al Premiului Național în domeniul științei.

Șavga Nicolae, pediateru traumatolog

Născut la 2 octombrie 1939, în comuna Carahasani, județul Tighina, România. În 1957 absolvеște școala medie din Slobozia și este înmatriculat la Facultatea de Pediatrie a ISMC. După absolvirea facultății (1963), lucrează în diverse instituții medicale rurale. În 1965 își continuă studiile prin ordinatură clinică la Catedra chirurgie pediatrică, apoi prin doctorantură, sub conducerea prof. Natalia Gheorghiu. În 1970 susține teza de doctor în medicină: «Диагностический пневмоперитонеум в детской хирургии», iar în 1989, la Moscova, susține teza de doctor habilitat: «Комплексное лечение последствий ожога кисти у детей». În cadrul Catedrei chirurgie pediatrică a parcurs calea de la ordinator clinic până la profesor universitar. A publicat peste 200 de lucrări științifice, inclusiv o monografie. Deține 8 brevete de invenție. Este șeful Clinicii de Vertebrologie, Traumatologie și Ortopedie Pediatrică a USMF „Nicolae Testemițanu”.

Ștefăneț Mihail, anatomist

Născut la 24 februarie 1943, în comuna Nicoreni, plasa Drochia, județul Bălți, România. După absolvirea școlii medii, își face studiile la ISMC (1959–1965). Este repartizat la Catedra anatomia omului, unde activează în calitate de asistent, lector superior, conferențiar, profesor universitar, șef de studii și șef de catedră (din 1997). A făcut stagii în centrele universitare din Moscova, Kiev, Sankt Petersburg și Iași. În 1972 susține teza de doctor în medicină: «Иннервация надкостницы костей плечевого пояса человека», iar

în 1998 – de doctor habilitat cu tema: „Morfologia complexului funiculo-testicular la om”. Autor a peste 160 de lucrări științifice, inclusiv un manual, 3 monografii, 3 brevete de invenție. Sub conducerea lui au fost susținute 3 teze de doctor și una de doctor habilitat, iar 4 teze sunt la etapa de finisare. Deține titlul onorific de Om Emerit al Învățământului Public din RM, membru de onoare al Societății Anatomicștilor din România, membru al Consiliului Coordonator al Asociației Internaționale a Morfologilor, membru al colegiului de redacție al „Revistei române de anatomie funcțională și publică”. Președinte al Societății Anatomicștilor din RM. Fondator al muzeului „Anatomia copilului”.

Țăbuleac Sava, infecționist

Născut la 4 februarie 1933, în satul Petrunca, comuna Glodeni, județul Bălți, România. În 1953 absolvește școala medie din Glodeni, iar în 1959 – Facultatea de Medicină Generală a ISMC. Activitatea profesională și-o începe în calitate de medic-șef al Dispensarului sanitaro-epidemiologic din raionul Glodeni (1959–1962), apoi se transferă cu traiul la Chișinău și activează în calitate de șef de secție la Spitalul de Boli Infecțioase „Toma Ciorbă”. În 1967 își începe activitatea pedagogică în calitate de asistent, apoi de conferențiar (1974–1989) și profesor universitar (1990–1991). În anii 1991–1997 deține funcția de șef al Catedrei de boli infecțioase la ULIM, apoi la USMF „Nicolae Testemițanu” (1997–2002). Din 2002 este profesor-consultant. În 1967 a susținut teza de doctor în medicină: «Сравнительная диагностическая ценность некоторых биохимических и серологических тестов при эпидемическом гепатите», iar în 1989 susține teza de doctor habilitat: «Острая и хроническая НВ-вирусная инфекция». Profesor universitar (1991). Autor a peste 200 de lucrări, inclusiv 4 mono-

grafii. Conducător științific a 3 teze de doctor în medicină și una de doctor habilitat. Deținător al medaliilor „Veteran al Muncii”, „Meritul Civic” și „Nicolae Testemițanu”.

Țurcanu Anatol (22.02.1935–16.05.2002),
chirurg-traumatolog, oncolog

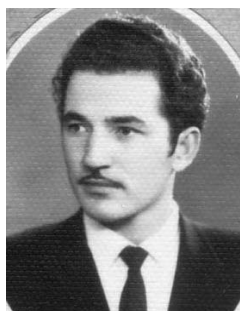
Născut în satul Țâbuleuca, raionul Dubăsari, RSSAM. În anii 1953–1959 își face studiile la ISMC, după absolvirea căruia activează 3 ani la Spitalul Republican al Invalizilor de Război din orașelul Camenca, transferat, în 1960, în satul Saharna. Din 1962 până în 1965 lucrează în calitate de traumatolog la Spitalul Feroviarilor, iar în 1965 se transferă la Spitalul de Copii din Bălți, unde fondează (1966) și conduce secția chirurgie și traumatologie. În 1972, la Moscova, susține teza de doctor în medicină: «Некоторые вопросы оперативного лечения переломов костей области локтевого сустава у детей» și în 1973 se transferă cu lucrul la Institutul Oncologic din Chișinău.

În 1981 fondează și conduce secția de oncologie generală, iar ulterior este numit în funcția de conducător științific și șef de secție la Departamentul Tumori ale Aparatului Locomotor și Pieții. În 1982 susține teza de doctor habilitat: „Posibilitățile chirurgicale în tratamentul și reabilitarea bolnavilor cu tumori și afecțiuni pseudotumorale ale oaselor”. În anii 1995–1996 a îndeplinit funcția de director al Institutului Oncologic din Moldova. A fost apreciat ca un bun conducător, care, cu mijloace mici, făcea lucruri mari. A fost decorat cu ordinul „Gloria Muncii”, cu medaliile „Veteran al Muncii” și „Meritul Civic”; i s-a conferit titlul onorific de Om Emerit al Republicii Moldova. A publicat peste 350 de lucrări ști-

ințifice, inclusiv 3 monografii. Autor a 6 patente, 10 brevete de invenție, 3 videofilme științifice. Sub conducerea lui au fost susținute 4 teze de doctor în medicină. Este considerat pionierul endoprotezării metalice în ortopedia oncologică autohtonă. A elaborat peste 80 de variante noi de operații, a propus 6 construcții originale de endoproteze metalice și 6 accese chirurgicale, 7 modificări ale endoprotezelor altor autori.

Vangheli Victor (1937–1997), igienist

Născut la 1 februarie 1937, în comuna Grinăuți, jud. Bălți, România. Urmează școala începătoare și gimnazială de 7 ani din localitate și școala medie din comuna Pelenia. Studiază la ISMC între anii 1955 și 1961, după care este selectat la studii prin aspiratură la Catedra igienă generală, condusă de profesorul Iakov Reznik. În 1965 susține teza de doctor în medicină: «Санитаро-токсикологическое изучение гексахлорбутана в качестве фумиганта для борьбы с филлоксерой», iar în 1990 – teza de doctor habilitat cu tema: „Condițiile de activitate, capacitatea de muncă și sănătatea muncitorilor fabricilor de conserve din fructe și legume”. În 1966, paralel cu activitatea științifică la Institutul de Igienă și Epidemiologie, începe, prin cumul, lucrul didactic în cadrul Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, fondează cursul Igiena alimentației și îl conduce până în 1969. În 1988 a fost ales în funcția de șef al Catedrei igienă a Facultății Medicină Preventivă. Profesor universitar (1991). În anii 1991–1994 deține funcția de viceministru al sănătății și medic-șef sanitar de stat al Republicii Moldova. A editat peste 100 de lucrări științifice, inclusiv 5 monografii și un manual. A pregătit 4 doctori și un doctor habilitat în medicină.

Vasilos Liuba, pediatru

S-a născut la 27 noiembrie 1936, în comuna Râșcani, județul Bălți, România. În 1960 absoluește Facultatea de Pediatrie a ISMC. Activează în calitate de pediatru de circumscripție în orașul Sluțk, RSS Belarus (1960–1963), apoi îndeplinește funcția de șef al secției de pediatrie a Spitalului raional Râșcani, RSSM. În anii 1965–1967 își continuă studiile prin secundariat clinic la Catedra de pediatrie, fiind numită șefă a secției de pediatrie a Spitalului nr.1 din Chișinău. În 1970 începe activitatea pedagogică în calitate de asistent la Catedra de pediatrie a ISMC. În 1975 susține teza de doctor în medicină, iar în 1996 – de doctor habilitat cu tema: „Influența pesticidelor asupra reacțiilor adaptiv-compensatorice ale organismului copiilor”. Profesor la Catedra de pediatrie a Facultății de Perfecționarea Medicilor a USMF „Nicolae Testemițanu” și coordonator al cercetărilor științifice în domeniul pediatric la IMSP ICȘDOSM și C. A publicat peste 300 de lucrări științifice, inclusiv 3 monografii. Deține 2 brevete de invenție. Conducător a 4 teze de doctor în medicină.

Vetrilă Ștefan, traumatolog-vertebrolog

Născut la 27 iunie 1941, în satul Sărătenii Vechi, raionul Orhei, RSSM. În 1964 absoluește Facultatea de Medicină Generală a ISMC și este repartizat în calitate de șef al sectorului organizatoric al Dispensarului Republican de Traumatologie și Ortopedie. În 1970 își continuă studiile prin doctorat la Institutul Central de Traumatologie și Ortopedie „N.N. Priorov” din Moscova. În 1974 susține teza de doctor în

medicină: «Лечение больных с поясничным остеохондрозом внутрискладовым введением папаина». Continuă cercetările asupra deformațiilor scoliote și patologiilor degenerative ale coloanei vertebrale și în 1984 susține teza de doctor habilitat: «Изучение действия папаина и его применение в травматологии и ортопедии». În 1988 este numit conducător al secției Patologie vertebrală. Aici implementează metodele de tratament al scoliozei, cifozei și consecințelor leziunilor traumatiche și posttraumatiche. Pentru prima dată a cercetat patologiile coloanei vertebrale în funcție de aspectul genetic; a elaborat metodele tratamentului conservator și operator, fondând o școală științifică modernă. Îndrumător a circa 20 de teze de doctor și doctor habilitat. Autor a peste 350 de lucrări științifice și 10 brevete de invenție. Membru al multor societăți științifice naționale și internaționale în traumatologie. Deține titlurile onorifice „Medic Emerit” și „Savant Emerit” din Federația Rusă.

Zorilă Valentin,

specialist în domeniul medicinei aviatice și cosmonauticii

Născut la 1 iulie 1934, în comuna Pociumbeni, plasa Râșcani, județul Bălți, România. Absolvește școala medie din satul natal (1953) și ISMC (1959). A început lucrul științific încă în timpul studenției, la Catedra farmacologie, sub conducerea profesorului V.M. Cernov. A descoperit capacitățile farmacologice ale brevicolinei, alcaloid folosit pe larg ulterior în practica medicală. După absolvirea facultății este încorporat în serviciul militar, ocupă posturi de conducere. Din 1967 activează în Centrul de Pregătire a Cosmonauților din Moscova. Direcția cercetărilor sale științifice este studierea psihofiziologiei activității aviatice și a securității zborurilor aviatice și cosmice. În 1971 susține teza de doctor în medicină, iar în 1988 –

de doctor habilitat. Colonel al serviciului medical. A stabilit noi modalități și mecanisme în reacțiile fiziologice și psihice ale omului în condiții de suprafort în timpul zborurilor. A elaborat noi posibilități și aparate de studiere și restabilire a forțelor de muncă ale aviatorilor în condiții extreme de activitate. Autor a peste 350 de lucrări științifice, a numeroase monografii, invenții și patente, ghiduri și indicații metodice pentru medici și aviatori. Decorat cu multe ordine și medalii de stat ale Federației Ruse. Savant cu renume mondial.

Zota Ieremia, morfopatolog

Născut la 4 mai 1940, în satul Șirăuți, județul Hotin, România. După absolvirea școlii medii din orașelul Lipcani, învață la ISMC (1957–1963). Urmează studiile prin doctorat la Catedra anatomie patologică, sub conducerea academicianului Vasile Anestiadi. Printre primii absolvenți ai facultății, susține (1965) teza de doctor în medicină: «Эластика артерий при атеросклерозе» și începe activitatea pedagogică în calitate de asistent (1966) și conferențiar (1968). În 1987 susține teza de doctor habilitat în științe medicale: «Функциональная морфология артерий и атерогенез». Din anul 1986 exercită funcția de șef al catedrei și specialist principal în morfopatologie al Ministerului Sănătății. Conducător științific a 7 teze de doctor și una de doctor habilitat. A publicat circa 200 lucrări științifice, inclusiv 7 monografii, un manual și un dicționar. Deține 2 brevete de invenție. Laureat al Premiului de Stat al RSSM în domeniul științei și tehnicii. Președinte al Societății Morfopatologilor din Republica Moldova, membru de onoare al Societății de Anatomie Patologică din România, membru corespondent al AȘM, membru al Academiei de Științe a SUA. Distins cu titlul onorific „Om Emerit”; decorat cu ordinul „Gloria Muncii”.

IV PROFESORII UNIVERSITARI, ABSOLVENȚI AI ANILOR 1966–1975

Scurt istoric al perioadei

Tinerii acestei generații, în majoritate, sunt născuți în anii celui de Al Doilea Război Mondial și în primii ani postbelici. Copilăria și adolescența lor s-au desfășurat în atmosfera „socialismului dezvoltat”, cu specificul său educațional. Avantajele sistemului socialist de dezvoltare erau propagate pe larg în societate, însă succesele obținute deveneau tot mai amăgitoare, spulberând năzuințele tineretului. Oamenii deveneau din ce în ce mai încrezători în forțele și capacitățile lor, comportamentul le era altul. În această perioadă de profundă stagnare, conducătorii statului se străduiau din răspuțeri să manipuleze opinia publică parcă de pe alte poziții, cu elemente mai democratice. Cei mai descurcăreți și adaptivi la astfel de situații au avut doar de câștigat, ca, de altfel, și în alte perioade de dezvoltare a societății.

În sistemul de sănătate publică, în acești ani, s-a format un model specific, progresiv de dirijare, selectare și promovare a cadrelor naționale în diverse ramuri ale medicinei. Această situație însă devenise o adevărată sperietoare pentru demnitarii de stat din conducerea de vârf a republicii, care observau în ea elemente de naționalism local. De aceea erau în permanentă căutare a strategiilor și oamenilor potriviți, pentru a reveni la normă, care neapărat trebuia să corespundă cu idealurile promovate de stat.

În situația creată, ei au inventat metode „obiective” și „raționale”, pentru a preveni unele consecințe nedorite; au găsit posibilități și oameni convenabili, care i-au ajutat să iasă din impas și să amelioreze situația. Înfiripați de mărețele idealuri, au început să „redreseze” situația – prin lupta cu „oportuniștii” și „naționaliștii” încăpățânați. Cu timpul, după „corijarea” principalelor greșeli (cum ar fi distrugerea literaturii în limba băștinașilor) și întreprinderea unor acțiuni represive asupra celor cu „idei revoluționare”,

totul parcă a revenit la normal. „Învingătorii” au răsuflat ușurat și și-au continuat activitatea. Vremelnic, ei deveniseră eroii evenimentelor. Dar Biblia ne învață: „Nu păcătuiești, că vei fi pedepsit”.

Această generație de absolvenți-medici deja se deosebea de cele din perioadele precedente. Ei erau mai descătușați, dar mentalitatea educației, promovată de-a lungul anilor, mai rămânea prezentă în modul de gândire și în comportamentul lor. Constatăm că 65 de tineri (85,5%) din aceste promoții au fost originari din plaiurile basarabene. Dintre aceștia, 36% – născuți pe timpul României Mari, iar 64% – în perioada sovietică, după Al Doilea Război Mondial. Semnificativ este faptul că doar 11 profesori universitari (14,3%) s-au născut pe teritoriul RSS Ucrainene (7) și RSFSR (4). Din ultimul grup au făcut parte și două persoane din RSSM, care au fost deportate, pe timpuri, în Siberia. Din cei 65 profesori universitari născuți pe teritoriul RSSM, 39 (60%) au fost originari din raioanele de nord, iar 20 – din orașul Chișinău. Raioanele din stânga Nistrului și cele din sudul RSSM împreună au avut doar 6 doctori habilitați.

Este de menționat faptul că numai 7 din cei 76 de profesori universitari, absolvenți ai acestor promoții, nu au activat în republică. Ceilalți (69) și-au continuat activitatea profesională în cadrul diferitor catedre ale ISMC sau în alte instituții științifice medicale din orașul Chișinău.

Dacă ne referim la selectarea specialităților și a domeniului de activitate științifică, constatăm că această generație de medici nu a dat preferință disciplinelor de profil chirurgical. Aici au prevalat alte grupe de specialități: oncologia, igiena, farmacologia și stomatologia, grație fondării facultăților respective la ISMC. În schimb, s-a redus esențial numărul profesorilor universitari la disciplinele: morfologie, fiziologie, biochimie clinică etc.

O mare parte din foștii doctoranzi ai acestor promoții au susținut ambele teze, devenind profesori universitari, șefi de catedre și renumiți specialiști în diferite domenii. Peste 64% dintre ei au susținut tezele de doctor habilitat după 6–15 ani de la prima teză (de doctor), iar 3 persoane (Aurel Penu, Ivan Butorov, Vasile Grosu) au susținut tezele de doctor habilitat într-un termen record

– după 3-4 ani de la susținerea primei teze. Unii profesori universitari s-au învrednicit de titluri onorifice de stat și de membri titulari ai Academiei de Științe a Republicii Moldova (Ion Ababii, Eva Gudumac, Victor Lacusta, Valeriu Rudic, Gheorghe Țâbârnă). Leonid Cobâleanschi a fost ales membru de onoare al Academiei de Științe a României, iar Viorel Prisacari – membru corespondent al Academiei de Științe Medicale a României. Merită evidențiată și activitatea practică a savanților-medici: Grigore Bivol, Aurel Grosu, Vladimir Hotineanu, Constantin Iavorschi, Gheorghe Ciobanu, Aurel Penu, Nicolae Gladun, Ion Moldovanu, Ion Balica, Victor Remizov, Eleonora Vataman și a altora, care s-au aflat mereu în avangardă.

Pentru absolvenții promoțiilor 1966–1975 ale ISMC este semnificativă implicarea mai largă a femeilor în activitatea de cercetare. Astfel, 10 (13,7%) din 77 de profesori universitari sunt femei: Lucia Andrieș, Victoria Bucov, Teodora Ciobanu, Ludmila Dudarev, Ludmila Ețco, Eva Gudumac, Alisa Lactionov, Minodora Mazur, Agafia Moraru și Eleonora Vataman.

Îmbucurător este și faptul că o mare parte din cercetările științifice ale savanților-medici moldoveni au avut un caracter inovator, iar rezultatele lor au fost confirmate prin brevete de invenție. Mai mult de jumătate din absolvenții acestor ani (51 din 77 sau peste 67%) au obținut un număr impunător de medalii la saloanele și expozițiile naționale și internaționale. În mod special merită menționat academicianul **Valeriu Rudic**, savant microbiolog de talie mondială, care până în anul 2010 a obținut peste 300 brevete de invenție, decorate la saloanele internaționale de invenție cu 124 de medalii de aur, 50 de argint și 25 de bronz. Urmează profesorul **Constantin Spânu**, cu 95 medalii de aur, 27 de argint și 22 de bronz. Frumoase succese în această privință au demonstrat și alți profesori universitari: **Viorel Prisacari**, **Victor Ghicavii**, **Ion Ababii**, **Valeriu Burlacu**, **Eugen Diug**, **Ion Ilciuc**, **Vasile Jovmir**, **Filip Gornea**, **Gheorghe Nicolau**, **Boris Topor**, **Aurel Penu**, **Boris Pârgari**, **Mihail Maniuc**, **Ludmila Ețco** ș.a.

Promoțiile XXI–XXX

1966

1. Ababii Ion
2. Ghicavii Victor
3. Ghidirim Nicolae
4. Gribencea Sergiu
5. Gudumac Eva
6. Penu Aurel
7. Topalo Valentin

1967

1. Andrieș Lucia
2. Cazacu Porfirie
3. Bucun Nicolae
4. Fuior Ion
5. Lutan Vasile
6. Nicolai Sava
7. Parii Boris
8. Țâbârnă Gheorghe
9. Țâbârnă Ion
10. Vasiliev Grigore

1968

1. Banaru Ilie
2. Bucov Victoria
3. Ețco Ludmila
4. Ganea Mihail
5. Maniuc Mihail
6. Motânga Ion
7. Vataman Eleonora

1969

1. Cernîi Anatol
2. Cicală Eustafie

3. Cobâleanschi Leonid
4. Gladun Nicolae
5. Gornea Filip
6. Lactionov Constantin
7. Magdei Mihai
8. Nicolau Gheorghe
9. Ostrofeț Gheorghe
10. Podolinâi Gari
11. Prisacari Viorel
12. Roșca Andrei

1970

1. Burlacu Valeriu
2. Diug Eugen
3. Dudarev Ludmila
4. Friptuleac Grigore
5. Pântea Victor

1971

1. Ciobanu Teodora
2. Ețco Constantin
3. Lactionova Alisa
4. Rudic Valeriu
5. Rusu Porfirie
6. Safta Vlad

1972

1. Bivol Grigore
2. Grosu Aurel
3. Ilciuc Ion
4. Jovmir Vasile
5. Moldovanu Ion
6. Remizov Victor

7. Stratulat Petru
8. Topor Boris
9. Vovc Victor

1973

1. Djugostran Valeriu
2. Garbuz Ion
3. Iavorschi Constantin
4. Pârgari Boris
5. Râvneac Victor
6. Spânu Constantin
7. Tintiuc Dumitru

1974

1. Balica Ion

2. Bargan Mihail
3. Butorov Ivan
4. Ciobanu Gheorghe
5. Ciubotaru Anatol
6. Ghinda Serghei
7. Grosu Vasile
8. Hotineanu Vladimir
9. Lacusta Victor
10. Mazur Minodora
11. Moraru Agafia

1975

1. Lupan Ion
2. Sofroni Silviu
3. Vartanov Vladimir

NOTE BIOGRAFICE

Ababii Ion, otorinolaringolog

Născut la 11 februarie 1944, în comuna Ochiul Alb, plasa Drochia, județul Bălți, România. După absolvirea școlii medii, își continuă studiile la ISMC (1960–1966), apoi activează la spitalul din orașelul Strășeni (1966–1969). Urmează studiile prin doctoratură (1969–1972) la Institutul de Otorinolaringologie din Moscova. Acolo, în 1972, susține teza de doctor în medicină: «Этиология, клиника и глюкокортикоидная функция коры надпочечников при комплексном лечении острых стенозирующих ларинготрахеитов у детей», iar în 1985 susține și teza de doctor habilitat: «Рецидивирующие воспалительные заболевания среднего уха и верхних дыхательных путей в раннем детском возрасте». Profesor universitar (1989). Își înce-

pe activitatea pedagogică la Catedra otorinolaringologie a ISMC, în calitate de asistent (1972), apoi de conferențiar. Din 1987 și până în prezent este șeful Catedrei otorinolaringologie. Concomitent, a îndeplinit (1988–1994) și funcția de prorector pentru probleme de medicină clinică. În 1994 este numit rector al USMF „Nicolae Testemițanu”.

Este fondatorul unei noi direcții științifice în otorinolaringologie, consacrată indicilor de prognostic ce permit determinarea gradului de risc în apariția afecțiunilor recidivante ale organelor ORL și în procesul de cronicizare a lor. Autor a peste 500 de lucrări, inclusiv 5 monografii și 4 manuale; dispune de 38 brevete de invenție. A pregătit 10 doctori și doctori habilitați. Membru titular al AȘM (2000). În anii 2005–2008 a deținut funcția de ministru al Sănătății al RM; din 2007 până în 2010 a fost membru al Comitetului Executiv al OMS. Pe parcursul activității sale a îndeplinit și alte funcții obștești; este membru a mai multor instituții academice naționale și internaționale. Distins cu titlurile onorifice „Eminent al Ocrotirii Sănătății din Republica Moldova” (1978), „Om Emerit” (1995); decorat cu ordinul „Prietenia Popoarelor” (1981) și „Ordinul Republicii” (2004); cu Medalia de Aur (1997), Marea Medalie de Aur „Albert Schwetzer” (2001), Medalia de Aur „Paul Erlich” (2002), cu medaliile „Robert Koch” (2004) și „N.I. Pirogov” (2005); „The name in Science” (Oxford) (2010); distincția internațională „Socrate”.

Este Doctor Honoris Causa al: Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București (2006), Universității Internaționale din Viena (2007), Universității de Medicină și Farmacie din Târgu-Mureș (2007), Universității de Medicină din Craiova (2009).

Andrieș Lucia, imunolog-epidemiolog

S-a născut la 24 septembrie 1944, în satul Cubolta, raionul Sângerei, RSSM. După absolvirea școlii medii din satul natal, studiază la Facultatea de Medicină Generală a ISMC (1961–1967), apoi urmează doctoratul (1967–1970), sub conducerea profesorului Eli Șleahov. În 1971 susține teza de doctor în medicină: «Эпидемиологическая и иммунологическая характеристика и критерии ликвидации очагов бруцеллёза в МССР», iar în 1994 – teza de doctor habilitat: «Эпидемиологическая и иммунологическая характеристика аллергических заболеваний в различных экологических зонах Молдовы и критерии мониторинга за состоянием здоровья населения». În anii 1970–1976 deține funcția de cercetător științific superior în cadrul Laboratorului de imunologie al Institutului de Cercetări Științifice în Domeniul Epidemiologiei, Microbiologiei și Igienei (Chișinău). Își începe activitatea pedagogică în calitate de lector superior (1976–1984), apoi de conferențiar (1985–1994) la Catedra de epidemiologie și imunologie a ISMC. Din 1986 deține funcția de șef al Laboratorului de alergologie și imunologie clinică, iar din 1995 este profesor universitar la Catedra diagnostic de laborator clinic (cu un curs de imunologie) a USMF „Nicolae Testemițanu”. În anii 1972–1984 a fost secretar științific al Consiliului Științific al MS. Autor a peste 260 de lucrări, inclusiv 16 manuale și ghiduri practice. Deține 3 brevete de invenție. Conducător științific a 12 doctori în medicină și biologie.

Balica Ion, chirurg

Născut la 11 octombrie 1951, în satul Ciutulești, raionul Florești, RSSM. A absolvit cu mențiune școala medie din orașul Mărculești. În perioada anilor 1968–1974 își face studiile la ISMC. După internatură la Catedra de chirurgie, activează în secția de chirurgie toracică a SCR, iar în 1998 a fost numit șef al acestei secții. În 1995 a susținut teza de doctor în medicină cu tema: „Particularitățile clinice ale complicațiilor pulmonare metastatice

și modalitățile de ameliorare a rezultatelor tratamentului în septicemiile chirurgicale”, iar în 2008, sub bagheta profesorului Vladimir Hotineanu, susține teza de doctor habilitat: „Sepsisul chirurgical. Actualități etiopatogenetice și modalități de ameliorare a rezultatelor tratamentului”. A publicat peste 100 de lucrări științifice. Decorat cu medalia „Meritul Civic”.

Banari Ilie, otorinolaringolog

Născut la 7 iulie 1943, în comuna Cerlița, raionul Noua Suliță, regiunea Cernăuți. În 1968 absolveste ISMC și este repartizat la spitalul orașenesc Bălți în calitate de șef al secției otorinolaringologie. În 1973 susține teza de doctor în medicină: «Гомопластика дефектов шейного отдела трахеи трансплантатами, консервированными в растворах формалина низких концентраций», iar în 1991 – teza de doctor habilitat: «Хирургическое лечение больных с периферическими параличами и сочетанными (рубцово-паралитическими) стенозами гортани». Profesor universitar (1995). Autor a circa 100 de lucrări științifice, inclusiv 3 monografii și un manual. Conducător a 2 teze de doctor în medicină.

Bargan Mihail, chirurg

Născut la 11 mai 1951, în satul Chirileni, raionul Ungheni, RSSM. În 1974 absolveste cu mențiune Facultatea Curativă a ISMC. Activează în calitate de chirurg la spitalul raional Dubăsari. În anul 1976 este înrolat în armată. După demobilizare deține funcția de cercetător științific inferior (1978) și superior (1986) la Labora-

torul științific central al ISMC. În 1983 susține teza de doctor în medicină: «Дермально-шовнопластический способ гемостаза при операциях на печени», iar în 1992 – teza de doctor habilitat: «Сравнительная оценка методов гемостаза в хирургическом лечении заболеваний гепатолиенальной зоны». În 1994 a emigrat în SUA, apoi în Canada.

Bivol Grigore, internist

Născut la 20 noiembrie 1943, în comuna Răzeni, județul Lăpușna, România. În 1972 absolvește cu mențiune Facultatea de Medicină Generală a ISMC. Instruirea prin subordonare la chirurgie o trece sub conducerea lui Gheorghe Ghidirim. În anii 1972–1974 activează în calitate de asistent la Catedra de fiziologie normală. Urmează studiile prin doctorantură în gastroenterologie la Institutul de Alimentație al Academiei de Științe a Federației Ruse (1974–1977). Teza de doctor în medicină – «Влияние диетической терапии на секреторную функцию желудка у больных язвенной болезнью в юношеском возрасте» – o susține la Moscova (1977). În același an începe să activeze, în calitate de asistent, la Catedra de terapie facultativă, iar în 1982 este numit șef al Catedrei de terapie. Din 1988 și până în prezent se află în postură de șef al Catedrei de medicină de familie a USMF „Nicolae Testemițanu”. În anii 1991–1998 a deținut funcția de terapeut principal, iar în perioada 1998–2006 – specialist principal în medicină de familie al MS. Președinte al Asociației Medicilor de Familie din RM (din 2000). A publicat circa 130 de lucrări științifice, inclusiv 4 monografii. Conducător științific a 4 teze de doctor în medicină.

Bucov Victoria, igienist

S-a născut la 9 septembrie 1943, în or. Chișinău, România. În 1968 absolvește cu mențiune Facultatea de Pediatrie a ISMC. A lucrat pediatru de sector, iar din octombrie 1969 activează în cadrul

Institutului Moldovenesc de Cercetări în Domeniul Igienei și Epidemiologiei (în prezent, în componența CNȘPMP): cercetător științific stagiar (1969–1975), cercetător științific superior (1976–1987), apoi șef al Laboratorului profilaxie specifică (din 1987). În 1977 susține teza de doctor în medicină: „Materialele studiului reacțiilor cutanate la alergenul tetanic al oamenilor”, iar în 1993 – teza de doctor habilitat: „Particularitățile procesului epidemic al rujeolei și principiile vaccinoprofilaxiei”. Profesor cercetător (2009). Autor a 196 lucrări științifice, inclusiv 2 monografii, 3 manuale; deține 2 brevete de invenție. Conducător și consultant științific a 4 teze de doctor în medicină.

Bucun Nicolae, igienist, psiholog

Născut la 16 septembrie 1944, în satul Clocușna, raionul Briceni. În anii 1961–1967 învață la ISMC. După absolvirea Facultății Medicină Generală, își continuă studiile prin doctorat (1967–1970) la Catedra igienă generală, condusă de profesorul Iakov Reznik. În 1970 susține teza de doctor în medicină: «Физиолого-гигиеническая характеристика ручных и машинных работ, не связанных с применением пестицидов в садоводстве Молдавии». În perioada anilor 1970–1975 activează în calitate de asistent la Catedra igienă generală a ISMC, după care se transferă cu lucrul la Institutul de Perfecționare a Cadrelor Pedagogice, unde realizează și susține teza de doctor habilitat în științe pedagogice. Profesor universitar. Ulterior devine vicedirector și director al institutului nominalizat, iar o perioadă a îndeplinit funcția de viceministru al Învățământului din Republica Moldova.

Burlacu Valeriu, stomatolog

Născut la 23 ianuarie 1944, în satul Copanca, plasa Căușeni, județul Tighina, România. Învăță la școala medie din Căușeni, iar în anii 1965–1970 – la ISMC. După absolvirea Facultății Stomatologie, este înmatriculat la studii prin doctorantură la Catedra fiziopatologie. În anul 1972 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Об изменении тканевого метаболизма некоторых органов при висцеральном шоке». A ocupat posturile de asistent și conferențiar universitar, iar din 1991 și până în prezent deține funcția de șef al Catedrei stomatologie terapeutică a Facultății Educație Continuă în Medicină și Farmacie. Profesor universitar (1993). A publicat peste 300 de lucrări științifice, dintre care două monografii, 3 manuale și 17 indicații metodice. Autor a 11 brevete de invenție, distinse la saloanele internaționale (Geneva, Bruxelles, București, mai multe orașe din Federația Rusă etc.) cu 8 medalii de aur, 3 de argint și una de bronz. Deține peste 100 certificate de inovație. Este cavaler și ofițer al ordinului belgian „Meritul Inventiv”. A pregătit 7 doctori în științe medicale.

Butorov Ivan, internist

Născut la 27 martie 1944, în regiunea Kaluga, Federația Rusă. În 1974 absolvește ISMC, apoi își continuă studiile prin secundariat clinic la Catedra boli interne. În 1985 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Клинико-эпидемиологическая характеристика хронических неспецифических заболеваний легких у сельского населения Молдавской ССР и методы диспансеризации этих больных». Urmează studiile la postdoctorat, apoi, în 1990, susține teza de doctor habilitat: «Методы дифференцированного медикаментозного

лечения и профилактики застойной сердечной недостаточности при хронических обструктивных заболеваниях легких». Profesor universitar (1993). Autor a peste 400 de lucrări științifice, inclusiv 3 monografii. Îndrumător a 10 teze de doctor și 3 teze de doctor habilitat în medicină.

Cazacu Porfirie, fiziopatolog

Născut la 25 februarie 1939, în satul Clocușna, județul Hotin, România. În anii 1954–1957 învață la Școala de Felceri și Moașe din Bălți, apoi face serviciul militar (1958–1961). În anul 1967 absolvește cu mențiune Facultatea de Medicină Generală a ISMC, face subordnatura la Catedra de chirurgie, condusă de marele chirurg Nicolae Anestiadi, apoi practică chirurgia la spitalul din Brătușeni, Edineț. În 1968 acceptă propunerea profesorului Andrei Zorkin să activeze în calitate de asistent la Catedra de fiziopatologie. În 1971 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Об изменениях глюкокортикоидной функции коры надпочечников и активности сукцинат-дегидрогеназы и цитохром оксидазы при экспериментальном столбняке». În anii 1981–1985 este angajat în calitate de șef al secției de chimie și biologie a redacției principale a Enciclopediei Sovietice Moldovenești, unde a pregătit spre editare „Enciclopedia medicală populară”. În anul 1998 i s-a conferit titlul didactic de profesor universitar. În anii 1987–1989 a fost numit șef interimar, iar în 1995 a fost ales șef al Catedrei de fiziopatologie și fiziopatologie clinică, pe care o conduce până în anul 2001, după care ocupă funcția de profesor universitar. Autor a peste 100 de lucrări științifice. Conducător a 6 teze de doctor în medicină.

Cernii Anatol, morfopatolog-oncolog

Născut la 1 iunie 1944, în orașelul Lipcani, județul Hotin, România. În 1963 absolvеște școala medie din localitate cu mențiune, apoi ISMC, de asemenea cu mențiune (1969). Activează ca asistent la Catedra histologie și embriologie, apoi își continuă studiile prin doctorat la Centrul Oncologic din Moscova (1971–1974). La sfârșitul doctoraturii susține teza de doctor în medicină cu tema: „Studiul electromicroscopic al interrelațiilor celulare în culturi de fibroblaste normale și transformate”, iar în 1986 – teza de doctor habilitat: „Modificări ale structurilor suprafeței celulare și ale organizării tisulare în procesul de dezvoltare a cancerului de col uterin”. În 1977 fondează Laboratorul de microscopie electronică, pe care îl conduce. În anii 1988–1991 este conducător al Departamentului morfologia tumorilor, iar în perioada 1991–1995 îndeplinește funcția de vicedirector al Institutului Oncologic. În 1995 reia activitatea de cercetare, devenind fondatorul investigațiilor imunohistochemice în Republica Moldova. În 2006 a făcut stagiul la Institutul Patologie Moleculară din Hassel (Germania) în probleme de imunohistochimie. Autor a circa 300 de lucrări științifice, inclusiv două monografii. Deține 5 brevete de invenție. Conducător științific a 14 teze de doctor și doctor habilitat în medicină. Laureat al Premiului de Stat al Republicii Moldova.

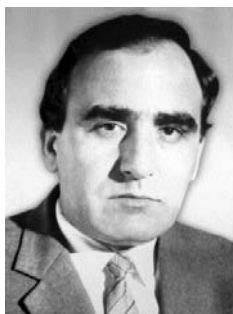

Cicală Eustafie (12.10.1946–16.08.2003), chirurg

Născut în satul Jora de Jos, raionul Orhei, RSSM. În anii 1963–1969 își face studiile la ISMC. După absolvirea facultății cu mențiune, urmează internatura la spitalul orașenesc din Tiraspol, apoi deține funcția de șef al secției chirurgie a spitalului raional

Telenești (1971–1973) și face studiile la secundariat clinic la Catedra de chirurgie (1973–1975). În perioada anilor 1975–1977 activează în calitate de chirurg și șef de secție la Spitalul Municipal nr.2 din Chișinău. În 1982 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Стимулирование микроциркуляции при хронических облитерациях периферических артерий», iar în 1992 susține teza de doctor habilitat: «Хирургическая тактика при желудочно-кишечных кровотечениях из хронических язв в условиях санитарной авиации и состояние реактивности организма». Profesor universitar (1993). Activitatea pedagogică a început-o ca asistent la Catedra chirurgie spitalicească (1978–1983), apoi a continuat-o la Catedra chirurgie generală (1985–1995) și în calitate de profesor la Catedra chirurgie nr.1 (1993–1995). În perioada anilor 1995–2003 a condus Catedra chirurgie generală a USMF „Nicolae Testemițanu”.

Ciobanu Gheorghe, chirurg

Născut în 1958, în satul Hâncești, raionul Fălești, RSSM. În anii 1968–1974 își face studiile la Facultatea de Medicină Generală a ISMC, apoi este stagiar (chirurgie urologică) la spitalul orașenesc din Bălți. Ulterior a lucrat medic-șef al spitalelor de circumscripție din satele Catranâc și Glinjeni din raionul Fălești. Urmează studiile postuniversitare prin secundariat clinic (1979–1981) și doctorat (1981–1984) la Catedra chirurgie de spital a Institutului de Medicină din or. Harkov (RSS Ucraineană). În 1984 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Dinamica indicilor reactivității imunologice la bolnavii cu peri-

tonită în dependență de gradul de răspândire a procesului în cavitatea peritoneală și faza maladiei”. În același an este numit medicșef al Spitalului Clinic Orășenesc nr.11 din or. Harkov, unde a activat până în 1991. În aceleași timp își face studiile la masterat în domeniul medicinei sociale și sănătății publice în cadrul OMS și stagii în domeniul asistenței medicale de urgență la Minneapolis, Virginia, Massachusetts și Boston (SUA), cursuri de gestionare a riscurilor în sistemul de sănătate sub egida OMS la Tirana (Albania). În iulie 1991, Ministerul Sănătății al Republicii Moldova îl desemnează în funcția de director general al Centrului Național Științifico-Practic de Medicină Urgentă. În 1993 a fost fondată Catedra medicină de urgență a USMF „Nicolae Testemițanu”, pe care o conduce până în prezent. În 2001 susține teza de doctor habilitat: „Evaluarea clinico-epidemiologică și managementul strategiilor urgențelor medico-chirurgicale în Republica Moldova”. Profesor universitar. Decorat cu insigna „Eminent al Ocrotirii Sănătății din URSS”. Membru de onoare al Consiliului Național Român de Resuscitare.

Ciobanu Teodora (1947–1996), obstetrician-ginecolog, oncolog

S-a născut la 15 mai 1947, în satul Zăbriceni, raionul Edineț, RSSM. A absolvit cu mențiune școala medie din satul natal (1965), iar în anii 1965–1971 își face studiile la ISMC. Se specializează la Catedra obstetrică și ginecologie, după care este angajată în calitate de radiolog-oncolog la Institutul Oncologic din Chișinău. În anii 1975–1978 își continuă studiile prin doctorat la Centrul Oncologic al Academiei de Științe Medicale a Federației Ruse. După doctorantură, susține teza de doctor în medicină: „Caracterele clinico-citofluometrice și diagnosticul diferențial al diferitor displazii epiteliale de cancer cervical incipient”. Reîntoarsă la baștină, fondează, în 1981, secția Oncologie ginecologică, pe care o conduce. În anul 1989 este numită în funcția de vicedirector al policlinicii Institutului Onco-

logic. În 1993 susține teza de doctor habilitat: „Particularitățile clinico-histotopografice ale proceselor neoplazice incipiente la nivelul exo- și endocervixului uterin”. A fost un savant cu o viziune inovațională deosebită.

Ciubotaru Anatol, cardiochirurg

Născut la 20 noiembrie 1951, în satul Stălinești, raionul Noua Suliță, regiunea Cernăuți. În anii 1968–1974 învață la Facultatea de Medicină Generală a ISMC, apoi face internatura la specialitatea de chirurgie generală. Lucrează șef al serviciului medical (chirurg) într-o unitate militară din regiunea Cita, Federația Rusă (1975–1977). Reîntors la Chișinău, activează medic ordinator în secția de chirurgie toracică (1977–1988); ulterior, fondează secția de cardiochirurgie pediatrică la SCR (1988). În 1991 este numit șef al laboratorului de cardiochirurgie, iar în 2003 fondează Centrul Științifico-Practic de Chirurgie Cardiovasculară, reorganizat, în 2006, în IMSP Centrul de Chirurgie a Inimii, desființat în 2008.

În anul 1992 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Actualizarea și optimizarea tratamentului chirurgical al coarctăției de aortă”, iar în 2006 – de doctor habilitat: „Optimizarea tratamentului chirurgical al malformațiilor cardiace congenitale cu șuntare intracardiacă și prognozarea complicațiilor”. A avut stagii profesionale și pe transplant de cord în Federația Rusă, SUA, Franța, Israel, Germania, România, Italia etc. A publicat peste 200 de lucrări științifice, inclusiv o monografie. Autor al mai multor tehnici de operații pe cord și al unui brevet de invenție, distinse cu 4 medalii (aur, argint, bronz) la saloanele și expozițiile de la Geneva, Bruxelles și Seul. În anii 1996–2008 și din 2010 – cardiochirurg principal titular al MS al RM. Profesor universitar (2010) la Catedra de chirurgie a Facultății de Educație Continuă în Medicină și Farmacie a USMF „Nicolae Testemițanu”. Membru fondator al Asociației Mondiale a Cardiochirurgilor Pediatrici.

Cobâleanschi Leonid (29.10.1939–04.12.1994), patofiziolog

Născut în comuna Baraboi, județul Bălți, România. Absolvește școala medie în satul natal, apoi învață la Școala de Felceri și Moașe din Bălți (1956–1958). Activează ca felcer (1958–1963) în satele Moșeni și Baraboi, apoi își continuă studiile (1963–1969) la ISMC. După absolvirea facultății, devine aspirant la Catedra fiziopatologie, condusă de profesorul Andrei Zorkin. În 1971 susține teza de doctor în medicină: «Об изменениях метаболического фонда аминокислот крови и некоторых органов при шоке от сдавливания мягких тканей». La Catedra fiziopatologie activează (1971–1978) ca asistent, lector superior, conferențiar. Din 1979 continuă cercetările științifice prin postdoctorat, iar în 1985 susține teza de doctor habilitat: «Лизосомные механизмы краш-синдрома». În perioada anilor 1986–1994 deține postul de rector al ISMC și USM „Nicolae Testemițanu”. Profesor universitar (1987). În 1989 ocupă postul de șef al Catedrei fiziopatologie. A publicat peste 120 de lucrări științifice, inclusiv două monografii, un dicționar explicativ fiziologic, un compendiu de lucrări practice. Îndrumător a 10 teze de doctor și doctor habilitat în științe medicale. În 1992 a fost ales membru de onoare al AȘ din România. Laureat al Premiului de Stat în domeniul științei și tehnicii. Distins cu titlul onorific de Om Emerit al Republicii Moldova.

Diug Eugen, farmacist

Născut la 1 noiembrie 1947, în satul Pelenia, raionul Râșcani, RSSM. În 1965 a absolvit școala medie și în același an a fost înmatriculat la ISMC, Facultatea Farmacie. După absolvirea facultății (1970), este numit în funcția de asistent la Catedra farmacie.

În 1982 susține teza de doctor în științe farmaceutice cu tema: «Разработка лекарственной формы новокаинамида для терапии больных с низкой активностью N-ацетилтрансферазы», iar în 1995 susține teza de doctor habilitat: „Optimizarea compoziției, elaborarea tehnologiei și cercetarea biofarmaceutică a unor forme medicamentoase solide și semisolide”. În 1997 i se conferă titlul de profesor universitar și este

numit șef al Catedrei tehnologia medicamentelor. A publicat peste 150 de lucrări științifice, inclusiv 3 manuale și 2 dicționare. A obținut 17 brevete de invenție. Îndrumător a 7 teze de doctor și una de doctor habilitat.

Djugostran Valeriu, chirurg ftziopulmonolog

Născut la 18 octombrie 1947, în or. Orhei, RSSM. În 1973 absolvește ISMC. Studiile prin doctorat le face la Institutul Central de Tuberculoză de pe lângă Academia de Științe Medicale a Federației Ruse. Tot aici, în 1981, susține teza de doctor în medicină cu tema: «Прогностическая информативность факторов хирургического риска при резекциях легких по поводу фиброзно-кавернозного туберкулёза легких», iar în 2002 – teza de doctor habilitat: „Методы лимфологии клинической и энтеросорбция в туберкулезе легочном и бронхопневмопатии неспецифической”. Autor a 220 de lucrări științifice, inclusiv o monografie. Deține 3 brevete de invenție. Îndeplinește funcția de șef al Laboratorului limfologie clinică al Institutului de Ftziopneumologie „Chiril Draganiuc”.

Dudareva-Istru Ludmila, oncolog-chimioterapeut

S-a născut în anul 1946, la Chișinău, RSSM. În 1964–1970 este studentă la ISMC. După absolvirea facultății, a urmat internatura la Catedra boli interne. Din anul 1971 activează la Institutul Oncologic din Moldova, în calitate de chimioterapeut. În 1973 a făcut specializarea primară în domeniul oncologiei la Institutul Oncologic din or. Zaporojie (RSS Ucraineană), apoi – doctorantura la Centrul Oncologic din Moscova. Acolo, în 1978, susține teza de doctor în medicină cu tema: «Цитоморфологические изменения в строении клеток под влиянием некоторых противоопухолевых химиопрепаратов» și activează doi ani în funcția de cercetător științific stagiar. În anul 1980 revine la baștină și își continuă activitatea la Institutul Oncologic din republică, exercitând funcția de colaborator științific superior. După susținerea tezei de doctor habilitat – «Возможности монохимиотерапии, полихимиотерапии и химиолучевого лечения эпидермоидного рака легкого» (1992) –, deține funcția de coordonator științific în Departamentul Chimioterapie. Din 2007 este șef al Laboratorului științific chimioterapie și hematologie. În repetate rânduri a avut stagii de perfecționare în Federația Rusă, Franța, România, Canada, Italia, Austria etc. Rezultatele cercetărilor științifice au fost incluse în peste 180 de publicații. Deține 2 brevete de invenție.

Ețco Constantin,

specialist în sănătate publică și management

Născut la 22 iulie 1941, în satul Horodiște, raionul Călărași, RSSM. În 1957 absolvеște școala din satul Pârjolteni, iar în 1962 – Școala de Medicină din Tiraspol, după care face serviciul militar în calitate de felcer. În perioada anilor 1965–1971 este student

la ISMC. După absolvirea Facultății Medicină Generală, activează ca asistent, lector superior, conferențiar la Catedra igienă socială și organizarea ocrotirii sănătății. Își desfășoară activitatea științifică sub conducerea profesorului Nicolae Testemițanu. În 1979 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Социально-гигиенические аспекты детской смертности от пневмонии в сельской местности», iar în 1992 – teza de doctor habilitat: «Условия, образ жизни и здоровье детей сельской местности густонаселенного района». În perioada anilor 1986–1990 – președinte al comitetului sindical al colaboratorilor ISMC și decan la studii postuniversitare (1993–1995). Din 1994 deține funcția de profesor la Catedra sănătate publică și management, iar în 1997 a fost ales șef al Catedrei economie, management și psihopedagogie în medicină, pe care a fondat-o. Autor a peste 530 de lucrări științifico-didactice, inclusiv 21 monografii și 24 manuale, compendii, ghiduri și îndrumări metodice. A ctitorit peste 30 de teze de doctor și doctor habilitat în științe medicale. Membru titular al Academiei Internaționale de Informatizare și Management, al Academiei de Studii Înalte din Iași (România), al Academiei Internaționale de Informatizare de pe lângă ONU etc. Din anul 2000 activează prin cumul în cadrul Consiliului Superior de Atestare și Acreditare din Republica Moldova.

Ețco-Bunduchi Ludmila, obstetrician-ginecolog

S-a născut la 20 iunie 1945, în satul Buțeni, raionul Hâncești, RSSM. În anul 1968 a absolvit cu mențiune Facultatea Medicină Generală a ISMC. În 1969 își începe activitatea profesională în calitate de obstetrician-ginecolog la spitalul raional din Nisporeni. În 1970 este angajată în funcția de medic de sector la Dispensarul de femei nr.2 din or. Chișinău, apoi urmează studiile prin secun-

dariat clinic la specialitatea obstetrică și ginecologie. În perioada 1977–1986 activează în calitate de medic-șef adjunct pe probleme curative la Maternitatea nr.1 din Chișinău, iar în 1986–1988 – medic-șef adjunct al Spitalului Clinic Republican nr.2. În 1984 susține teza de doctor în științe medicale cu tema: „Evaluarea comparativă a operației cezariene intra-și extraperitoneale”. În 1988–2003 a exercitat funcția de șef al Departamentului obstetrică al Institutului de Cercetări Științifice în Domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului, iar în 2003–2010 deține funcția de director al acestei instituții. Ulterior activează în calitate de cercetător științific principal în Laboratorul obstetrică al institutului nominalizat. În 1995 susține teza de doctor habilitat: „Metodele nemedicamentoase de profilaxie și tratament al afecțiunilor septicopurulente în nașterea prin cezariană”. Profesor-cercetător (2004). Își începe activitatea didactică în 1986, apoi de profesor universitar la Catedra obstetrică și ginecologie a USMF „Nicolae Testemițanu”. Autor a peste 270 de lucrări științifice, inclusiv 14 ghiduri și 8 monografii. Conducător științific a 6 teze de doctor în medicină. Deține 8 brevete de invenție. A participat la numeroase saloane de invenție și expoziții din România, Federația Rusă, Ucraina, China, în cadrul cărora a obținut 5 medalii de aur, 2 de argint și 5 de bronz.

Friptuleac Grigore, igienist

Născut la 6 iunie 1943, în comuna Scumpia, județul Bălți, România. După absolvirea (1959) școlii medii din satul natal, își continuă studiile la Școala de Bază de Medicină din Chișinău, apoi la ISMC. Absolvește Facultatea Igienă Socială (1970) și este angajat la Catedra igienă generală, unde activează de peste 40 de ani – în calitate de asistent, lector superior, conferențiar, profesor

universitar și șef de catedră (din 1999). În 1979 susține teza de doctor în medicină: „Igienă și fiziologia muncii în legumicultură”, iar în 2001 – teza de doctor habilitat cu tema: „Evaluarea igienică a factorilor exogeni determinanți în geneza litiazei urinare și elaborarea măsurilor de prevenire a ei”. A publicat peste 230 de lucrări științifice, inclusiv 4 monografii. Laureat al premiului „F.F. Erisman” al Academiei de Științe Medicale din Federația Rusă. Conducător științific a 6 teze de doctor în medicină. În anii 1995–1999 a exercitat funcția de decan al Facultății Medicină Preventivă.

Fuior Ion (1944–2007), morfopatolog

Născut în comuna Alexăndreni, plasa Edineț, județul Hotin, România. În 1967 absolvește Facultatea Medicină Generală a ISMC și își continuă studiile prin doctorat la Catedra anatomie patologică (1967–1970), apoi deține funcția de asistent la aceeași catedră. Sub conducerea academicianului Vasile Anestiadi, în 1972, susține teza de doctor în medicină cu tema: «Характеристика некоторых аминокислот стенки аорты при атеросклерозе». Din 1 februarie 1975 activează în calitate de cercetător științific superior (morfopatologie) la Laboratorul științific central al ISMC, iar din 1980 devine conducătorul Laboratorului morfologie pediatrică. În 1995 susține teza de doctor habilitat. Profesor universitar. A exercitat funcția de șef al Centrului morfologic republican metodic-consultativ în pediatrie, obstetrică și ginecologie, precum și de morfolog principal de profil pediatric al Ministerului Sănătății. A publicat circa 100 de lucrări științifice. Eminent al Ocrotirii Sănătății din Republica Moldova.

Ganea Mihail (24.03.1944–16.08.2008), neurolog

Născut în comuna Voloave, județul Soroaca, România. În anii 1962–1968 își face studiile la Facultatea de Medicină Curativă a ISMC. Își începe activitatea profesională în calitate de neurolog la Spitalul de Traumatologie și Ortopedie din Sergheevka, RSS Ucraineană. În următorii ani este medic-șef adjunct în Comisia republicană pentru invalidii de război (Chișinău). În anii 1976–1984 lucrează în calitate de medic neurolog la Spitalul Clinic nr.3 din Chișinău, iar mai târziu (1984–1993) este medic-șef adjunct pentru lucrul curativ al Spitalului Orășenesc nr.1. În 1980 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Неврологические заболевания у инвалидов Великой отечественной войны в отдельном районе». Postdoctoratul îl face în România. În 1992 susține teza de doctor habilitat în științe medicale, iar în 1993 se încadrează în activitatea pedagogică la Catedra de neurologie, neurochirurgie și genetică medicală a Facultății de Perfecționarea Medicilor a USMF „Nicolae Testemițanu”, în calitate de conferențiar, apoi de profesor universitar.

Garbuz Ion, traumatolog-pediatru

Născut la 13 mai 1950, în satul Țaul, raionul Dondușeni, RSSM. În anii 1967–1973 învață la Facultatea de Pediatrie a ISMC. Până în anul 1983 a lucrat traumatolog la Spitalul Republican de Copii „Emilian Coțaga”. În anii 1979–1982 își continuă studiile prin doctorantură la Institutul de Traumatologie, Ortopedie și Protezare din orașul Harkov, Ucraina. În 1982 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Лечебно-профилактическая анестезия у детей». În 1986 a fost numit șef al secției de traumatologie a Spitalului Clinic de Copii nr. 3, iar în 1996 – medic-șef al Spitalului

Clinic de Copii „V. Ignatenco”. În 1992 susține teza de doctor habilitat: «Регионарное лечебное обезболивание у детей». Între anii 1999 și 2004 lucrează la Facultatea Medicină a ULIM, iar din 2004 exercită funcția de profesor universitar la Facultatea Medicină a Universității „Taras Șevcenko” din Tiraspol. A publicat peste 300 de lucrări științifice, inclusiv 3 monografii. Autor a 19 brevete de invenție.

Ghicavâi Victor, farmacolog clinician

Născut la 11 august 1944, în satul Mărcăuți, raionul Briceni, RSSM. După absolvirea școlii medii din satul natal, urmează studiile la Facultatea Stomatologie a ISMC (1961–1966). Activează la Catedra farmacologie mai mult de 45 de ani, în calitate de asistent, conferențiar, profesor universitar și șef al Catedrei farmacologie și farmacologie clinică, dedicându-se cercetărilor fundamentale în domeniul farmacologiei clinice. În 1971 susține teza de doctor în medicină: „Influența etironului și asocierii lui cu hexoniul asupra circulației sangvine și regimului de oxigenare a organismului”, iar în 1987 – teza de doctor habilitat: „Corijarea farmacologică a dereglărilor hemodinamice și echilibrului de oxigenare în hipotensiunile arteriale acute”. Profesor universitar (1989). Autor a peste 400 de lucrări, inclusiv 7 monografii, 6 manuale, 14 compendii și 11 recomandări metodice. Deținător a peste 40 de brevete de invenție, decorate cu medalii de aur, de argint și de bronz la numeroase expoziții și saloane internaționale (Bruxelles, Budapesta, Geneva, București etc.). Fondator al școlii de farmacologie autohtonă; conducător științific a 7 teze de doctor și 5 de doctor habilitat. Deține funcția de șef al Catedrei farmacologie și far-

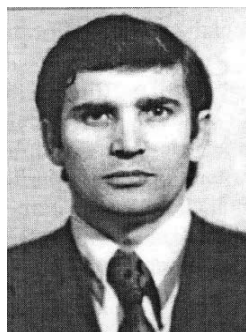

macologie clinică. În anii 1986–1994 a exercitat funcția de prim-prorector al USMF „Nicolae Testemițanu”. Distins cu titlul onorific de Om Emerit al RM; membru al Academiiilor de Științe Medicale din România și SUA; laureat al Premiului de Stat al Republicii Moldova în domeniul științei, tehnicii și producțiilor.

Ghidirim Nicolae, chirurg-oncolog

Născut la 9 mai 1942, în satul Palanca, județul Cetatea Albă, România. În 1966 a absolvit ISMC. În același an a urmat specializarea primară la Catedra ortopedie și traumatologie a ISMC. Între anii 1968 și 1971 își face studiile prin doctorat la Catedra chirurgie și anesteziologie a Institutului de Medicina nr.2 „Nikolai Pirogov” din or. Moscova. În anul 1972 susține teza de doctor în medicină cu tema: «К оценке функционального состояния почек у больных раком желудка в пред- и постоперационном периоде», iar în 2008 – teza de doctor habilitat: „Etiopatogenia, diagnosticul, tratamentul și profilaxia cancerului: tactica chirurgicală în complicațiile cancerului gastric”. Autor a peste 100 de lucrări științifice, inclusiv 3 monografii, un manual și un dicționar explicativ oncologic. Conducător a două teze de doctor în medicină. A avut stagii în domeniul proctologiei în orașul Harkov (Ucraina), iar în chirurgia abdominală și chirurgia septică cu laser – la instituțiile de profil din Moscova. A făcut stagii în chirurgia oncologică în or. Cluj-Napoca (România), iar în oncologia chirurgicală, radioterapie și chimioterapie – în or. Angers (Franța). Laureat al Premiului de Stat în domeniul științei și tehnicii.

Ghinda Serghei, imunolog-ftiziatru

Născut la 30 noiembrie 1948, în satul Călărășeuca, raionul Ocnița, RSSM. În 1974 a absolvit ISMC. Își începe activitatea științifică în grupul de imunologi al Laboratorului de bacteriologie și imunologie al Institutului de Tuberculoză din Chișinău. În 1985 susține teza de doctor în medicină: «Клинико-иммунологическая характеристика активного туберкулеза легких, сочетающегося с хроническими заболеваниями легких», iar în 1992 – teza de doctor habilitat: «Клинико-иммунологическая характеристика туберкулеза легких, протекающего на фоне различных сочетаний бактериальной, вирусной и лекарственной сенсбилизации». Autor a circa 280 de publicații științifice, inclusiv o monografie. Conducător a 8 teze de doctor în medicină. Șef al Laboratorului de imunologie și imunochimie al Institutului de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”.

Gladun Nicolae, chirurg

Născut la 16 mai 1945, în satul Drepcăuți, raionul Briceni, RSSM. Absolvește Școala Medie nr.2 din Lipcani (1963), apoi Facultatea de Medicină Generală a ISMC (1969). Specializarea primară prin internatură o face la Catedra de Chirurgie. Lucrează în calitate de chirurg la spitalul din Orhei. În 1972 se transferă la SCR. În 1979–1998 este șef al secției de chirurgie toracică. În 1994 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Тактика хирургического лечения гангренозных пневмоний”, iar în 2006 – teza de doctor habilitat: „Выбор тактики оперативного лечения гастроэзофагеальной рефлюксной болезни”. Profesor universitar.

sitar (2008). Din 1998 și până în prezent – șef al Catedrei chirurgie a FPM a USMF „Nicolae Testemițanu”. Autor a peste 160 de publicații. Principala direcție a cercetărilor sale științifice este chirurgia esofagului și a traheii.

Gornea Filip, traumatolog-ortoped

Născut la 17 noiembrie 1941, în comuna Bulboci, județul Soroca, România. După absolvirea școlii medii, învață la Școala de Medicină din Soroca (1958–1960), apoi face serviciul militar în calitate de felcer. În 1963–1969 urmează studiile la Facultatea de Medicină Generală a ISMC. Face specializarea primară la Catedra de chirurgie generală și activează în calitate de ortoped la spitalul din Criuleni. În 1972 își continuă studiile prin doctorantură la Institutul Central de Ortopedie și Traumatologie din Moscova. În 1976 susține teza de doctor în medicină: «Остеосинтез с применением ультразвука при острых переломах в обычных условиях и у пораженных проникающей радиацией», iar în 1993 – teza de doctor habilitat: «Повреждения локтевого сустава: комплексная система оптимизации лечения». Profesor universitar (1994). Din 1998 este șef al Catedrei de ortopedie, traumatologie și chirurgie de campanie. Autor a peste 270 de publicații științifice și deținător a 32 brevete de invenție. A ctitorit 7 teze de doctor și 3 de doctor habilitat în medicină. Deține titlul onorific de Om Emerit al Republicii Moldova.

Gribencea Sergiu, virusolog

Născut la 18 octombrie 1937, în comuna Criva, județul Hotin, România. În anii 1960–1966 învață la Facultatea de Medicină Generală a ISMC. După absolvirea facultății își continuă studiile prin

doctorantură la Institutul de Poliomielită al Academiei de Științe Medicale a Federației Ruse. La sfârșitul doctoratului susține teza de doctor în medicină. În anii următori, își continuă cercetările științifice la noul loc de muncă – Institutul de Virusologie „D. Ivanovski” al AȘM a Federației Ruse, unde, în anul 1993, susține teza de doctor habilitat cu tema:

«Культивирование клеток млекопитающих в различных видах сывороток и заменителей сывороток». Profesor universitar. Conduce laboratorul de rabiologie al Institutului de Virusologie „D. Ivanovski” din Moscova. A deținut funcția de decan al Facultății Medicină Preventivă și Sănătate Publică; specialist principal în domeniul rabiologiei al Ministerului Sănătății al Federației Ruse. Autor a circa 300 de lucrări științifice și a 10 brevete de invenție.

Grosu Aurel, internist, cardiolog

Născut la 6 februarie 1949, în satul Dâșcova, raionul Orhei, RSSM. În 1972 absolvește Facultatea Medicină Generală a ISMC. Face specializarea primară prin internatură în domeniul bolilor interne. În anii 1973–1975 – medic militar (Riga), apoi activează în calitate de medic-inspector în cardiologie la Direcția Curativă a MS al RSSM (1975–1981). Urmează studiile postuniversitare prin doctorantură la Centrul de Cardiologie „A. Measnikov” din Moscova (1981–1984). În 1984 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Клиническое значение электрической стимуляции сердца в подборе и оценке эффективности антиаритмической терапии у больных пароксизмами наджелудочковой тахикардии», iar în 1990 – teza de doctor habilitat: «Пароксизмальные наджелудочковые тахикардии». Profesor universitar (1995). Din 1985 activează la Institutul de Cardiologie din Republica Moldova. Este fondatorul și conducă-

torul Laboratorului tulburări de ritm și urgențe cardiace. A avut stagii profesionale în Sankt Petersburg și Moscova (Federația Rusă), Germania, Finlanda, Franța, Spania, SUA ș.a. A publicat peste 300 de lucrări științifice, inclusiv 6 monografii. Autor a 3 brevete de invenție. A participat la numeroase foruri științifice naționale și internaționale. Conducător științific a 16 doctori în medicină. Președinte al Consiliului de Experti al MS; membru al Societății Europene de Cardiologie; membru de onoare al Societății Cardiologilor din România; laureat al Premiului de Stat al RM; decorat cu medalia „Meritul Civic” și ordinul „Gloria Muncii”.

Grosu Vasile, anesteziolog-reanimatolog

Născut la 6 decembrie 1951, în satul Coșcodeni, raionul Sângerei, RSSM. În anul 1974 absolvește Facultatea de Medicină Generală a ISMC, apoi face internatura (1975) în chirurgie și anesteziologie la SCR din Chișinău. În anii 1975–1979 activează în calitate de medic, apoi de asistent la Catedra de Farmacologie clinică a ISMC. Ulterior (1987–1990), deține funcția de medic anesteziolog și șef al secției de anestezie și terapie intensivă a SCR. În anii 1990–1991 – șef al secției de anestezie a Centrului de Chirurgie Cardiacă al SCR. În 1989 susține teza de doctor în medicină, iar în 1994 – teza de doctor habilitat cu tema: „Studiul comparativ între anesteziologia cu ketamină și ketamină plus morfinomimetice în cardiologia defectelor congenitale”. Profesor universitar. În anii 1991–1993 – medic primar, șef secție de anestezie și terapie intensivă la Spitalul nr.4 „Victor Babeș” din orașul Timișoara, România. O perioadă de timp (1991–1997) a condus Catedra de anesteziologie și reanimatologie a Facultății de Perfecționarea Medicilor a USMF „Nicolae Testemițanu”. În prezent locuiește și activează în România.

Gudumac Eva, chirurg-pediatru

S-a născut la 6 mai 1941, în satul Tătărușuca Veche, raionul Soroca, RSSM. După absolvirea scolii medii din satul Vâsoca, învață la Școala de Medicină din Soroca, apoi la ISMC (1960–1966). După absolvirea Facultății Pediatrie își continuă studiile prin secundariat clinic și doctorat la Catedra chirurgie pediatrică, condusă de ilustrul om de știință Natalia Gheorghiu. În 1972 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Клиническое значение определения активности некоторых ферментов сыворотки крови у детей с ожогами», iar în 1986 – teza de doctor habilitat în științe medicale: «Патогенетическое обоснование дифференцированной ткани хирургического лечения острой гнойной деструктивной пневмонии у детей». Profesor universitar (1987). Și-a început activitatea pedagogică în 1972, în calitate de asistent, apoi de conferențiar și profesor universitar. Din anul 1976 deține funcția de șef al Catedrei chirurgie pediatrică. Câțiva ani a îndeplinit funcția de decan al Facultății Pediatrie. A publicat peste 360 de lucrări științifice, inclusiv 2 monografii. A ctitorit 27 de teze de doctor și 4 de doctor habilitat în medicină. A fost deputat în Parlamentul Republicii Moldova. Academician al AȘM, distinsă cu titlul onorific de Om Emerit și decorată cu Ordinul Republicii.

Hotineanu Vladimir, chirurg

Născut la 1 octombrie 1950, în orașul Kâzâl-Orda (Kazakhstan), unde i-au fost deportați părinții (1941). În 1956, familia se reîntoarce la baștină, în orașelul Telenești. Acolo absolvește școala medie cu mențiune, apoi (1968–1974) învață la ISMC. Specializarea primară o face în secția chirurgie a spitalului orașenesc din

Tiraspol, apoi (1975–1978) activează la spitalul de circumscripție Sărătenii Vechi, raionul Telenești. Urmează studiile prin secundariat clinic la Catedra chirurgie generală, sub îndrumarea profesorului Gh. Ghidirim, iar prin doctorat – la Institutul de Medicină nr.1 „I.M. Secenov” din Moscova, sub îndrumarea academicianului Mihail Kuzin. În 1983 susține teza de doctor: «Лечение обширных гнойных ран мягких тканей в управляемой абактериальной среде», iar în 1990 – teza de doctor habilitat în științe medicale cu tema: «Открытый метод лечения послеоперационного перитонита». Profesor universitar (1991).

Își începe activitatea pedagogică în 1983, la Catedra chirurgie de spital, iar din 1991 este șeful Catedrei chirurgie nr.4. În perioada anilor 1991–1994 deține funcția de prorector pentru relații externe și pregătirea studenților străini, iar din 1995 – prorector în probleme de medicină clinică. Un timp a exercitat funcția de viceministru (1998–1999) și de ministru al Sănătății (2009–2010). Deputat în Parlamentul Republicii Moldova de legislaturile XVI, XVII, XVIII, îndeplinind funcția de președinte al Comisiei sănătate publică și asistență socială. Autor a peste 500 de lucrări științifice, inclusiv 6 monografii și 5 manuale. A fost conducătorul științific a 30 de teze de doctor și a 4 de doctor habilitat în medicină. Printre elevii săi sunt specialiști din România, Yemen și alte țări. Om Emerit din Republica Moldova, decorat cu medaliile „Meritul Civic” și „Nicolae Testemițanu”, cu „Ordinul de Onoare”, ordinul „N.I. Pirogov” (Germania), ordinul „Ștefan cel Mare și Sfânt”.

Iavorschi Constantin, ftziopulmonolog

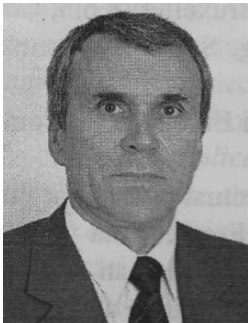
Născut la 15 martie 1951, în satul Buda, raionul Călărași, RSSM. După absolvirea școlii medii, își continuă studiile la ISMC (1967–1973). Face specializarea primară la Institutul de Ftziopulmonologie, unde, peste 9 ani (1983), susține teza de doctor în medicină cu tema: «Клинико-рентгенологическая харак-

теристика и совершенствование диспансерного наблюдения за контингентами детей и подростков рентгеноположительных и с хронической туберкулёзной интоксикацией», iar în 1991 – teza de doctor habilitat: «Влияние, особенности течения и лечения деструктивных форм туберкулёза у детей и их дифференциальная диагностика с деструкциями лёгких нетуберкулёзной этиологии».

Profesor-cercetător (1996). Din 1997, cu unele întreruperi, ocupă funcția de director al Institutului de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”. Autor a circa 230 de publicații, inclusiv 2 monografii. A îndrumat 7 discipoli, care au susținut tezele de doctor și doctor habilitat în medicină.

Пциуc Ion, neurolog-pediatru

Născut la 15 iulie 1947, în satul Gura Bâcului, raionul Anenii Noi, RSSM. După absolvirea Facultății Pediatrie a ISMC (1972), activează ca neurolog, șef al secției neurologie pediatrică a Spitalului Republican de Copii. Urmează studiile prin doctorat la Institutul de Neurologie al Academiei de Științe Medicale a Federației Ruse. În 1983 susține teza de doctor în medicină: „Metabolismul lipidelor în neurotoxicoze la copii”, iar în 1993 – teza de doctor habilitat în medicină: „Tulburări neurohormonale în caz de encefalopatie toxiinfecțioasă acută la copiii de vârstă mică”.

Profesor universitar (1997). Specialist principal netitular în domeniul neuropediatriei al MS al RM. Fondatorul cursului Neurologie pediatrică (1994). A propus un nou concept științific în neuropediatrie – „Accelerarea maturăției sistemului nervos la făt ca importantă formă de profilaxie precoce și tratament preventiv al întregii game de patologii perinatale ale sistemului nervos la copii”. A introdus în circuitul științific termenul *neurofetologie*. Autor a peste 250 de lucrări științifice, inclusiv 4 monografii și 4 manua-

le. Deținător a 40 brevete de invenție și a 3 implementări practice. A pregătit 7 doctori în științe medicale. În anii 2010–2011 a deținut funcția de director general al Institutului de Cercetări Științifice în Domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului din Republica Moldova.

Jovmir Vasile, oncolog

Născut la 16 iulie 1948, în satul Recești, raionul Șoldănești, RSSM. Absolvește școala medie din satul Cotiugenii Mari, apoi își face studiile la Facultatea de Medicină Generală a ISMC (1966–1972). Specializarea primară – la Catedra de chirurgie. În anii 1973–1981 activează în calitate de chirurg la Spitalul Clinic Republican și, concomitent, își continuă studiile prin doctorat (1976–1979). Prin ordinul MS, în anul 1981 este transferat la Institutul Oncologic, în funcție de șef al secției de mamologie. În anii 1982–1983 se specializează în oncologie la Centrul Oncologic din Moscova. Tot aici, în 1988, susține teza de doctor în medicină cu tema: «Предоперационные термордио- и термохимиотерапия рака молочной железы», iar în anul 1998 – teza de doctor habilitat: „Hipertermia electromagnetică locală în tratamentul complex al bolnavelor cu cancer mamar”. Autor a 150 de lucrări științifice, inclusiv 3 monografii. A obținut 18 brevete de invenție. Conducător științific a 4 teze de doctor în științe medicale. Decorat cu medalii de aur și de argint la Expoziția „Info-Invent 2009”, cu medaliile „Nicolae Testemițanu” și „Dimitrie Cantemir”.

Lacusta Victor, specialist în medicina tradițională

Născut la 5 iunie 1951, în orașul Bălți, RSSM. După absolvirea școlii medii, își face studiile la ISMC (1968–1974). Timp de 10 ani este asistent la Catedra de psihiatrie, narcologie și psihologie (1982–1991) a ISMC. Din anul 1991 deține funcția de șef al Catedrei de medicină tradițională, chinetoterapie și fitoterapie; actual-

mente – Catedra medicină alternativă și complementară a USMF „Nicolae Teste-mițanu”. În 1982 susține teza de doctor în medicină, iar în 1991 – teza de doctor habilitat cu tema: «Физиологические и психические проявления хронической алкоолизации и биокоррупции расстройств в постинтоксикационном периоде». Elev al academicianului Teodor Furdui. În anii 1995–2005 a îndeplinit funcția de conducător al grupului științific „Acupunctură și sanocreatologie” al Institutului de Fiziologie și Sanocreatologie al AȘM. Fondatorul școlii științifice în domeniul fiziologiei clinice și al medicinei tradiționale din Republica Moldova. Autor a circa 450 de publicații, inclusiv 18 monografii, 2 brevete de invenție. A pregătit peste 10 doctori și doctori habilitați în științe medicale. Profesor universitar. Membru titular al AȘM. Distins cu titlul onorific de Om Emerit al RM.

Lactionova Alisa, oncolog

S-a născut la 1 mai 1947, în or. Moscova. În anii 1965–1971 își face studiile la ISMC. În scurt timp după absolvirea facultății, pleacă cu traiul la Moscova și lucrează la Centrul Oncologic „N.N. Blohin”. În 1983 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Роль этапного лечения (стационарно-курортной поликлиники) в восстановлении функциональных показателей и трудоспособности больных радикально оперированных по поводу рака желудка», iar în 1991 – teza de doctor habilitat: «Методы медицинской реабилитации больных радикально леченных по поводу рака желудка и пищевода». Autor a circa 500 de lucrări științifice.

Lactionov Constantin, chirurg-oncolog

Născut la 23 ianuarie 1945, în satul Lozova, raionul Strășeni, RSSM. În anii 1963–1969 învață la ISMC. După absolvirea Facultății de Medicină Generală, activează în calitate de asistent la Catedra de chirurgie operatorie și anatomie topografică a ISMC. Urmează studiile postuniversitare prin doctorat la Institutul de Cercetări Științifice în Domeniul Oncologiei al Academiei de Științe Medicale a Federației Ruse, unde, în 1978, susține teza de doctor în medicină: «Клинико-функциональная диагностика и восстановление трудоспособности больных радикально оперированных по поводу рака легкого», iar în 1988 – teza de doctor habilitat: «Эпидермоидный рак легкого (клиника, лечение, прогноз)». Profesor universitar. Exerțiază funcția de șef al secției de tumori ale sferei reproductive la femei a Centrului Oncologic „N.N. Blohin” din Moscova. Autor a circa 900 de lucrări științifice și a 12 brevete de invenție.

Lupan Ion, stomatolog

Născut la 19 ianuarie 1952, în satul Șestaci, raionul Șoldănești, RSSM. După absolvirea școlii medii (1968), învață la Școala de Medicină din Bălți, apoi la Facultatea de Stomatologie (1970–1975) a ISMC. Își începe activitatea profesională în calitate de medic la policlinica stomatologică și de lector la Școala de Medicină din Tiraspol (1975–1977). Ulterior, activează în secția de chirurgie maxilo-facială a SCR (1978–1983). În 1993 susține teza de doctor în medicină cu tema:

„Uranovenoplastia – căi de ameliorare a rezultatelor clinice”, iar în 2004 – teza de doctor habilitat: „Recuperarea medicală a copiilor cu malformații congenitale ale feței”. Fondator și conducător (din 1983) al secției de chirurgie maxilo-facială a Spitalului Clinic pentru Copii „Emilian Coțaga”, iar din 2007 este șef al Catedrei chirurgie oro-maxilo-facială pediatrică a USMF „Nicolae Testemițanu”. Specialist principal netitular în domeniul stomatologiei al MS al RM (din 2006), iar din 2009 – decan al Facultății Stomatologie. Președinte în exercițiu al Asociației Stomatologilor din RM; membru al Asociației Chirurgilor Cranio-maxilo-faciali din Europa; expert în probleme de sănătate în cadrul CNEAS etc. Autor a peste 150 de lucrări și a 9 brevete de invenție. Decorat cu medalia „Nicolae Testemițanu”.

Lutan Vasile, fiziopatolog clinician

Născut la 6 decembrie 1946, în satul Verejeni, raionul Otaci, RSSM. În 1961 absolvește școala medie cu mențiune și în același an devine student la ISMC. După absolvirea facultății (1967), activează ca asistent la Catedra fiziopatologie. În scurt timp își începe studiile prin doctorat, însă este înrolat în armată. În anul 1970 revine la Catedra fiziopatologie și în 1972 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Modificările metabolismului serotoninei în unele țesuturi pe parcursul șocului visceral”. În același an abandonează catedra și se transferă în calitate de șef al secției de laborator a Spitalului Republican de Psihiatrie. În 1977, prin concurs, obține funcția de lector superior la Institutul Agricol din Chișinău, disciplina Fiziopatologie Veterinară, unde activează 17 ani. În 1993 susține teza de doctor habilitat: „Rolul sistemului serotonergic în procesele integrale, fiziologice și patologice”. În 1994 este numit în funcția de șef al Catedrei fiziologie și fiziopatologie a ULIM, iar în 1996 – șef al Catedrei fiziopatologie și fiziopatologie clinică a USMF „Nicolae Testemițanu”. Aici desfășoară o amplă activitate științifică. A fost conducătorul a 6 teze de

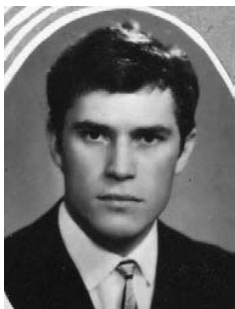
doctor în medicină. Autor a peste 150 de lucrări, inclusiv 4 manuale; a obținut 4 brevete de invenție.

Magdei Mihai, igienist

Născut la 3 octombrie 1945, în satul Fundurii Vechi, raionul Glodeni, RSSM. În 1963 absolvește Școala Medie nr.1 din Bălți și susține examenele de admitere la ISMC. După absolvirea Facultății Igienă (1969), este repartizat la lucru în Criuleni, unde în scurt timp devine medic-șef al Stației Sanitaro-Epidemiologice raionale, iar în 1974 este numit medic-șef adjunct al Stației Sanitaro-Epidemiologice Republicane. În anii 1975–1983 exercită funcția de șef al Direcției Sanitaro-Epidemiologie a MS, iar în anii 1983–1994 din nou conduce serviciul republican de medicină preventivă. În anul 1994 este numit viceministru, iar în 1997 – ministru al Sănătății al RM. În anul 1998 este numit director general al Centrului Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă, demisionând după 3 ani. În 2009, pentru a doua oară, ocupă postul de viceministru al Sănătății. Sub conducerea profesorului Eugen Popușoi, în 1993 susține teza de doctor în medicină, iar în 2000 – teza de doctor habilitat în medicină. Autor și co-autor a peste 100 de lucrări.

Maniuc Mihail, otorinolaringolog

Născut la 11 iulie 1945, în satul Forostna, regiunea Cernăuți. În 1968 absolvește ISMC. Activează în calitate de otorinolaringolog la spitalul din or. Bălți, iar în anii 1981–1988 – la spitalul Asociației Curativo-Sanatoriale și de Recuperare a Cancelariei de Stat. Concomitent, își face studiile prin doctorat (fără frecvență). În 1983 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Аномалии развития

полости носа», iar în 2007, sub îndrumarea academicianului Ion Ababii, susține teza de doctor habilitat: „Chirurgia funcțională endoscopică rinosinuzală la copii”. Autor a peste 170 de lucrări științifice, inclusiv 6 monografii. Deținător a 12 brevete de invenție, decorate la expozițiile naționale și internaționale cu 4 medalii de aur, 3 de argint și 4 de bronz. Conducător a 3 teze de doctor în medicină. A avut stagii în Federația Rusă, Ucraina, România, Olanda și SUA. Din 1988 activează la Catedra otorinolaringologie în calitate de asistent, conferențiar și profesor universitar.

Mazur Minodora, internist

S-a născut la 9 octombrie 1951, în satul Băxani, raionul Soroca, RSSM. După absolvirea școlii medii, învață la Facultatea de Medicină Generală a ISMC (1968–1974). Își începe activitatea pedagogică în calitate de asistent la Catedra boli interne a FPM. În anul 1985 susține teza de doctor în medicină și în scurt timp pleacă în Nicaragua, unde activează ca medic consultant (1987–1989). Când revine la baștină, își continuă activitatea de asistent la aceeași catedră. În anii 1991–1992 își face studiile la postdoctorat, fiind numită (1992) în funcția de șef al Catedrei boli interne nr.4 a Facultății de Medicină Generală. În anul 1996 susține teza de doctor habilitat cu tema: „Aspectele clinico-paraclinice și terapeutice ale lupusului eritematos sistemic în Republica Moldova”. Din anul 2008 este profesor universitar la Catedra boli interne nr.3 a USMF „Nicolae Testemițanu”. A publicat circa 130 de lucrări științifice, inclusiv 3 monografii și 4 manuale.

Moldovanu Ion, neurolog

S-a născut la 24 decembrie 1948, în orașul Sângerei, RSSM. În 1972 absolvește Facultatea de Medicină Generală a ISMC. Urmează specializarea primară prin internatură la Catedra de neurologie, apoi studiile prin doctorat la Clinica de Neurologie a Institutului de Medicină nr. 1 „I.M. Secenov” din Moscova (1979–1983), unde activează timp de 11 ani. Acolo susține ambele teze. În 1983 – de doctor în medicină: «Синдром нейрогенной тетании при церебральных вегетативных нарушениях (клинико-физиологический анализ)», iar în 1991 – de doctor habilitat: «Нейрогенная гипервентиляция и вегетативная дистония». Timp de 2 ani (1992–1993) efectuează cercetări științifice în Franța (Premantre) în domeniul patologiei extrapiramidale, iar în 2002–2003 face un stagiu în SUA. Când revine în țară, activează la Catedra de neurologie. În 1996 fondează Societatea de Cefalee din RM, organizează cercetări profunde în această direcție. A avut mai multe stagii profesionale în Franța, SUA etc. În anul 1998 este ales șef al Catedrei de neurologie a USMF „Nicolae Testemițanu”. Sub îndrumarea lui și-au desfășurat lucrările 6 doctori și un doctor habilitat în medicină. Autor al peste 300 de lucrări științifice, inclusiv 6 monografii și 2 manuale. Din 2009 deține funcția de director general al Institutului de Neurologie și Neurochirurgie din RM.

Moraru Agafia, traumatolog-reabilitolog

S-a născut la 20 septembrie 1950, în satul Sărătenii Vechi, raionul Telenești, RSSM. În 1974 absolvește ISMC și se specializează în domeniul chirurgiei. În anii 1976–1980 este lector la disciplina Chirurgie la Școala de Medicină din Chișinău, apoi deține

funcția de șef al secției de reabilitare la Policlinica nr.12 din Chișinău (1980–1987) și șef al secției de kinetoterapie a Spitalului de Ortopedie și Traumatologie (1988–1991). În 1989 susține teza de

doctor în medicină: «Организация комплексного восстановительного лечения больных с последствиями повреждений опорно-двигательного аппарата в поликлинических условиях», iar în 2005 – teza de doctor habilitat: „Manifestările neurovasculare periferice la subiecții sănătoși și cu afecțiuni degenerative ale coloanei lombare”. În 1991 se încadrează în procesul pedagogic în calitate de asistent,

apoi de conferențiar la Catedra medicină tradițională și fizioterapie a USMF „Nicolae Testemițanu”. Profesor universitar. Din 2006 – vicedecan al Facultății Educație Continuă în Medicină și Farmacie. Din 2008 – șef al Cursului reabilitare medicală, medicină fizică și terapie manuală. A publicat peste 150 de lucrări științifice, inclusiv 7 monografii. Deține 4 brevete de invenție.

Motânga Ion (8.10.1941–24.2.2010),
specialist în sănătate publică și management

Născut în orașelul Grigoriopol. În 1960 absolvește Școala de Medicină din Tiraspol, apoi este recrutat la serviciul militar. În anii 1963–1968 învață la Facultatea Stomatologie a ISMC. A fost membru al biroului Comitetului Central al Comsomolului din RSSM. Studiile prin doctorantură le face la Catedra igienă socială și organizarea sănătății a Institutului Central de Perfecționare a Medicilor din Moscova.

În 1976 susține teza de doctor în medicină: «Здоровье людей пожилого возраста, проживающих в сельской местности Молдавии», iar în 1990 – de doctor habilitat. Profesor universitar. A îndeplinit funcția de șef al Catedrei filosofie și modul sănătos de viață a institutului nominalizat. A publicat peste 200 de lu-

crări științifice, autor a 7 brevete de invenție. Conducător a 5 teze de doctor în medicină.

Nicolai Sava (28.11.1945–15.04.2005), farmacolog

Născut în satul Mateuți, raionul Rezina, RSSM. În anii 1962–1967 studiază la Facultatea Stomatologie a ISMC. După absolvirea facultății este numit în funcția de asistent la Catedra farmacologie. În 1975 susține teza de doctor în științe farmaceutice cu tema: «Влияние фармакологических средств на афферентную импульсацию блуждающего нерва (экспериментальное исследование)». În perioada anilor 1975–1989 activează la aceeași catedră în calitate de lector superior, conferențiar și profesor universitar (1989). În 1990 este numit șef al Catedrei farmacologie. A publicat peste 140 de lucrări științifice, inclusiv 3 manuale și 3 monografii. Conducător a 12 teze de doctor în științe farmaceutice.

Nicolau Gheorghe, stomatolog

Născut la 1 septembrie 1946, în satul Sărata-Răzeși, raionul Leova, RSSM. În 1964 absolveste școala medie și în același an devine student la ISMC, Facultatea Stomatologie. După absolvirea facultății (1969), își continuă studiile prin doctorat la Catedra anatomia omului, unde activează ca asistent în anii 1972–1976. În 1973 susține teza de doctor în medicină: «Иннервация черепно-мозговых соединений человека». În 1976 este transferat în funcția de asistent la Catedra stomatologie terapeutică a Facultății Stomatologie, unde, din 1984, activează în postura de conferențiar, iar din 1986 – de șef al acestei catedre. În perioada anilor 1982–1986 a exercitat funcția de decan al Facultății Stomatologie. În 1999 sus-

ține teza de doctor habilitat în medicină: „Rolul polipeptidelor sintetice dereglate în tratamentul lichenului plan bucal”. A publicat peste 200 de lucrări științifice, inclusiv 5 monografii. Deținător a 27 de brevete de invenție, premiate cu medalii de aur și de argint la expozițiile internaționale de la Bruxelles și Geneva. Conducător a 9 teze de doctor și 1 de doctor habilitat. Decorat cu medalia „Meritul Civic”.

Ostrofeț Gheorghe, igienist

Născut la 5 iunie 1938, în satul Bădragii Noi de pe malul Prutului, județul Bălți, România. După absolvirea a 7 clase, învață (1953–1956) la Școala de Felceri și Moașe din Bălți, apoi lucrează 7 ani (1956–1963) asistent al medicului sanitar la Stația Sanitaro-Epidemiologică din Edineț.

Urmează studiile la Facultatea Igienă a ISMC (1963–1969), după care activează la Catedra igienă generală ca asistent, conferențiar, profesor universitar. În perioada anilor 1992–2010 a fost șeful acestei catedre, iar din 2010 deține funcția de profesor consultant. Un anumit timp a fost vicedecan al Facultății Medicină Preventivă, iar în 1989–1991 – secretar responsabil al comisiei de admitere a USMF „Nicolae Testemițanu”. În 1978 susține teza de doctor în medicină: «Комплексная гигиеническая оценка условий труда в табакорассадочных хозяйствах», iar în 2000 – teza de doctor habilitat. A publicat peste 250 de lucrări, inclusiv 9 manuale și compendii. Conducător a două teze de doctor în medicină.

Parii Boris (25.03.1944–14.11.2009), farmacolog

Născut în comuna Șerbaca, plasa Râșcani, județul Bălți, România. După absolvirea școlii medii, învață la Facultatea Stomatologie a ISMC (1962–1967), apoi este repartizat în calitate de

asistent la Catedra farmacologie. În 1973 susține teza de doctor în științe farmaceutice: «Сравнительная фармакологическая характеристика этирона, адреномиметиков и их комбинаций». În 1991 este numit director al Institutului Național de Farmacie, post pe care l-a deținut până în 2006. În 1994 susține teza de doctor habilitat: „Majorarea eficacității medicamentelor și prognozarea efectelor lor secundare”. Profesor universitar (1995). Autor a peste 150 de lucrări științifice, inclusiv 2 monografii și 5 compendii.

Pântea Victor, infecționist

Născut la 20 ianuarie 1942, în comuna Zăicani, plasa Râșcani, județul Bălți, România. În anii 1964–1970 învață la Facultatea de Medicină Generală a ISMC. Specializarea primară o face la Catedra boli infecțioase. În 1978 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Реакция аллергено-лейкоцитоза при вирусном гепатите В», iar în 2010 – teza de doctor habilitat: „Hepatitele virale C, B, D acute și cronice. Particularitățile clinice, epidemiologice, imunologice, evolutive și de tratament”. La Catedra boli infecțioase a urcat toate treptele: asistent, conferențiar și profesor universitar. Din 2007 deține funcția de șef al catedrei. Autor a peste 300 de lucrări științifice, inclusiv 4 monografii și 4 ghiduri practice, a 2 brevete de invenție. Conducător a 3 teze de doctor în medicină.

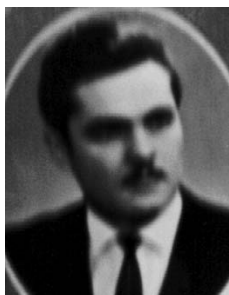
Pârgari Boris (20. 08.1950–30.08.2007),
anesteziolog-reanimatolog

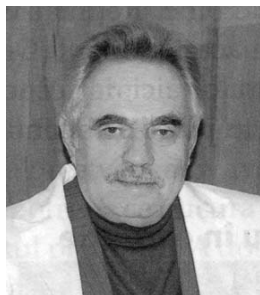
Născut în satul Ciuciuleni, raionul Glo-deni, RSSM. În anii 1967–1973 învață la ISMC. După specializarea primară în chirurgia pediatrică, este numit în funcția de șef al secției de anesteziologie a Spitalului Clinic Republican (1974–1977). Urmează studiile la doctorat și în 1983 susține teza de doctor în medicină: «Клинико-электроэнцефалографическая оценка глубины каталарового наркоза с определением концентрации анестетиков в крови при операциях у детей». Activitatea pedagogică o începe în calitate de asistent (1983) la Catedra chirurgie pediatrică, apoi este transferat (1989) la Catedra anestezie și reanimare a ISMC. Concomitent, îndeplinește funcția de cercetător științific superior la Institutul de Cercetări Științifice în Domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului. În 1992 susține teza de doctor habilitat: «Функциональное состояние организма, прогнозирование нарушений гемостаза у детей в условиях кетаминовой анестезии». În același an este numit șef al Centrului de medicină eficientă, anesteziologie, terapie intensivă și diagnostic funcțional, iar în 1993 – șef al Cursului anestezie, terapie intensivă în pediatrie al Facultății Perfecționarea Medicilor. Din 1998 – șef al Catedrei anestezie și reanimare a USMF „Nicolae Testemițanu”. Autor a peste 200 de lucrări științifice și a 13 brevete de invenție. A cititorit 6 teze de doctor și doctor habilitat în medicină.

Peniu Aurel, imagist-funcționist

Născut la 2 mai 1938, în satul Jurilovca, plasa Hâncești, județul Tulcea, România. În 1955 absolvește școala medie, apoi (1957) Școala de Felceri și Moașe din Tiraspol. Face serviciul militar (1957–1958). Timp de doi ani conduce punctul medical din satul Bozieni (Hâncești), apoi își continuă studiile la ISMC (1960–1966). După absolvirea Facultății Medicină Generală, re-

vine la baștină, în Hâncești, și activează la spitalul raional timp de peste 55 de ani. Este fondatorul (1966–1967) secțiilor de diagnostic funcțional și de ultrasonografie. Se încadrează plenar în activitatea de cercetare științifică. În 1992 susține (la Iași) teza de doctor în medicină, iar în 1995 – de doctor habilitat cu tema: „Diagnosticul cu ultrasunete în medicina practică”. A publicat circa 150 de lucrări științifice, inclusiv 8 monografii. Autor a peste 320 de certificate de raționalizare în domeniul perfecționării aparaturii procesului și metodelor de diagnosticare. Deține titlurile onorifice „Eminent al Ocrotirii Sănătății din URSS”, „Cetățean de Onoare al orașului Hâncești”, „Raționalizator Emerit”; decorat cu medalia „Pentru Vitejie în Muncă” și cu ordinul „Drapelul Roșu de Muncă”.

Podolinăi Gari, ftziopulmonolog

Născut la 27 ianuarie 1939, în regiunea Moghiliiov, RSSU. Absolveste ISMC în 1969. În 1976 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Формирование нулевой группы диспансерного учета и методика определения активности туберкулезных изменений в легких», iar în 1988 – teza de doctor habilitat: «Формирование континентов больных хроническим деструктивным туберкулезом легких и пути совершенствования их лечения». Profesor universitar. Autor a circa 120 de lucrări, conducător științific a 3 teze de doctor în medicină.

Prisacari Viorel, epidemiolog

Născut pe 26 martie 1946, în satul Gașpar, raionul Edineț, RSSM. Absolvește școala medie din satul Parcovă. În anii 1963–1969 este student la ISMC. După absolvirea Facultății Igienă, își continuă studiile prin doctorantură la Catedra epidemiologie, condusă de profesorul Eli Șleahov. În 1973 susține teza de doctor în medicină: «Эпидемиология и профилактика сибирской язвы в МССР за 25 лет (1946–1970)

и перспективы её дальнейшего снижения и ликвидации», iar în 1990 – de doctor habilitat: «Оптимизация и прогнозирование зооантропонозов с учетом влияния антропогенных и природных факторов». Din anul 1990 conduce Catedra epidemiologie a USMF „Nicolae Testemițanu”, exercitând, pe parcursul anilor, funcțiile de asistent, lector superior, conferențiar și profesor universitar. Din 1991 este prorector pentru activitatea științifică. Face parte din cohorta celor mai titulari inventatori, deține peste 45 brevete de invenție, multe fiind decorate cu medalii de aur, de argint și de bronz. A publicat peste 300 de lucrări științifice, inclusiv 5 monografii, 5 manuale și cursuri didactice. A pregătit 12 doctori și doctori habilitați în științe medicale. Președinte al Societății Științifice a Epidemiologilor, Microbiologilor și Parazitologilor din RM, epidemiolog principal al MS. Membru corespondent al Academiei de Științe Medicale din România. Deputat în Parlamentul Republicii Moldova (2001–2003). Cetățean de Onoare al statului Nebraska (SUA). Deține titlurile onorifice „Inventator remarcabil” și „Om Emerit” din RM. Decorat cu medalia „Dimitrie Cantemir” a AȘM.

Râvneac Victor, morfopatolog

Născut la 13 aprilie 1950, în orașul Chișinău, RSSM. Absolvește Școala Medie nr.1 (1967) și Facultatea Medicină Generală a ISMC (1973). Urmează studiile prin doctorat la Institutul de Chi-

rurgie „A.V. Vişnevski” al AŞM a Federației Ruse. În 1977 susține teza de doctor în medicină: «Электронноавтордиографическое исследование клеточных элементов грануляционной ткани в эксперименте», iar în 1990 – teza de doctor habilitat: «Механизмы инволюции экспериментального цирроза печени». În anii 1976–2010 lucrează în calitate de șef al Laboratorului de microscopie electronică, cercetător științific principal și șef al Laboratorului de morfologie al USMF „Nicolae Testemițanu”. Activează prin cumul la Catedra histologie, citologie și embriologie în calitate de asistent (1979–1983), iar din anul 2001 – profesor. Autor a peste 180 de lucrări științifice.

Remizov Victor, traumatolog-ortoped

Născut la 23 septembrie 1947, în regiunea Tiumen, Federația Rusă. A absolvit școala medie în regiunea Odessa (1966) și în același an este înmatriculat la ISMC. Activează în calitate de asistent la Catedra anatomie topografică și chirurgie operatorie (1972–1982), apoi de conferențiar și profesor universitar la Catedra traumatologie și ortopedie (1982–1991). În anii 1991–1996 conduce Clinica de Traume Asociate a USMF „Nicolae Testemițanu”, apoi devine șef de catedră la ULIM (1996–2009). Următorii ani a preferat activitatea practică de chirurg-traumatolog. Susține teza de doctor în medicină (1979) cu tema: «Сухожилия, консервированные в слабых растворах формалина, как пластический материал», iar în 1988 susține teza de doctor habilitat: «Хроническая неустойчивость коленного сустава». În anii 1987–1990 a îndeplinit funcția de prorector pe probleme de știință la USMF „Nicolae Testemițanu”, iar în următorii ani – de prorector la ULIM. A publicat circa 120 de lu-

cărți, inclusiv 5 manuale; a obținut 7 brevete de invenție. A participat la numeroase foruri științifice internaționale: din SUA, Federația Rusă, Germania, Thailanda, Israel, Franța, Austria, Ungaria etc. Laureat al premiilor „Djanelidze” (Federația Rusă, 1993) și „AD-Internationally” (Elveția, 1996).

Roșca Andrei, imagist

Născut la 24 noiembrie 1941, în comuna Bursuceni, plasa Sângerei, județul Bălți, România. În 1958 absolvește școala medie din satul Flămânzeni, iar în 1960 – Școala de Medicină de Bază din Chișinău. În anii 1963–1969 studiază la ISMC. În 1991 susține teza de doctor în medicină la Institutul de Radiologie din or. Leningrad, iar în 1999 – teza de doctor

habilitat. A publicat 150 de lucrări științifice, inclusiv un manual și două monografii. Îndrumător a 4 teze de doctor și doctor habilitat în medicină. Profesor universitar.

Președinte al Societății Imagiștilor din Republicii Moldova, membru al Academiei Internaționale de Ecologie și Securitate a Activității Vitale. Posesor al titlului onorific „Om Emerit în Știință”. Autorul Imnului Medicilor, inclus în fondul muzical al Radiodifuziunii Republicii Moldova.

Rudic Valeriu, microbiolog

Născut la 18 februarie 1947, în satul Talmaz, raionul Suvorov (Ștefan-Vodă), RSSM. În anii 1965–1971 învață la ISMC. Își continuă studiile prin doctorat la Catedra microbiologie. În anul

1974 susține teza de doctor în medicină: «Изыскание и разработка ускоренных методов лабораторной диагностики холеры». În perioada anilor 1974–1979 activează în calitate de cercetător științific inferior la Institutul de Igienă și Epidemiologie al MS. Din 1980 își continuă activitatea pedagogică în calitate de conferențiar la Catedra biologie vegetală a USM. În anii 1982–1983 este stagiar la Universitatea Berkley din California, SUA. În 1990 susține teza de doctor habilitat în medicină. Profesor universitar (1991).

În 1991 se transferă la Academia de Științe a Moldovei, în funcția de director al secției de microbiologie (1991–1993), apoi este director-fondator al Institutului de Microbiologie (1993–2005), iar după schimbarea denumirii instituției (2006) – director al Institutului de Microbiologie și Biotehnologie. Fondatorul școlii de fizico-biotehnologie și al unei direcții noi de cercetare – sinteza microbiană orientată a substanțelor bioactive și elaborarea tehnologiilor avansate de obținere a preparatelor biologice. Autor a peste 800 de lucrări științifice, dintre care 21 monografii, manuale și cursuri didactice. Deține peste 300 de brevete de invenție, decorate cu numeroase medalii și distincții la saloanele internaționale de invenție (124 de medalii de aur, 50 de argint și 23 de bronz). A înregistrat și a implementat 8 preparate medicamentoase. Conducător a 25 de teze de doctor și 8 de doctor habilitat în științe. Membru titular al AȘM. Deține titlul onorific „Om Emerit”, este laureat al Premiului de Stat în domeniul științei și tehnicii, decorat cu ordinul „Gloria Muncii”. Posesor a numeroase titluri onorifice și distincții internaționale: ordinul „Meritul European”, Premiul Organizației Mondiale de Proprietate Intelectuală, Cavaler al Marii Cruci al ordinului „Sf. Andrei” ș.a.

Rusu Porfirie, oncolog, proctolog

Născut în 1948, în satul Melinești, raionul Nouă Suliță, regiunea Cernăuți. În anii 1965–1971 învață la ISMC. Lucrează în calitate de medic la spitalul raional Fălești, apoi își continuă studiile prin doctorantură (1978) la Centrul Oncologic din Moscova. Se întoarce în Moldova și se angajează în calitate de cercetător științific inferior la Institutul Oncologic, iar în 1984 este transferat în funcția de colaborator științific superior. În 1992 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Рецидивы рака ободочной кишки после хирургического лечения. Клиника, диагностика и лечение». În perioada anilor 1985–1990 activează în calitate de chirurg în secția de chirurgie a spitalului Cancelariei de Stat a RM. În 2003, susține teza de doctor habilitat: „Cancerul clinic complicat. Tratamentul preoperator și conduita chirurgicală”. Îndeplinește funcția de șef al laboratorului de proctourologie al Institutului Oncologic din Chișinău.

Safta Vladimir, farmacist

Născut la 3 august 1948, în satul Coșuleni, comuna Mămăliga, raionul Noua Suliță, regiunea Cernăuți. În anii 1966–1971 învață la Facultatea Farmacie a ISMC. În perioada anilor 1971–1996 activează în calitate de asistent, lector superior și conferențiar la Catedra organizarea și economia farmaceuticii. În 1981 susține teza de doctor în științe farmaceutice cu tema: «Системный подход к исследованию потребления и обоснованию потребности в медикаментах», iar în 1999 – teza de doctor habilitat: «Исследования по совершенствованию фармацевтической системы в периоде перехода к рыночным экономическим отношениям». Profesor universitar. Autor a peste 240 de

lucrări științifice. În anii 1996–2009 deține funcția de prim-adjunct al directorului general al Institutului Național de Farmacie. Din 2002 – șef al Direcției asigurării farmaceutice a MS al RM, iar din 2010 activează în calitate de profesor la Catedra farmacie socială „Vasile Procopișin” a USMF „Nicolae Testemițanu”.

Sofroni Silviu, chirurg

Născut la 1 ianuarie 1950, în satul Zăicani, raionul Râșcani, RSSM. În anii 1969–1975 își face studiile la ISMC, apoi se specializează la Catedra chirurgie. Un timp activează la Institutul de Ftziopulmonologie, secția de chirurgie. În 1978–1983 studiază prin doctorat la Institutul Central de Tuberculoză din Moscova, unde susține teza de doctor în medicină cu tema: „Caracteristicile endoscopice ale formării și cicatrizării bontului bronșic după operațiile de pneumectomie, ocluzie transsternală transpericardială de bronhia principală la bolnavii de tuberculoză”. Activează la Catedra chirurgie generală, condusă de profesorul C. Țâbârnă (1983–1990). În 1990 susține teza de doctor habilitat: «Диагностика и лечение послеоперационного остеомиелита грудины», apoi deține funcția de șef al Catedrei chirurgie generală a USMF „Nicolae Testemițanu” (1993–1999). Ulterior deține funcția de șef al Clinicii de Chirurgie Toracală a Universității din Timișoara. După ce revine la Chișinău, 6 ani deține funcția de șef al Departamentului chirurgie toracală, plastică și reconstructivă al Institutului Oncologic. În anii 2004–2008 este director al Institutului de Ftziopneumologie „Chiril Draganiuc”, apoi se concediază și pleacă din țară. A publicat peste 180 de lucrări științifice, inclusiv 13 monografii.

Spânu Constantin, virusolog-imunolog

Născut la 19 februarie 1950, în satul Nicoreni, raionul Râșcani, RSSM. În 1967 absolvește cu mențiune școala medie, iar în

1973 – Facultatea Igienă a ISMC. În 1977 susține teza de doctor în medicină: „Studierea infecției cronice cu virusul herpetic in vitro și in vivo”, iar în 1991 – teza de doctor habilitat: „Semnificația epidemiologică a enterovirusurilor în mediul ambiant”. Profesor universitar. Specialist principal în virologie și imunologie la MS al RM, vicedirector în probleme de știință și inovare al Centrului Național de Sănătate Publică, membru activ al Academiei de Științe a

SUA. Conducător a 14 teze de doctor și a 2 de doctor habilitat în medicină. A publicat 640 de lucrări științifice, inclusiv 15 monografii. Autor a circa 100 patente și brevete de invenție. Multe din ele sunt implementate în domeniul ocrotirii sănătății în Republica Moldova, Federația Rusă, Belarus, România. Ciclurile de lucrări prezentate la saloanele naționale și internaționale de invenție au fost menționate cu 95 medalii de aur, 27 de argint și 22 de bronz. Deține titlurile onorifice „Om Emerit” și „Savantul Anului” (Republica Moldova), Medalia de Aur „Henri Coandă” și „Inventator de Elită” (România). Decorat cu medaliile „Dimitrie Cantemir”, „60 ani ai AȘM”, „Meritul Civic”.

Stratulat Petru, pediatru neonatolog

Născut pe 8 decembrie 1948, în satul Ignaței, raionul Rezina, RSSM. În anii 1966–1972 studiază la ISMC, Facultatea Pediatrie. După specializarea la Catedra pediatrie, activează la spitalul raional Criuleni, unde a deținut și funcția de medic-șef adjunct (1973–1979). Urmează studiile prin doctorat la Institutul de Pediatrie al Academiei de Științe Medicale a Federației Ruse, unde, în 1982, susține teza de doctor în medicină cu tema: „Reactivitatea imunologică la nou-născuți cu leziuni perinatale ale sistemului nervos”. Activează la Catedra

pediatrie în funcție de asistent, apoi de conferențiar (1986–1988). În 1988 este numit șef al secției de perinatologie, apoi transferat în postul de director adjunct pe probleme de știință al ICȘDOSM și C din Republica Moldova, iar în 1994 devine prim-vice-direktor al acestei instituții. În 1995 susține teza de doctor habilitat: „Adaptarea și modularea neuroimunologică și celulară a stărilor patologice la nou-născuți în perioada perinatală precoce”. Din 2001 cumulează funcția de șef al Catedrei neonatologie a USMF „Nicolae Testemițanu”. Autor a circa 350 de lucrări, dintre care 7 manuale, 11 ghiduri practice, o monografie. Conducător a 10 teze de doctor și 4 de doctor habilitat în medicină.

Tintiuc Dumitru, specialist în sănătate publică și management

Născut la 9 mai 1943, în satul Clocușna, plasa Ocnița, județul Bălți, România. În 1963 absolvește Școala de Felceri și Moașe din or. Bălți. Lucrează în calitate de felcer în raioanele Cimișlia și Orhei. După satisfacerea serviciului militar, este șef al secției personal la spitalul raional Strășeni. În anii 1967–1973 își face studiile la ISMC, după absolvirea căruia se specializează la Catedra chirurgie, iar în 1974 este transferat la Catedra igienă socială și organizarea ocrotirii sănătății. Elev al profesorului Nicolae Testemițanu. În 1980 susține teza de doctor în medicină: «Обоснование преодоления существенных различий в уровнях стационарной помощи городскому и сельскому населению», iar în 1988 – teza de doctor habilitat: «Система организации медицинской помощи жителям сельской местности в условиях всеобщей диспансеризации населения». Timp de 6 ani (1988–1994) activează în calitate de șef de catedră la Universitatea de Medicină din Odessa. Reîntors la Chișinău, lucrează ca șef adjunct, specialist principal al Direcției reforme a MS (1994–1997). Din 1997 exercită funcția de șef al Catedrei medicină socială a FPM a USMF „Nicolae Testemițanu”. O perioadă de timp a înde-

plinit funcția de viceministru al Sănătății. Din 2001 este șeful Catedrei sănătate publică și management „Nicolae Testemițanu”. Autor a circa 350 de lucrări științifice. Conducător a 17 teze de doctor și a 3 teze de doctor habilitat în medicină.

Topalo Valentin, chirurg-stomatolog

Născut la 14 aprilie 1943, în comuna Briceni, județul Soroca, România. Absolvește școala medie din localitate și Facultatea Stomatologie a ISMC (1966). Urmează secundariatul clinic (1966–1968), apoi doctoratul la Institutul de Cercetări Științifice în Domeniul Stomatologiei din Moscova. În 1971 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Невоклеточные невусы лица и их хирургическое лечение», iar în 1991 – teza de doctor habilitat: «Доброкачественный симметричный липоматоз преимущественной локализации в области шеи и его хирургическое лечение». Profesor universitar (1992). Autor a peste 220 de lucrări științifice, inclusiv o monografie. Deținător a 8 brevete de invenție. Conducător și consultant a 11 teze de doctor și doctor habilitat în medicină.

Topor Boris, chirurg anatomist topograf

Născut la 22 iulie 1948, în satul Kamenskoe, raionul Arțîz, regiunea Odesa. În anii 1966–1972 învață la ISMC. După absolvirea facultății, activează în calitate de asistent (1972–1977) și lector superior (1977–1988) la Catedra chirurgie operatorie și anatomie topografică. Sub conducerea profesorului Valentina Parfentiev, în 1980, susține teza de doctor în medicină: „Plastia oaselor tubulare cu xenotransplante formalizate”. Urmează (1988–1990) studiile la postdoctorat și

în 1992 susține teza de doctor habilitat: „Materiale plastice combinate din matrice osoasă și țesut embrionar”. O perioadă de timp (1990–1994) este colaborator științific superior în secția știință și conferențiar la Catedra chirurgie operatorie și anatomie topografică. Ulterior (1994–1999), îndeplinește funcția de profesor la aceeași catedră. Din 1999 este șef al Catedrei chirurgie operatorie și anatomie topografică a USMF „Nicolae Testemițanu”. Autor a peste 230 de lucrări științifice, conducător a 10 teze de doctor și doctor habilitat în medicină. Deținător a 23 brevete de invenție. Redactor-șef al revistei științifice „Curierul Medical”.

Țâbârnă Gheorghe, chirurg oncolog

Născut la 16 februarie 1944, în comuna Sângerei Vechi, județul Bălți, România. Absolvește școala medie din localitate (1961), apoi Facultatea Stomatologie a ISMC (1967). În anii 1969–1972 face studii prin doctorat la Centrul Oncologic „N.N. Blohin” din Moscova, iar mai apoi – prin post-doctorat. În anul 1972 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Применение механических сшивающих аппаратов УКЛ-60, СБ-3, СМТ-1 при ушивании дефекта глотки после ларингоэктомии по поводу рака (экспериментально-клиническое исследование)», iar în 1982 – teza de doctor habilitat: «Хирургическое лечение местнораспространенных злокачественных опухолей головы и шеи». Are circa 400 de publicații științifice, inclusiv 12 monografii, 7 recomandări metodice. Deținător a 11 brevete de invenție. Conducător a 7 teze de doctor în medicină și consultant a 2 teze de doctor habilitat.

În perioada anilor 1990–1995 îndeplinește funcțiile de director al Institutului Oncologic și șef al Catedrei oncologie a USMF „Nicolae Testemițanu”. Membru titular al AȘM, membru al „The European Association on Cancer Research”, „L’Union Médicale Balkanique”, „American Head and Neck Society”. Deține titlul onorific „Om Emerit”, Laureat al Premiului de Stat, decorat cu

„Ordinul Republicii”, ordinul „Gloria Muncii” și medalia „Nicolae Testemițanu”.

Țabârnă Ion, internist

Născut la 1 ianuarie 1943, în comuna Sângerei Vechi, județul Bălți, România. Absolvent al Facultății de Medicină Generală a ISMC (1967). Medic internist la spitalul din Telenești (1967–1971). Urmează studiile prin doctorat la Institutul de Fiziologie al AȘM, unde activează ca laborant superior și cercetător științific inferior (1975–1979). În 1978 susține teza de doctor în medicină:

«Исследования импульсной активности одновременного регистрируемых нейронов различных слоев моторной зоны коры при сенсорных раздражителях». În anii 1979–1988 exercită funcțiile de asistent și conferențiar la Catedra de boli interne pentru subordinați, iar din 1988 este șef al Catedrei de medicină internă nr.3 a USMF „Nicolae Testemițanu”. În 2001 susține teza de doctor habilitat: „Optimizarea strategiilor de tratament și profilaxie a ulcerelor gastrointestinale la muncitorii industriali”. Profesor universitar (2002). Autor a peste 230 de lucrări științifice, inclusiv 3 monografii, și a 2 brevete de invenție. A ctitorit 3 teze de doctor și 2 de doctor habilitat.

Vartanov Vladimir, anesteziolog-reanimatolog

Născut în 1952 în or. Chișinău, RSSM. În anii 1969–1975 învață la ISMC. În 1982 susține teza de doctor în medicină, iar în 1994 – teza de doctor habilitat cu tema: „Argumentarea patofiziologică a terapiei intensive diferențiate a formelor severe de hipertensiune arterială, indusă de sarcină”. O perioadă de timp activează la ICȘDOSM și C, apoi trece

cu traiul în orașul Toliatti, Federația Rusă. De alte informații nu dispunem.

Vasiliev Grigore, anesteziolog-reanimatolog

Născut în anul 1943, în comuna Olănești, județul Tighina, România. După absolvirea școlii medii, învață la Facultatea Curativă a ISMC (1961–1967), apoi își continuă studiile prin secundariat clinic și doctorat la Catedra anesteziologie și reanimatologie a Institutului de Perfecționare a Medicilor din Kiev. Sub conducerea profesorului Tereșcenko, susține teza de doctor în medicină. Timp de 3 ani (1986–1989), conferențiarul G. Vasiliev activează în Tanzania. În următorii ani susține teza de doctor habilitat în științe medicale și obține titlul de profesor universitar. A deținut funcția de șef al Catedrei anesteziologie și reanimatologie a Academiei de Studii Medicale Postuniversitare „Platon Șciupik” din Kiev. A exercitat funcția de președinte al Asociației Internaționale a Anesteziologilor și Reanimatologilor.

Vataman Eleonora, cardiolog

S-a născut la 9 noiembrie 1945, în satul Sărătenii Vechi, raionul Telenești, RSSM. În anii 1962–1968 își face studiile la Facultatea Medicină Generală a ISMC. Activează în calitate de medic internist la spitalul din Telenești, apoi de cercetător științific inferior la Institutul Oncologic. În 1975 este înmatriculată la doctorat la Institutul de Cardiologie „A. Measnikov” din or. Moscova. În 1978 susține teza de doctor: «Изучение состояния свёртывающей и противосвёртывающей систем крови и их изменений под влиянием пороговых физических нагрузок (велозергометрии) у больных инфарктом

миокарда в процессе реабилитации», iar în 1995 – teza de doctor habilitat: „Aneurismul postinfarct al ventriculului stâng: diagnostic neinvaziv, aspecte de recuperare și pronostic”. Profesor universitar (2002). Timp de 10 ani a activat la Catedra cardiologie a Facultății Perfecționarea Medicilor a ISMC, iar din 1988 – șef al Laboratorului insuficiență cardiacă cronică al Institutului de Cardiologie din Republica Moldova. Autor a 165 de lucrări, inclusiv 5 ghiduri practice, 4 protocoale naționale; coautor al manualului „Boli interne”. Deținătoare a 2 brevete de invenție. Fondatoarea unei școli științifice în domeniul reabilitării cardiace și profilaxiei secundare a bolilor cardiovasculare, selectării metodelor de prognozare îndepărtată în insuficiența cardiacă. Conducător științific a 3 teze de doctor și 1 de doctor habilitat. Specialist principal în cardiologie al Ministerului Sănătății. Membru al asociațiilor „Reabilitare Cardiacă și Profilaxie Secundară” și „Insuficiență cardiacă” în cadrul Societății Europene de Cardiologie. Distinsă cu insignele «Отличник здравоохранения», «Ветеран труда», cu titlurile onorifice „Om Emerit”, Laureat al Premiului de Stat al RM în domeniul științei, tehnicii și producției.

Vovc Victor, fiziolog

Născut la 29 septembrie 1948, în satul Climăuți, raionul Dondușeni, RSSM. În 1966 absolveste Școala Medie nr.4 din Chișinău și în același an este înmatriculat la ISMC. După absolvirea Facultății Medicină Generală (1972), își continuă studiile prin doctorat la Catedra fiziologie normală. În 1981 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Influența adaptării la hipoxia hipobarică asupra funcției contractile a mușchilor papilari ai inimii de șobolan”, iar în anul 1993 – teza de doctor habilitat: „Efectul

cardioprotector al adaptării organismului la hipoxia hipobarică și la stres”. Își începe activitatea pedagogică în calitate de asistent la Catedra fiziologie normală, apoi de conferențiar (1993) și profesor universitar (1995). Din 1999 conduce Catedra biofizică, informatică și fiziologia omului a USMF „Nicolae Testemițanu”, iar din 2010 – Catedra fiziologia omului și biofizică. A exercitat funcția de vicedecan și decan al Facultății Pediatrie (1985–1999), apoi de decan, responsabil de instruirea studenților de peste hotare, iar din 1999 – șef al Secției relații internaționale a USMF „Nicolae Testemițanu”. A efectuat stagii profesionale la Institutul de Patologie și Fiziopatologie al Academiei de Științe Medicale a Federației Ruse (1987–1990), la Laboratorul de fiziologie a respirației din Grenoble (Franța, 1996) etc. Autor a circa 280 de lucrări științifice, inclusiv 2 manuale, 3 ghiduri, 6 compendii, 4 indicații metodice.

V
**PROFESORII UNIVERSITARI,
ABSOLVENȚI AI ANILOR 1976–1985**

Scurt istoric al perioadei

Absolvenții acestor promoții s-au născut în anii 50 și la începutul anilor 60 ai secolului XX. S-au maturizat și și-au început activitatea profesională pe timpul URSS – cea mai mare (după suprafață) țară din lume, compusă din 15 republici-surori cu statut comun, dar cu diverse culturi și spirit național, condiții social-economice și bogății naturale cu diferit potențial intelectual. Studenții acestei generații erau educați tot în spiritul „socialismului dezvoltat”, dar, comparativ cu generațiile anilor postbelici, ei analizau mai critic specificul vieții cotidiene în care trăiesc și priveau cu „ochii deschiși” la lumea înconjurătoare, la derularea evenimentelor. Treptat, ei se adaptau la schimbările modului de activitate, la relațiile dintre oameni și la posibilitățile de a ieși cu bine din situațiile complicate, ce apăreau pe arena social-politică.

În speranța unui trai mai decent, ei găseau mai ușor și pragmatic soluționarea problemelor stringente, prin forme mai adecvate situațiilor. Mulți tineri, mai „dezghețați”, de obicei, erau preocupați de gânduri nobile. Ei își planificau rațional activitatea profesională, își rezolvau problemele familiale etc. Adică, aveau un mod de viață activ, se străduiau să-și demonstreze utilitatea prin devotament și muncă cinstită nu doar în cadrul activității profesionale. Unii, însă, se gândeau și la abandonarea profesiei, din motive economice, sau chiar să părăsească plaiul natal, în speranța de a se aranja mai bine în alte țări. Numărul acestora creștea considerabil.

După destrămarea URSS, medicii din Republica Moldova își găseau cu greu un loc de muncă bine plătit. Din această cauză, mulți dintre ei își schimbau domeniul de activitate. Alții, fiind stresați de perturbările din societate, erau nevoiți să-și schimbe și atitudinea față de viață, trăind mai mult cu bucuriile de moment.

Erau și persoane care preferau distracții curajoase, cu elemente de aventuri. Uneori, ei povesteau sau discutau înflăcărat despre lucruri banale, ireale (de exemplu, cum să te căsătorești mai bine) sau vorbeau pe șleau cum au pus aseară o sticlă goală de șampanie

lângă monumentul lui Marx și Engels (autor Lazăr Dubinovschi), amplasat în fața clădirii comitetului central al partidului comunist (în prezent, a Parlamentului RM).

Prin astfel de comportament, pe atunci ieșit din comun, tineretul acelor ani se distanța sigur de idealurile utopice propagate de guvernare. Unii, cu idei progresive, criticau astfel de conduite, considerându-le de prost gust, iar alții vedeau în aceste manifestări un element de liberalism și posibile schimbări în societate.

În acest deceniu (1976–1985), circa 7700 de medici și farmaciști au absolvit facultățile ISMC, cărora statul a reușit să le ofere locuri de muncă în instituțiile medico-sanitare, atât în localitățile din republică, cât și din alte regiuni ale URSS. O parte din medici au fost încorporați în serviciul militar.

Din numărul absolvenților anilor respectivi, circa 80 de persoane (aproximativ 1%) au susținut tezele de doctor habilitat. Majoritatea dintre ei erau originari din localitățile raioanelor de nord (30%) și din centru (30%) ale republicii. Acești specialiști, deja deținători ai gradului de doctor în medicină, și-au continuat activitatea de cercetare la disciplinele pe care le practicau. Cele mai multe teze au fost susținute la profilul chirurgical (21%) și internist (18%). O mare parte din cercetări s-au făcut în domeniul oncologiei (12%) și pediatriei (8%) etc.

În procesul de cercetare s-au implicat 14 femei, ceea ce constituie 18% din numărul total (79) al profesorilor universitari din această perioadă. Acestea sunt: Eugenia Calenici, internist; Lud-

mila Cerempei, pediatru; Olga Cernețchi, obstetrician-ginecolog; Ana Donscaia, oncolog; Irina Gladilina, oncolog; Liliana Groppa, internist; Larisa Ivanova, oncolog-hematolog; Raisa Moroșanu, igienist; Svetlana Șciuca, pediatru; Mariana Smișnoi, internist; Larisa Sofroni, oncolog; Larisa Spinei, specialist în medicină socială și management; Ecaterina Stasii, pediatru; Ninel Revenco, pediatru.

Menționez că majoritatea profesorilor universitari au susținut tezele de doctor habilitat deja în secolul XXI, după destrămarea URSS și proclamarea independenței RM. Peste 60% dintre autori au realizat cercetări științifice la bazele instituțiilor științifice medicale din republică, în special la catedrele și școlile științifice ale USMF „Nicolae Testemițanu”. Totodată, s-au păstrat relațiile de colaborare cu școlile științifice medicale din Federația Rusă și Ucraina, unde mulți savanți și-au continuat activitatea de cercetare, fiind susținuți de către ctitorii științifici din instituțiile de profil respectiv.

Promoțiile XLI–L

1976

1. Bahnarel Ion
2. Bairac Vasile
3. Donscaia Ana
4. Gheorghiu Tudor
5. Ghereg Valeriu
6. Iova Alexandru
7. Spinei Larisa
8. Tănase Adrian
9. Zubarev Alexandru

1977

1. Belev Nicodim
2. Cușnir Valeriu

3. Friptu Valentin
4. Gladilina Irina
5. Istrati Valeriu
6. Matcovschi Sergiu
7. Moroșanu Raisa

1978

1. Bodrug Nicolae
2. Botnaru Victor
3. Bujor Petru
4. Ivanova Larisa
5. Sandul Alexandru
6. Valica Vladimir

1979

1. Dubcenco Valeriu
2. Eftodi Victor
3. Croitoru Gheorghe
4. Gonciar Veaceslav
5. Groppa Liliana
6. Groppa Stanislav
7. Pisarenco Sergiu
8. Remiș Vladimir
9. Revenco Valeriu
10. Roșcin Iurie
11. Stasii Ecaterina
12. Țurea Valentin

1980

1. Anghelici Gheorghe
2. Catereniuc Ilia
3. Cerempei Ludmila

1981

1. Ciocanu Mihail
2. Grejdeanu Tudor
3. Gudima Alexandru
4. Matcovschi Valeriu
5. Nacu Anatol
6. Pihut Petru
7. Rotaru Marin
8. Rusnac Tudor
9. Sicinschi Liviu

1982

1. Caproș Nicolae
2. Cernat Victor
3. Iablonschi Petru
4. Mereuță Ion

5. Moraru Nicolae
6. Moșin Veaceslav
7. Railean Gheorghe
8. Serbencu Anatol
9. Smișnoi Mariana
10. Zapuhlâh Grigore

1983

1. Darcuic Victor
2. Revenco Ninel
3. Sofroni Dumitru

1984

1. Braniște Tudor
2. Cobâleanschi Oleg
3. Cobeț Valeriu
4. Costin Sava
5. Costinov Mihail
6. Grib Liviu
7. Guțu Eugen
8. Minciună Vitalie
9. Rojnoveanu Gheorghe
10. Șciuca Svetlana
11. Verega Grigore

1985

1. Bendelic Eugen
2. Bulat Iurie
3. Calenici Eugenia
4. Calenici Oleg
5. Cernetchi Olga
6. Danilov Andrei
7. Gavriiliuc Mihail
8. Mișin Igor
9. Sofroni Larisa

NOTE BIORAFICE

Anghelici Gheorghe, chirurg

Născut la 14 septembrie 1957, în satul Hârtopul Mare, raionul Criuleni, RSSM. În 1974 absolveste cu mențiune Școala Medie nr.1 din Chișinău, iar în 1980 – Facultatea de Medicină Generală a ISMC. În anii 1980–1989 exercită funcția de colaborator științific inferior la laboratorul de hepatologie de pe lângă Catedra chirurgie nr.3, iar în 1989–1991 – de asistent la această catedră. În perioada anilor 1992–1996 este colaborator științific superior la laboratorul de hepatologie, pe care îl conduce în anii următori (până în 2010). În 1995 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Corecția chirurgicală a sindromului ascitic la pacienții cu ciroză hepatică și hipertensiune portală”, iar în 2008 – teza de doctor habilitat: „Diagnosticul și tratamentul chirurgical al complicațiilor hipertensiunii portale”. Discipol al academicianului Constantin Tâbârnă. Din 2010 exercită funcțiile de profesor la Catedra chirurgie nr.2., șef al Clinicii Chirurgie „Constantin Tâbârnă”, cu laboratorul științific de hepatologie. Autor a peste 160 de lucrări științifice, din care 2 monografii, și a 20 de brevete de invenție, distinse cu 3 medalii de argint și 3 de bronz la expozițiile internaționale de invenție. Membru al Asociației de Chirurgie Hepatopancreatobiliară din Cluj (România), membru titular al Asociației Mondiale de Chirurgie din Berna (Elveția), membru al Asociației Internaționale a Chirurgilor „N.I. Pirogov” din Moscova (Federația Rusă).

Bahnarel Ion, igienist

S-a născut la 6 ianuarie 1953, în raionul Herța, regiunea Cernăuți, RSSU. În anii 1970–1976 este student la ISMC. După absolvirea Facultății de Medicină Preventivă, activează la Centrul Republican de Igienă și Epidemiologie în calitate de medic în secția igiena muncii (1976–1980), șef al secției igiena radiațiilor (1980–

1994), medic-șef adjunct (1994–1995). În anii 1995–2000 deține funcția de vicedirector al Centrului Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă (CNȘPMP), iar în 2000–2005 este viceministru al Sănătății, medic sanitar de stat al Republicii Moldova. În perioada anilor 2005–2008 – director general al CNȘPMP, iar din 2010 – director general al CNMP.

În 1980 s-a încadrat în activitatea pedagogică, în calitate de asistent, conferențiar, profesor universitar, șef al Catedrei igiene generală a USMF „Nicolae Testemițanu” (2010). În 1995 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Contribuții la evaluarea iradierii medicale în Republica Moldova și posibilități de reducere a dozei colective”, iar în 2010 – teza de doctor habilitat: „Estimarea riscului asociat iradierii populației Republicii Moldova și posibilități de reducere a impactului de sănătate”. Autor a peste 220 de lucrări științifice, inclusiv 9 monografii și 2 manuale. Deține 5 brevete de invenție, distinse cu 21 diplome, 14 medalii de aur, 4 de argint, 2 de bronz și 5 premii speciale. Conducător științific a 5 teze de doctor în medicină. Deține titlul onorific „Om Emerit”, decorat cu medalia „Nicolae Testemițanu”.

Bairac Vasile, radiolog-oncolog

Născut la 24 august 1956, în satul Gârbova, raionul Ocnîța, RSSM. După absolvirea școlii medii, este student la ISMC (1970–1976). În 1979–1983 își continuă studiile prin doctorat la Institutul de Cercetări Științifice în Domeniul Radiologiei și Radioterapiei al Academiei de Științe Medicale a Federației Ruse (Leningrad). În 1983 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Рентгенологическая картина патологических изменений

в легких при различных положениях тела исследуемого», iar în 1993 – teza de doctor habilitat: «Дифференциальная лучевая диагностика респираторного дистресс-синдрома у взрослых». Profesor universitar (1994). Stagii de perfecționare: Federația Rusă (Sankt Petersburg), Italia, Franța, Austria, Germania. A publicat peste 120 de lucrări științifice, inclusiv 2 monografii. Conducător științific a 2 teze de doctor în medicină.

Belev Nicodim, chirurg-oncolog

Născut la 16 mai 1953, în satul Corten, raionul Taraclia, RSSM. A absolvit cu mențiune ISMC (1977). În august 1978 s-a angajat la Institutul Oncologic în calitate de oncolog și cercetător științific. În anul 1985 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Клинико-генетические исследования рака толстой кишки». În anul 1990 este numit colaborator științific principal în secția de proctologie, iar în 1992 – șef al secției de oncogenetică clinică. În 1997 susține teza de doctor habilitat: «Генетический анализ предрасположенности к аденомам и раку толстой кишки». A publicat peste 170 de lucrări științifice, inclusiv 2 monografii. A obținut un brevet de invenție.

Bendelic Eugen, oftalmolog

Născut la 22 august 1962, în orașelul Lipcani, raionul Briceni, RSSM. După absolvirea școlii medii, își face studiile la ISMC (1979–1985), apoi prin secundariat clinic (1985–1987) la Catedra de oftalmologie. În perioadele anilor 1988–1991 și 1995–1998 urmează doctoratul și postdoctoratul la Catedra oftalmologie a Institutului de Perfecționare a Medicilor din Moscova. Își în-

cepe activitatea pedagogică în anul 1991, în calitate de asistent, apoi de conferențiar (1999) și șef (2000) al Catedrei oftalmologie a USMF „Nicolae Testemițanu”. În 1991 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Tratamentul complex al tumorilor oculare penetrante (terapia extracorporativă, microchirurgia reconstructivă)”, iar în 1998 – teza de doctor habilitat: „Contuzii oculare: aspecte de patogenie”. A publicat peste 150 de lucrări științifice, inclusiv 2 monografii. Autorul a 13 brevete de invenție, premiate la expoziții naționale și internaționale. Mai mulți ani deține funcția de prodecan, apoi de decan al Facultății Educație Continuă în Medicină și Farmacie a USMF „Nicolae Testemițanu”.

Bodrug Nicolae, internist

Născut la 1 iunie 1954, în orașul Kurgan, Federația Rusă, unde i-au fost deportați părinții (1949). Învăță la școala medie din Hârcești, Ungheni. În 1978 absolvește ISMC. Urmează studiile prin internatură (1979) și doctorat la Catedra terapie. În 1988 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Влияние периферических вазодилататоров и антагонистов кальция на гемодинамику у больных хроническим обструктивным бронхитом осложнённым лёгочным сердцем», iar în 1994 – teza de doctor habilitat: «Дифференцированные методы медикаментозного лечения и профилактики застойной сердечной недостаточности у больных хроническим обструктивным бронхитом». Profesor universitar (2000). Stagii la Clinica „Laenec” din Paris, Franța (2003–2004). A publicat peste 500 de lucrări științifice, inclusiv 4 monografii. Autor a 6 brevete de invenție.

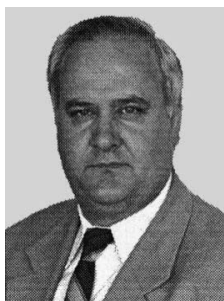
Botnaru Victor, internist

Născut la 6 iulie 1955, în satul Cinișeuți, raionul Rezina, RSSM. În 1972 absolvește școala medie, iar în 1978 – Facultatea

Medicină Generală a ISMC. În perioada anilor 1978–1980 urmează secundariatul clinic la Centrul de Cardiologie din Moscova. În 1983 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Значение сцинтиграфии миокарда с $^{99}\text{Tc-Sn}$ -пирофосфатом в оценке тяжести и прогноза больных ишемической болезнью сердца со стабильной стенокардией». Activează la Institutul de Cardiologie din Chișinău în calitate de cercetător științific, apoi șef al Laboratorului de cardiologie preventivă (1985–1991), șef al Laboratorului de hipertensiune arterială (1991–1995). În anul 1991 susține teza de doctor habilitat: «Популяционные исследования артериальной гипертензии и некоторые вопросы ее первичной и вторичной профилактики». Profesor universitar (1998). Laureat al Premiului de Stat al Republicii Moldova. În perioada anilor 1998–2000 a deținut funcția de președinte al consiliului de experți al Ministerului Sănătății, iar din 1998 – internist principal netitular la Ministerul Sănătății. Din 1996 este șef al Catedrei medicină internă; actualmente – șef al Clinicii medicale nr.3, disciplina pneumologie și alergologie. În anii 2010–2011 a fost director general al Institutului de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”. A publicat peste 300 de lucrări științifice, dintre care 5 manuale și 6 monografii. Conducător a 6 teze de doctor în medicină.

Braniște Tudor, internist-cardiolog

Născut la 25 februarie 1958, în comuna Racovăț, raionul Soroca, RSSM. În 1984 a absolvit ISMC. În 1991 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Исследование митохондриального дыхания в клетках эндокардиальных биоптатов у больных дилатационной кардиомиопатией и при интраоперационной ишемии сердца». În perioada anilor 1991–1993 a activat în calitate de

cercetător științific și cardiolog la Institutul de Cardiologie din Chișinău. În anii 1993–1998 a deținut funcția de lector universitar și medic primar cardiolog la Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr.T. Popa” din Iași. În 2003, la Moscova, susține teza de doctor habilitat: «Клинико-функциональные, морфологические и молекулярно-клеточные особенности развития кардиомиопатий». Din 1998 se află în postura de profesor la Catedra medicină internă nr. 1 a USMF „Nicolae Testemițanu”. A publicat peste 70 de lucrări științifice, inclusiv 2 monografii.

Bujor Petru, chirurg

Născut la 20 iunie 1950, în satul Ocolina, raionul Soroca, RSSM. În 1970 absolvește Școala de Medicină din Soroca. Activează în calitate de felcer, apoi învață (1972–1978) la ISMC. Urmează internatura la chirurgie, după care lucrează la SCR în calitate de chirurg-endoscopist. În anii 1986–1990 își continuă studiile prin doctorat la Catedra chirurgie, iar în 1991 susține teza de doctor în medicină: „Particularitățile și tratamentul chirurgical al ulcerului postbulbar”, fiind angajat în funcția de asistent la Catedra chirurgie a USMF „Nicolae Testemițanu”. În anul 2009 (la Moscova) susține teza de doctor habilitat: „Aspectul chirurgical al ulcerului postbulbar duodenal”. Deține funcția de profesor la Catedra chirurgie nr.2 a USMF „Nicolae Testemițanu”. A publicat peste 150 de lucrări științifice, inclusiv 8 monografii. Autor a 2 brevete de invenție.

Bulat Iurie, oncolog-chimioterapeut

Născut la 27 iunie 1962, în satul Izvoare, raionul Florești, RSSM. După absolvirea școlii medii din or. Drochia, învață la ISMC (1979–1985). Urmează studiile prin secundariat clinic (1985–1987), apoi prin doctorat (1988–1991) la specialitatea chimioterapie la Centrul Oncologic din Moscova. În 1991 susține

teza de doctor în medicină cu tema: «Химиотерапия диссеминированной меланомы (новые комбинации и режимы)», iar în 2000 – de doctor habilitat în medicină: «Современные возможности лекарственного лечения диссеминированной меланомы кожи». Profesor-cercetător (2009). Deține funcția de șef al secției Chimioterapie nr.2. Autor a peste 60 de lucrări științifice, inclusiv 2 monografii, a 2 brevete de invenție. Conducător a 5 teze de doctor în medicină. A avut stagii în Federația Rusă, Danemarca, Elveția, SUA, Marea Britanie ș.a.

Calenici Eugenia, internist-cardiolog

S-a născut la 8 decembrie 1962, în or. Chișinău. După absolvirea școlii medii, susține examenele de admitere la Facultatea de Medicină Generală a ISMC (1979–1985). Apoi își continuă studiile prin rezidențiat la Catedra de medicină internă și activează la Spitalul nr.1 din Chișinău. Din 1991 deține funcția de asistent la Catedra de medicină internă nr.1 a USMF „Nicolae Testemițanu”. În 1997 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Aspectele clinice și de tratament ale cardiopatiei ischemice”, iar în 2007 – de doctor habilitat: „Hipertensiunea arterială esențială: tulburări nevrotiforme și afective (studiu clinic și strategii curative)”. A publicat peste 60 de lucrări științifice. În 2009 emigrează în Franța.

Calenici Oleg, internist-cardiolog

Născut la 24 august 1962, în or. Rezina, RSSM. În anii 1979–1985 este student la ISMC. După absolvirea cu mențiune a Facultății de Medicină Generală, își continuă studiile prin rezidențiat la Institutul de Cardiologie al Academiei de Științe a Federației Ru-

se. Își începe cariera profesională în calitate de cardiolog la Spitalul nr.3 din Chișinău. Apoi își continuă studiile prin doctorat la Institutul de Cardiologie din Moscova, unde, în 1991, susține teza de doctor în medicină: «Холестерин иммунных комплексов в неинвазивной диагностике атеросклероза». Din 1991 activează în calitate de cercetător științific la Institutul de Cardiologie din Moldova. În anul 2000 susține teza de doctor habilitat: „Tratamentul de durată al miocarditei cu inhibitorii enzimei de conversie a angiotensinei II și imunosupresoare”. În anul 1997 este numit în funcția de vicedirector al Institutului de Cardiologie. În 2000 a fondat Serviciul cardiologie intervențională. Autor a peste 150 de lucrări științifice. Membru al Societății Franceze de Cardiologie și membru de onoare al *American College of Cardiology*. În 2009 emigrează cu familia în Franța.

Caproș Nicolae, traumatolog-ortoped

Născut la 19 decembrie 1958, în satul Mămăliga, raionul Noua Suliță, regiunea Cernăuți. În anul 1982 absolvește ISMC, Facultatea Medicină Generală. Lucrează traumatolog la spitalul din orașul Bălți (1982–1988), apoi își continuă studiile prin secundariat clinic (1988–1990) și doctorat (1990–1993) la Institutul de Perfecționare a Medicilor din orașul Harkov. La finele doctoratului susține teza de doctor în medicină, iar în 2009 susține teza de doctor habilitat cu tema: „Tratamentul chirurgical în complexul de recuperare a bolnavilor cu deformități scoliotice și post-traumatice ale coloanei vertebrale”. În anii 1993–1994 activează în calitate de asistent, apoi de conferențiar, iar din 2011 este profesor universitar la Catedra ortopedie și traumatologie a USMF „Nicolae Testemițanu”. A publicat 150 de lucrări științifice, in-

clusiv o monografie și două manuale. Autor a două brevete de invenție. Conducător a 4 teze de doctor în medicină.

Catereniuc Iliia, anatomist

Născut pe 24 septembrie 1957, în satul Târnauca, raionul Herța, regiunea Cernăuți. A absolvit școala medie din satul natal și ISMC (1980). De la absolvirea Facultății de Medicină Generală și până în prezent activează la Catedra anatomia omului a USMF „Nicolae Testemițanu”. A făcut stagii în centrele universitare din Leningrad, Iași, Cairo, Simferopol și Vitebsk. În anul 1998 susține teza de doctor în medicină: „Inervația formațiunilor capsuloligamentare ale pelvisului uman în stare de normă și în patologie”, iar în 2007 – teza de doctor habilitat: „Morfologia aparatului neurovascular extra- și intraorganic al complexului hepatoligamentar”. Profesor universitar (2009). În palmare are peste 140 de lucrări, inclusiv trei monografii și un manual. Conducător științific a două teze de doctor în medicină.

Cerempei Ludmila, pediatru

S-a născut la 15 octombrie 1956, în orașul Cita, Federația Rusă, unde, în 1949, i-au fost deportați părinții. În 1964–1974 învață la școala medie din satul Brătușeni. În 1980 absolveste cu mențiune Facultatea de Pediatrie a ISMC. Urmează activitatea de pediatru în orașelul Cupcini, locul de baștină al părinților. Ulterior, își continuă studiile prin secundariat clinic la Catedra de pediatrie a ISMC, condusă de profesorul universitar Victor Ghețeu. În 1991 susține teza de doctor în medicină: «Эпидемиология хронических неинфекционных заболеваний органов пищеварения у школь-

ников Молдовы», iar în 2003 – teza de doctor habilitat. Activează prin cumul în calitate de profesor universitar la Catedra pediatrie și neonatologie a USMF „Nicolae Testemițanu”.

Cernat Victor, oncolog

Născut la 4 noiembrie 1958, în or. Ialoveni, raionul Strășeni, RSSM. A absolvit ISMC în anul 1982. S-a specializat prin internatură la Institutul Oncologic din Chișinău, apoi și-a început activitatea profesională la spitalul din Ialoveni, în calitate de medic-oncolog. În 1987 este numit medic-șef adjunct al spitalului raional, iar în 1996 se transferă în funcția de vicedirector pentru activitatea științifică și organizatorico-metodică la policlinica Institutului Oncologic. Din 2009 deține funcția de director al Institutului Oncologic. În 1993 susține teza de doctor: „Reabilitarea bolnavilor oncologici și ameliorarea calității vieții lor în condițiile unui raion rural”, iar în 1999 susține teza de doctor habilitat în medicină: „Reabilitarea medico-socială a bolnavilor oncologici și diminuarea invalidității oncologice în Republica Moldova”. Profesor-cercetător. A avut stagii de perfecționare în Elveția, Italia, Germania și Egipt. Autor a peste 130 de articole științifice și 8 monografii. Deținător a 6 brevete de invenție. A participat la elaborarea Programului Național de Combatere a Cancerului. În 2002 a absolvit Academia de Administrare Publică de pe lângă președintele Republicii Moldova.

Cernețchi Olga, obstetrician-ginecolog

S-a născut la 13 iulie 1962, în satul Târnova, raionul Dondușeni, RSSM. După absolvirea școlii medii, își face studiile la

ISMC (1979–1985). Urmează secundariatul clinic (1987) și doctoratul (1987–1990) la Catedra obstetrică și ginecologie. În 1990, sub conducerea academicianului Gheorghe Paladi, susține teza de doctor în medicină cu tema: „Alegerea tacticii de finisare prematură a sarcinii la gravidele cu forme grave de gestoze tardive”, iar în 2001 – teza de doctor habilitat: „Aspecte contemporane de diagnostic, tratament și reabilitare a bolnavelor cu sarcină tubară”. Profesor universitar (2009). În 2004 este aleasă șefă a Catedrei obstetrică și ginecologie a Facultății Rezi-dențiat, iar în 2009 – șefă a Catedrei obstetrică și ginecologie a Facultății Educație Continuă în Medicină și Farmacie. Concomitent, din 2004 exercită și funcția de prorector pentru activitatea de integrare și calitate a procesului didactic. Autor a peste 120 de lucrări științifice și a 2 brevete de invenție. Conducător a 5 teze de doctor în medicină.

Ciocanu Mihail,

specialist în medicină socială și management

Născut la 22 octombrie 1958, în satul Slobozia-Cremene, raionul Soroca, RSSM. Absolvește școala medie din satul Stoicani, apoi (1981) Facultatea Igienă Socială a ISMC. Este repartizat la Catedra medicină socială și organizarea ocrotirii sănătății a Facultății Perfecționarea Medicilor, unde a activat în calitate de cercetător științific, asistent și conferențiar. Sub conducerea profesorului universitar Ion Prisacaru, în 1988 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Социально-гигиенические аспекты здоровья и организации медико-санитарного обеспечения работников межхозяйственных объединений регионального агропромышленного комплекса», iar în 2008 susține teza de

doctor habilitat: „Argumentarea științifică a strategiei de dezvoltare a asigurărilor obligatorii de asistență medicală în Republica Moldova”. Prin ordinul ministrului Sănătății, în 2002, este transferat în calitate de vicedirector al Centrului Național de Management în Sănătate, iar după trei luni – numit director general al acestei instituții. În octombrie 2009 este ales în calitate de director medical al Spitalului Internațional „MedPark”, continuând să lucreze prin cumul în calitate de profesor universitar la Catedra sănătate publică și management a USMF „Nicolae Testemițanu”. Autor a circa 140 de lucrări științifice, inclusiv 5 monografii și 3 manuale. Coordonator național al mai multor proiecte de consolidare a sistemului de sănătate.

Cobeț Valeriu, internist

Născut la 20 august 1961, în raionul Florești, RSSM. În anii 1978–1984 învață la ISMC. Urmează secundariatul clinic la disciplina cardiologie la baza Spitalului nr.3 din Chișinău. Din 1985 activează în cadrul Institutului de Cardiologie în calitate de cercetător științific inferior, superior și coordonator (din 2011) al Departamentului cardiologie intervențională. În 1990 susține teza de doctor în biologie cu tema: „Funcția contractilă și metabolismul energetic al cordului la acțiunea îndelungată a norepinefrinei și posibilitățile de protecție a miocardului”, iar în 2011 – teza de doctor habilitat: „Reactivitatea de efort a cordului și a sistemului coronarian în insuficiența cardiacă experimentală și efectul de corecție al remediilor naturale”. Autor a peste 150 de lucrări, inclusive 3 monografii, și a 6 brevete de invenție.

Cobâleanschi Oleg, psihiatru

Născut la 16 aprilie 1961, în satul Moșeni, raionul Râșcani, RSSM. În 1978 absolvește Școala Medie nr. 1 din orașul Chișinău. În anii 1978–1984 învață la Facultatea de Medicină Generală a

ISMC. Lucrează ca medic practician (1985–1992) la Dispensarul Psihoneurologic Republican, iar în 1992 își începe activitatea pedagogică în calitate de asistent la Catedra psihiatrie. În 1997, la Moscova, susține teza de doctor în medicină, iar în 2005 – teza de doctor habilitat. Profesor universitar (2010) la Catedra psihiatrie, narcologie și psihologie medicală. A publicat circa 130 de lucrări științifice, inclusiv o monografie.

Costin Sava, patomorfolog-cardiolog

S-a născut la 21 ianuarie 1961, în satul Vorniceni, raionul Călărași, RSSM. Absolvește Facultatea de Medicină Generală a ISMC (1978–1984). Urmează studiile postuniversitare prin doctorat la Institutul de Patomorfologie al AȘM a Federației Ruse, unde susține teza de doctor în medicină (1990). Își începe activitatea profesională în secția patomorfologie a Institutului de Cardiologie din Moldova. În 1994 susține teza de doctor habilitat în medicină. În anii 2005 și 2008, ambele teze au fost echivalate la Universitatea de Medicină din Giessen. Activează în Germania. Profesor universitar (2009).

Costinov Mihail, pediatru

Născut la 21 noiembrie 1956, în satul Zagora, raionul Șoldănești, RSSM, unde termină școala medie. În anul 1976 absolvește Școala de Medicină din Tiraspol, iar în 1984 – Facultatea de Pediatrie a ISMC. Își continuă studiile (1984–1986) prin secundariat clinic în alergologie pediatrică la Institutul de Pediatrie al Academiei de Științe Medicale a Federației Ruse (Moscova). Urmează doctorantura (1986–1988) la Institutul de Vaccinuri și Seruri

„I. Mecinikov” din Moscova, unde, în 1988, susține teza de doctor în medicină: «Пути повышения эффективности иммунизации против кори детей с аллергическими заболеваниями». După studiile la post-doctorat, susține teza de doctor habilitat (1993): «Клинико-иммунологические особенности вакцинации АКДС-мб АДС-м препаратами детей с аллергическими заболеваниями». Profesor universitar (2000). Autor a peste 460 de lucrări științifice, inclusiv 5 monografii, 9 manuale, 10 compendii, 14 elaborări metodice, și a 10 brevete de invenție. A ctitorit 20 de teze de doctor și 3 teze de doctor habilitat în medicină. Deține titlul onorific de Om Emerit în științe din Federația Rusă. Din 1988 lucrează în calitate de pediatru alergolog-imunolog, colaborator științific superior (1993) și șef al Laboratorului de vaccinoprofilaxie și imunoterapie a bolilor alergice al Institutului de Vaccinuri și Seruri „I. Mecinikov” din Moscova (din 1996). Profesor universitar (2001).

Croitoru Gheorghe, traumatolog-ortoped

Născut la 6 mai 1956, în satul Alexăndreni, raionul Edineț, RSSM. În 1979 absolvește Facultatea Curativă a ISMC și face internatura în secția chirurgie a spitalului din Bălți. Ulterior (1980–1987), lucrează ca traumatolog la spitalul raional Florești. În anii 1987–1990 își continuă studiile prin doctorat la Institutul Central de Traumatologie și Ortopedie „N. Pirogov” din Moscova. În 1991 susține teza de doctor în medicină: „Folosirea fixatoarelor din material polimeric la osteosinteza oaselor tubulare lungi”, iar în 2008 – teza de doctor habilitat: „Tratamentul chirurgical în complexul de recuperare al bolnavilor cu coxartroze”. Din 2009 – profesor la Catedra ortopedie și traumatologie a USMF „Nicolae Testemițanu”. A publicat peste 150 de lucrări

științifice, autor a 5 brevete de invenție. Decorat cu ordinul „Gloria Muncii”.

Cușnir Valeriu, oftalmolog

Născut la 7 septembrie 1954, în orașul Chilia, regiunea Odessa. În 1971–1977 învață la Facultatea de Medicină Generală a ISMC. În anii 1979–1981 lucrează în calitate de oftalmolog într-o unitate militară, apoi (1981–1988) la spitalul Direcției IV de pe lângă Cancelaria de Stat a RM. În anii 1988–1991 își continuă studiile postuniversitare prin doctorat la Catedra de oftalmologie. În 1993 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Клинико-иммунологические и биохимические изменения органов зрения при хроническом активном гепатите и циррозе печени», iar în 2001 – teza de doctor habilitat «Клиника, диагностика, патогенез и лечение заболеваний глаз, ассоциированных с инфицированностью вирусом гепатита В». Profesor universitar (2007) la Catedra de oftalmologie cu un curs de Oftalmologie la Facultatea de Educație Continuă în Medicină și Farmacie a USMF „Nicolae Testemițanu”. A publicat peste 150 de lucrări științifice. Autor a 6 brevete de invenție.

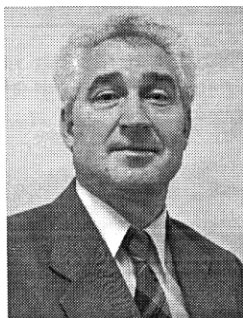
Danilov Andrei, neurolog

S-a născut în anul 1962, în orașul Chișinău, RSSM. După absolvirea școlii medii, învață la Facultatea de Medicină Generală (1979–1985) a ISMC. Specializarea primară o face la Catedra de neurologie. Urmează studiile prin doctorat la Catedra de neurologie a Institutului de Medicină nr.1 „I.M. Secenov” din Moscova. În 1988 susține teza de doctor în medicină, iar în 1994 – teza de doctor habilitat. Deține funcția de profesor universitar.

tar (1999) la Catedra neurologie, Facultatea Studii Postuniversitare a Academiei de Medicină „I.M. Secenov” din Moscova. A avut numeroase stagii profesionale în centrele științifice din SUA, Italia etc. Membru al Academiei de Neurologie din SUA. Autor a peste 200 de lucrări științifice.

Darciuc Victor, farmacolog clinician

Născut la 20 iulie 1958, în satul Șirăuți, raionul Edineț, RSSM. În 1983 absolvește Facultatea Medicină Generală a ISMC. Sub conducerea profesorului universitar Victor Ghicavâi, în 1990 susține teza de doctor în medicină: «Влияние этилизотиурониевых соединений на гемодинамику и некоторые показатели обмена веществ при острой кровопотере», iar în 1998 – teza de doctor habilitat. Profesor universitar. Șef al cursului Farmacoterapie, Facultatea Rezidențiat și Secundariat Clinic a USMF „Nicolae Testemițanu”.

Donscaia Ana, oncolog

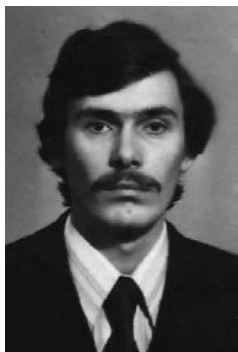

S-a născut la 15 ianuarie 1953, în orașul Chișinău, RSSM. În 1976 absolvește Facultatea Medicină Generală a ISMC. În anii 1977–1980 lucrează oncolog la spitalul raional Dubăsari. În 1980 își începe activitatea de cercetător științific la Institutul Oncologic din Moldova. În 1984 susține teza de doctor în medicină, iar în 1994 – teza de doctor habilitat: „Metabolismul energetic la bolnavii de cancer gastric și căile de ameliorare a reabilitării metabolice”. Autor și coautor a 85 de lucrări științifice; deține un brevet de invenție. În

anii 2007–2009 este conducătorul proiectului instituțional „Particularitățile clinico-patogenetice și posibilitățile depistării precoce a tipului intestinal de cancer gastric”, iar din 2010 – conducătorul proiectului „Particularitățile clinico-morfologice ale tipului intestinal de cancer gastric”.

Dubcenco Valeriu, farmacolog

Născut la 14 octombrie 1955, în or. Ungheni, RSSM. În anii 1973–1979 învață la Facultatea de Medicină Generală a ISMC. Își începe activitatea profesională la Catedra de farmacologie, în calitate de asistent (1979–1987). În 1984 susține teza de doctor: «Фармакология инсулина при гипербарической оксигенации». Laureat al Premiului de Stat pentru tineret în domeniul științei (1986). Între anii 1989 și 1992 lucrează în postură de colaborator științific superior la Laboratorul științific central al USMF „Nicolae Testemițanu”. În 1992 susține teza de doctor habilitat: «Влияние кислорода под повышенным давлением, лекарственных средств и их сочетаний на алкогольную интоксикацию». Profesor universitar (1992–2003) la Catedra de farmacologie. Mai târziu a abandonat activitatea pedagogico-științifică.

Eftodi Victor, chirurg oncolog

Născut la 27 februarie 1956, în satul Dumbrăveni, raionul Soroca, RSSM. În 1973 absolvește școala medie din satul Frumușica, iar în 1979 – Facultatea de Medicină Generală a ISMC. Din 1980 activează la Institutul Oncologic, în calitate de oncolog și șef al secției toracale. În anii 1984–1987 urmează stagiul clinic și științific la Centrul Oncologic al Academiei de Științe

Medicale a Federației Ruse, unde, în 1987, susține teza de doctor în medicină: «Современные возможности хирургического лечения больных раком лёгкого с дыхательной недостаточностью». Revine la Institutul Oncologic din Moldova, în calitate de șef al blocului de operații, apoi de conducător științific al Departamentului anestezie și terapie intensivă. În 1997 susține teza de doctor habilitat în medicină: „Posibilități moderne de ameliorare a rezultatelor postoperatorii precoce la bolnavii oncologici”. În același an este numit în funcția de vicedirector al Institutului Oncologic. A publicat circa 150 de lucrări științifice.

Friptu Valentin, obstetrician-ginecolog

Născut la 11 octombrie 1954, în satul Izvoare, raionul Fălești, RSSM. În anii 1971–1977 învață la Facultatea de Medicină Generală a ISMC. După facultate deține funcția de cercetător științific la Laboratorul central de cercetări științifice și își continuă studiile prin secundariat clinic la Catedra obstetrică și ginecologie. În 1984 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Гинекологическая заболеваемость женщин-табаководов и методы её профилактики». În anii 1984–1994 este medic-șef adjunct pe probleme de obstetrică și ginecologie și colaborator științific superior la ICȘDOSM și C din Moldova. În 1994 susține teza de doctor habilitat: „Aspectele patogenetice de profilaxie și tratament a lăuzelor cu hipogalactație”. În același an este numit șef al secției Obstetrică și perinatologie a institutului nominalizat. Din 1999 deține funcția de șef al Catedrei obstetrică și ginecologie a USMF „Nicolae Testemițanu”. A publicat circa 200 de lucrări științifice, inclusiv 4 monografii. Autor a 9 brevete de invenție. Conducător a 9 teze de doctor și doctor habilitat în științe medicale. Specialist principal al MS al RM în domeniul obstetricii și ginecologiei. Laureat al Premiului de Stat al RM.

Gavriliuc Mihail, neurolog

Născut la 1 mai 1962, în satul Susleni, raionul Orhei, RSSM. În 1985 absolvește Facultatea de Medicină Generală a ISMC, apoi își continuă studiile prin secundariat clinic la Catedra de neurologie. În anii 1987–1991 activează în funcția de neurolog la SCR. Sub conducerea academicianului D. Gherman, în 1993, susține teza de doctor în medicină cu tema: „Manifestări inițiale de mielopatie vasculară cronică în sistemul arterial medular inferior”, iar în 1999 – teza de doctor habilitat: „Tulburări vasculare medulare ischemice (studiu clinic-electrofiziologic multimodal)”. Din 1991 este antrenat în activitatea pedagogică, în calitate de asistent, conferențiar și profesor universitar (din 2001), la Catedra de neurologie. Concomitent, exercită funcțiile de vicedirector al Institutului de Neurologie și Neurochirurgie. Din 2010 deține funcțiile de șef al Catedrei de neurologie și decan al Facultății de Medicină nr. 2 a USMF „Nicolae Testemițanu”.

Gheorghită Tudor (21.03.1947–25.06.2004), microbiolog

Născut în satul Mândrești, raionul Telenești, RSSM. În 1965 absolvește Școala de Medicină din Bender, iar în 1976 – Facultatea de Medicină Preventivă a ISMC. Urmează studiile prin doctorat la Catedra de microbiologie, virusologie și imunologie. În 1981 susține teza de doctor în medicină: «Разработка быстрых и экономичных методов определения ферментативной активности микробов», iar în 1990 – teza de doctor habilitat: «Разработка ускоренных методов и тест-систем для обнаружения, идентификации энтеробактерий и других микроорганизмов». Profesor universitar (1991). În același an este numit șef al Catedrei de microbiologie, virusologie și imunologie pentru facultate.

tățile Stomatologie și Farmacie. A publicat peste 170 de lucrări științifice, inclusiv câteva monografii. Autor a 18 brevete de invenție.

Ghereg Valeriu (14.03.1953–24.02.2005),
anesteziolog-reanimatolog

Născut în satul Hâncești, raionul Ungheni, RSSM. Absolvește școala medie din satul Pârjota, Râșcani, apoi ISMC (1976). Se specializează în anestezie și terapie intensivă la Spitalul Clinic Republican, unde lucrează 4 ani (1977–1981). Urmează (1981–1984) studiile postuniversitare prin doctorat la Institutul de Chirurgie Cardiovasculară „A.N. Bakulev” din Moscova. În 1984 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Влияние искусственной вентиляции лёгких с положительным давлением в конце выхода на сердечно-сосудистую систему у больных после радикальной коррекции тетрады Фалло», iar în 1999 susține teza de doctor habilitat. Profesor universitar (2002). Începând cu anul 1984, activează în ciliate de asistent și conferențiar la Catedra anesteziologie și reanimatologie nr.2 a Facultății Medicină Generală, pe care o conduce din 1991 până în ultimele zile de viață. Autor a peste 200 de lucrări științifico-didactice, inclusiv 3 manuale și 12 indicații metodice. A trasat calea în știință a 11 discipoli. Distins cu medalia „Meritul Civic”.

Gladilina Irina, oncolog

S-a născut în 1954, în or. Chișinău, RSSM. Învăță la Facultatea Medicină Generală a ISMC (1971–1977). Urmează studiile postuniversitare prin secundariat clinic și doctorat (1981–1986) la Centrul Oncologic al AȘM a Federației Ruse. În 1986 susține teza

de doctor în medicină: «Реконструктивно-пластические операции молочной железы после мастэктомии по поводу рака с использованием кожно-мышечного лоскута широчайшей мышцы спины», iar în 2001 – teza de doctor habilitat: «Лучевое и химиолучевое лечение больных неоперабельным раком носоглотки». Activează în calitate de cercetător științific principal în secția radiochirurgie a sectorului radiooncologie al Centrului Oncologic „N.N. Blohin” al AȘM a Federației Ruse și de profesor universitar la Catedra oncologie. Autor a circa 90 de publicații. A participat la numeroase foruri științifice din Federația Rusă, Germania, Japonia, China, SUA etc.

Gonciar Veaceslav, farmacolog

Născut la 26 iulie 1955, în satul Cores-tăuți, raionul Briceni, RSSM. După ce termină 8 clase, își face studiile la Școala de Medicină de Bază din Chișinău (1970–1973). În 1979 absolveste Facultatea de Medicină Generală a ISMC. În 1985 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Фармакологическое исследование преднизолона в условиях гипербарической оксигенации», iar în 2008 – teza de doctor habilitat: „Optimizarea farmacologică și utilizarea rațională a enterosorbției”. Profesor universitar (2010). Își începe activitatea pedagogică în 1979, în calitate de asistent, apoi de lector superior (1987) la Catedra farmacologie a ISMC. Din 2005 conduce Catedra farmacologie și farmacie clinică a Facultății Farmacie a USMF „Nicolae Testemițanu”. Autor a peste 230 de lucrări științifice, inclusiv 2 monografii, 4 manuale, 6 compendii și 19 indicații metodice. Deține 14 brevete de invenție. Conducător științific a 3 teze de doctor în medicină.

Grejdean Tudor,

specialist în medicină socială și management

Născut la 27 ianuarie 1951, în satul Gordinești, raionul Rezina, RSSM. În anii 1975–1981 își face studiile la ISMC. După absolvirea facultății, activează la Catedra medicină socială. În 1991 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Обоснование усовершенствованной системы организации амбулаторно-поликлинической помощи населению на сельском врачебном участке», iar în 2000 – teza de doctor habilitat: „Particularitățile epidemiologice și medico-sociale ale maladiilor neoplazice și optimizarea serviciului oncologic în perioada de formare a sistemului de sănătate publică în Republica Moldova”. Autor a circa 190 de lucrări științifice, inclusiv 5 monografii. Conducător a 4 teze de doctor în medicină.

Grib Liviu, cardiolog

Născut la 12 iulie 1961, în satul Mihoreni, raionul Herța, regiunea Cernăuți, Bucovina. În anii 1978–1984 învață la Facultatea de Medicină Generală a ISMC. După specializarea primară la spitalul din Tiraspol, își continuă activitatea la spitalul de circumscripție din satul Lăpușna, Hâncești. În 1988 urmează studiile la doctorat (cardiologie) la Catedra de medicină internă nr. 2 a ISMC. În 1992 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Влияние психоэмоционального напряжения на состояние иммунной и симпатико-адреналовой систем у больных ИБС со стабильной стенокардией», iar în 2010, avându-l consultant pe profesorul universitar Valeriu Revenco, susține teza de doctor habilitat: „Синдром метаболитический: considerations etiopatogenetice, clinice, diagnostice și terapeutice”. În 1991

Își începe activitatea pedagogică în calitate de asistent la Catedra medicină internă, apoi de conferențiar (1997) și profesor universitar (2011) la disciplina cardiologie (Clinica medicală nr.3), Departamentul medicină internă al USMF „Nicolae Testemițanu”. A avut stagii în Ucraina, România, Federația Rusă. Autor a peste 100 de lucrări științifice, inclusiv o monografie.

Groppa Liliana, internist

S-a născut la 9 septembrie 1956, în satul Sângerei Noi, raionul Lazovsc, RSSM. În anul 1979 absolvește Facultatea Medicină Generală a ISMC. Urmează secundariatul clinic la Catedra terapie (Chișinău) și studiile prin doctorat la Institutul de Reumatologie al AȘM a Federației Ruse (1983–1986). În 1987 susține teza de doctor în medicină: «Клинико-иммунологические особенности серонегативного ревматоидного артрита». În anii 1986–1990 deține funcția de colaborator științific la Institutul de Cardiologie din Moldova. Își face studiile prin postdoctorat (1990–1992) la Institutul de Genetică al AȘM. În 1992 susține teza de doctor habilitat: «Иммуногенетический анализ и эффективность иммунокорректирующей терапии при дилатационной кардиомиопатии». În anul 1997 este numită șef al Catedrei medicină internă nr. 1 (rezidenți), iar în octombrie 2010 se transferă în funcția de profesor universitar la disciplina reumatologie și nefrologie, șef Clinică medicală nr. 5, Departamentul medicină internă, Facultatea Medicină nr. 1. A publicat peste 450 de lucrări științifice, inclusiv o monografie. Deține 15 brevete de invenție.

Groppa Stanislav, neurolog

Născut la 15 mai 1956, în satul Verejeni, raionul Ocnîța, RSSM. În anii 1973–1979 învață la ISMC. După absolvirea Facultății Medicină Generală, își continuă studiile prin secundariat

clinic la Catedra neurologie (Chișinău), apoi prin doctorat la Institutul de Medicină nr. 2 „N. Pirogov” din Moscova. În 1985 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Диагностическое значение нейрофизиологических методов при атаксических синдромах», iar în 1992 – teza de doctor habilitat: «Прогрессирующие гередегенерации мозга (клиника, патогенез, диагностика, лечение)». Din 1984 se încadrează în procesul pedagogic în calitate de asistent, conferențiar, profesor universitar, iar din 1995 deține funcția de șef al Catedrei neurologie, neurochirurgie și genetică medicală. A publicat peste 340 de lucrări științifice, inclusiv 5 monografii. Autor a 2 brevete de invenție. Membru corespondent al AȘM. A exercitat funcția de decan al Facultății Perfecționarea Medicilor a USMF „Nicolae Testemițanu”.

Gudima Alexandru, oncolog, obstetrician-ginecolog

Născut la 31 ianuarie 1958, în or. Dondușeni, RSSM. În 1975–1981 își face studiile la ISMC. Din anul 1985 activează la Institutul Oncologic în calitate de șef al secției organizatorico-metodice. În anul 1990, la Moscova, susține teza de doctor în științe medicale: «Проблемы и пути совершенствования работы районных онкологов», iar în 2000 – teza de doctor habilitat „Hiperglicemia indusă în tratamentul combinat al cancerului ovarian avansat”. Din 1996 se află în postura de șef al secției ginecologie oncologică. În anii 1996–2002 exercită funcția de secretar al Consiliului Științific Specializat DH 59.14.00.14. Din 2009 – coordonator al Laboratorului ginecologie oncologică. Autor a peste 60 de lucrări, inclusiv 2 monografii. Conducător științific a 2 teze de doctor în medicină.

Guțu Eugen, chirurg

Născut la 15 iulie 1961, în or. Chișinău, RSSM. În 1984 absolvete ISMC, apoi activează în calitate de chirurg la Spitalul Clinic Republican (1984–1987). Își continuă studiile prin doctorat (1987–1990) la Institutul de Chirurgie „V. Vișnevski” al AȘM a Federației Ruse. În 1990 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Influența tratamentului chirurgical activ asupra statusului imun general și local în caz de infecție purulentă chirurgicală”, iar în 2005 – teza de doctor habilitat: „Prognozarea și prevenirea recidivei hemoragiei ulceroase gastroduodenale”. Profesor universitar (2009). Își începe activitatea pedagogică în calitate de asistent (1990–1997), apoi de conferențiar (1997–2005) la Catedra chirurgie nr.1 „Nicolae Anestiadi”. Din septembrie 2005 îndeplinește funcția de șef al Catedrei chirurgie generală și semiologie a USMF „Nicolae Testemițanu”. Autor a peste 260 de lucrări științifice, inclusiv o monografie și 3 manuale. Participant la numeroase foruri științifice naționale și internaționale din România, SUA, Italia, Polonia, Turcia etc.

Iablonschi Petru, chirurg

Născut la 29 august 1959, în satul Stârcea, raionul Glodeni, RSSM. După absolvirea școlii medii, învață la Facultatea de Medicină Generală a ISMC (1976–1982). Urmează secundariatul clinic în domeniul chirurgiei toracice la Institutul de Pulmonologie din Leningrad. În 1984–1986 lucrează medic ordinator în secția chirurgie toracică a SCR. În anul 1986 își continuă studiile prin doctorat în cadrul aceluiași institut din Leningrad, unde, în 1988, susține teza de doctor în medicină: «Клинико-морфологическая ха-

рактеристика бронхоэктазий при синдроме Зиверта-Картагенера и особенности их лечения». În această instituție își continuă activitatea în calitate de cercetător științific inferior, apoi superior, iar din 1990 – de cercetător științific principal. În această perioadă face stagii în orașele Vilnius (Lituania), Hannover (Germania), Paris (Franța) etc. În anul 1991 susține teza de doctor habilitat: «Трансплантация изолированного легкого (экспериментальное и клиническое исследование)». Este fondatorul Centrului Științifico-Practic de Pulmonologie și Chirurgie Toracică, înalt apreciat de specialiștii europeni. Autor a peste 230 de lucrări științifice și a 3 brevete de invenție. Deține titlul onorific de Medic Emerit al Federației Ruse. Este șef al Catedrei chirurgie spitalicească a Facultății Medicină a Universității de Stat din Sankt Petersburg.

Iova Alexandru, neurochirurg

Născut în anul 1953, în orașul Lvov, RSSU. Absolvește Școala Medie nr. 4 din Chișinău, apoi își continuă studiile (1970–1976) la ISMC. Se specializează în neurochirurgie și activează (1977–1986) în secția de tratament chirurgical al epilepsiei la Spitalul Clinic de Psihiatrie din Chișinău. În 1985 susține teza de doctor în medicină: «Клиника, диагностика и хирургическое лечение эпилепсии с агрессивными расстройствами поведения». În anii 1986–1992 deține funcția de șef al secției neurochirurgie pediatrică a ICȘDOSM și C. Mai târziu (1993–2003) activează în calitate de conferențiar la Catedra neurologie și neurochirurgie pediatrică a Academiei de Medicină de Studii Postuniversitare din Sankt Petersburg, pe care o conduce din anul 2003. În 1996 susține teza de doctor habilitat: «Минимально инвазивные методы диагностики и хирургического лечения заболеваний головного мозга у детей». Profesor uni-

versitar. Autor a 300 de lucrări științifice și a 7 brevete de invenție. Conducător a 18 teze de doctor și a 3 de doctor habilitat în medicină. Membru al Asociației Internaționale a Neurochirurgilor, membru al Consiliului Științific al Academiei de Științe Medicale a Federației Ruse etc.

Istrati Valeriu, internist

Născut la 30 iunie 1954, în satul Șoldănești, raionul Rezina, RSSM. În 1977 absolvește Facultatea de Pediatrie a ISMC cu mențiune. Se specializează prin internatură la Catedra de chirurgie pediatrică. În anii 1987–1980 activează în calitate de chirurg-pediatru la spitalul raional Dubăsari. Urmează studiile prin doctorat la Institutul de Medicină din Harkov, RSSU. La finele doctoratului (1987) susține teza de doctor în medicină cu tema: „Apolipoproteinele plasmei sanguine și sistemul de prostaglandine în ateroscleroza coronariană”. După 4 ani de activitate în calitate de asistent la Catedra de semiologie medicală a ISMC, își continuă studiile prin postdoctorat (1991–1994) la Institutul de Medicină din Harkov, unde susține teza de doctor habilitat: «Роль предсердного натриуретического фактора и системы простагландинов в патогенезе хронической недостаточности кровообращения при ишемической болезни сердца и современные методы коррекции выявленных нарушений». În anul 1994–1998 deține funcția de profesor la Catedra de semiologie medicală a USMF „Nicolae Testemițanu”, iar din 1998 este șef al acestei catedre.

Ivanova Larisa, oncolog-hematolog

S-a născut la 1 aprilie 1954, în or. Chișinău, RSSM. În 1978 absolvește ISMC și începe să activeze în calitate de asistent la Catedra de patofiziologie. În anii 1983–1986 își face studiile prin doctorat la Centrul Oncologic „N.N. Blohin” al AȘM a Federației

Ruse, unde susține (1986) teza de doctor în medicină cu tema: «Рецидивы лимфогранулематоза после интенсивной полихимиотерапии». În 2001 susține teza de doctor habilitat: «Фебрильные нейтропении у детей с острыми лейкозами». În perioada anilor 1995–2004 activează în calitate de cercetător științific superior la Centrul Oncologic „N.N. Blohin” din Moscova, iar din 2004 deține funcția de cercetător științific principal la Institutul de Cercetări Științifice în Oncologie și Hematologie Pediatrică din Moscova. Autor a peste 80 de lucrări științifice, inclusiv 4 monografii.

Matcovschi Sergiu, internist

Născut la 20 iunie 1954, în satul Șipca, r. Rezina, RSSM. În 1971 absolvește Școala Medie nr. 1 din Chișinău, iar în 1977 – ISMC. Urmează secundariatul clinic (1977–1979) și studiile prin doctorat (1981–1984) la Institutul de Pneumologie al AȘM a Federației Ruse. În 1986 susține teza de doctor în medicină: «Характеристика и особенности гемодинамики малого круга кровообращения у больных с хроническим обструктивным бронхитом», iar în 1993 – teza de doctor habilitat: „Dereglări hemodinamice și metode de corijare a lor la diverse etape de formare a cordului pulmonar”. Profesor universitar (1995). A publicat peste 200 de lucrări științifice. Deține un brevet de invenție. A pregătit 6 doctori și doctori habilitați în științe medicale. Și-a început activitatea profesională în calitate de cercetător științific la Institutul de Pneumoftiziologie din Moldova (1979–1981), apoi exercită funcția de asistent și conferențiar la Catedra medicină internă la ISMC. În anii 1994–1996 – șef al Catedrei medicină internă la ULIM, în 1996–2000 – profesor la Catedra medicină internă nr. 6, iar în anii 2000–2010 – șef al Cate-

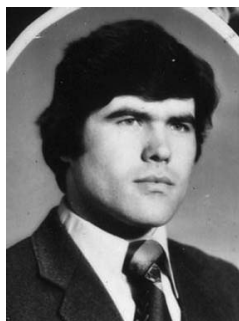
drei medicină internă nr. 5 la USMF „Nicolae Testemițanu”. Din 2010 – director al Departamentului medicină internă al USMF „Nicolae Testemițanu”. Deține medalia „P. Ehrlich” (Hannover). Este membru al Academiei Internaționale de Științe și Natură (Federația Rusă).

Matcovschi Valeriu, neurochirurg

Născut la 22 iulie 1958, în satul Ciurmai, raionul Vulcănești, RSSM. După absolvirea Școlii Medii nr. 50 din Chișinău, învață la ISMC (1975–1981). Lucrează în calitate de neurochirurg la spitalul de psihiatrie, apoi la Spitalul Clinic Republican și la Institutul de Neurologie și Neurochirurgie din Chișinău. În 2004 susține teza de doctor în medicină: «Стереотаксическая таламотомия в лечении экстрапирамидальных заболеваний», iar în 2009 – teza de doctor habilitat: «Хирургическая диагностика и лечение очаговой эпилепсии: системный подход». Autor a 45 de lucrări științifice și a 3 brevete de invenție.

Mereuță Ion, chirurg oncolog

Născut la 14 octombrie 1958, în satul Dângeni, raionul Ocnîța, RSSM. În 1982 absolveste ISMC. În 1991 susține teza de doctor în științe medicale: „Tratamentul sindromului algic cronic la bolnavii oncologici în condițiile spitalului raional”. În același an este numit în funcția de medic-șef al Policlinicii Oncologice Republicane, iar în 1992 devine viceministru al Sănătății al Republicii Moldova. În 1995 susține teza de doctor habilitat: „Reabilitarea și tratamentul paliativ la bolnavii oncologici în Republica Moldova (aspecte organizatorico-metodice și clinice)”. Din 1998 – profesor la Catedra oncologie a USMF „Nicolae Testemițanu”. Autor a

peste 450 de lucrări științifice, inclusiv 12 monografii. Deține 25 brevete de invenție. Deputat în Parlamentul Republicii Moldova (1990–1994) de legislatura a XII-a. Licențiat în drept, academician al Academiei Internaționale Noosfera din Federația Rusă, membru al Academiei de Științe Înalte, Iași (România). Decorat cu medalia „Meritul Civic” și cu ordinele „Paisie Velicovschi” gradul II și „Serghei de la Radonej” (Patriarhia Rusă), laureat al premiului Academiei de Științe a Moldovei.

Minciună Vitalie, cardiolog

Născut la 25 august 1961, în satul Cuhureștii de Sus, raionul Florești, RSSM. După absolvirea școlii medii, în anii 1978–1984 învață la Facultatea de Medicină Generală a ISMC. Își începe activitatea de muncă în calitate de cercetător științific la Institutul de Cardiologie din Chișinău, apoi își continuă studiile prin doctorat (1986–1989) la Centrul Științific de Cardiologie din Moscova, unde susține teza de doctor în medicină cu tema: «Состояние В₂-адренорецепторов у больных гипертонической болезнью, рефрактерных к гипотензивной терапии». În anii 1990–1996 activează în cadrul Ministerului Științei și Învățământului al RM, iar în anii 1996–2000 – în Comisia Superioară de Atestare. Urmează studiile prin postdoctorat și, în 2008, susține teza de doctor habilitat: „Aspectele neuro-biologice și sociale ale senescenței și rolul suprasolicității alostatice în dekularea și menținerea proceselor de îmbătrânire”. Din anul 2005 exercită funcția de șef al Direcției de evaluare și acreditare a Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare. Autor a circa 80 de lucrări științifice.

Mișin Igor, chirurg

Născut la 23 decembrie 1961, în or. Kamensk, regiunea Rostov, RSSU. Absolvește Facultatea de Pediatrie a ISMC (1985) și urmează internatura la Catedra de chirurgie. În anii 1986–1990 lucrează chirurg la Spitalul orașenesc nr. 3 din Chișinău, apoi face doctoratul (1990–1993) la Catedra de chirurgie generală a ISMC. În anii următori ocupă posturile de cercetător științific inferior, superior și coordonator la laboratorul de chirurgie hepatobiliară al Laboratorului central de cercetări științifice al USMF „Nicolae Testemițanu”. În 1995 susține teza de doctor: «Сравнительная характеристика шовных и пластических материалов при обработке культы бронхов», iar în 2007 – teza de doctor habilitat: „Caracteristica comparativă a eficacității metodelor de profilaxie și tratament al hemoragiilor din varicele esofagiene și gastrice în hipertensiunea portală”. A publicat peste 240 de lucrări științifice. Autor a 2 brevete de invenție.

Moraru Nicolae, microbiolog

Născut la 4 aprilie 1959, în orașul Kotovsk (Hâncești), RSSM. În 1982 absoluește ISMC. În 1991 susține teza de doctor în medicină: «Разработка ускоренных методов индикации патогенных стафилококков». Din 1995 – conferențiar universitar. În 1999 susține teza de doctor habilitat cu tema: «Изыскание и разработка высокоэффективных диагностических препаратов для ускоренной индикации патогенных микроорганизмов». Autor a peste 180 de publicații științifice, inclusiv o monografie, și a 22 brevete de invenție.

Moroșanu Raisa, igienist

Născută la 26 mai 1954, în satul Visoca, raionul Soroca, RSSM. În anii 1971–1977 – studentă la ISMC. După absolvirea Facultății Igienă Socială, lucrează (1977–1981) în laboratorul clinic al Spitalului de Psihiatrie nr.2 din s. Curchi, raionul Orhei. Urmează studiile prin doctorat la Institutul de Cercetări Științifice în Domeniul Igienii „Nikolai Sâsin” al Academiei de Științe Medicale a Federației Ruse (1981–1984). În 1984 susține teza de doctor în medicină: «Комплексная гигиеническая оценка ингаляционной химической нагрузки, воздействующей на человека в условиях крупного города». În același an revine la Chișinău și activează în calitate de colaborator științific superior la Institutul de Cercetări Științifice în Domeniul Microbiologiei și Epidemiologiei, iar în 1988 se transferă la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” în calitate de lector superior. La inițiativa profesorului Gh. Baci, șeful Catedrei discipline medico-biologice, în 1990 începe cercetările pentru teza de doctor habilitat cu tema: „Studiul fiziologo-igienic al particularităților individual-tipologice ale elevilor de 7–17 ani și al influenței lecțiilor cu caracter de antrenament asupra copiilor”, pe care o susține în anul 1998. Profesor universitar (1999). În 1994 a preluat de la profesorul Gh. Baci funcția de șef al Catedrei discipline medico-biologice a Institutului Național de Educație Fizică și Sport. În perioada anilor 2000–2011 – prorector la Universitatea Cooperatist-Comercială din Moldova, șefă a secției relații internaționale interuniversitare și publice, șefă a Catedrei tehnologie și chimie a mărfurilor. Din 2011 – șefă a Catedrei managementul culturii fizice a Universității de Stat de Educație Fizică și Sport. Autoare a peste 100 de lucrări științifice.

Moșin Veaceslav,
specialist în genetică medicală, biologie moleculară și
planificarea familiei

Născut la 28 februarie 1959, în satul Sofia, raionul Drochia, RSSM. Absolveste Școala Medie nr. 1 din Chișinău (1976) și Facultatea Curativă a ISMC (1982). În anii 1983–1986 activează în secția ginecologie a Spitalului Clinic Republican nr.2, apoi urmează studiile prin doctorat la Institutul de Cercetări Științifice în Domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului din Moscova, departamentul de prematuritate și imunologie (1986–1989). În 1989 susține teza de doctor în medicină: «Иммунноцитотерапия аллогенными лимфоцитами мужа в системе комплексного лечения невынашивания беременности», iar în 1998 – teza de doctor habilitat cu tema: „Etiopatogenia, diagnosticul și tratamentul avortului spontan habitual de origine endocrină”. Profesor universitar la Catedra obstetrică și ginecologie a FECMF a USMF „Nicolae Testemițanu” și specialist principal în sănătatea reproducerii la MS al RM (din 1998). Fondator (2003) și director al Centrului Național de Sănătate a Reproducerii și Genetică Medicală. A avut numeroase stagii peste hotarele țării (Federația Rusă, SUA, Portugalia etc.). Autor a peste 270 de publicații, inclusiv 11 monografii și 18 materiale didactice. Conducător a 6 teze de doctor în medicină.

Nacu Anatol, psihiatru

Născut la 25 iunie 1958, în or. Chișinău. După ce absolveste cu mențiune Facultatea Curativă a ISMC (1981), face secundariatul clinic la Catedra psihiatrie. O perioadă de timp deține funcția

de cercetător științific inferior la sectorul de chirurgie experimentală, apoi este asistent la Catedra de psihiatrie a ISMC (1984–1987) și șef al staționarului de zi (1988–1990) al Spitalului Clinic de Psihiatrie din Chișinău. În 1987 termină studiile prin doctorat și în 1988 susține teza de doctor în medicină. În următorii ani activează în calitate de asistent (1990–1992) și conferențiar (1992–2000) la Catedra psihiatrie. În 1997 susține teza de doctor habilitat: „Rolul psihoterapiei de grup cognitiv-comportamentală în tratamentul complex al stărilor nevrotice”. Din 2000 – profesor universitar, șef al Catedrei psihiatrie, narcologie și psihologie medicală a USMF „Nicolae Testemițanu”. Autor a peste 150 de lucrări științifice.

Pihut Piotr, oncolog

Născut la 28 ianuarie 1959. În anul 1981 absolveste Facultatea Curativă a ISMC și este angajat la Institutul Oncologic din Moldova în calitate de medic la policlinică. În anul 1988 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Factorii și criteriile de risc ale cancerului mamar”, iar în 1995 – teza de doctor habilitat: „Maladia benignă și cancerul glandei mamare”. A publicat circa 190 de lucrări științifice, dintre care 2 monografii. Autor a 7 brevete de invenție.

Pisarenco Serghei, ftziopulmonolog

Născut în anul 1954, în or. Chișinău. În 1979 absolveste ISMC, apoi își face studiile prin doctorat la Institutul Central de Tuberculoză de pe lângă Academia de Științe Medicale a Federa-

ției Ruse, unde, în 1985, susține teza de doctor în medicină cu tema: «Диагностическое и эпидемиологическое значение однократного бактериовыделения». În 1992 susține teza de doctor habilitat: «Усовершенствование комплексной терапии активного туберкулёза легких путём применения немедикаментозных средств». A publicat circa 150 de lucrări științifice. În prezent este șef al Laboratorului clinica și tratamentul bolilor nespecifice ale aparatului respirator al Institutului de Ftizio-pulmonologie „Chiril Draganiuc”.

Railean Gheorghe, pediatru neurolog

Născut la 17 aprilie 1958, în comuna Racovăț, raionul Soroca, RSSM. Învață la școala medie din satul natal, apoi la Facultatea Pediatrie a ISMC (1976–1982). Își începe activitatea profesională în calitate de pediatru neurolog la spitalul din Tighina. Urmează studiile la Institutul de Pediatrie al AȘM a Federației Ruse (Moscova) prin secundariat clinic (1988–1990) și doctorat (1990–1992), unde susține teza (1992) de doctor în medicină cu tema: «Влияние специфической диеты на динамику клинических симптомов и нарушений аминокислотного обмена при фенилкетонурии у детей». În anii 1993–1995 deține funcția de asistent la Catedra de perfecționare a medicilor narcologi, psihiatri și neurologi a USMF „Nicolae Testemițanu”, iar din 1995 este conferențiar cercetător, șef al laboratorului de neuropediatrie al ICȘDOSM și C. În anii 2006, 2008 și 2010 a făcut stagii la diferite universități din SUA. În 2011 susține teza de doctor habilitat: „Rolul factorilor perinatali în tulburările vegetative la copii”. A publicat peste 60 de lucrări științifice, inclusiv o monografie. Deține un brevet de invenție.

Conducător și executor al mai multor proiecte științifice în domeniul neuropediatriei, neurogeneticii și vegetologiei.

Remiș Vladimir, farmacist

Născut la 2 mai 1957, în satul Morozeni, raionul Orhei, RSSM. În anii 1974–1979 învață la ISMC. După absolvirea Facultății Farmacie, deține funcția de asistent (1979–1985), iar apoi își continuă studiile prin doctorat la Institutul de Cercetări Științifice „MinMedBioProm” din Moscova, unde, la finele doctoratului, susține teza de doctor în farmacie (1986). În anii 1987–1996 este cercetător științific principal, șef al secției de biomodelare și biofarmacie a Centrului de Patobiologie și Patologie al AȘM. După susținerea tezei de doctor habilitat în farmacie, deține funcția (1996–2005) de șef al Catedrei tehnologie și analiză a produselor medicamentoase și cosmetice la ULIM. A avut mai multe stagii profesionale în orașele Iași, Târgu-Mureș, București (România), Moscova și Sankt Petersburg (Federația Rusă).

Revenco Ninel, pediatru-cardiolog

S-a născut la 20 ianuarie 1960, în satul Izbiște, raionul Criuleni, RSSM. În anii 1977–1983 învață la Facultatea Pediatrie a ISMC. După specializarea primară prin internatură, activează în calitate de medic neonatolog (1984–1990) la ICȘDOSM și C. Urmează secundariatul clinic (1990–1992) în cardiologie pediatrică. Din 1994 lucrează în calitate de asistent la Catedra de pediatrie nr.1 a USMF „Nicolae Testemițanu” și șef al secției reumatologie a SCRC „E. Coțaga”. În 1998 susține teza de doctor în medicină

cu tema: „Reactivitatea cardiovasculară în timpul testului psihoemoțional și altor factori stresanți la copiii cu tulburări funcționale cardiace în pubertate”. În anii 2004–2006 face postdoctoratul și stagii în SUA, Germania, Federația Rusă. În 2010 susține teza de doctor habilitat: „Considerații etiopatogenetice, clinice și terapeutice în artrita cronică juvenilă”, consultant științific fiindu-i profesorul Liliana Groppa. Din septembrie 2011 îndeplinește funcția de profesor universitar, director al Departamentului Pediatrie, Facultatea de Medicină nr. 1 a USMF „Nicolae Testemițanu”. A publicat peste 120 de lucrări științifice, inclusiv 2 monografii.

Revenco Valeriu, cardiolog

Născut la 16 ianuarie 1956, în orașul Soroca, RSSM. În 1973 absolvă școala medie nr.1 din orașul natal, iar în 1979 – Facultatea de Medicină Generală a ISMC. Urmează secundariatul clinic (1981), apoi și studiile prin doctorat (1981–1984) la Institutul de Cardiologie „A. Measnikov” al Academiei de Științe Medicale a Federației Ruse. În anul 1984 susține teza de doctor în medicină, iar în 1992 – teza de doctor habilitat: „Stresul psihoemoțional la bolnavii cu cardiopatie ischemică: importanța în patogenie, diagnostic, tabloul clinic și influența preparatelor antiangeoase”. Profesor universitar (1994). Își începe activitatea didactico-pedagogică în calitate de asistent (1984), apoi de profesor universitar (1993) și șef al Catedrei de cardiologie (din 1998) a Facultății Rezidențiat și Secundariat Clinic a USMF „Nicolae Testemițanu”. Din 2010 – șef al Clinicii Medicale nr.3, disciplina cardiologie, Departamentul de Medicină Internă. Din 1995 exercită funcția de decan al Facultății Rezidențiat și Secundariat Clinic. Autor a peste 100 de lucrări științifice. Participă la multe foruri științifice naționale și internaționale. Conducător a 5 teze de doctor și doctor habilitat în medicină.

Rojnoveanu Gheorghe, chirurg

Născut la 26 septembrie 1960, în satul Chioselia Mare, raionul Cahul, RSSM. După absolvirea școlii medii-internat nr. 1 din Cahul, își face studiile (1978–1984) la Facultatea de Medicină Generală a ISMC, iar specializarea prin internatură – la Catedra de chirurgie (1985–1986). În anii 1986–1988 – chirurg la spitalul raional Cahul. Urmează secundariatul clinic (1988–1990) și doctoratul (1990–1993) la Catedra de chirurgie nr.1 a USMF „Nicolae Testemițanu”. Sub conducerea academicianului Gheorghe Ghidirim, în 1996 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Rezultatele la distanță ale tratamentului chirurgical al ulcerului hemoragic gastrointestinal”. În 1998 face postdoctoratul în chirurgia toracică la Salzburg (Austria), apoi urmează mai multe stagii: în chirurgie generală – la Iași (România), în chirurgie bariatrică – în Carolina de Nord (SUA, 2004), iar în 1999 și 2005 – stagii în chirurgia laparoscopică la Chișinău. În 2008 susține teza de doctor habilitat: „Traumatismele abdominale în cadrul politraumatismelor: particularități etiopatogenetice, algoritmi de diagnostic și management medico-chirurgical”. Profesor universitar. Autor a peste 200 de lucrări științifice, inclusiv o monografie, un manual în limba engleză și două îndrumări metodice. Deține un brevet de invenție, menționat cu Diplomă și medalie de aur (Geneva, 2008). Din 1993 activează la Catedra de chirurgie nr. 1 „Nicolae Anestiadi” în calitate de asistent, conferențiar și profesor universitar (din 2010).

Roșcin Iurie, microbiolog

Născut la 26 mai 1956, în or. Chișinău, RSSM. Absolveste (1979) Facultatea de Medicină Generală a ISMC. În perioada anilor 1979–1987 este asistent la Catedra de microbiologie. În 1986 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Elaborarea metodelor imunologice de expres-indicație a salmonelelor”, iar în 1997 – teza de

doctor habilitat: „Suportul medico-biologic al elaborării de noi biopreparate supraefective din bacili acidolactici și folosirea lor în practica medicală”. În anii 1988–2004 – șef al Laboratorului de microbiologie al ICȘDOSM și C. Inventatorul preparatului curativo-profilactic din bacterii lactice acide „Eubiotin”, care se utilizează în obstetrică și ginecologie pentru tratamentul infecțiilor septice. Pentru prima dată în Republica Moldova, în laboratorul de microbiologie condus de Iurie Roșcin s-au făcut studii și cercetări cu privire la acțiunea laserului cu heliu-neon asupra proprietăților patogene ale diferitor microorganisme. A ctitorit 7 teze de doctor. Autor a peste 100 de lucrări științifice, inclusiv 3 recomandări metodice. Deține 11 brevete de invenție.

Rotaru Marin, obstetrician-ginecolog

Născut la 28 aprilie 1955, în satul Scăieni, raionul Dondușeni, RSSM. În anii 1970–1974 învață la Școala de Medicină din Chișinău. Lucrează în calitate de felcer de circumscripție, apoi (1975–1981) își continuă studiile la Facultatea de Medicină Generală a ISMC. Face internatura în obstetrică și ginecologie la maternitatea din or. Bălți. Ulterior, deține funcția de obstetrician-ginecolog (1982–1983) și medic-șef adjunct (1983–1987) la spitalul de circumscripție din Cotuieni, raionul Șoldănești. În 1987–1989 își continuă studiile prin secundariat clinic la Catedra obstetrică și ginecologie a Institutului de Medicină din or. Harkov, unde, în 1989, susține teza de doctor în medicină cu tema: «Клинико-иммунологические особенности и течения беременности и родов у женщин перенесших гестозы при предыдущих беременностях». Din 1990 activează în calitate de asistent, iar în anii 1994–2001 conduce Catedra obstetrică și ginecologie nr.2 a USMF „Nicolae Testemițanu”. În

1995 susține teza de doctor habilitat: «Оптимизация методов лечения женщин с повторными гестозами, прогнозирование исхода беременности». Profesor universitar (1996). În 2005 se transferă cu lucrul la ICȘDOSM și C, unde deține și funcția de vicedirector, iar în 2011 este numit director general interimar al acestei instituții. Autor a circa 200 de lucrări științifice, inclusiv 10 monografii și 5 brevete de invenție. A ctitorit 4 teze de doctor și doctor habilitat în medicină.

Rusnac Tudor, pediatru

Născut la 16 octombrie 1958, în or. Fălești, RSSM. După absolvirea școlii medii (1975), învață la Facultatea de Pediatrie a ISMC (1975–1981). Urmează studiile (1981–1984) prin doctorat în nefrologie la Institutului de Pediatrie al Academiei de Științe Medicale a Federației Ruse. În 1984 susține teza de doctor: «Метаболизм витамина D и нарушения фосфорно-кальциевого обмена при хронических болезнях почек у детей». În anii 1984–1989 activează în calitate de asistent la Catedra pediatrie a ISMC, apoi își continuă studiile (1989–1992) prin postdoctorat la același Institut de Pediatrie din Moscova. În 1992 susține teza de doctor habilitat: «Клеточные механизмы действия и терапевтическая эффективность кальцитриола при хронических болезнях почек у детей». În anii 1992–2001 activează în calitate de conferențiar, profesor universitar și șef al Catedrei pediatrie nr.2 a USMF „Nicolae Testemițanu”. În anul 2001 pleacă cu traiul la Moscova, ocupă postul de colaborator științific principal în secția alimentația copilului a Institutului de Alimentație al AȘM a Federației Ruse. În anii 2003–2009 deține funcția de șef al secției nefrologie a Spitalului clinic nr.38 din Moscova. Din 1996 este profesor la Universitatea de Medicină „N. Pirogov” din Moscova, iar din 2011 – director medical al Clinicii Pediatrie (privată). Autor a peste 150 de lucrări, inclusiv 4 manuale. Deținător a 2 brevete de

invenție. Conducător a 3 teze de doctor în medicină. Membru corespondent al Academiei de Științe Umanitare din FR, membru permanent al Asociației Europene a Pediatriilor Nefrologi, membru al Asociației Europene de Dializă și Transplantare.

Sandul Alexandru, otorinolaringolog

Născut la 22 august 1954, în or. Chișinău, RSSM. În 1978 absolvește Facultatea de Medicină Generală a ISMC. Urmează internatura și secundariatul clinic la Catedra otorinolaringologie. În 1988 susține teza de doctor în medicină: «Низкоинтенсивное лазерное излучение в лечении больных хроническими гнойными гайморитами», iar în 1997 – teza de doctor habilitat: „Mastoidioplastia cu auto-spongios combinată cu imunocorecție pentru tratamentul bolnavilor cu otite medii cronice supurate”. Profesor universitar la Catedrei otorinolaringologie a USMF „Nicolae Testemițanu”.

Serbencu Anatol, obstetrician-ginecolog

Născut la 2 martie 1953, în satul Cârnațeni, raionul Căușeni, RSSM. După absolvirea Facultății Curative a ISMC (1982), activează la maternitatea din or. Tiraspol (1982–1987). Urmează secundariatul clinic la Catedra obstetrică și ginecologie a ISMC. În 1991 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Изменение содержания некоторых биометаллов фето-материнской системе и антиокислительная активность крови матери и плода при нормальной и осложненной железодефицитной анемии беременности», iar în 1995 susține teza de doctor habilitat: „Starea sistemului mamă-

placentă-făt la femeile gravide-tutunărese”. Profesor universitar la Catedra obstetrică și ginecologie a USMF „Nicolae Testemițanu”. În anii 2004–2011 a exercitat funcția de vicedirector al ICȘDOSM și C. Autor a circa 200 de lucrări științifice.

Sicinski Liviu, microbiolog

Născut la 19 august 1958, în satul Dumulgeni, raionul Florești, RSSM. În anii 1975–1981 învață la ISMC, iar după absolvirea facultății își continuă studiile postuniversitare prin doctorat la Catedra microbiologie. La finele doctoratului (1984) susține teza de doctor în medicină cu tema: «Ускоренные иммунологические методы лабораторной диагностики дизентерии». Își încere activitatea pedagogică la Catedra microbiologie, în calitate de asistent, apoi de conferențiar. În 1990 este numit șef al cursului Microbiologie al Facultății Perfecționarea Medicilor. În anii 1992–1995 își continuă studiile la postdoctorat. În 1997 susține teza de doctor habilitat în medicină. Profesor universitar (1998) la Catedra microbiologie a USMF „Nicolae Testemițanu”. Autor a circa 200 de lucrări științifice și a peste 20 brevete de invenție. În anul 2001 a emigrat în SUA.

Smișnoi Mariana, internist

S-a născut la 26 august 1956, la Chișinău. În 1982 absolvește Facultatea de Medicină Generală a ISMC, apoi își face studiile prin secundariat clinic la Moscova (1984). În 1990 susține teza de doctor în medicină: «Суточные ритмы сердечно-сосудистой системы во время беременности и после родов у здоровых женщин и больных, перенесших

митральную комиссуротомию», iar în 1993 – teza de doctor habilitat: «Суточный ритм гемодинамики малого круга кровообращения во время беременности и после родов у больных с митральным пороком сердца и его влияние на развитие легких у новорожденных детей». Activitatea pedagogică și-o începe în 1991, în calitate de asistent la Catedra medicină internă și de conferențiar (1998) la Catedra medicină internă și semiologie.

Profesor universitar (2005). A publicat 45 de lucrări științifice, inclusiv o monografie.

Sofroni Dumitru, obstetrician-ginecolog, oncolog

Născut la 5 aprilie 1956, în comuna Costești, raionul Râșcani, RSSM. Învăță la școala din satul natal, apoi la Școala de Felceri și Moașe din or. Bălți. În 1983 absolvește ISMC. Urmează internatura și secundariatul clinic la Catedra oncologie. Studiază prin doctorat la Institutul Oncologic „N.N. Petrov” din Leningrad. În anul 1989 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Determinarea dinamică a receptorilor citoplastici, nucleari estrogenici și progesteronici la pacientele cu cancer endometrial”, iar în 1996 – teza de doctor habilitat: „Argumentarea clinico-morfologică a individualizării tratamentului cancerului endometrial”.

Ține cursuri la Catedra oncologie, apoi la Catedra obstetrică și ginecologie ale ISMC. În anii 1994–1995 deține funcția de conferențiar la Catedra de oncologie. În 1995 este numit vicedirector pentru activitatea științifică și organizatorico-metodică, iar în 1996–2009 – director al Institutului Oncologic din Moldova. Are în palmares 200 de lucrări științifice, inclusiv 7 monografii, și a patentat 10 brevete de invenție, menționate cu 13 medalii la saloanele internaționale de invenții din Elveția, Belgia, Coreea de Sud, China și România. A pregătit 2 doctori habilitați

și 8 doctori în medicină. A avut stagii în Federația Rusă, Germania, România și în alte țări. Laureat al Premiului de Stat, Cavaler al Ordinului Republicii și ordinului „Gloria Muncii”, membru titular al Academiei Internaționale de Ecologie și Protecție a Vieții.

Sofroni Larisa, oncolog

S-a născut la 1 februarie 1962, în satul Mândâc, raionul Dondușeni, RSSM. Își face studiile la școala medie din localitate, iar în 1985 absolvște ISMC. Timp de 6 ani (1987–1993) este profesoară de chirurgie și reanimare la Școala de Medicină de Bază din Chișinău. În anul 1993 se transferă la policlinica Institutului Oncologic în calitate de mamolog, iar din 1995 activează în secția Mamologie nr.1. În 1995 face stagii la Institutul de Cercetări Științifice în Domeniul Oncologiei „N.N. Petrov” din Sankt Petersburg. În 2000 susține teza de doctor în medicină: „Cancerul primar-multiplu bilateral al glandelor mamare”, iar în 2007 – teza de doctor habilitat: „Aspecte etiopato-genetice ale cancerului primar-multiplu al organelor hormonal dependente la femei”. Autor a peste 50 de lucrări științifice, inclusiv 2 monografii, și a 4 brevete de invenție.

Spinei Larisa,

specialist în medicină socială și management

S-a născut la 10 decembrie 1952, în or. Chișinău, RSSM. În anii 1970–1976 își face studiile la Facultatea Medicina Generală a ISMC. După aceasta, 8 ani activează în calitate de medic la Uzina „Microprovod”. Din 1984 îndeplinește funcțiile de: asistent, lector superior, conferențiar și profesor universitar la Catedra sănătate publică și management.

Din 2008 deține funcția de profesor la Școala de Management în Sănătate Publică a USMF „Nicolae Testemițanu”. În 1989 susține teza de doctor în medicină: «История ликвидации пеллагры в СССР», iar în 1997 – teza de doctor habilitat: „Aspecte medico-sociale și organizatorice ale invalidității la copii în Republica Moldova”. Face stagii în domeniile de activitate în SUA, Israel, Suedia, Bulgaria, Serbia.

A publicat circa 140 de lucrări științifice, inclusiv 3 manuale, 5 monografii, 3 ghiduri. A pregătit 7 doctori în medicină.

Stasii Ecaterina, pediatru

S-a născut la 15 iunie 1957, în satul Pu-hăceni, raionul Anenii Noi, RSSM. În anii 1973–1979 învață la Facultatea de Pediatrie a ISMC. După specializarea prin internatură (1980), lucrează pediatru la spitalul orașenesc din Tiraspol, apoi își face studiile prin secundariat clinic la Catedra de pediatrie a FPM (1983–1985). Urmează doctoratul la Institutul de Pediatrie al AȘM a Federației Ruse. În 1989 susține teza de doctor în medicină: «Применение иммунномодуляторов у детей с пищевой аллергией», iar în 1998 – teza de doctor habilitat. Profesor universitar (2000). În anii 1996–2003 este șef al Catedrei de pediatrie și semiologie. Din 2010 conduce Catedra de pediatrie și neonatologie a Facultății de Educație Continuă în Medicină și Farmacie a USMF „Nicolae Testemițanu”. În prezent – șef al Clinicii de Alergologie Pediatrică. O perioadă de timp (2005–2007) a exercitat funcția de specialist principal în pediatrie al MS. A publicat circa 170 de lucrări științifice, inclusiv 5 monografii. Conducătorul unei teze de doctor în medicină.

Șciuca Svetlana, pediatru

Născută la 1 ianuarie 1961, în satul Ciustești, raionul Nisporeni, RSSM. Absolvește școala medie din satul Oziornoe, Ismail. În anii 1978–1984 învață la ISMC. După absolvirea Facultății de Pediatrie urmează secundariatul clinic (1986) și doctoratul (1988–1989) la Institutul de Pediatrie al Academiei de Științe Medicale a Federației Ruse. În 1990 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Pneumonia pneumococică la copii: sero-tipuri pneumococice și reacții imune”, iar în 1999 – teza de doctor habilitat: „Prognosticul și prevenția curativă a evoluțiilor cronice în bronșita recidivantă”. Profesor universitar. Activează la Catedra de pediatrie în calitate de asistent (1989–1998), conferențiar, șef al cursului de Pediatrie al Facultății de Rezidențiat a USMF „Nicolae Testemițanu”. În perioada anilor 2004–2011 deține funcția de șef al Catedrei de pediatrie a Facultății de Rezidențiat și Secundariat Clinic. În prezent – șef al Clinicii de Pulmonologie Pediatrică. Autor a peste 370 de lucrări științifice, inclusiv 13 manuale, ghiduri, compendii și o monografie. Deține 4 brevete de invenție. Conducător științific a 6 teze de doctor și doctor habilitat. A participat la numeroase foruri științifice naționale și internaționale din Austria, Franța, Germania, Danemarca, Olanda, Spania, Anglia, Grecia, Italia, Cehia, Bulgaria, România, Federația Rusă, Turcia.

Tănase Adrian, urolog-transplantolog

Născut la 23 aprilie 1949, în satul Criva, raionul Briceni, RSSM. Absolvește Școala Medie nr.1 din orașul Bălți. În 1966 începe studiile la Facultatea de Medicină Generală a ISMC, iar în 1970–1972 este înrolat în rândurile armatei sovietice. În 1976 termină studiile universitare. Se specializează la Catedra de urologie.

Este angajat la lucru în secția Urologie a SCR, ulterior îndeplinește funcția de șef al secției nefrologie chirurgicală, reorganizată mai târziu în secția hemodializă, iar în anul 1982 – în Centrul de Hemodializă și Transplant Renal, pe care îl conduce. În 1988 susține teza de doctor în medicină: „Epidemiologia insuficienței renale cronice și organizarea tratamentului specializat”, iar în 1996 – susține teza de doctor habilitat: „Diagnosticul

afecțiunilor și complicațiilor precoce și tardive după transplantarea renală”. În anul 2001 este ales șef al Catedrei urologie și nefrologie chirurgicală a USMF „Nicolae Testemițanu”, păstrând prin cumul postul de șef al Centrului de Hemodializă și Transplant Renal. Autor a peste 300 de publicații științifice, inclusiv 2 monografii, și a 2 brevete de invenție. Conducător a 9 teze de doctor și consultant a 5 teze de doctor și 1 de doctor habilitat. Decorat cu ordinul „Gloria Muncii” și „Ordinul de Onoare”.

Țurea Valentin, pediatru

Născut la 28 martie 1952, în satul Dumeni, raionul Râșcani, RSSM. Absolvește Școala de Medicină din Bălți (1970) și Facultatea de Pediatrie a ISMC (1979). Urmează secundariatul clinic la Institutul de Pulmonologie al Academiei de Științe Medicale a Federației Ruse (1979–1981), apoi studiile prin doctorat la Institutul de Pediatrie al AȘM a FR (1985–1988). În anii 1981–2001 deține funcția de asistent și conferențiar la Catedra pediatrie, iar în anii 2001–2011 este șef al Catedrei pediatrie nr.2 a USMF „Nicolae Testemițanu”. În 1989 susține teza de doctor cu tema: «Функциональное состояние стромального микроокру-

жения костного мозга в норме и при остром лимфобластном лейкозе у детей», iar în anul 2004 – teza de doctor habilitat: „Principii contemporane de tratament al anemiilor aplastice la copii”. Din 2011 profesor universitar, șef al Clinicii Hematologie și Nefrologie, Departamentul Pediatrie al USMF „Nicolae Testemițanu”. Autor a peste 100 de lucrări științifice, coordonator a 5 proiecte internaționale. Conducător a 2 teze de doctor în medicină.

Valica Vladimir, farmacist

Născut la 11 iunie 1956, în or. Soroca, RSSM. După absolvirea școlii medii, este student la ISMC (1973–1978), Facultatea Farmacie. În anii 1983–1986 își face studiile prin doctorat. În 1987 susține teza de doctor în științe farmaceutice cu tema: «Стандартизация и оценка качества лекарственных средств группы тетрациклинов методом высокоэффективной жидкостной хроматографии», iar în 2003 – teza de doctor habilitat: „Studiu privind elaborarea unor produse farmaceutice antiinfecțioase (tehnologie, analiză și standardizare)”. Profesor universitar (2004). Din 1995 conduce Catedra chimie farmaceutică și toxicologică. Autor a peste 200 de lucrări, inclusiv o monografie. Conducător a 6 teze de doctor în științe farmaceutice.

Verega Grigore, traumatolog

Născut la 21 iulie 1957, în satul Rădeni, raionul Călărași, RSSM. După absolvirea școlii medii, învață la Facultatea de Medicină Generală a ISMC (1978–1984). Face internatura la specialitatea traumatologie la Spitalul de Urgență din Chișinău. În 1986–1999 lucrează traumatolog-ortoped la Spitalul Clinic de Ortopedie și Traumatologie. Urmează activitatea pedagogică în calitate de asistent (1999–2005), conferențiar (din 2005) și profesor universitar (din 2010) la Catedra ortopedie și traumatologie a USMF

„Nicolae Testemițanu”. A avut stagii profesionale la Chișinău, Leningrad, Cluj-Napoca și Iași. În anul 2000 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Lamboul lateral brahial în tratamentul defectelor posttraumatice la membre”, iar în 2009 – teza de doctor habilitat: „Lambourile insulare ale membrului pelvian”. A publicat peste 70 de lucrări științifice, inclusiv 2 monografii și 2 manuale.

Autor a 6 brevete de invenție. Laureat al Premiului de Stat pentru tineret în domeniul științei.

Zapuhlâh Grigore, neurochirurg

Născut la 24 septembrie 1958, în satul Mașcăuți, raionul Criuleni, RSSM. În 1982 absolvete Facultatea de Medicină Generală a ISMC. În anii 1983–1994 este șef al secției neurochirurgie a Spitalului Clinic Republican. În 1994–1998 îndeplinește funcția de asistent, apoi de conferențiar la Catedra de neurologie și neurochirurgie a USMF „Nicolae Testemițanu”. În 1990 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Компрессионные

синдромы стволов периферических нервов конечностей», iar în 1998 – teza de doctor habilitat: „Mielopatia spondilotică cervicală”. În același an se fondează Catedra de neurochirurgie, pe care o conduce până în prezent. Cercetările științifice s-au realizat sub conducerea academicianului Diomid Gherman. A publicat circa 120 de lucrări științifice, inclusiv două monografii și un manual. Autor a trei brevete de invenție.

Zubarev Alexandru, radiolog-imagist

Născut în 1953, în or. Chișinău, RSSM. După absolvirea școlii medii, învață la Facultatea de Medicină Generală a ISMC (1970–1976). Specializarea primară o face la Catedra de radiologie. Lucrează în calitate de medic-radiolog în secția de radiologie a Spitalului Clinic Republican (1977–1987). Urmează studiile postuniversitare prin doctorat la Institutul de Medicină nr.1 „I.M. Secenov” din Moscova, unde susține ambele teze. Obține titlul științific de profesor universitar și activează în calitate de șef al Catedrei de radiologie. Specialist în domeniul radiologiei și ultrasonografiei. Autor a circa 300 de lucrări științifice, inclusiv 8 monografii. Președinte al Asociației Radiologilor din Federația Rusă, membru al Congresului European al Radiologilor.

VI DOCTORII HABILITAȚI, ABSOLVENȚI AI ANILOR 1986–2000

Scurt istoric al perioadei

Capitolul de față conține informații doar despre 26 de absolvenți ai USMF „Nicolae Testemițanu”, care și-au susținut tezele de doctor habilitat într-o perioadă de 15 ani, până la momentul editării acestui volum. Evident că numărul lor se va completa cu cei care lucrează asupra tezelor, dar încă nu au reușit să le susțină.

Generațiile acestor ani și-au făcut studiile și s-au educat pe timpul „restructurării” („perestroicii”), care a avut loc în URSS – ani de mare instabilitate social-politică – și, parțial, în perioada postsovietică. Luate în ansamblu, evenimentele le-au servit drept adevărată școală a vieții, cu noi realități și valori, ce au contribuit la maturizarea caracterului individual, la altoirea principiilor democratice de manifestare și dorinței de a-și alege viitorul, fără să fie impuși din exterior. Chiar și simțul agonisirii unor bunuri se dezvoltă mai vertiginos.

Tinerii acestei perioade acceptau realitatea schimbărilor sociale și mult mai ușor se adaptau la condițiile de viață, la progresul tehnico-informațional; deveneau mai siguri în acțiuni și în selectarea formelor de activități, preferându-le doar pe cele bine plătite. Foarte mulți specialiști își abandonau profesiile și căutau orice posibilitate de a emigra în alte țări. Astfel de comportament, într-un fel, caracteriza o epocă nouă de afirmare, în care participau nu numai absolvenții facultăților de medicină, dar și o mare parte din locuitorii satelor.

Semnificativ pentru această generație de doctori habilitați în medicină este că aproape toți au fost locuitori din RM, în afară de Efim Șifman, născut în Hotin, regiunea Cernăuți. Circa 70% dintre ei sunt originari din raioanele de centru ale republicii (majoritatea fiind chișinăuieni), iar 26% – din localitățile de nord; și doar o persoană – din estul țării (Căușeni). Un fapt îmbucurător este

numărul mare de doctori habilitați care au absolvit cu mențiune atât școlile medii, cât și facultățile USMF „Nicolae Testemițanu”. Dintre aceștia fac parte și 5 reprezentante ale sexului frumos: Jana Bernic, Victoria Ivanov, Stela Odobescu, Natalia Rotaru, Olga Tagadiuc.

O parte din specialiști, după susținerea tezelor de doctor în medicină, și-au continuat activitatea de cercetare. Însă, până în prezent, dintr-un număr foarte mare (3137) de absolvenți ai USMF „Nicolae Testemițanu” din perioada anilor 1986–2000, doar 26 au izbutit să finiseze și să susțină tezele de doctor habilitat, ceea ce constituie circa 1%. Comparativ cu 2,5% stabilite în cadrul promoțiilor din primele două decenii (1946–1955 și 1956–1965), acest număr este cu mult mai mic. Decalajul poate fi explicat, în mare măsură, prin faptul că mulți specialiști au abandonat și activitatea de cercetare, și pe cea profesională. În ultimii 15 ani, mai multe teze s-au realizat în domeniile cardiologiei, chirurgiei, pediatriei și neurologiei, iar cele mai puține lucrări au fost din domeniul disciplinelor de profil medico-biologic.

În contextul celor relatate, menționăm că durata realizării și susținerii ambelor teze de către reprezentanții acestor promoții s-a redus esențial, comparativ cu deceniile precedente. Despre aceasta ne confirmă faptul că majoritatea absolută a absolvenților (22 din 26) au susținut tezele de doctor habilitat în timp de până la 10 ani după prima teză, iar pentru câteva persoane, perioada de 10–12 ani a fost suficientă pentru susținerea ambelor teze. Probabil, acest fenomen, în mare măsură, se datorează progresului informațional și metodelor computerizate, care au facilitat analiza informațiilor obținute.

Important este și faptul că 6 din 26 de savanți (26%) au obținut, în baza cercetărilor proprii, brevete de invenție, dintre care două (ale lui Nicolae Șavga junior și Anatol Vișnevschi) au fost premiate cu medalii (de aur, de argint și de bronz) la expozițiile naționale și internaționale.

În virtutea greutăților de moment, majoritatea profesorilor universitari, doctorilor habilitați din promoțiile ultimelor decenii au rămas devotați plaiului natal și își continuă activitatea practică

și pedagogică la Alma Mater, iar 15 dintre ei au preferat cumula-rea medicinei practice cu cercetările științifice și activitatea peda-gogică la departamentele și catedrele respective ale USMF „Nico-lae Testemițanu”. Menționăm și faptul că mulți dintre savanții-medici s-au manifestat și în calitate de specialiști cu un înalt po-tențial profesional în domeniul respectiv, fiind apreciați la justa valoare în societate. Dintre aceștia îi vom remarca pe Alin Bour, Jana Bernic, Alexandru Carauș, Nicolae Ciobanu, Tiberiu Hol-ban, Vitalie Lisnic, Ion Mihiu, Stela Odobescu, Andrei Pădure, Anatol Taran, Nicolae Șavga junior ș.a.

Promoțiile LI–LXV

1986

1. Carauș Alexandru
2. Curocichin Ghenadie
3. Holban Tiberiu
4. Mihiu Ion
5. Șifman Efim

1987

1. Bour Alin
2. Maciac Ghenadie
3. Odobescu Stela

1988

1. Nacu Viorel

1989

1. Lisnic Vitalie
2. Pascal Oleg
3. Rotaru Natalia
4. Tagadiuc Olga
5. Timirgaz Valeriu

1990

1. Bernic Jana

1992

1. Șavga Nicolae (junior)

1993

1. Vișnevschi Anatol

1994

1. Babuci Stanislav
2. Ciobanu Nicolae
3. Ivanov Victoria
4. Lozan Oleg

1996

1. Popovici Ion
2. Șaptefrați Lilian
3. Taran Anatol

1998

1. Pădure Andrei

2000

1. Hotineanu Adrian

NOTE BIOGRAFICE

Babuci Stanislav, chirurg-pediatru

Născut la 21 mai 1966, în satul Corjeuți, raionul Briceni, RSSM. În 1985 absolvește Școala de Medicină din Bălți, apoi urmează serviciul militar și activitatea în calitate de felcer. În anii 1988–1994 învață la USMF „Nicolae Testemițanu”. Își continuă studiile postuniversitare prin secundariat clinic (1996) și doctorat (1999) la Catedra chirurgie pediatrică. Sub conducerea academicianului Eva Gudumac, în anul 2000, susține teza de doctor în medicină. Este numit colaborator științific (2001) la Laboratorul de infecții chirurgicale la copii, iar în 2004 obține titlul științific de conferențiar-cercetător la specialitatea chirurgie pediatrică, fiind numit șef al Laboratorului de infecții chirurgicale la copii, Catedra chirurgie pediatrică. În 2005 susține teza de doctor habilitat: „Argumentarea patogenetică și clinicomorfologică a tratamentului medico-chirurgical în hidatidoza pulmonară la copil”. A publicat circa 130 de lucrări științifice, inclusiv 2 monografii și un manual.

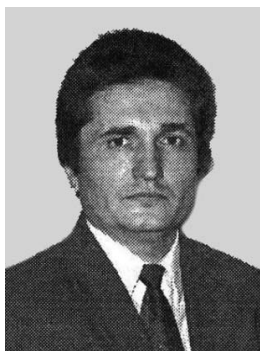
Bernic Jana, chirurg-pediatru

S-a născut la 7 ianuarie 1967, în orașul Chișinău, RSSM. După absolvirea școlii medii, învață la Facultatea de Pediatrie a ISMC (1984–1990). Face specializarea primară la Catedra chirurgie pediatrică. În activitatea profesională se încadrează în calitate de colaborator științific inferior la ICȘOSM și C, apoi de chirurg în secția de chirurgie a nou-născuților. În anii 1993–1996 își continuă studiile prin doctorat la USMF „Nicolae

Testemițanu”. În 1997 ocupă postul de asistent la Catedra chirurgie, ortopedie, traumatologie, anesteziologie și reanimatologie pediatrică a FPM. Sub conducerea profesorului universitar Boris Curajos, susține teza de doctor în medicină. Urmează studiile la postdoctorat (2006–2008) și în 2010 susține teza de doctor habilitat. Profesor universitar. A publicat peste 230 de lucrări științifice.

Bour Alin, chirurg

Născut la 21 aprilie 1965, în satul Gri-năuți-Moldova, raionul Ocnița, RSSM. În anii 1981–1987 învață la ISMC. Urmează internatura la Catedra chirurgie, apoi își continuă studiile la doctorat în Centrul Științific de Chirurgie al AȘM a Federației Ruse (1990–1992), unde, în 1993, susține teza de doctor în medicină cu tema: «Энтеральная дезинтоксикация в лечении печенной недостаточности у больных циррозом печени и кровотечением из варикозно расширенных вен пищевода и желудка». În anul 1998 face studii prin postdoctorat în Moscova, iar în 1999 susține teza de doctor habilitat: „Metodele miniinvazive de hemostază la bolnavii cu hemoragii din varicele esofagogastrice”. Autor a peste 80 de lucrări științifice, inclusiv 2 monografii. Conducător științific al unei teze de doctor în medicină. A avut stagii în Franța și Belgia. Și-a desfășurat activitatea pedagogică în calitate de asistent, conferențiar și profesor la catedrele chirurgie nr.2 și chirurgie generală și semiologie (1993–2010). Din 2011 exercită funcțiile de șef al cursului Chirurgie generală al Facultății Stomatologie și director al clinicilor de chirurgie la baza Spitalului Clinic Central Stația Chișinău și a Spitalului Clinic Militar Central al Ministerului Apărării al RM.

Carauş Alexandru, cardiolog

Născut la 6 octombrie 1964, în satul Bujor, raionul Hânceşti, RSSM. După absolvirea şcolii medii cu menţiune, devine student la ISMC (1980–1986). Urmează studiile prin secundariat clinic (1986–1988) şi doctorat (1988–1991) la Centrul de Cardiologie al AŞM a Federaţiei Ruse. În 1991 susţine teza de doctor în medicină cu tema: «Некоторые вопросы антиаритмической терапии у больных хроническим алкоголизмом в состоянии абстиненции», iar în anul 2001 – teza de doctor habilitat: „Rolul independent al blocadei beta-adrenergice şi în asociere cu inhibitori ai enzimei de conversie a angiotensinei II în tratamentul de durată al insuficienţei cardiace cronice de origine nonischemică şi non-reumatică”. Din 1991 activează la Institutul de Cardiologie din Chişinău în calitate de cercetător ştiinţific superior, apoi şef de secţie (1996), şef de laborator (2005) şi vicedirector medical (2011). Autor a peste 200 de lucrări ştiinţifice, inclusiv 5 monografii. Conducător ştiinţific a 2 teze de doctor în medicină. Membru titular al Colegiului American de Cardiologie (FACC).

Ciobanu Nicolae, cardiolog imagist

Născut la 19 iulie 1971, în or. Chişinău, RSSM. În 1994 absolveste USMF „Nicolae Testemiţanu” şi face specializarea prin internatură în cardiologie. Activitatea profesională o începe (1995) în calitate de cercetător ştiinţific inferior la Laboratorul cardiologie pediatică a Institutului de Cardiologie din Moldova. Ulterior este transferat (1996) în postul de cercetător ştiinţific superior în Laboratorul cardiomiopatii şi miocardite. În anul 2002 este numit şef al secţiei cardiologie funcţionale. A avut multe stagii în domeniul imagisticii cardiologice

(Franța, România, Italia, Austria, Estonia). În 1999 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Efectul sotalolului asupra parametrilor hemodinamicii centrale la pacienții cu cardiomiopatie hipertrofică apreciată prin metoda ecocardiografiei de stres”, iar în 2012 susține teza de doctor habilitat: „Elasticitatea arterială și indicii hemodinamicii centrale: evaluare și concepte patofiziologice de interdependență”. A publicat circa 100 lucrări, inclusiv o monografie. Autor a 3 brevete de invenție. Consultant științific a 4 teze de doctor în medicină. A participat la numeroase foruri științifice naționale și internaționale (Germania, Belgia, România, Federația Rusă, Austria, Franța, Spania, China, Kazahstan). Membru al Societății Europene de Cardiologie și al Societății Europene de Ecografie.

Curocichin Ghenadie, internist

Născut la 2 ianuarie 1964, în orașul Comrat, RSSM. În anii 1980–1986 învață la Facultatea de Medicină Generală a ISMC. Urmează secundariatul clinic, apoi studiile prin doctorat (1988–1991) în Centrul de Cardiologie „A. Measnikov” din Moscova. În 1992 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Система комплемента и некоторые иммунно-генетические маркеры у больных гипертонической болезнью», iar în 2009 – teza de doctor habilitat: „Complexul dereglărilor metabolice la pacienții hipertensivi: caracteristica clinico-genetică”. Autor a circa 90 de lucrări științifice. Conducător al unei teze de doctor în medicină.

Holban Tiberiu, infecționist

Născut la 12 iunie 1963, în orașul Chișinău, RSSM. În 1986 absolvește Facultatea de Medicină Generală a ISMC. Se specializează prin internatură la Catedra de boli infecțioase. Își continuă studiile prin doctorat la Institutul de Virusologie „D. Ivanovski” din

Moscova (1987–1990). În 1992 susține teza de doctor în medicină: „Particularitățile reactivității imunologice și interferon-terapia la bolnavii cu hepatită virală B”. În anul 2003 face stagii în Franța, după care își continuă studiile prin postdoctorat. În 2009 susține teza de doctor habilitat cu tema: „Hepatitele virale B,C acute, cronice și mixte (particularități clinice, evolutive, imunologice și de tratament)”. Autor a peste 160 de lucrări științifice, inclusiv o monografie și 4 ghiduri practice. Conducătorul unei teze de doctor în medicină. A activat la Catedra boli infecțioase, tropicale și parazitologie medicală în calitate de asistent și conferențiar (1999). Din 2007 este șef al acestei catedre.

Hotineanu Adrian, chirurg

S-a născut la 22 martie 1977, în orașul Orhei, RSSM. În anii 1994–2000 își face studiile la USMF „Nicolae Testemițanu”. Urmează rezidențiatul (2000–2003) la Catedra chirurgie generală, unde își continuă și studiile prin doctorat. În anul 2005 susține teza de doctor în medicină, iar în 2010 – teza de doctor habilitat cu tema: „Diagnosticul și tratamentul megacoledocului”. În procesul pedagogic s-a încadrat în 2005, în calitate de asistent la Catedra chirurgie nr.2 a USMF „Nicolae Testemițanu”. Paralel, îndeplinește și funcția de cercetător științific (inferior, apoi superior) în Laboratorul de chirurgie reconstructivă a tractului digestiv. Conferențiar universitar. Autor a peste 150 de lucrări științifice. A participat la numeroase stagii și foruri științifice naționale și internaționale (România, SUA, Federația Rusă, Austria, Kazahstan).

Ivanov Victoria, cardiolog

S-a născut la 3 februarie 1971, în orașul Chișinău, RSSM. Învăță la Școala Medie nr. 56, apoi absolvește cu mențiune (1994) USMF „Nicolae Testemițanu”. Se specializează în cardiologie. Din 1995 activează la Institutul de Cardiologie din Moldova, în calitate de cardiolog, cercetător științific inferior, apoi superior în laboratorul de insuficiență cardiacă cronică. În 1997 susține teza de doctor în medicină: „Pectina și fluvastatina în tratamentul dislipidemiilor”, iar în 2006 – teza de doctor habilitat: „Etiopatogenia, diagnosticul și tratamentul aterosclerozei cu elaborarea și implementarea în practica medicală a unei metode noi de diagnostic precoce al afecțiunilor aterosclerotice”. Din 2007 exercită funcția de șefă a secției cardiomiopatii și miocardite, iar în 2011 este numită șefă a secției cardiologie intervențională a Institutului de Cardiologie. A publicat circa 90 de lucrări științifice, inclusiv 9 monografii. Autor a 5 brevete de invenție. Conducător a 2 teze de doctor în medicină.

Lisnic Vitalie, neurolog

Născut la 11 iunie 1966, în satul Mereșuca, raionul Dondușeni, RSSM. În anii 1983–1989 învață la Facultatea de Medicină Generală. Se specializează prin internatură la Catedra de neurologie și neurochirurgie. Urmează studiile prin doctorat la academicianul Diomid Gherman, sub conducerea căruia realizează ambele teze. În anul 1996 susține teza de doctor în medicină: „Diagnosticul diferențial dintre sindromul de scleroză laterală amiotrofică în cadrul mielopatiei cervicale și scleroză laterală amiotrofică primară”, iar în anul 2006 – de doc-

tor habilitat: „Afectarea sistemului nervos central în neuropatiile demielinizante: studiu clinic, electrofiziologic și neuroimagic”. Profesor universitar (2009) la Catedra neurologie a USMF „Nicolae Testemițanu”. A publicat peste 130 de lucrări științifice, inclusiv 2 monografii. Conducător a 2 teze de doctor în medicină.

Lozan Oleg, specialist în sănătate publică și management

Născut la 10 aprilie 1970, în orașul Bălți, RSSM. După absolvirea școlii medii învață la ISMC (1988–1994), apoi își continuă studiile prin doctorat la Catedra sănătate publică și management (1994–1998), unde activează în calitate de asistent și conferențiar. În 1999 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Aspecte medico-sociale ale mortalității populației urbane de vârstă matură în Republica Moldova”. În anii 2005–2007 își face studiile prin masterat și obține titlul de master în managementul sănătății publice. Din anul 2003 exercită funcția de director al Școlii Naționale de Management în Sănătate Publică de pe lângă USMF „Nicolae Testemițanu”. Între anii 2008 și 2009 deține postul de viceministru al Sănătății, medic-șef sanitar de stat. În anii următori își continuă studiile prin postdoctorat, iar în 2012 susține teza de doctor habilitat: „Tehnologii telemedicale în sistemul educațional și de sănătate”. Autor a peste 60 de lucrări științifice, inclusiv 4 monografii, 2 manuale și 3 indicații metodice.

Maceac Ghenadie, oncolog

S-a născut în 1964, în raionul Drochia, RSSM. Între anii 1981 și 1987 învață la ISMC. Urmează studiile prin secundariat clinic (1987–1989) și doctorat (1989–1992) la Centrul Oncologic „N.N. Blohin” din Moscova, unde, în 1992, susține teza de doctor în

medicină cu tema: «Иммунный статус больных остеосаркомой и саркомой Юнга», iar în 2007 – teza de doctor habilitat: «Современные возможности и перспективы комбинированного лечения остеосаркомы». Activează în Centrul Oncologic „N.N. Blohin” din Moscova. Este autor a peste 70 de lucrări științifice.

Mihu Ion, pediatru

Născut la 24 septembrie 1960, în satul Curchi, raionul Orhei, RSSM. După absolvirea școlii medii din Orhei, învață la Facultatea de Pediatrie a ISMC (1980–1986). Internatura o face la Spitalul Orășenesc nr. 2 din Chișinău. Lucrează în calitate de pediatru la Policlinica nr.3 (1987–1989), apoi își continuă studiile prin doctorat la Institutul de Pediatrie și Chirurgie Infantilă din Moscova. În 1992 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Starea funcțională a sistemului imunitar local și sistemic la copiii cu maladii digestive neinfecțioase”, iar în 1996 – teza de doctor habilitat: „Particularitățile clinico-patogenetice ale maladiilor cronice digestive, pentru o terapie eficientă”. Din 1993 este colaborator științific superior în secția gastrologie și șef al acestei secții, iar din 1997 – șef al Departamentului de Pediatrie al ICȘDOSM și C. Din 1998 activează prin cumul, în calitate de profesor universitar, la Catedra de pediatrie a Facultății de Perfecționare a Medicilor a USMF „Nicolae Testemițanu”. A publicat peste 350 lucrări științifice, inclusiv o monografie. Autor a 5 brevete de invenție. Conducător a 6 teze de doctor în medicină.

Nacu Viorel, anatomist topograf

Născut în 1965, în satul Grozești, raionul Nisporeni, RSSM. După absolvirea școlii medii cu mențiune, învață la Facultatea de Medicină Generală a ISMC (1982–1988). La 1 august 1988 începe activitatea pedagogică în calitate de asistent, apoi de lector superior (1993) și conferențiar (2003) la Catedra chirurgie operatorie și anatomie topografică. În același timp îndeplinește și funcția de șef al Laboratorului de inginerie tisulară și culturi celulare al Spitalului Republican de Ortopedie și Traumatologie. În 2001 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Preparate bioplastice în optimizarea regenerării la dereglarea osteogenezei reparatorii posttraumatice”, iar în 2010 – teza de doctor habilitat: „Grefe tisulare în optimizarea regenerării osoase posttraumatice dereglate”. Autor a peste 90 de publicații științifice și a 11 brevete de invenție.

Odobescu Stela, neurolog

Născută la 7 februarie 1964 în mun. Chișinău, RSSM. În 1981 a absolvit cu mențiune Școala Medie nr. 1 din Chișinău, iar în 1987 – Facultatea de Medicină Generală a ISMC (diplomă cu mențiune). În perioada anilor 1987–1988 urmează internatura în neurologie. În 1988 își începe activitatea de medic-neurolog în cadrul unității medico-sanitare „Constructorul”. În 1992–1994 își continuă studiile prin secundariat la Catedra neurologie, ulterior fiind angajată în calitate de cercetător științific al Laboratorului neurologie funcțională al USMF „Nicolae Testemițanu”. În 2000 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Deregări ale paternului de respirație la pacienții cu tulburări vegetative suprasedimentare (studiu

clinic, psihologic, neurofiziologic și terapeutic)”, iar în 2012 – teza de doctor habilitat: „Migrena cronică și tulburările vegetative asociate (studiu epidemiologic, clinico-neurofiziologic și terapeutic)”. Din 2008 și până în prezent activează în funcție de șef al Laboratorului neurologie funcțională al Institutului de Neurologie și Neurochirurgie, cercetător științific coordonator, conferențiar-cercetător. În 2010 a fost numită în funcția de director al Centrului Național de Cefalee și Tulburări Vegetative din RM. A publicat 126 lucrări științifice, dintre care 2 monografii, 4 indicații metodice; este coautor al unui manual de neurologie și autor a 2 brevete de invenție. A avut stagii profesionale în Paris și Lille (Franța), Praga (Cehia), Arizona (SUA). Din 2006 este reprezentantul Republicii Moldova în Federația Europeană de Cefalee, membru al Societății Internaționale de Cefalee, secretar al Societății de Cefalee și Durere din RM. Deține Diploma de merit a AȘRM. Este prima femeie care deține gradul de doctor habilitat în medicină la specialitatea neurologie.

Pascal Oleg, neurolog

Născut la 9 decembrie 1965, în orașul Hâncești, RSSM. Absolveste cu mențiune școala medie din orașul natal, apoi Facultatea de Medicină Generală a ISMC (1989). Urmează studiile prin secundariat clinic și doctorat la Catedra de neurologie. Sub conducerea academicianului Diomid Gherman, în 1994, susține teza de doctor în medicină cu tema: „Tulburări vasculare ischemice în porțiunea lombo-sacrală a măduvei spinării:

aspectul clinic și recuperarea bolnavilor”, iar în anul 2008 – teza de doctor habilitat: „Tulburări ale controlului postural la bolnavii cu accident vascular cerebral: aspecte neurofiziologice, clinice și de recuperare”. Conferențiar universitar (1997). Autor a circa 60 de lucrări științifice.

Pădure Andrei, medic legist

Născut la 1 iulie 1975, în orașelul Strășeni, RSSM. După absolvirea Liceului Teoretic Moldo-Italian „Dante Alighieri” din Chișinău, își face studiile la Facultatea de Medicină Generală a USMF „Nicolae Testemițanu” (1992–1998). Se specializează prin masterat la Catedra medicina legală, unde susține teza de licență cu tema: „Particularitățile, dinamica, structura și etiopatogenia omuciderilor realizate printre copii și adolescenți” (2000). Apoi își continuă studiile prin doctorat, sub conducerea profesorului Gh. Baciuc și în 2003 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Infraacțiunile îndreptate împotriva sănătății, demnității și vieții copiilor și adolescenților”. Pe parcursul anilor 2008–2010 își perfecționează cunoștințele în domeniul managementului în sănătate publică și susține teza de licență cu tema: „Managementul calității asistenței medicale prin prisma fișei medicale a bolnavului de staționar”. O perioadă de timp (2008–2010) îndeplinește funcția de director al Centrului de Medicină Legală, din 2008 este șef al Catedrei de medicină legală a USMF „Nicolae Testemițanu”, iar în 2010–2012 – specialist principal al MS în medicină legală. În 2011 susține teza de doctor habilitat în medicină: „Analiza medico-legală a deficiențelor admise în asistența medicală de profil chirurgical”. Autor a peste 100 de lucrări științifice, inclusiv 5 monografii.

Popovici Ion, cardiolog

Născut la 21 mai 1974, în orașul Chișinău, RSSM. Învăță la Facultatea de Medicină Generală a USMF „Nicolae Testemițanu” (1990–1996), apoi la secundariat clinic în cardiologie (1997–1999). Își începe activitatea profesională în 1999, în calitate de cercetător științific la Laboratorul cardiomiopatiei și miocardite al Institutului de Cardiologie din RM. În 2003 susține teza de doctor în medicină: „Supraviețuirea pacienților cu miocardită acută și

cronică în supravegherea de durată”, iar în 2011 – teza de doctor habilitat: „Optimizarea diagnosticului și tratamentului invaziv prin evidențierea predictorilor morfofuncționali și biochimici ai restenozei coronariene”. A făcut stagii în domeniul cardiologiei în mai multe țări: România (Iași și Timișoara), Germania (Berlin), Elveția (Lugano), Belgia (Waterloo), Franța (Nissa), SUA (San-Francisco și Washington), Spania (Barcelona) etc. Din 2009 deține funcția de șef al secției cardiologie intervențională și al sălii de cateterism cardiac. A publicat peste 90 de lucrări științifice, inclusiv 2 monografii. Autor a 5 brevete de invenție.

Rotaru Natalia, radiolog

S-a născut la 22 aprilie 1963, în orașul Chișinău, RSSM. După absolvirea cu mențiune a Școlii Medii nr. 59, învață la Facultatea de Medicină Generală a ISMC (1982–1989). Urmează specializarea în radiologie. În anii 1990–1995 lucrează în calitate de radiolog la Institutul Oncologic din Chișinău, apoi deține funcția de șef al secției radiodiagnostic a Spitalului Clinic al Feroviarilor. În 1995 își începe activitatea pedagogică în calitate de asistent la Departamentul de Medicină al ULIM. În 1997 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Studiul radiologic comparativ al cancerului vezicii urinare”, iar în 2006 – teza de doctor habilitat: „Imagistica medicală în diagnosticul și evaluarea gradului de extindere locală a cancerului”. Din anul 2002 activează în calitate de conferențiar, iar din 2008 – de profesor universitar, șef al Catedrei de radiologie și imagistică a USMF „Nicolae Testemițanu”. A publicat circa 150 de lucrări științifice, inclusiv 2 monografii. Are un brevet de invenție.

Șaptefrați Lilian, morfopatolog-imunohistolog

Născut la 22 iunie 1969, în satul Breanova, raionul Orhei, RSSM. Își face studiile la Facultatea de Pediatrie a USMF „Nicolae Testemițanu” (1990–1996). Urmează studiile postuniversitare prin masterat (1996–1998) și doctorat (1998–2002) la Catedra de histologie, citologie și embriologie, condusă de profesorul universitar Nicolae Eșanu, apoi prin rezidențiat (2003–2005) la Catedra de morfopatologie a USMF „Nicolae Testemițanu”. Își începe activitatea pedagogico-didactică în 1999, în calitate de asistent, apoi de conferențiar. În 2009 a fost numit șef al Catedrei de histologie, citologie și embriologie. În perioada anilor 2007–2009 își perfecționează cunoștințele prin masterat la Școala de Management și Sănătate Publică de pe lângă USMF „Nicolae Testemițanu”. Din 2010 exercită și funcția de șef al secției Didactice. În anul 2002 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Caracteristica morfologică a tractusului genital feminin în normă și în adenocarcinomul endometrial”, iar în 2011 – teza de doctor habilitat: „Remodelarea stromei conjunctive și interrelațiile epitelio-stromale în neoplaziile colului uterin”. Autor a circa 90 de lucrări științifice, inclusiv o monografie și un manual. A avut stagii profesionale în România (Timișoara, Cluj-Napoca etc.).

Șavga Nicolae junior, pediatru-traumatolog

S-a născut la 19 ianuarie 1966, în or. Chișinău, RSSM. După absolvirea Școlii Medii nr.39, lucrează la uzina „Mezon”(1982–1984), apoi face serviciul militar (1984–1986). În anii 1987–1992 învață la ISMC, iar după absolvirea Facultății de Pediatrie și specializarea primară prin internatură (1994), lucrează ca ortoped-traumatolog, apoi colaborator științific la ICȘDOSM și C, iar în anii 2003–2005 – traumatolog-ortoped la spitalul de copii „V. Ignatenco”. Din 2005 deține funcția de cercetător științific su-

perior la Laboratorul infecției chirurgicale la copii al Catedrei chirurgie pediatrică a USMF „Nicolae Testemițanu”. În 1999 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Subluxații atlanto-axoideane rotatorii vechi la copii”, iar în 2010 – teza de doctor habilitat: „Displazii lombo-sacrale ale coloanei vertebrale la copil: aspect clinic-paraclinic și management ortopedo-chirurgical”. A fost primul în țară care a folosit tehnica de fixare transpediculară în tratamentul

maladiei scoliotice și al altor deformații ale coloanei vertebrale la copii. A propus metoda de toracoplastie prin elevație și a elaborat o serie de noi tehnici ortopedice și chirurgicale. Autor a peste 120 de lucrări științifice. Deține 15 brevete de invenție și peste 50 certificate de inovație, care au fost decorate la expozițiile naționale și internaționale cu 3 medalii de aur, 2 de argint și 1 de bronz. În anii 2009 și 2010 a ocupat locul I cu nominalizarea „Invenția anului”. Deține titlul onorific de Om Emerit al RM.

Șifman Efim, anesteziolog-reanimatolog

Născut în anul 1961, în orașul Hotin, regiunea Cernăuți, RSSU. În anii 1980–1986 își face studiile la ISMC. După absolvirea facultății, lucrează șef al secției de anestezie și reanimare a spitalului raional Anenii Noi. Ulterior, conduce secția reanimare și terapie intensivă a Institutului de Cercetări Științifice în Domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului (Chișinău). În 1991 susține teza de doctor în medicină cu tema: «Гемодинамические нарушения

при здоровой беременности и осложненной тяжелым гестозом» (conducător – prof. V. Vartanov). În anii 1992–2000 activează la Catedra anestezie și reanimatologie a Institutului de Medicină din Petrozavodsk, Karelia. Acolo susține teza de doctor

habilitat: «Интенсивная терапия у беременных, рожениц и родильниц, страдающих тяжелой формой преэклампсии». În anii 2001–2006 este medic-șef adjunct al Centrului de Perinatologie, apoi medic-șef al Maternității „C.A. Gutkin” din Petrozavodsk. În 2006 se transferă la Moscova, unde deține postul de vicedirector pentru activitate clinică al Centrului Științific în Obstetrică, Ginecologie și Perinatologie „V.I. Kulakov” din Federația Rusă.

Tagadiuc Olga, biochimist clinician

S-a născut la 25 septembrie 1965, în orașul Chișinău, RSSM. În 1982 a absolvit cu mențiune Liceul „Ion Creangă” din Chișinău, iar în 1989 – Facultatea de Medicină Generală (cu mențiune) a

ISMIC. Activează la Catedra de biochimie și biochimie clinică în calitate de asistent (1992–1998), apoi de conferențiar (1998–2005). În 1994 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Rolul proceselor de oxidare peroxidică a lipidelor și al sistemului antioxidant la etapele timpurii ale răspunsului metabolic al ficatului la acțiunea factorului traumatic mecanic”. Din 2005 și până în prezent lucrează cercetător științific superior, apoi coordonator al Laboratorului de biochimie al USMF „Nicolae Testemițanu”.

În 2012 susține teza de doctor habilitat: „Aspecte metabolice ale țesutului osos în ontogeneza postnatală în normă și osteopatia experimentală”. A publicat circa 90 de lucrări, inclusiv 2 monografii și 18 lucrări metodico-didactice. Are un brevet de invenție.

Taran Anatol, traumatolog combustiolog

Născut la 20 octombrie 1962, în satul Visoca, raionul Dondușeni, RSSM. După absolvirea școlii medii (1980), este admis la ISMC. Se specializează prin internatură în traumatologie și lucrează (1987–1989) medic ordinator la Centrul Republican de

Leziuni Termice. Urmează studiile prin doctorat (1989–1992) la Institutul de Chirurgie „A.V. Vişnevschi” al Academiei de Științe Medicale a Federației Ruse. În 1992 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Profilactica, diagnosticul și tratamentul afecțiunilor tractului gastrointestinal la pacienții cu leziuni termice profunde vaste”, iar în anul 2007 – teza de doctor habilitat: „Tratamentul chirurgical activ precoce în profilaxia și terapia afecțiunilor viscerale la pacienții cu leziuni termice grave”. Lucrează în calitate de asistent (1992–1998), conferențiar (1998–2005) și profesor universitar (din 2009) la Catedra de ortopedie și traumatologie a USMF „Nicolae Testemițanu”. Între anii 1992 și 1995 a exercitat funcția de șef al Centrului Republican de Leziuni Termice, iar în 2010 a fost numit în funcția de director al Spitalului Clinic Republican de Ortopedie și Traumatologie. A avut stagii profesionale în orașele Tomsk (Federația Rusă), Harkov (Ucraina), Lisabona (Portugalia), Iași și Cluj-Napoca (România) etc.

Timirgaz Valeriu, neurochirurg

Născut la 12 februarie 1966, în orașul Chișinău, RSSM. În 1989 absolvește Facultatea de Medicină Generală a ISMC. Urmează studiile prin secundariat clinic (1990–1991) și doctorat (1991–1994) la Institutul de Neurochirurgie „N. Burdenko” din Moscova. În 1995 susține teza de doctor în medicină, iar în 1998–2000 își continuă studiile prin postdoctorat la Catedra de neurologie și în 2002 susține teza de doctor habilitat cu tema: «Прогностические критерии при эпендимомах головного мозга». În activitatea pedagogică este antrenat prin cumul în calitate de asistent, iar din septembrie 2011 – de conferențiar la Catedra de neurochirurgie a USMF „Nicolae

Testemițanu”. A publicat circa 65 de lucrări științifice. Actualmente, îndeplinește funcția de vicedirector al Institutului de Neurologie și Neurochirurgie din Republica Moldova.

Vișnevschi Anatolie, patofiziolog

S-a născut la 27 august 1969, în satul Chircăiești, raionul Căușeni, RSSM. A absolvit Facultatea de Pediatrie a USMF „Nicolae Testemițanu” (1986–1993). Lucrează la Catedra fiziopatologie în calitate de asistent (1993–2002), iar din 2002 – de conferențiar universitar. În 1997 susține teza de doctor în medicină cu tema: „Starea sistemului bioenergetic la comprimarea îndelungată a țesuturilor moi”, iar în 2011 – teza de doctor habilitat: „Impactul intoxicației acute cu alcool asupra șocului hemoragic”. A publicat circa 75 de lucrări științifice, inclusiv o monografie. Deține un brevet de invenție, premiat cu două medalii de argint și una de bronz la expozițiile naționale și internaționale. În anul 2010 obține premiul Academiei de Științe a Moldovei. Cercetător științific coordonator în Laboratorul fiziopatologie al Catedrei fiziopatologie și fiziopatologie clinică a USMF „Nicolae Testemițanu”.

BIBLIOGRAFIE

1. Ambros F. *Promoția XIV a ISMC – la 50 de ani*. Chișinău, 2009, 148 p.
2. Baci Gh. *Istoricul medicinei legale în Republica Moldova*. Chișinău, 1997, 97 p.
3. Cernat V., Țâbârnă Gh., Bâlba V. *Citadela oncologică. Institutul Oncologic din RM la 50 de ani de la fondare*. Chișinău, 2010, 590 p.
4. Grossu Iu. *Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”*. Chișinău, 1995, 511 p.
5. Grossu Iu. *Cronica meditativă a unei promoții*. Chișinău, 2001, 452 p.
6. Grossu Iu. *Originea și interesele unei promoții (1952)*. Chișinău, 2002, 688 p.
7. Seu I., Onea E., Crușelnițchi G. *Făuritorii unei istorii de aur*. Chișinău, 2005, 431 p.
8. Ețco Ludmila. *Institutul de Cercetări Științifice în Domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului la 25 ani*. Chișinău, 2007, 415 p.
9. *Membrii Academiei de Științe a Moldovei (dicționar)*. Chișinău, 2006, 430 p.
10. Tudor E. *Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”*. Chișinău, 2009, 372 p.
11. *Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” la 60 ani*. Chișinău, 2005, 448 p.
12. Бачу Г.С., Попушой Е.П. *Судебно-медицинская деятельность земских врачей в Молдавии*. Журнал «Здравоохранение» (Кишинев), 1989, nr.4, с. 57-59.
13. *Врачебная хроника Бессарабской губернии*. Кишинев, 1914.
14. Френкель (Мякушева) Н.В. *История одного курса*. Филадельфия (США), 2000. 236 с.

INDICE DE NUME

Ababii Ion	5, 6, 8, 9, 11, 31, 36, 37, 38, 41, 52, 155, 156, 157, 190	Balica Ion	155, 157, 159
Afinoghenov Ghenadi	98, 100	Balter Simion	64, 66
Agheicenکو F.E.	26, 29, 74	Banari Ilie	156, 160
Alexeev Loghin	19	Bargan Mihail	157, 160
Alfeevski N.A.	23	Bâtca Pavel	58, 63, 66
Alhimovici Evgheni	64	Belev Nicodim	214, 218
Ambros Filip	19, 286	Belousov Victor	63, 67
Andon Liviu	19	Bendelic Eugen	39, 215, 218
Andrieș Andrei	41	Beringher M.H.	27
Andrieș Lucia	47, 155, 156, 159	Bernic Jana	47, 267, 268, 269
Andrieș Vasile	100, 101	Bețișor Vitalie	15, 98, 99, 105
Andriuță Constantin	99, 101	Bideac Ion	13, 99, 107
Andruh Gheorghe	100, 102	Bivol Grigore	155, 156, 161
Anestiadi Nicolae	15, 96, 121, 164, 245, 253	Bodiu Aurel	15
Anestiadi Vasile	5, 8, 11, 15, 31, 35, 42, 46, 51, 52, 63, 65, 152, 174	Bodrug Nicolae	214, 219
Anestiadi Zinaida	47, 98, 99, 103	Bogoev Dmitri	62, 63, 68
Anghelici Gheorghe	215, 216	Borzov M.V.	26, 29
Antohi Ion	19	Botezatu Gheorghe	64, 68
Atamanciuc Nicolae	99, 103	Botnaru Victor	214, 219
Babilev Filip	18	Boțolin Pavel	19
Babiuc Constantin	47, 98, 99, 104	Bour Alin	46, 268, 270
Babuci Stanislav	268, 269	Branște Tudor	215, 220
Baciu Gheorghe	99, 104, 247, 279, 286	Broitman Iosif	24
Bahnarel Ion	6, 12, 16, 41, 214, 216	Brusco Anton	99, 107
Bairac Vasile	214, 217	Bucov Victoria	155, 156, 161
Balakin S.L.	25, 29	Bucun Nicolae	156, 162
Balan Vladimir	14	Bujor Petru	214, 221
		Bulat Iurie	215, 221
		Bulbuc Grigore	100, 108
		Burlacu Valeriu	155, 156, 163
		Bușanu Mihai	18
		Butorov Ivan	46, 154, 157, 163
		Calenici Eugenia	47, 213, 215, 222
		Calenici Oleg	47, 215, 222
		Caproș Nicolae	215, 223

Carauș Alexandru	12, 46, 268, 271	Colesnic Iurie	18
Casian Mihai	14	Corcimaru Ion	98, 99, 111
Catereniuc Ilia	215, 224	Corlațanu Vasile	13
Catrinici Larisa	41	Corlăteanu Mihail	99, 112
Cațâf Alexei	63, 69	Costin Sava	48, 215, 228
Cazacov Vladimir	19	Costinov Mihail	46, 48, 215, 228
Cazacu Porfirie	156, 164	Coșciug Gurie	13, 47, 63, 71
Ceban Emil	19, 38	Coșciug Simion	47, 99, 112
Cegorski Faina	24	Cotlear Matus	24
Cenușa Valeriu	99, 108	Coval Elizar	62, 63, 71
Cepoi Vasile	99, 109	Covaliu Valeriu	19
Cerempei Ludmila	214, 215, 224	Crasiuc Fișel	24
Cernat Victor	6, 12, 215, 225, 286	Croitoru Gheorghe	215, 229
Cernețchi Olga	37, 214, 215, 225	Cucută Boris	13
Cernîi Anatol	256, 265	Cunițchi Eugen	14, 99, 113
Cernov Vasile	40, 82, 151	Curajos Boris	99, 113, 270
Cherdivarenco Natalia	51, 62, 63, 69	Curocichin Ghenadie	268, 272
Chicu Valeriu	19, 38	Curțer B.M.	26
Chirlici Alexei	19	Cușnir Valeriu	214, 230
Chiroșca Ludmila	98, 99, 110	Danilov Andrei	215, 230
Chiticari Tudor	63, 70	Danilov Aurel	47, 99, 114
Chițac Vasile	100, 109	Darciuc Victor	215, 331
Cicală Evstafie	156, 165	Degteariov Vasile	14, 99, 115
Ciobanu Gheorghe	6, 12, 15, 16, 155, 157, 166	Discalenco Andrei	16
Ciobanu Nicolae	268, 271	Diug Eugen	155, 156, 169
Ciobanu Pavel	98, 99, 110	Djugostran Valeriu	157, 170
Ciobanu Teodora	155, 156, 167	Dolghi Nicolae	41
Ciocanu Dumitru	24	Donscaia Ana	214, 231
Ciocanu Mihail	215, 226	Doroșevski Nicolae	24
Ciorba Toma	23, 24, 25, 147	Dovganski Andrei	99, 115
Ciubotaru Anatol	157, 168	Draganiuc Chiril	6, 12, 14, 41, 99, 116, 170, 178, 184, 203, 220, 250, 286
Cobâleanschi Leonid	5, 31, 36, 47, 55, 156, 169	Dubcenco Valeriu	215, 232
Cobâleanschi Oleg	47, 215, 227	Duca Gheorghe	41
Cobeț Valeriu	215, 227	Dudarev Ludmila	155, 156, 171
Cojocar Victor	19	Dumbrava Vlada	98, 100, 116
		Dumbravă Ion	22
		Eftodi Victor	215, 232
		Elașcu Nicolae	14

Eremeev V.P.	26	Godoroja Nadejda	47, 98, 100, 123
Eșanu Nicolae	38, 100, 117, 281	Godoroja Pavel	18, 39, 47
Ețco Constantin	47, 156, 171	Golea Boris	40
Ețco Ludmila	14, 47, 155, 156, 172, 286	Gonciar Veaceslav	215, 236
Frank Abram	24	Gordeladze Antonina	47, 62, 63, 74
Frank Gheorghe	99, 118	Gornea Filip	15, 155, 156, 179
Friptu Valentin	214, 233	Grejdeanu Tudor	215, 237
Friptuleac Grigore	156, 173	Grib Liviu	12, 215, 237
Fruntașu Nicolae	99, 119	Gribencea Sergiu	156, 179
Fuior Ion	156, 174	Groppa Liliana	47, 214, 215, 238, 252
Furdui Teodor	42	Groppa Stanislav	15, 39, 47, 215, 238
Galețchi Petru	37, 38, 61, 98, 100, 119	Grossu Iulian	19, 286
Galețchi Xenia	19	Grosu Aurel	12, 155, 156, 180
Ganea Mihail	156, 175	Grosu Vasile	154, 157, 181
Ganul Leonid	5, 31, 32	Grușevski Serghei	21
Garbuz Ion	157, 175,	Gudima Alexandru	215, 239
Gavriliuc Mihail	15, 39, 215, 234	Gudumac Eva	11, 47, 155, 156, 182, 269
Ghehtman M.Ia.	26	Gudumac Valentin	47, 98, 100, 123
Gheorghîta Tudor	214, 234	Guțan Arsenie	18
Gheorghiu Natalia	40, 67, 146, 182	Guțu Eugen	215, 240
Gherag Anatol	16	Haidarlı Ion	14, 98, 99, 124
Gherag Valeriu	5, 214, 235	Halitov Valentina	40, 62, 63, 74, 96
Gherman Andrei	41	Harauzov Nicolae	5, 31, 32
Gherman Diomid	11, 60, 63, 72, 264, 274, 278	Holban Tiberiu	268, 272
Ghețeu Victor	63, 73, 224	Honelidze Ghivi	13
Ghicavii Victor	36, 176, 231	Hotineanu Adrian	46, 47, 268, 273
Ghidirim Gheorghe	11, 15, 41, 52, 98, 100, 121, 161, 183, 253	Hotineanu Vladimir	34, 36, 38, 41, 47, 155, 157, 160, 182
Ghidirim Nicolae	47, 156, 177	Iablonschi Petru	46, 48, 215, 240
Ghinda Serghei	157, 178	Iacovleva Iraida	13, 96
Gladărevskii Nicolae	40		
Gladilina Irina	214, 235		
Gladun Eugen	14, 41, 47, 98, 99, 122		
Gladun Nicolae	47, 155, 156, 178		

Iacunina Larisa	62, 64, 75	Lecari Petru	44, 51, 60,
Ianov Vasile	47, 62, 63,	Leonov B.I.	62, 63, 79
	76	Lion M.E.	26
Iarovoi Andrei	19	Lisakovici Mark	22
Iarovoi Petru	18	Lisnic Vitalie	62, 63, 79
Iavorschi Constantin	6, 12, 14,	Litvak P.I.	268, 274
	155, 157,	Livșiț Vladimir	27
	183	Lozan Oleg	100, 127
Iliciuc Ion	14, 155, 156,	Lupan Ion	268, 275
	184	Lupașcu Tudor	38, 157, 187
Iorga Nicolae	23, 24	Lutan Vasile	19
Iova Alexandru	48, 214, 241	Luțenco Ștepan	156, 188
Istrati Valeriu	214, 242		43, 47, 62,
Ivanov Victoria	46, 267, 268,	Maciac Ghenadie	63, 80
	274	Magdei Mihai	275, 268
Ivanova Larisa	214, 242		16, 41, 156,
Izvoreanu Alexandru	12, 98, 99,		189
	125	Malâșeva Galina	47, 62, 63,
Jița Victor	64, 76		81
Jovmir Vasile	155, 156,	Maloman Eugen	63, 81
	185	Manic Andrei	100, 127
Kamâșov Iacob	13, 99, 125	Maniuc Mihail	47, 155, 156,
Kant Vladimir	64, 77		189
Kișiniovski Alexandr	63, 78	Marin Ion	98, 99, 128
Kogan A.I.	27	Marovski L.A.	22
Korček-Cepurkovski	22	Matcovschi Constantin	64, 82
A.		Matcovschi Sergiu	214, 243
Kornetov Nicolae	40	Matcovschi Valeriu	46, 214, 244
Koțovski A.	24	Mazur Minodora	155, 157,
Kozliuk Anatol	99, 126		190
Krasilșcic M.I.	26	Meakușeva Natalia	61, 286
Kucinskii Evghenii	40	Mereuță Ion	46, 215, 244
Kuprianov Vasile	40	Migali Nuțu	19
Kurlov I.N.	26	Mihu Ion	268, 276
Kuznețov N.N.	26	Minciună Vitalie	215, 245
Lactionov Constantin	47, 48, 156,	Mișin Igor	215, 246
	187	Mogoreanu Petru	99, 128
Lactionova Alisa	47, 155, 156,	Moiș Ion	13
	168	Moldovanu Ion	6, 12, 15, 47,
Lacusta Victor	155, 157,		155, 156,
	185		191
Lâsâi Leonid	100, 126	Moldovanu Mihai	19
Lavrentiev A.P.	26	Molohov A.N.	26, 40, 83
Lazarev Ion	13, 64, 78	Monul Tudor	13
Lealikov S.I.	26	Moraru Agafia	47, 155, 157,
			191

Moraru Nicolae	14, 215, 246	Pihut Petru	215, 249
Moroșanu Raisa	214, 247	Pisarenco Sergiu	14, 215, 249
Moșin Veaceslav	215, 248	Placinda Iurie	62, 64, 85
Moșneaga Timofei	41	Placinta Gheorghe	19
Motânga Ion	156, 192	Pleșca Svetlana	15
Mucuță Sergiu	19	Pleșco Afanasie	100, 135
Munteanu Ion	18	Plugaru Ștefan	19
Mușet Gheorghe	98, 100, 130	Podolinăi Gari	156, 197
Mutoi Grigore	19	Podubnăi Ion	99, 134
Nacu Alexandru	47, 60, 63, 83	Poliuhov M.A.	26, 104, 117
Nacu Anatol	47, 215, 248	Poliuhov Stanislav	40, 99, 134
Nacu Viorel	268, 277	Popa Vladimir	100, 135
Nalivaico Nicolae	14	Popovici Ion	46, 268, 279
Neagu Angela	98, 100, 130	Popovici Mihail	6, 12, 14, 16, 48, 98, 100, 135
Negară Anatol	19	Popovici Teodor	19
Nicogosean N.A.	26	Popușoi Eugen	37, 38, 99, 136, 189
Nicolaev Nicolai	100, 131	Postolachi Ilarion	18
Nicolai Sava	156, 193	Poznanskaia R.S.	26
Nicolau Gheorghe	155, 156, 193	Prisacari Viorel	6, 11, 36, 39, 40, 155, 156, 198
Niguleanu Vasile	100, 131	Prisăcaru Ion	99, 137, 226
Nistreanu Didina	19	Procopișin Vasile	18, 37, 38, 41, 203
Obreja Gabriel	19	Punga Victor	14, 99, 138
Odobescu Stela	267, 268, 277	Railean Gheorghe	215, 250
Opopol Nicolae	18	Rașkovski M.P.	22
Orenștein I.A.	27	Rațimoru Liuba	24
Ostrofeț Gheorghe	156, 194	Râvneac Victor	157, 198
Paladi Gheorghe	11, 13, 44, 46, 51, 63, 64, 83, 141, 226	Razvadovski Vadim	99, 139
Pântea Victor	47, 156, 195	Remiș Vladimir	215, 251
Parasca Vasile	41	Remizov Victor	40, 155, 156, 199
Pârgari Boris	155, 157, 196	Revenco Mircea	99, 139
Pascal Oleg	268, 278	Revenco Ninel	47, 214, 215, 251
Pâslaru Sava	99, 132	Revenco Valerian	41
Pavliuc Vasile	62, 63, 84	Revenco Valeriu	12, 39, 47, 215, 237, 252
Pădure Andrei	268, 279	Robu Alexandru	99, 140
Penu Aurel	154, 155, 156, 196	Rojnoveanu Gheorghe	215, 253
Petrencu Anatol	18	Roșca Andrei	156, 200

Roșcin Iurie	215, 253	Spinei Larisa	214, 259
Rotaru Marin	6, 12, 215, 254	Stamatin Serafim	62, 63, 88
Rotaru Natalia	267, 268, 280	Stârikovici V.L.	29
Rozenier L.A.	26	Starostenco N.T.	5, 26, 31, 32, 40, 125
Rubașov S.M.	26	Stasii Ecaterina	214, 215, 260
Rudi Henrieta	98, 99, 141	Stratulat Petru	157, 204
Rudi Marcu	98, 100, 142	Șandru Sergiu	15
Rudic Valeriu	11, 46, 155, 156, 200	Șaptefrați Lilian	268, 281
Rusnac Tudor	48, 215, 255	Șarapov B.I.	26, 40, 72, 79, 130
Rusu Galina	19	Șavga Nicolae	47, 98, 100, 146
Rusu Porfirie	156, 202	Șavga Nicolae junior	47, 267, 268, 281
Rusu Sergiu	19	Șcerbatiuc Dumitru	15, 18
Safta Vlad	156, 202	Șcerbina Romeo	19
Sain Dumitru	14	Șciuca Svetlana	214, 215, 261
Sandul Alexandru	47, 214, 256	Șeinfain A.A.	59, 60
Sandul Mihail	47, 62, 64, 86	Șifman Efim	266, 268, 282
Sârbu Sofia	18	Șraiber L.B.	27
Saulea Aurel	100, 143	Șroit Isaac	44, 62, 63, 89
Semeniuc Eugen	63, 86	Ștefăneț Mihail	100, 146
Serbencu Anatol	215, 256	Tagadiuc Olga	48, 267, 268, 283
Serbin Vasile	99, 143	Taran Anatol	268, 283
Sicinschi Liviu	48, 215, 257	Tănase Adrian	214, 261
Slepâh Alexei	47, 63, 74, 87	Testemițanu Andrei	19
Sluțki Moisei	24	Testemițanu Nicolae	5, 13, 31, 33, 35, 36, 41, 51, 60, 63, 64, 90, 134, 172, 205
Smirnov S.M.	26	Timirgaz Valeriu	268, 284
Smișnoi Maria	47, 97, 99, 144	Tintiuc Dumitru	157, 205
Smișnoi Mariana	46, 47, 214, 215, 257	Tofan Ion	19
Socol Vasile	14	Topalo Valentin	156, 206
Sofroni Alexei	19	Topor Boris	155, 157, 206
Sofroni Dumitru	13, 47, 215, 258	Trifănescu Nicolae	24
Sofroni Larisa	47, 214, 215, 259	Troițchii A.A.	26
Sofroni Silviu	14, 157, 203	Tudor Elena	14
Solohin Anatol	48, 63, 88		
Sorocean Ipatie	5, 25, 30, 32, 33, 51		
Spânu Anton	99, 145		
Spânu Constantin	155, 157, 203		

Țâbârnă Constantin	43, 46, 47, 52, 62, 63, 91, 203, 216	Vasiliev Grigore	156, 209
Țâbârnă Gheorghe	13, 47, 155, 156, 207, 286	Vasilos Liuba	47, 98, 99, 150
Țâbârnă Ion	156, 208	Vataman Eleonora	12, 155, 156, 209
Țâbuleac Sava	99, 147	Verega Grigore	215, 263
Țîmbalaru Gheorghe	14	Vetрилă Ștefan	47, 48, 100, 150
Țurcanu Anatol	13, 98, 99, 148	Vieru Grigore	48
Țurcanu Gheorghe	41	Vilderman Albert	14, 63, 93
Țurea Valentin	215, 262	Vișnevschi Anatol	267, 268, 285
Țvang Roman	64, 92	Voițehovski Valentin	205
Uncuță Andrei	15	Volfingher Iosif	21
Ungureanu Ion	18	Volneanski Victor	19
Usatâi Andrei	41	Vovc Victor	157, 210
Ustian Aurelia	19	Zapuhlâh Grigore	15, 219, 264
Valica Vladimir	214, 263	Zisman Asrail	64, 93
Vangheli Ion	14	Zorilă Valentin	48, 99, 151
Vangheli Victor	99, 149	Zorkin Andrei	40, 131, 164, 169
Varta Ion	18	Zota Ieremia	98, 100, 152
Vartanov Vladimir	157, 208, 282	Zubarev Alexandr	214, 265
		Zubkov A.A.	26

CUPRINS

Preface	5
Введение	8
Prefață	11
I. PREMISELE, ISTORICUL FONDĂRII ȘI DEZVOLTĂRII ACTUALEI USMF „NICOLAE TESTEMIȚANU”	20
• Schiță istorică	20
• Procesul de organizare a ISMC	24
• Conducătorii institutului	30
• Evaluarea cercetărilor științifice	42
• Nostalgie de Alma Mater	48
II. PROFESORII UNIVERSITARI DIN PROMOȚIILE ANILOR 1946–1955 ALE INSTITUTULUI DE STAT DE MEDICINĂ DIN CHIȘINĂU	56
• Scurt istoric al perioadei	56
• Un dialog cu Pavel Bâtcă	58
• Din amintirile de suflet ale Nataliei Meakușeva	61
• Promoțiile I–X	63
• Note biografice	64
III. PROFESORII UNIVERSITARI, ABSOLVENȚI AI ANILOR 1956–1965	94
• Scurt istoric al perioadei	94
• Promoțiile XI–XX	99
• Note biografice	100

IV. PROFESORII UNIVERSITARI, ABSOLVENȚI AI ANILOR 1966–1975	153
• Scurt istoric al perioadei	153
• Promoțiile XXI–XXX	156
• Note biografice	157
V. PROFESORII UNIVERSITARI, ABSOLVENȚI AI ANILOR 1976–1985	212
• Scurt istoric al perioadei	212
• Promoțiile XLI–L	214
• Note biografice	216
VI. DOCTORII HABILITAȚI, ABSOLVENȚI AI ANILOR 1986–2000	266
• Scurt istoric al perioadei	266
• Promoțiile LI–LXV	268
• Note biografice	269
Bibliografie	286
Indicele de nume	287
Cuprins	294